

TORONTO PUBLIC LIBRARY

37131 149 501 629

FV Fairview

Raftul
Denisei

Yukio Mishima

Templul Zorilor

roman

HUMANITAS
ficti

Trimis în Thailanda pentru a rezolva un caz important, faimosul avocat Honda află din întâmplare că în familia regală există o prințesă, Ying Chan, care susține că este reîncarnarea unui tânăr din Japonia. Fetița este chiar fiica prințului Pattanadid, colegul de școală al adolescenților Honda și Kiyoaki, iar întâlnirea cu ea tulbură echilibrul respectabilului om al legii. Întors în Japonia zguduită de cel de-al Doilea Război Mondial, acesta se dedică aprofundării budismului, încercând să elucideze misterul ciclului existenței. Zece ani mai târziu, o va reîntâlni pe exotica prințesă, venită la studii în Japonia. De data aceasta, neliniștea metafizică resimțită de Honda în preajma lui Ying Chan se întrețese cu o iubire a cărei intensitate îl va împinge la fapte aflate dincolo de limitele morale.

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Carte apărută cu sprijinul

JAPAN FOUNDATION
國際交流基金

YUKIO MISHIMA

Templul Zorilor

Traducere din japoneză și note de
MIHAELA MERLAN

WITHDRAWN

HUMANITAS
fiction

Coperta
ANGELA ROTARU
Redactor
ANDREEA SION

YUKIO MISHIMA
AKATSUKI NO TERA

Copyright © 1970, The Heirs of Yukio Mishima
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2011, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
021/408 83 73, fax 021/408 83 74
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 021 311 23 30 / 0372 189 509

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MISHIMA, YUKIO

Templul Zorilor / Yukio Mishima; trad.: Mihaela Merlan. – București:

Humanitas Fiction, 2011

ISBN 978-973-689-420-6

I. Merlan, Mihaela (trad.)

821.521-31=135.1

I

1

În Bangkok era sezonul ploios. Aerul era înțesat de stropi fini de ploaie, care dănțuiau continuu în razele puternice ale soarelui. Totuși, pe alocuri, se întrezăreau petice de cer albastru. Chiar și când stratul gros de nori acoperea soarele, în jurul norilor cerul strălucea orbitor. Griul impresionant prevestea o rafală. Cenușiul acela încărcat de semnificații acoperea casele scunde, înconjurate de palmieri.

Orașul a primit numele de Bangkok în timpul dinastiei Ayutthaya, de la *bang* (oraș) și *kok* (măslin), datorită puzderiei de măslini. I se mai spunea Krung Thep, *Capitala Îngerilor*. Traficul acestui oraș, situat la mai puțin de doi metri deasupra mării, este dependent de canalele navigabile. Pământul excavat pentru construcția drumurilor duce la formarea iazurilor. Același lucru se întâmplă și la construcția caselor din pământ. Apoi, în mod natural, iazul se unește cu râul. Deși apele acestea vin din diverse direcții, toate se varsă în apa-mamă, râul Menam, care strălucește în soare ca pielea brun-roșcată a localnicilor.

În centrul orașului erau clădiri în stil european, cu două etaje și balcoane, iar în comunitățile de străini se aflau multe clădiri din cărămidă, cu un etaj sau două. Pomii de pe marginea drumului, cândva mândria orașului, fuseseră tăiați ici-colo pentru construcția drumului, unele străzi fiind parțial pavate. Arborii de mătase care rămăseseră se întindeau peste drumuri și opreau soarele arzător, desfășurând doliul umbrei lor asemenea unui văl

de mătase, iar iarba răpusă de căldură se înviora brusc după o rafală cu tunete, făcând buza frunzei să lucească blând.

Prosperitatea locului te ducea cu gândul la un oraș din sudul Chinei. Nenumărate triciclete de două locuri, cu copertina trasă, se plimbau înapoi și-ncoace. Uneori, pe lângă câmpul inundat din Bangkap, treceau bivoli de apă, pe spinarea cărora poposeau ciori. Pielea cerșetorilor leproși lucea în umbră, asemenea unei pete negre, scânteietoare. Băieții alergau în pielea goală, iar fetele purtau peste coapse acoperitori metalice împodobite cu franjuri. În piața de dimineață se vindeau fructe și flori deosebite. În cartierul chinezesc, pe fațadele băncilor erau atârinate lanțuri din aur masiv, precum jaluzelele din bambus.

Când se lăsa întunericul, Bangkokul era încredințat lunii și cerului înstelat. În afara câtorva hoteluri, doar casele bogăților mai erau dotate cu generatoare de curent electric, oferind ici-colo un adevărat spectacol de lumini. Majoritatea oamenilor foloseau lămpi și lumânări. În casele joase de pe marginea râului, lumânarea de pe altarul budist străpungea noaptea și doar imaginea statuii lui Buddha, alungită, se profila pe podelele din lemn de bambus. Bețișoare parfumate groase maro ardeau în fața statuii. Luminile de la casele de pe malul opus luceau pe râu și, din când în când, erau întrerupte de siluetele bărcilor trecătoare.

Cu un an în urmă, în 1939, Siam devenise în mod oficial Thailanda.

Faptul că Bangkok era numit „Veneția Orientului” nu se baza pe asemănarea exterioară a celor două orașe, care nu puteau fi comparate, nici ca aspect, nici ca dimensiune. Alte două criterii le apropiau: în primul rând, aveau o rețea de canale pentru transportul maritim, și în al doilea, în ambele se găseau multe lăcașuri sfinte. În Bangkok erau șapte sute de temple.

Pagodele budiste străpungeau frunzișul și erau primele care se bucurau de lumina zorilor și ultimele care absorbeau razele soarelui spre asfințit, de-a lungul zilei îmbrăcând o multitudine de culori.

Micul templu Wat Benchamabopit, Templul de Marmură, construit de Regele Râma al V-lea, Chulalongkorn, în secolul al XIX-lea, era cel mai nou și cel mai somptuos templu.

Regele actual, Râma al VIII-lea, Ananda Mahidol, fusese încoronat în anul 1935, la vârsta de unsprezece ani, însă imediat a plecat să studieze la Lausanne. Și acum, la vârsta de șaptesprezece ani, încă era devotat cercetării. În absența sa Prim-ministrul, Luang Phibun, conducător totalitar, păstrase parlamentul doar de formă, cu rol consultativ. Au fost numiți doi regenți: primul, Prințul Achitto Apar, mai degrabă un element decorativ, pe când cel de-al doilea, Prințul Pridi Phanomyong, deținea adevărata putere.

În timpul lui liber, Prințul Achitto Apar, adept devotat al budismului, mergea la diverse edificii religioase. Într-o seară, i-a fost anunțată vizita la Templul de Marmură.

Sanctuarul se afla pe strada Nakhon Pathom, pe malul unui pârau flancat de arbori de mătase.

Porțile ruginii ale Templului de Marmură, protejate de o pereche de cai din piatră, cu nimburi de flăcări albe, cristalizate în stil arhaic Khmer, erau deschise. De o parte și de alta a cărării pavate ce ducea către corpul principal, în iarba cu sclipiri de smarald, se aflau două pavilioane în stil vechi javanez, cu acoperișuri suprapuse. Coroanele rotunde ale arbuștilor de pe pașiște erau înflorite, iar pe streșinile pavilioanelor dansau lei albi, cu flăcări sub picioare.

Coloanele albe de marmură indiană din fața clădirii centrale, perechea de lei protectori din marmură și balustrada joasă în stil european reflectau razele orbitoare ale soarelui la asfințit și formau o canava de un alb imaculat, pe care se perindau o multitudine de jocuri de culori galbene și purpurii. Anca-dramentele interioare ale ferestrelor, cu ogive zugrăvite în stacojiu, erau cuprinse de flăcări ornamentale, galbene. Chiar și coloanele albe ale fațadei, poleite de soare, erau decorate cu șerpi protectori *Naga*, încolăciți, care se ridicau vertiginos din

coronamentul coloanelor. Rândurile de șerpi cu capetele înălțate spre acoperișurile arcuite, alcătuite din rânduri de țiglă chinezească, și vârfurile ascuțite ale fiecărui acoperiș suprapus, împodobite cu cozi de șarpe fine și aurii, asemenea tocului ascuțit de la un pantof de damă, ținteau în sus, ca într-o competiție, către cerul albastru, poate chiar către Paradis. Tot auriul acesta avea o strălucire întunecată în razele soarelui tropical și scotea în evidență albul porumbeilor jucăuși de pe acoperiș.

Însă când păsările albe, speriate de ceva, și-au luat zborul spre cerul tot mai înnegurat au devenit negre, asemenea prafului de funingine. Era ca și cum funinginea flăcărilor aurii din ornamentele omniprezente pe fațadele templului s-ar fi transformat în păsări.

În grădină, palmierii păreau împietriți de uimire, ca niște fântâni arteziene lemnoase, ca niște arcuri trimițând săgeți de frunziș tot mai aproape de cer.

Plantele, animalele, metalele și stacojiul dominant se amestecau armonios, dansând în lumină. Până și coamele de marmură ale leilor albi, care protejau intrarea, se desfăceau ca floarea-soarelui. Dinții le erau aliniați în gurile larg deschise, asemenea unor semințe, iar fețele lor aduceau cu o floarea-soarelui albă, mânioasă.

Rolls Royce-ul Prințului Achitto Apar a oprit în fața porților. Tinerii din fanfara militară, îmbrăcați în uniforme roșii, fuseseră aliniați pe pajiștea dintre pavilioane și cântau la instrumente, umflându-și obrazii brun-roșcați. Gâturile lustruite ale cornilor reflectau în miniatură siluetele în uniforme roșii. Nu putea exista un instrument mai potrivit sub soarele tropical.

Un servitor îmbrăcat în haină albă cu brâu roșu îl urma pe Prinț, ținând deasupra capului regal o umbrelă de culoarea ierbii. Prințul purta o haină militară albă, cu decorații. A intrat în templu însoțit de un șambelan, care ținea ofrandele, și de zece gărzi imperiale.

De obicei, vizita lui dura cam douăzeci de minute. În acest răstimp, oamenii așteptau pe iarbă, în bătaia soarelui.

Dinăuntru s-au auzit în cele din urmă acordurile delicate ale unei viole chinezești, iar servitorul cu haină albă s-a dus la intrare și a ridicat umbrela, în vârful căreia era prinsă o delicată pagodă aurie, decorativă. Patru gărzi purtau pălării preoțești, cu boruri ce le acopereau ceafa, și erau aliniate pe treptele de piatră. Interiorul, ascuns privirilor, era atât de întunecat, încât abia se întrezărea tremurul flăcării lumânărilor. Vocile care psalmodiau o sutră din ce în ce mai pătimaș s-au oprit la semnalul unui clopoțel.

Servitorul a deschis umbrela verde, ținând-o respectuos deasupra Prințului care ieșea din templu. Gărzile au salutat, ridicându-și armele. Prințul a trecut în grabă de poartă și a intrat în Rolls Royce.

După o vreme, spectatorii care urmăriseră toată scena s-au împrăștiat, fanfara militară a plecat, iar liniștea serii s-a așternut blând peste templu. O parte din preoții cu straie purpurii se destindeau pe malul râului; unii citeau, alții discutau. Flori arămii, veștejite, și fructe risipite pluteau pe iaz; acesta oglindea arborii de mătase de pe malul opus și frumoșii nori ai asfințitului. Soarele se scufunda în spatele templului și iarba se întuneca. În scurtă vreme, doar coloanele din marmură, lei și fațada templului mai păstrau un alb-pal.

*

Wat Po.

Trebuia să-ți croiești drum printre oamenii care se perindau între pagodele și templul central, construite la sfârșitul secolului al XVIII-lea de Râma I.

Arșiță. Cer azuriu. Totuși, grandioasele coloane albe care formau galeria boltită a corpului principal erau pătate, asemenea picioarelor unui elefant alb.

Pagoda era decorată cu fragmente de porțelan, al căror luciu neted reflecta soarele. Marea Pagodă purpurie avea incrustate șiruri de mozaic albastru și nenumărate bucățele de ceramică, pe care erau pictate o multitudine de flori cu petale galbene,

roșii și albe, pe un fundal violet-albastru: un covor persan ceramic, desfășurat în înaltul cerului.

Alături, o pagodă verde. O cățea gestantă, cu mamelele roz cu pete negre, atârându-i greu, mergea clătinându-se, de parcă ar fi fost strivită de ciocanul soarelui.

În Sala Nirvana se afla impunătoarea statuie poleită a lui Shakyamuni culcat, ale cărui bucle aurii se revărsau peste o cutie-pernă din mozaic albastru, alb și galben. Brațul auriu era întins, pentru a-i sprijini capul, iar în colțul celălalt al încăperii întunecate sclipeau călcâiele aurii.

Tălpile statuii erau placate cu un sedef deosebit. Fiecare segment, pe un fundal negru șlefuit cu finețe, ca o scoică cu irizații, descria viața lui Buddha, fiind împodobit cu bujori, scoici, obiecte sfinte, stânci, flori de lotus răsărite din mlaștină, dansatoare, păsări ciudate, lei, elefanți albi, dragoni, cai, cocori, păuni, corăbii cu trei pânze, tigri, păsări Phoenix.

Ferestrele deschise străluceau ca niște panouri lustruite de alamă. Pe sub tei a trecut un grup de preoți cu sutane portocaliu-aprins, cu umerii brun-roșcați lăsați la vedere.

Afară, însuși aerul părea să fie atins de febră tropicală. Mangrovele de un verde lucios își lăsau alene rădăcinile aeriene peste apa stătătoare dintre pagode. Stâncile cu porumbei de pe insula din mijloc erau pictate în albastru; un fluture gigantic era înfățișat pe fața stâncii, iar în vârf stătea o mică pagodă, de un negru de rău augur.

Și Wat Phra Kaew¹, templul protector al Palatului Regal, era faimos pentru statuia principală, Buddha din smarald.

Din 1785, de când era construit templul, nu a fost vătămat niciodată.

În capul scărilor o *Garuda*² aurie, jumătate femeie, jumătate pasăre, străjuită de două colonete din aur, strălucea în

1 Templul lui Buddha de Smarald.

2 Creatură din mitologia hindusă: jumătate om, jumătate pasăre, cu corp auriu și aripi roșii.

ploaie. Țigla purpurie chinezească și marginea verde erau mai scânteietoare ca niciodată sub perdeaua luminoasă a ploii.

Pereții galeriei boltite Mahamandapa erau acoperiți cu o serie de fresce care ilustrau episoade din *Rāmāyana*.

Hanuman, zeul-maimuță, fiul strălucitor al Zeului Vântului, era mai energic în povestea pictată chiar decât virtuosul Rāma. Sītā, frumusețea aurie, cu dinți din floare de iasomie, era răpită de fiorosul rege al demonilor Rākshasa. Rāma lupta în numeroase bătălii, cu privirea luminoasă, îndârjită.

Sanctuare multicolore, zei-maimuță, lupte între monștri erau pictate pe fondul munților în stilul Școlii Sudice din China, sau pe un fundal întunecat, în stilul venețian timpuriu. Deasupra acestor peisaje tulburătoare plana un zeu pictat în cele șapte culori ale curcubeului, călare pe o pasăre Phoenix. Un om cu straie aurii biciuia un cal înveșmântat, care stătea jos. Un pește-monstru își ițea capul din mare și era pe punctul de a înșfăca soldații de pe pod. În zare se vedea un lac albastru-pal, iar Hanuman, cu sabia scoasă, pândea din tufișuri un cal alb, cu șa aurie; calul mergea la pas prin desișul pădurii umbroase.

*

— Știți numele oficial al Bangkokului?

— Nu-l știu.

— Este următorul: *Krung Thep Phra Mahanakhon Amon Rattanakosin Mahinthara Shiayuthaya Mafma Phop Noppala Rachattani Prilom*.

— Ce semnifică?

— E aproape imposibil de tradus. Numele acestea este ca mulțimea de elemente decorative ale unui templu, excesiv de sclipitoare și bombastice, puse doar de dragul ornamentației. *Krung thep* înseamnă „capitală“, *phop noppala* este „un diamant cu nouă culori“, *rachattani* se referă la „un oraș mare“, iar *prilom* înseamnă „plăcut“. Se alătură substantive și adjective, cât mai insolite și aparte, înșiruindu-se ca mărgelile pe ață. Doar pentru a-i răspunde un simplu „da“ Regelui, protocolul țării ne

impune să spunem: *Phrapout chao ka kollap promkan saikrao sai klamon*, adică: „Umilii și obedienții dumneavoastră supuși se înclină în fața Majestății Voastre“.

Așezat confortabil în scaunul de trestie, Honda asculta vorbele lui Hishikawa ușor amuzat.

Compania Itsui îi pusese la dispoziție acest personaj cu vaste cunoștințe, dar cam abătut și ciudat, probabil un fost artist, pentru a-i fi ghid și interpret. Deja în vârstă de patruzeci și șapte de ani, Honda considera că-și acordă un fel de privilegiu dacă lăsa lucrurile în seama altora, mai ales într-o țară atât de călduroasă.

Honda a venit în Bangkok la invitația companiei Itsui. Când o afacere era încheiată în Japonia după legea japoneză, iar în străinătate apărea o dispută în legătură cu acea afacere, cu toate că plângerea era înaintată unei judecătorii din țara respectivă, cazul se soluționa conform Dreptului Civil Internațional. În asemenea situații, erau invitați avocați japonezi de seamă, pentru a explica amănunțit legea japoneză judecătorilor străini, ajutându-i astfel să dea un verdict.

În luna ianuarie, Itsui exportase în Thailanda un medicament împotriva febrei, Calos, în cantitate de o sută de mii de cutii. Treizeci de mii fuseseră afectate de umezeală, își schimbaseră culoarea și-și pierduseră eficacitatea, deși erau în termenul de valabilitate. Astfel de probleme civile ar fi trebuit rezolvate prin legea referitoare la neîndeplinirea obligațiilor asumate, dar cumpărătorii au dat compania în judecată pentru fraudă, pedepsită prin Codul Penal. Conform articolului 715 din Codul Civil, Itsui ar fi trebuit să suporte despăgubiri, asumându-și răspunderea și pentru neglijențele survenite când produsele se aflau deja la firmele subcontractoare. Nu putea ieși din acest impas fără ajutorul unui avocat capabil, specialist în Drept Civil Internațional, așa cum era Honda.

Lui Honda i s-a oferit o cameră la Hotelul Oriental – Orienten Hoten, după cum pronunță localnicii –, cu o priveliște încântătoare a râului Menam. Aerul camerei era îmborsărit de

un ventilator alb, mare, de tavan, însă odată cu lăsarea serii era mai plăcut să te plimbi pe malul râului și să te lași dezmiardat de adierile proaspete ale vântului. În timp ce se bucura de licoarea-aperitiv, l-a lăsat pe Hishikawa să întrețină discuția. Chiar și lingurița era prea grea pentru ca degetele lui s-o ridice; conversația era mai împovăratore decât o linguriță placată cu aur.

Pe malul opus, soarele apunea în spatele Templului Zorilor, Wat Arun. Asfințitul, asemenea unui vultur, își întindea aripile peste imensitatea cerului de deasupra junglei Thon Buri, întrerupt doar de umbra siluetelor a două-trei pagode înalte. Verdeța junglei absorbea lumina precum bumbacul, transformându-se într-un smarald veritabil. Sampanele treceau, ciorile roiau, iar apa râului, de un trandafiriu murdar, curgea domol.

— Întreaga artă este asemenea soarelui la asfințit, a spus Hishikawa. A făcut o pauză, așa cum obișnuia când își exprima opinia, pentru a examina reacția interlocutorului. Honda era mai deranjat de acele momente de tăcere decât de pălăvrăgeala lui continuă.

Profilul lui Hishikawa, cu obrazii măslinii de thailandez, dar pielea fină și trasă, diferită de a conaționalilor săi, era luminat de ultimele raze plăpânde ale soarelui.

— Arta este asemenea unui imens soare la asfințit, a repetat. Este ofranda celor mai bune lucruri dintr-o eră. Chiar și cea mai limpede logică care a dăinuit în lumina după-amiezii este complet distrusă de explozia de culoare fără sens a amurgului; până și istoria se crede a dura o veșnicie și, apoi, devine conștientă de propria pieire. Frumusețea reprezintă o piedică pentru toată lumea și ridiculizează toate strădaniile umane. Când vezi luminile și norii asfințitului fugind ca nebunii, tot acest nonsens referitor la „un viitor mai bun“ dispare într-o clipită. Momentul prezent este totul; aerul este îmbibat cu miros de otravă. Ce a început? Nimic. Totul se sfârșește.

Asfințitul nu conține nimic substanțial. Bineînțeles că noaptea are propria valoare intrinsecă: esența cosmică a morții și

existența anorganică. Și ziua are propria valoare. Tot ceea ce este uman aparține zilei.

Nu este nimic substanțial în asfințit. E doar o glumă, una absurdă, totuși desăvârșită prin formă, lumină și culoare. Priviți, vă rog! Nori violeți! Arareori natura ne încântă privirea cu asemenea culori. Norii crepusculului sunt o insultă adusă simetriei, dar destrămarea ordinii este strâns legată de distrugerea unui lucru fundamental. Dacă norii albi, molcomi, ai zilei ar fi comparați cu noblețea moralei, oare ar fi normal să-i atribuim moralei o culoare?

Arta prevestește cel mai grandios sfârșit al fiecărei epoci. Mai întâi se pregătește pentru întrupare. Delicatese culinare și băuturi rafinate, înfățișări frumoase și haine elegante – toate extravagantele pe care le râvnește omul unei ere sunt concertate în artă. Toate acestea tânjesc după forme; forme prin care să pustiască și să nimicească viața umană. Oare nu acesta este apusul? Care ar fi scopul? Firește, nu are nici un scop.

Cel mai delicat lucru, cea mai șovăielnică judecare estetică a detaliilor minuțioase – mă refer la incapacitatea descrierii contururilor firave ale acelor nori portocalii – este asociată universalității întinderii bolții cerești; aspectele lăuntrice se manifestă prin culoare și, unificate cu aspectele externe, se transformă în asfințit.

Cu alte cuvinte, asfințitul este expresie. Și expresia însăși este funcția asfințitului.

Cea mai neînsemnată timiditate, sau bucurie, sau supărare, sau neplăcere, este exprimată la scară cerească.

În această mare operație, culorile intestinelor umane, de obicei invizibile, sunt răspândite și exteriorizate. Cea mai fragilă tandrețe și galanterie sunt unificate cu *Weltschmerz*-ul¹ și, ulterior, angoasa este transformată într-o orgie temporară. Numeroasele frânturi de logică pe care oamenii le-au îmbră-

1 Termen german care înseamnă „durerea lumii“, concept introdus de scriitorul romantic german Jean Paul (1763-1825), exprimând sentimentul trăit de cineva care înțelege că realitatea fizică nu poate satisface pretențiile minții.

țișat cu încăpățânare pe parcursul zilei sunt absorbite de nemărginita explozie emoțională a cerului și de impresionanta revărsare a pasiunilor, iar ei își dau seama de inutilitatea oricărui sistem. Altfel spus, totul durează aproximativ zece minute și apoi se sfârșește.

Asfințitul este fulgerător și deține caracteristici de zbor. Probabil că el constituie aripile lumii. Asemenea penajului păsărilor colibri, care împrumută culorile curcubeului doar în timp ce zboară trăgând nectarul din flori, lumea ne arată pentru o secundă posibilitatea de a zbura; toate lucrurile de sub lumina asfințitului zboară euforic și extaziat... apoi cad pe pământ și mor.

Pe măsură ce vorbele lui Hishikawa treceau pe la urechile lui Honda, cerul de pe malul opus se întuneca, lăsând o lumină palidă la linia orizontului.

Toată arta este asfințită? Și totuși, acolo se afla Templul Zorilor!

*

A doua zi, la prima oră, Honda a traversat râul cu o barcă închiriată pentru a vizita Templul Zorilor.

A ales în mod special răsăritul, cel mai propice moment pentru vizită. Fiind încă întuneric, doar vârfurile pagodei erau mângâiate de razele soarelui. Jungla Thon Buri din apropiere era înțesată de țipetele sfredelitoare ale păsărilor.

Pe măsură ce se apropia, vedea că pagoda era decorată cu nenumărate fragmente fie roșii, fie albastre de porțelan chinezesc. Fiecare etaj era marcat de o balustradă: la parter, maro, la primul etaj, verde, iar la etajul al doilea, violet-albăstrui. Multitudinea de farfurii de porțelan erau aranjate în formă de floare: cele galbene reprezentau inima florii de la care plecau petale de farfurii. Unele aveau inima violet-deschis, din căni întoarse, cu petale multicolore. Toate aceste încrengături de flori ținteau către înaltul cerului. Țiglele reprezentau frunzele. În vârf, elefanți albi își întindeau trompele spre cele patru puncte cardinale.

Multiplicarea și redundanța pagodei erau sufocante. Partea superioară, scăldată în lumină și culoare, împodobită cu multe straturi gradate până spre vârf, dădea senzația unor vise suprapuse, care atârnă deasupra capului. Plintele scărilor erau extrem de înclinate, încărcate cu motive florale, fiecare etaj fiind susținut de statui ale unor păsări cu față umană. Acestea formau o pagodă multicoloră peste ale cărei niveluri, așezate piramidal, se așterneau straturi de vise, așteptări, rugăciuni, înălțându-se spre bolta cerească.

Primele raze ale soarelui de deasupra râului Menam transformaseră sutele de mii de bucățele de porțelan în multe fragmente de oglindă care absorbeau lumina – un sidef gigantic, strălucind amețitor.

Pentru o lungă perioadă de timp, pagoda a jucat rolul clopoțelului de dimineată, sunând prin multitudinea de culori rezonante, care răspundeau zorilor: ea a fost creată pentru a descrie aceeași putere, importanță și explozie deținute de zori.

Pagoda își oglindea silueta strălucitoare în rumenul râu Menam, care reflecta lumina gălbuie a dimineții, prevestind o nouă zi toridă.

*

— Cred că v-ați săturat de temple. În seara aceasta am să vă duc într-un loc deosebit, i-a spus Hishikawa lui Honda, care se uita pierdut cum Templul Zorilor era înghițit de întuneric. Ați fost la Wat Po și Wat Phra Kaew, iar când ați mers la Templul de Marmură ați avut deosebita ocazie de a asista la vizita regelui. Ieri-dimineată ați admirat Templul Zorilor. E suficient, zic eu, pentru că sunt foarte multe temple și n-o să le puteți oricum vedea pe toate.

— Da, așa este, a răspuns Honda evaziv, nedorind să fie întrerupt din gânduri.

Se gândea la vechiul jurnal cu vise al lui Kiyoaki. Nu se atinsese încă de el, dar îl pusese la fundul bagajului, tocmai pentru a-și umple timpul în această călătorie. Din cauza căldurii și a

oboselii acumulate de când venise aici, încă nu-l deschisese. Totuși, un vis citit cu ceva vreme înainte, scăldat în strălucitoare culori tropicale, era încă viu în mintea lui.

În realitate, fiind atât de ocupat, Honda nu acceptase călătoria aceasta numai în interes de serviciu. În liceu, în perioada cea mai delicată pentru un adolescent, prin Kiyoaki, Honda se împrietenise cu doi prinți din Siam. A fost martorul tragicului sfârșit al poveștii de dragoste dintre Prințesa Chantrapa și Chao Pi și al pierderii inelului cu smarald al Prințului. Din cauza copleșitoarei descoperiri – el era făcut să fie spectator –, poza amintirii, ștersă, a ajuns să fie păstrată într-o ramă rezistentă și dură. Trecuse mult timp de când își promisese că trebuie să viziteze odată Siamul.

Pe de altă parte, Honda, ajuns la vârsta de patruzeci și șapte de ani, era precaut chiar și cu cele mai neînsemnate sentimente. În mod inconștient, deprinsese obiceiul de a detecta decepția și de a o amplifica. Considera că ultima lui izbucnire sufletească fusese legată de salvarea lui Isao, băiatul despre care descoperise că este reincarnarea lui Kiyoaki. Și-ar fi sacrificat și cariera. După experiența unui eșec atât de răscolitor, conceptul de „altruism” i se părea desuet.

De când nu mai credea în altruism, devenise un avocat mai bun. Renunțase la sentimentalisme, astfel că și reușitele pentru ceilalți veneau unele după altele. Accepta să reprezinte doar clienți înstăriți, indiferent dacă era vorba de un caz civil sau penal. Familia lui Honda ajunsese mult mai prosperă decât pe vremea tatălui său.

Sărmanii avocați, aceia care se credeau întruchiparea justiției sociale și se lăudau cu asta, erau ridicoli. Honda era conștient de limitele legii în ceea ce privește ajutarea oamenilor. De fapt aceia care nu-și permiteau să angajeze un avocat n-ar fi trebuit să încalce legea, dar majoritatea o încălcau, dintr-o nevoie falsă sau din nesăbuință.

Erau perioade în care Honda considera că atribuirea standardelor legale pentru majoritatea oamenilor era cel mai

arogant joc pe care omenirea îl născocise. Dacă infracțiunile se nasc din necesitate sau din prostie, oare nu s-ar putea spune că moravurile și datinile pe care se bazează legile sunt la fel de necugetate?

După rebeliunea Shōwa-Shinpūren, care s-a sfârșit cu moartea lui Isao, incidente asemănătoare au avut loc unul după altul, însă ciocnirile interne s-au încheiat pe data de 26 februarie 1936. La scurt timp a avut loc dezastrul din China, rămas nerezolvat timp de cinci ani de zile. Pe deasupra, semnarea Pactului Tripartit dintre Japonia, Germania și Italia a provocat un stimul puternic, iar iminența unui război între Japonia și Statele Unite devenise subiectul principal de dezbatere.

Honda nu mai era interesat de trecerea timpului, de luptele politice sau de tensiunea războaielor. Nu-l mai mișcau aceste lucruri. În adâncul sufletului său se rupsesse ceva. Înțelesese că nu se putea opune evenimentelor, care erau zburcuate ca rafalele, lovind cu picături de ploaie nenumărați oameni, udând fără discriminare pietricelele destinului individual. Nu era convins că soarta tuturor urma să aibă un final tragic. Era inerent istoriei să progreseze, îndeplinindu-le dorințele unora și întorcându-le spatelă altora. Oricât de dezastruos urma să fie viitorul, măcar nu înșelase așteptările tuturor.

Totuși nu se putea spune că Honda ajunsese un nihilist convins. Față de perioada anterioară, devenise mai vioi și mai vesel. Pe vremea când era judecător, avea grijă la fiecare cuvânt care-i ieșea pe gură; acum nu mai era așa. Se emancipase și în materie de îmbrăcăminte: purta o jachetă sport, în carouri, spunea glume, era și mai mărinimos. De când venise în țara aceasta călduroasă, buna dispoziție parcă-i dispăruse.

Chipul său afișa o demnitate profundă, potrivită cu vârsta lui. Trăsăturile feței, bine conturate în tinerețe, se atenuaseră, iar pielea, odată ca bumbacul decolorat, aflând gustul luxului, luase textura satinelui de Damasc. Deoarece știa că nu fusese frumos nici măcar în tinerețe, nu era nemulțumit de vâlul opac al vârstei care-i acoperea chipul.

Acum era mai stăpân pe viitor decât oricare tânăr. Singurul motiv pentru care tinerii vorbesc mereu despre viitor este acela că nu-l au. Deținerea unui lucru prin eliberarea lui era un secret al posesiei, necunoscut de tineri.

Așa cum Kiyooki nu reușise să influențeze timpul în care a trăit, nici Honda nu a putut să o facă. Dacă Kiyooki murise pe câmpul de luptă al dragostei, venise vremea ca tinerii să moară pe adevăratul câmp de luptă. Isao fusese prima victimă. Cu alte cuvinte, Kiyooki și reincarnarea lui, Isao, au avut parte de dispariții contrastante pe câmpuri de luptă total diferite.

Dar Honda? Nu era nici un semn al morții în el! Nu-și dorea moartea cu pasiune, și nici nu încerca să se sustragă din fața morții inexorabile. Acum, devenind ținta săgeților de foc ale soarelui arzător care se năpusteau asupra lui cât era ziua de mare, frumoasa, densa și luxurianta vegetație părea să sugereze abundența strălucitoarei morți.

— Cu mult timp în urmă, acum douăzeci și șapte ori douăzeci și opt de ani, când doi prinți din Siam au venit să studieze în Japonia, am avut privilegiul să-i cunosc. Unul era fratele mai mic al lui Râma al VI-lea, Prințul Pattanadid, celălalt era Prințul Kridsada, vărul său, nepotul lui Râma al IV-lea. Mă întreb ce-or face acum? Speram să-i vizitez când ajung în Bangkok, dar ar fi o impolitețe din partea mea în fața unor oameni care cu siguranță m-au uitat...

— De ce nu mi-ați spus mai înainte? a sărit atotștiutorul Hishikawa, parcă învinuindu-l. E suficient să-mi spuneți și vă ajut cu orice.

— Păi, credeți că aș putea să-i văd pe cei doi prinți?

— Mă tem că nu. Râma al VIII-lea, unchiul lor, de care depind cei doi prinți, este plecat cu ei la Lausanne. Majoritatea membrilor importanți ai familiei regale au plecat în Elveția, iar palatul este gol.

— Ce păcat!

— Totuși, există posibilitatea să vedeți pe cineva din familia Prințului Pattanadid. Este o poveste ciudată. Cea mai mică

fiică a Alteței Sale Regale, o fetiță de șapte ani, stă în Bangkok singură cu doamnele de la Curte. Sărăcuța este prizonieră într-un mic palat, numit Palatul Trandafirilor.

— Ce motiv ar avea?

— Ar fi fost o rușine pentru familie s-o ia în străinătate, deoarece toți o consideră retardată. De când a început să vorbească, Prințesa spune că nu este o prințesă din Siam, ci că este reîncarnarea unui japonez, iar casa ei este în Japonia. Repetă asta întruna, indiferent de ce zic cei din jur. Dacă cineva ripostează, se supără și începe să plângă. Se zvonește că doamnele de la Curte o cresc făcând-o să creadă că sunt de acord cu nălucirile ei. Este destul de dificil să cerem o audiență, dar, ținând cont de relațiile dumneavoastră, cred că pot aranja ceva.

2

Ascultase povestea bieteii prințese nebune, dar nu era tentat să ceară audiență chiar atunci.

Știa că este la fel de accesibilă ca un mic templu auriu-strălucitor. Așa cum templele nu zboară, simțea că nici Prințesa nu avea cum să dispară. Nebunia din această țară ar trebui să fie asemenea arhitecturii sau a dansurilor distinse și monotone, care continuau la nesfârșit prin splendoarea lor. În altă zi, când va avea altă stare de spirit, se gândea să ceară o audiență.

Probabil că amânarea aceasta provenea dintr-o combinație de apatie tropicală cu înaintarea în vârstă care aduce cu sine reacții lente. Începuse să încărunească și să aibă probleme cu vederea, însă pentru că din tinerețe suferea de o formă ușoară de miopie, încă se descurca fără să folosească ochelarii necesari unui bătrân.

Vârsta l-a învățat să folosească numeroasele legi, deja experimentate, ca unități de măsură pentru a prevedea rezultatul în majoritatea situațiilor. În afară de calamitățile naturale,

evenimentele istorice au avut loc după o lungă maturare, indiferent cât de surprinzătoare ar fi părut; istoria este șovăielnică precum o tânără fecioară înainte de a accepta dragostea. Pentru Honda, în fiecare eveniment exista mereu un indiciu care corespundea cu precizie propriilor lui doleanțe și care se apropia cu viteza scontată. De aceea, dacă voia să-și încredințeze faptele legilor istorice, era mai bine să aibă o atitudine rezervată. Honda văzuse prea multe cazuri în care o persoană nu obținea nimic din ceea ce-și dorise, iar determinarea se dovedise a fi inutilă. Chiar și lucrurile pe care ar fi trebuit să le obțină, fără să le râvnească neapărat, oamenii nu reușeau să le dobândească, doar pentru că le doriseră. Sinuciderea pare să fie dependentă de dorința și determinarea personală, însă Isao a trebuit să petreacă un an la închisoare pentru a înțelege lucrul acesta.

Totuși, dacă stătea să se gândească, asasinatul comis de Isao și apoi sinuciderea lui, asemănătoare stelelor pure ale serii, prevesteau, într-o noapte cu cer înstelat, Incidentul din 26 Februarie¹. Pentru a fi siguri, asasinii își propuseseră să aștepte zorile, dar noaptea fapta a fost materializată. Iar acum, indiferent de vremuri, noaptea era pe sfârșite și o dimineață tulburătoare și înăbușitoare îi lua locul, o dimineață pe care nici unul dintre ei nu și-o imaginase.

Semnarea Pactului Tripartit a deranjat gruparea naționalistilor și a celor profrancezi sau proenglezi, dar a bucurat pe majoritatea celor care țineau cu Europa și Vestul, ba chiar și pe partizanii de modă veche ai Asiei. Japonia urma să se căsătorească, nu cu Hitler, ci cu pădurile nemțești, nu cu Mussolini, ci cu Panteonul din Roma. Era un pact care unea mitologia germană cu cea italiană și cu cea japoneză: o legătură de prietenie între zeii păgâni, masculini și frumoși ai Estului și ai Vestului.

1 26-29 februarie 1936. Încercare de lovitură de stat inițiată de trupele Armatei Imperiale în dorința de a elimina de la putere o serie de politicieni corupți. (N. ed.)

Bineînțeles că Honda nu susținuse niciodată astfel de prejudecăți romantice, dar își dădea seama că vremurile se înfierbântau pe nesimțite și îi era clar că un vis capătă formă. Acum, că era departe de Tokyo, brusca relaxare și tihnă s-au transformat în extenuare, iar el nu se putea opri să nu se afunde în amintirile trecutului.

Nu abandonase ideea care-l preocupase cu mult timp în urmă când vorbea cu tânărul Kiyoaki, pe atunci în vârstă de nouăsprezece ani: dorința de a se implica în istorie este esența voinței umane. Dar frica aceasta instinctivă pe care un tânăr de nouăsprezece ani o are față de propria fire, se pare că, uneori, este un semn prevestitor, exact. În timp ce susținea această idee, Honda era cuprins de deznădejde în ceea ce privea dorința dârză, caracteristică lui. Această amărăciune s-a adâncit pe măsură ce îmbătrânea și, într-un final, s-a transformat în boală cronică; dar personalitatea lui nu s-a schimbat deloc. Și-a amintit un fragment din *Tratat despre fundamentarea realității*, capitolul „Trei Recompense”, unul dintre cele două-trei texte budiste recomandate de Stareța de la templul Gesshū: „Dacă cineva face rău cu plăcere înseamnă că acel rău încă nu este copt”.

Honda era nepăsător și simțea o plăcere tropicală în primirea călduroasă din Bangkok, în ceea ce vedea și auzea, chiar și în ceea ce mânca și bea. Dar asta nu reprezenta o dovadă a faptului că se simțea vinovat de acte necugetate pe parcursul celor aproape cincizeci de ani. Răul lui nu era la fel de copt precum fructul pârguit ce stătea să cadă de pe creangă.

În budismul Hīnayāna thailandez, cu al său concept simplist al cauzalității, susținut de canoanele budismului sudic, Honda a recunoscut cauzalitatea *Legilor lui Manu*. *Legile* acestea îl impresionaseră atât de mult în copilărie. Zeitățile hinduse își etalau fețele grotești pretutindeni. *Nāga*, șarpele sacru, și *Garuda*, creatura mitologică jumătate uriaș, jumătate uliu cu penaj auriu, față albă și aripi roșii – elemente decorative de pe acoperișurile templelor –, încă descriau poveștile

din *Nagananda*, drama indiană din secolul al VII-lea, iar pietatea filială manifestată de *Garuda* era apreciată de însuși zeul Vishnu.

De când a venit pe aceste meleaguri, obișnuita curiozitate intelectuală a lui Honda și-a ițit capul și era nerăbdător să descopere cum explica budismul Hīnayāna misterele reincarnării. Era conceptul care-i dădea șansa să se detașeze de jumătatea de viață rațională.

Erudiții au împărțit filozofia religioasă indiană în șase perioade:

1. Perioada *Rig Veda*.

2. Perioada *Brāhmana*.

3. Perioada *Upanișade*, care ține din secolul al VIII-lea până în secolul al V-lea î.Chr., epoca filozofiei conștiinței de sine, stabilind ca ideal unitatea dintre *Brahmā*, Absolutul, și *ātman*, sinele. Ideea unui ciclu de nașteri și morți sau *samsāra*, apăsătoare explicit pentru prima oară în această perioadă, iar când aceasta este legată de *karma*, ia naștere legea cauzalității. Alăturând și noțiunea de *ātman*, ia naștere un sistem filozofic.

4. Perioada de schismă a diferitelor ideologii religioase.

5. Perioada perfecționării budismului Hīnayāna (între secolul al III-lea și secolul I î.Chr.).

6. Perioada de cinci sute de ani de înflorire a budismului Mahāyāna.

Perioada a cincea, în care au fost alcătuite *Legile lui Manu*, a adus cu ea complicații. În tinerețe, Honda fusese surprins să descopere că *samsāra* se aplica până și legilor. Ideea de *karma*, așa cum apare în budismul târziu, este total diferită de cea din *Upanișade*: diferența constă în negarea *ātman*-ului budist, negarea fiind chintesența acestei religii.

Unul dintre cele trei elemente caracteristice care diferențiază budismul de alte religii este lipsa conștiinței de sine a tuturor lucrurilor (*sava-dharma-anātman*). Budismul proslăvește lipsa sinelui și neagă *ātman*-ul – acesta fusese considerat componenta

centrală a vieții —, în consecință este negat conceptul „spiritului“, *ātman*-ul, care transmigrează în viața următoare. Budismul nu recunoaște un astfel de „spirit“. Dacă în nici o ființă nu există substanța esențială numită „spirit“, desigur, nici în anorganic nu există. Dar, asemenea meduzei fără oase, sunt creații fără esența originară.

Totuși, aici apare o dilemă: dacă faptele rele îți aduc o viață viitoare rea, iar cele bune, o viață viitoare bună, și dacă totul se întoarce la nimic prin moarte, atunci care este esența reîncarnării? Dacă afirmi că nu există *ātman*, atunci cu ce începe ciclul viață-moarte?

Cei trei sute de ani de budism Hīnayāna sunt marcați de disputele dintre diversele secte religioase, din păcate nefinalizate cu o concluzie logică mulțumitoare. Și aceasta deoarece toți se simțeau depășiți de contradicțiile referitoare la *ātman*, pe care budismul îl reneagă, și *karma*, care este moștenită.

Lumea a trebuit să aștepte Școala Mahāyāna numită *Yuishiki* pentru a descoperi o soluționare filozofică salvatoare pentru această problemă. În momentul în care ramura Sautrāntika a luat amploare, a fost fundamentat conceptul „seminței care parfumează“. Aceasta spune că efectul unei fapte bune sau rele rămâne în propria conștiință, impregnând-o, precum parfumul ce se imprimă în haine, în acest fel formându-se caracterul. Puterea formării a stat la originea teoriei cauzale. Doctrina aceasta a fost precursora preceptelor *Yuishiki* de mai târziu.

În acel moment Honda a înțeles ce se ascundea în spațele zâmbetului și ochilor melancolici ai celor doi prinți din Siam: era un sentiment de trândăvie grea, aurie, a brizei ce leagănă frunzele copacilor, o evadare dintr-un sistem organizat logic. Apăsați de soarele vlăguitor, locuitorii acestei țări cu temple, flori și fructe strălucitoare îl venerază cu devotament pe Buddha și cred în reîncarnare.

Spre deosebire de Prințul Kridsada, inteligentul Prinț Pattanadid avea mintea uimitor de ageră a unui filozof. Honda își

amintea, mai clar decât orice cuvânt rostit de Prinț, imaginea de la sfârșitul verii a trupului său lovit de un val de sentimente puternice, așezat fără vlagă pe șezlongul de pe pajiște, la vila lui Kiyoaki, după ce a aflat vestea morții Prințesei Chantrapa. Brațul bronzat atârna pe lângă cotiera șezlongului. Honda nu vedea figura pălită, sprijinită pe umăr, ci doar dinții strălucitor de albi ce se întrezăreau printre buzele lui ușor deschise.

Degetele elegante ale Prințului, care fuseseră destinate unor mângâieri subtile, atârnav libere, aproape atingând iarba, ca și cum toate cinci o urmaseră în moarte instantaneu pe Prințesa-obiect dispărut al dorinței lui.

Cu toate acestea, Honda se temea că amintirile prinților legate de Japonia nu erau tocmai plăcute, deși probabil duceau dorul acelor timpuri. Izolarea, impedimentul limbii, obiceiurile diferite, pierderea inelului și moartea Prințesei Chantrapa le-au făcut șederea în Japonia destul de dezagrabilă.

În final, ceea ce nu puteau înțelege prinții era spiritul de intimidare a Clubului de *kendō*, atitudine care îi înstrăina nu numai pe ei, dar și pe tinerii obișnuiți, precum Honda și Kiyoaki, sau pe liberii și umanii adepți ai curentului literar *Shirakaba*¹. Din păcate, adevărata Japonie nu se afla printre prietenii prinților, ci, mai degrabă, printre dușmanii lor. Probabil că ei înșiși erau oarecum conștienți de acest lucru. Îndârjita Japonie, la fel de mândră ca un tânăr luptător în armură stacojie, și totuși la fel de sensibilă ca un adolescent care aruncă provocarea la bătaie înainte de a fi batjocorit, accepta mai degrabă moartea, decât jignirile. Isao era diferit de Kiyoaki, trăise în centrul unei astfel de lumi și credea în existența sufletului.

Honda, acum apropiindu-se de cincizeci de ani, avea un avantaj: era lipsit de prejudecăți, de autoritate – el însuși fusese o autoritate – și chiar de înțelepciune – el însuși fusese personificarea intelectului.

1 „Mesteacănul Alb“, mișcare literară japoneză având ca nucleu revista cu același nume, *Shirakaba*.

Spiritul Clubului de *kendō* de la începutul Erei Taishō¹, care marcase acele vremuri, era cel al unor tineri în uniformă de luptă indigo, iar Honda, care nu-l îmbrățișase deloc, acum nu mai ezita să identifice în amintire acei ani de tinerețe cu un spirit agresiv.

Lumea lui Isao era mai purificată și mai elaborată, o lume pe care Honda n-a împărtășit-o în tinerețe, ci pe care a observat-o ca un spectator. Constatând cum mintea lui de tânăr japonez, luptând cu izolarea, s-a autodistrus, Honda nu putea decât să înțeleagă că puterea gândirii occidentale, împrumutată din afară, îi dăduse forță să trăiască. O minte necoaptă duce la moarte.

Dacă voia să trăiască, nu trebuia să depindă de puritate, așa cum făcuse Isao. Nu trebuia să renunțe la toate căile de retragere, nu trebuia să renunțe la tot.

Nimic nu l-a forțat pe Honda să pună la îndoială puritatea Japoniei mai mult decât moartea lui Isao. Oare exista altă cale de a trăi onorabil în Japonia, fără a nega totul, fără negarea Japoniei zilelor noastre și a japonezilor? Exista o cale mai ușoară de a trăi, decât aceasta foarte complicată, în care la final cineva este omorât sau se sinucide? Tuturor le era frică să recunoască, dar oare Isao nu tocmai asta a dovedit?

Dacă stătea să se gândească, până și în cele mai pure triburi erau miros de sânge și instinct barbar. Spre deosebire de spanioli, care au păstrat ca sport național corida, deși blamat de iubitorii de animale din toată lumea, japonezii, când au deschis granițele culturii și civilizației în Era Meiji², și-au dorit foarte mult să elimine toate obiceiurile „barbare” ale predecesorilor. Ca rezultat, purul spirit național a fost îngropat, din când în când energia sa erupând în accese de violență, care au îndepărtat și au speriat și mai tare oamenii.

Oricum, indiferent cât de înfricoșătoare pare masca de la suprafață, la origini spiritul japonez este de un alb imaculat.

1 Perioadă cuprinsă între anii 1912 și 1926.

2 Perioadă cuprinsă între anii 1868 și 1912.

Călătorind printr-o țară precum Thailanda, Honda a devenit conștient de simplitatea și puritatea lucrurilor japoneze: pâraiașele japoneze limpezi, prin care se văd pietricelele din albie, sau integritatea ritualurilor șintoiste. Honda, ca de altfel majoritatea japonezilor, nu aprecia lucrurile acestea și le ignora, comportându-se ca și cum nu ar exista, și trăia evitându-le. Toată viața lui a ignorat elementele simple, fundamentale: mătasea albă, purificatorul *gohei*¹ legănat de adierea vântului, locul sacru marcat de *torii*², marea – sălașul zeilor, munții, întinderea oceanului, sabia japoneză cu lama sa strălucitoare atât de pură și ascuțită. Nu doar Honda, ci toți japonezii occidentalizați nu mai puteau suporta aceste elemente native copleșitoare.

Totuși, dacă Isao, care credea în spirit, s-ar fi ridicat la ceruri (el fiind un exemplu de cauză bună generatoare a unui efect bun), ar fi intrat în ciclul naștere-moarte și s-ar fi reincarnat într-un om, oare ce însemnătate ar fi avut acest lucru?

Acum, gândindu-se mai bine, Honda se întreba dacă nu cumva Isao, când hotărâse să moară, avusese într-adevăr premoniții ezoterice legate de viața viitoare. Se pare că au existat niște semne prevestitoare. Când un om se străduiește să ducă o viață pură, excepțională, nu înseamnă că se gândește în mod natural la existența viitoare?

Căldură arzătoare. Gândul lui Honda a zburat către templele șintoiste japoneze și a început să simtă cum picături cristaline i se prelingeau pe frunte. Pentru credincioșii care urcau scările de piatră, *torii* părea un cadru armonios al imaginii pavilionului central, iar pentru cei care coborau, devenea rama cerului senin. Aceeași ramă încadra un templu impresionant pe o parte și un cer albastru, pustiu, pe partea opusă. Ce straniu! Forma acelei *torii* semăna cu sufletul lui Isao.

1 Baghetă de lemn decorată cu două fâșii de hârtie folosită în ritualurile șintoiste pentru purificare.

2 Poarta de la intrarea unui templu șintoist, care marchează hotarul dintre sacru și profan.

Isao a dus o viață armonioasă, la fel de impresionantă, frumoasă și simplă ca o poartă *torii*. Până la urmă, și cadrul lui a fost, în mod inevitabil, acoperit de cerul albastru.

Indiferent cât de mult se îndepărtase mintea lui Isao în ceasul morții de budism, tocmai acest lucru îl făcea pe Honda să înțeleagă legătura dintre japonezi și budism. Era ca și cum apa măloasă a Menamului ar fi fost filtrată print-o sită de mătase albă.

Târziu în noapte, după ce-l ascultase pe Hishikawa povestind despre prințesa nebună, Honda, întors în camera de hotel, a scotocit prin valiză și a scos jurnalul cu vise al lui Kiyoaki.

Paginile din jurnal fuseseră citite și răscitite și începuseră să se desfacă, iar Honda le-a legat cam neîndemânatic, dar cu multă grijă. Scrisul repezit, tineresc al lui Kiyoaki era încă energetic, dar, după treizeci de ani, culoarea cernelii se estompase.

Da. Exact cum își amintea Honda, la scurt timp după ce prinții din Siam l-au vizitat, Kiyoaki a avut un vis scânteietor legat de Siam, pe care l-a notat în jurnal.

Kiyoaki stătea pe un tron frumos, într-un palat cu o grădină abandonată; pe cap purta „o coroană de aur înaltă, ascuțită, incrustată cu multe pietre prețioase”. În vis era membru al familiei regale din Siam.

Mulți păuni erau cățărați pe acoperiș și-și lăsau excrementele albe să cadă, iar Kiyoaki purta pe deget inelul cu smarald al Prințului Pattanadid. În smarald se reflecta „fața fermecătoare a unei fete”. Aceasta trebuie să fi fost fața micii prințese nebune, pe care n-o văzuse încă, iar reflexia de pe smarald să fi fost chiar privirea abătută a lui Kiyoaki. Acum nu mai încăpea îndoială că Prințesa era într-adevăr reincarnarea lui Kiyoaki, prin Isao.

Nu era un lucru neașteptat să aibă un asemenea vis după ce a primit vizita prinților și a ascultat povești fascinante despre țara lor. Dar, după atâtea experiențe, Honda trebuia să creadă că visul lui Kiyoaki era o altă dovadă a premonițiilor sale.

Era de la sine înțelese. Odată ce trecea peste irațional, totul se lega. Isao nu i-a spus lui Honda, nici Honda nu a descoperit dacă Isao a avut și el astfel de presimțiri. Poate în nopțile petrecute în închisoare a visat-o și el pe fata de la tropice.

*

Hishikawa a manifestat o grijă deosebită pentru Honda pe tot parcursul șederii lui acolo. Datorită efortului depus de Honda, procesul s-a desfășurat conform așteptărilor. Descoperise o omisiune a thailandezilor.

Conform Codului Civil al Thailandei, articolul 473, care a fost alcătuit după modelul anglo-american, vânzătorii nu trebuie să-și asume responsabilitatea produselor deteriorate în următoarele situații:

1. Dacă în momentul achiziționării cumpărătorul știa despre defect de la vânzător sau dacă și-ar fi dat seama singur, prin observație.

2. Dacă defectul era evident în momentul livrării sau dacă cumpărătorul l-a acceptat fără rezervare.

3. Dacă produsul a fost vândut prin licitație publică.

Honda a cercetat și a descoperit că partea thailandeză putea fi încadrată în cazul unu sau doi. Dacă mergea pe firul acesta și strângea suficiente probe, poate îi convingea să renunțe la proces.

Bineînțelese că firma Itsui îi era recunoscătoare, iar Honda se mai liniștise. Honda simțea nevoia să-l roage pe Hishikawa să-i aranjeze o întrevedere cu Prințesa, dar Hishikawa era prea plictisitor.

Honda nu-și dorise niciodată să-și facă prieteni artiști și chiar nu avusese nici unul. Nu se gândea că se va întovărăși cu un fost artist pe aceste meleaguri îndepărtate.

Era și mai frustrant faptul că Hishikawa, fiindu-le de mare ajutor călătorilor care nu erau obișnuiți cu locul, făcea orice îi cerea Honda, fără vreun semn de protest. Mai mult decât atât, știa foarte bine majoritatea ușilor dosnice, într-o țară în care nu

răspunde nimeni, nici dacă bați la ușa din față. Era într-adevăr un ghid desăvârșit, lucru de care era conștient chiar și el însuși.

Hishikawa renunțase la aerele de gustătoare de artist, indiferent cu ce se ocupase în trecut. Își câștiga existența ca ghid, iar în sufletul lui îi disprețuia pe ipocriții pe care îi călăuzea. Deoarece Honda îl citise pe Hishikawa, se amuza pozând în ipocritul din imaginația lui Hishikawa. Vorbea intenționat despre soția și mama din Japonia, despre nefericirea de a nu fi fost binecuvântat cu un prunc. Se bucura când observa că Hishikawa îl compătimea pentru situația în care se afla.

De fapt, Honda considera că artiștii nu numai că sunt imaturi, ci că nu există nimic mai dizgrațios decât imaturitatea pe care o etalează ei, prin natura muncii lor, mai ales în comparație cu imaturitatea inocentă pe care Isao și Kiyoaki au afișat-o de-a lungul vieții. Artiștii nu se dezic de această imaturitate până la moarte. Ca și cum și-ar târî toată viața scutecele după ei și le-ar și valorifica prin vânzare.

Chiar mai jenanți sunt pseudo-artiștii. Aroganța lor infailibilă împreună cu servilismul specific îi face să răspândească mirosul caracteristic oamenilor puturoși. Hishikawa era un parazit care trăia pe spinarea altora, pretinzând că este un aristocrat apatic, excentric, cu aer tropical. Pe Honda îl enervau la culme vorbele lui Hishikawa când comanda la restaurant: „Dacă tot plătesc cei de la Itsui...“, apoi comanda cele mai scumpe vinuri. Honda nici măcar nu se dădea în vânt după vin.

În timp ce spera că nu va fi nevoit să apere un asemenea om, se gândea că ar fi fost o totală lipsă de maniere, dacă el, ca invitat, ar fi cerut firmei înlocuirea ghidului.

De fiecare dată când directorul gras al filialei îl întreba: „Hishikawa vă este de folos?“, Honda răspundea: „Da, îmi este de mare ajutor“, ascunzând în vorbele lui o urmă de amărăciune. Directorul era mulțumit să asculte numai aparența răspunsului, iar Honda se enerva că nu încerca să caute și în umbra acelor vorbe.

Cunoașterea îndeaproape a relațiilor umane tănuite ale acestei nații, asemănătoare păturii de verdeață umede din junglă, care

putrezește pe dedesubt, dar la suprafață strălucește în soarele arzător, i-a dat capacitatea lui Hishikawa să miroasă mai rapid decât oricine altcineva putregaiul uman. Probabil că în trecut și-ar fi odihnit aripile puternice, aurii de muscă pe resturile de mâncare din farfuria directorului.

— Bună dimineața!

Honda a fost trezit din somnul profund de o voce familiară de la interfonul de lângă pat – vocea pe care o auzea în fiecare dimineață.

— V-am trezit? Vă rog să mă iertați. Deși curtenii te fac să aștepti destul de mult, sunt foarte agitați dacă invitații întârzie. De aceea m-am gândit să ajungem acolo cât mai repede. Dar vă rog să vă bărbieriti în tihnă. Cum? Micul dejun? Nu... nu vă faceți griji... Sincer să fiu nu am mâncat încă, dar este în regulă și fără. Cum? Împreună în camera dumneavoastră? Vă mulțumesc frumos. Accept invitația și o să urc la dumneavoastră. Să va las un răgaz de cinci minute? Poate zece? Mă rog, ținând cont de faptul că nu sunteți doamnă, poate n-ar trebui să fiu atât de rezervat.

Nu era nici pe departe pentru prima oară când Hishikawa se înfrupta din copiosul mic dejun englezesc în camera lui Honda de la Hotelul Oriental.

În scurt timp, Hishikawa, îmbrăcat într-un costum de pânză albă, frumos, bine croit, a intrat în cameră, răcorindu-și energic pieptul cu o pălărie de panama. S-a oprit exact sub paletele mari și albe ale ventilatorului, care se învâртеau greoi. Honda, încă în pijama, a întrebat:

— Așa, ca să nu uit: cum să mă adresez Prințesei? Se cuvine să folosesc „Înălțimea Voastră?”

— Nu, a răspuns Hishikawa convingător, Prințesa este fiica lui Pattanadid, fratele vitreg al Regelui. Termenul de adresare către Prinț este *Pra Ong Chao*, un fel de *Your Royal Highness*¹

1 Alteța Voastră Regală.

în engleză, dar termenul pentru fiica lui este *Mon Chao* și ar trebui să-i spuneți *Your Serene Highness*¹... Oricum, vă rog să nu vă faceți griji. Lăsați totul în seama mea!

Căldura înăbușitoare deja invadase camera. Scăpat de așternuturile ude de transpirație și intrând sub dușul rece, Honda a simțit pentru prima oară pe piele răcoarea dimineții. Experiența a fost una curios de senzuală. El, care nu intra în contact cu lumea exterioară până nu o filtra mai întâi prin rațiune, acum a simțit totul prin piele. Numai așa putea să simtă verdele-crud al plantelor tropicale, florile purpurii ale arborilor de mătase, ornamentele aurii ale templelor, fulgerele albastre venite din senin și să intre în contact cu exteriorul. Era o experiență excepțională pentru el. Rafalele de ploaie călduțe, dușurile înviorătoare. Lumea exterioară era un lichid viu colorat, în care se îmbăia neconținut. Oare de ce nu s-a gândit la toate acestea fiind încă în Japonia?

În timp ce așteptau micul dejun, Hishikawa se plimba prin cameră de colo până colo, ca un european, uitându-se disprețuitor către banalul peisaj pus pe perete. Tocurile pantofilor negri abia lustruiți reflectau modelul covorului. Hishikawa nu-și găsea locul. Honda se plictisise de jocul acesta în care el avea rolul ipocritului, iar Hishikawa rolul artistului.

Hishikawa s-a întors brusc, a scos din buzunar o cutiuță violetă de catifea și i-a dat-o lui Honda.

— Nu trebuie s-o uitați. Vă rog să i-o dați direct Prințesei!

— Ce este?

— Un cadou. Familia regală nu primește oaspeții care vin cu mâna goală.

Honda a deschis cutiuța în care a descoperit un inel cu perlă foarte delicat.

— Aha, am înțeles. Nu m-am gândit la asta. Vă mulțumesc pentru ajutor. Cât vă datorez?

¹ Luminăția Voastră.

— Vai de mine! Nu-mi datorați nimic. Le-am spus celor de la Itsui că aveți nevoie de el pentru audiență. Probabil că directorul filialei l-a cumpărat mai ieftin de la un japonez. Nu vă faceți griji!

Honda a înțeles imediat că nu este cazul să mai insiste, dar Itsui n-ar fi trebuit să plătească cheltuielile sale private. Urma să se revanșeze față de director. Probabil că Hishikawa adăugase un comision gras. Trebuia să-i restituie banii, indiferent de cât de mult l-ar fi costat.

— Ei bine, accept favoarea dumneavoastră cu mulțumiri.

Honda s-a ridicat, a vârât cutiuța în buzunarul hainei pe care urma s-o îmbrace și a întrebat:

— Apropo, cum o cheamă pe Prințesă?

— Ying Chan. Am auzit că Prințul Pattanadid a pus numele fetei după logodnica lui, care a murit cu mult timp în urmă. Ying Chan înseamnă „Lumina lunii“. Coincidența face ca ea chiar să fie *lunatică*, a spus Hishikawa trufaș.

3

În drum spre Palatul Trandafirilor, Honda a văzut de la geamul mașinii câțiva băieți din Mișcarea *Yuwachon*, despre care se spunea că imită modelul Hitler-Jugend. Erau îmbrăcați în uniforme kaki și mășăluiau. Hishikawa, așezat lângă Honda, se plângea că în ultima perioadă în acest oraș se aude rar jazz american și că naționalismul Prim-ministrului Phibun se pare că are efect.

Era genul de transformare la care Honda deja asistase în Japonia. La fel cum vinul se transformă în oțet sau laptele în iaurt, lucrurile ignorate prea mult se schimbă treptat ca răspuns la variatele forțe ale naturii. Oamenii au trăit multă vreme temându-se ba de libertatea absolută, ba de dorință carnală excesivă. Prospețimea dimineții după o zi în care s-au abținut

de la băut, mândria pe care o simt când înțeleg că numai apa este esențială... Astfel de plăceri noi au început să-i seducă pe oameni. Honda avea o vagă idee în ce direcție se îndreptau lucrurile. Era o convingere apărută după moartea lui Isao. De multe ori puritatea naște malițiozitate.

Dintr-odată, în urechi i-au răsunat vorbele incoerente ale lui Isao, beat cu trei zile înainte de moarte: „Depart, către sud... foarte cald... în strălucirea unui trandafir dintr-o țară din sud...” Acum, după opt ani, se grăbea către palat pentru a-l reîntâlni.

Bucuria lui era asemenea pământului arid în așteptarea unei ploii revigorante.

Honda simțea că aceste trăiri îl puneau față în față cu esența propriului eu. În tinerețe considera că frământările, regretele și judecata rațională alcătuiau eul intrinsec, dar nu era adevărat. Când a auzit de sinuciderea lui Isao, Honda nu a simțit o durere amarnică, ci o greutate insuportabilă care i-a acoperit grabnic inima; odată cu trecerea timpului, dorința de a-l reîntâlni a luat locul apăsării. Honda își dădea seama că în astfel de momente își pierduse trăirile umane. Eul lăuntric probabil că era acționat de o dorință extraordinară ce nu aparținea acestei lumi. Astfel s-ar fi explicat detașarea lui Honda față de suferința pierderii.

„Depart, către sud... foarte cald... în strălucirea unui trandafir dintr-o țară din sud...”

Mașina s-a oprit lângă o poartă elegantă, în spatele căreia se întindea un gazon. Hishikawa a coborât primul din mașină, a vorbit în thailandeză cu gardianul și i-a dat o carte de vizită.

De la geamul mașinii Honda putea vedea gardul de fier cu forme de octogon și săgeată care se repetau, iar dedesubt iarba verde, netedă, absorbind razele puternice ale soarelui. Două sau trei tufișuri cu flori albe și galbene, tăiate pe rotund, își aruncau umbrele pe iarbă.

Hishikawa l-a însoțit pe Honda până la intrare.

Clădirea aceea era destul de mică pentru a fi considerată palat. O construcție de dimensiuni reduse, cu două-trei etaje și acoperiș de ardezie, vopsit într-un galben-rozaliu pal. În afară de un arbore care păta peretele cu umbra sa de un negru dens, doar galbenul acestuia mai domolea razele prea puternice ale soarelui.

Pe poteca ce ocolea gazonul nu era nici țiipenie de om. Pe măsură ce se apropia de palat, bucuria trăită la nivel metafizic îl făcea să-și simtă pașii asemenea ghearelor unei fiare din junglă care-și pândește prada, cu saliva prelingându-se printre colții scrâșnind de nerăbdare. Da, el se născuse doar pentru o astfel de bucurie.

Palatul Trandafirilor părea ferecat în micul lui vis încăpățânat. Impresia aceasta era intensificată de însăși forma clădirii: o cutiuță fără aripi sau anexe. Parterul avea atât de multe ferestre franțuzești, încât era greu să descoperi adevărata intrare. Fiecare avea o ramă din lemn sculptat cu trandafiri. Toate geamurile care dădeau în grădină erau întredeschise.

Primul etaj avea un lambriu din flori de iris și trei ferestre deschise spre grădină; acestea formau un triptic. Cea din centru era mai înaltă decât celelalte două, toate având bordura sculptată cu trandafiri.

Intrarea de la capătul celor trei trepte de piatră avea o fereastră cu aceleași ornamente. Imediat ce Hishikawa a apăsat pe sonerie, Honda a avut indiscreția de a privi printr-un gemuleț violet. Înăuntru totul era violet-închis, ca în adâncul oceanului.

Ușa s-a deschis și a apărut o doamnă în vârstă. Honda și Hishikawa și-au scos pălăriile. Bătrâna, cu părul cărunt, nasul cărn și pielea brun-roșcată, a afișat un zâmbet specific thailandez. Dar zâmbetul acela era o simplă formalitate, nimic mai mult.

Doamna a schimbat câteva cuvinte cu Hishikawa. Se pare că nu intervenise nici o schimbare de la programarea stabilă.

Patru sau cinci scaune erau aliniate în anticamera prea mică pentru întrebuințarea pe care o avea. Hishikawa i-a dat doamnei un pachet, iar ea l-a primit după ce și-a unit mâinile în semn de mulțumire. A deschis ușa din mijloc și imediat i-a condus pe amândoi într-o cameră de audiență spațioasă.

După căldura sufocantă din acea dimineață, răcoarea menținută de igrasia din încăperea respectivă era chiar plăcută. Cei doi au fost invitați să ia loc pe scaune roșii cu auriu, în stil chinezesc, cu picioare în forma labelor de leu.

În timp ce o așteptau pe Prințesă, Honda și-a plimbat privirea prin cameră. În afară de bâzâitul plăpând al unei muște, nu se auzea nici un sunet.

Încăperea nu dădea direct spre ferestre. O galerie de coloane susținea mezaninul, iar în jurul tronului regal din mijlocul salonului atârnav grea draperii groase. Chiar deasupra lui, la etajul superior, era portretul Regelui Chulalongkorn. Coloanele corintice erau pictate cu albastru, având inserții verticale aurii, pe când coronamentele coloanelor erau împodobite cu trandafiri în stilul Orientului Apropiat, în locul acantelor obișnuite.

Motivul trandafirului se repeta în mod obsesiv. Galeria de la mezanin, vopsită în auriu și cu bordură albă, avea balustrade din lemn traforat cu trandafiri aurii. Candelabru imens ce se desprindea din mijlocul tavanului înalt era de asemenea decorat cu trandafiri aurii și roz. Când Honda s-a uitat la picioare, a observat că și covorul roșu avea un model cu trandafiri.

Perechea de colți de fildeș imenși așezați în fața tonului, care îmbrățișau o pereche de semiluni albe, erau singurul element decorativ tradițional thailandez. Fildeșul foarte bine lustruit avea o sclipire alb-gălbuie în lumina obscură.

Abia după ce au intrat, Honda a observat că ferestrele franțuzești acopereau doar fațada clădirii ce dădea în grădina din față. Ferestrele deschise către grădina din spate, separate de un culoar cu coloane, erau numai până la brâu. Prin ferestrele orientate către nord pătrundea o adiere plăcută.

În timp ce se uita pe fereastră, Honda a zărit dintr-odată o umbră neagră care a trecut prin fața geamului. L-a trecut un fior. Era un păun verde. Păunul a poposit pe marginea geamului, întinzându-și gâtul elegant, cu reflexii verzi-aurii. Creasta de pene de pe capul mândru avea forma unui evantai delicat, în miniatură.

— Oare cât ne mai fac să așteptăm? i-a șoptit Honda lui Hishikawa, vizibil plictisit.

— Mereu se întâmplă la fel. Nu luați în seamă această așteptare. Nu încercați să ne impresioneze în nici un fel. Ați observat deja că în această țară nu trebuie să grăbiți lucrurile. Pe vremea domniei Regelui Uchirat, fiul Marelui Chulalongkorn, Majestatea Sa se ducea la culcare în zorii zilei și se trezea după-amiaza. Totul se desfășura lent, fără prea mult consum de energie; ziua era noapte și noaptea era zi. Și Ministrul Administrației Palatului își făcea apariția pe la patru după-amiaza și se întorcea acasă dimineța. Ținând cont de clima de aici, probabil că aceasta era cea mai bună metodă. Frumusețea acestor oameni este precum frumusețea fructelor; fructele trebuie să se coacă armonios, în tihnă. Nu există fructe coapte în pripă.

Honda era deranjat de vorba lungă, șoptită, tipică pentru Hishikawa, dar, tocmai când își întorcea capul pentru a evita respirația lui urât mirositoare, apărură doamna în vârstă. Și-a împreunat mâinile cu respect indicând apropierea Prințesei.

S-a auzit un fel de șuierat din dreptul ferestrei unde se așezase păunul. Nu era avertismentul folosit în Antichitate la curtea japoneză pentru a semnală apariția unei persoane de rang înalt. Au alungat păunul. La fereastră se auzise fâlfâitul din aripi al păsării care se îndepărta. Honda a văzut trei doamne în vârstă venind dinspre culoarul de nord. Mergeau în linie dreaptă, păstrând o distanță egală între ele, așa cum cerea eticheta. Prințesa era însoțită de o doamnă de curte care o ținea de o mână, cealaltă jucându-se cu o ghirlandă de

iasomie. În timp ce mica Prințesă de șapte ani, Ying Chan, era condusă către marele scaun chinezesc din fața colților de fildeș, doamna care-i întâmpinase a îngenuncheat pe podea și a făcut o plecăciune adâncă – numită *krab* în thailandeză. Probabil că era de rang inferior.

Prima doamnă a luat-o pe Prințesă de mijloc și s-au așezat împreună pe scaunul chinezesc din centru. Celelalte două s-au așezat pe scăunelele din dreapta, cu fața spre Prințesă. Cea de-a treia doamnă era acum lângă Hishikawa. Când Honda și-a ridicat privirea, femeia care îngenunchease mai înainte deja dispăruse.

Honda imita mișcările făcute de Hishikawa. După ce a făcut o plecăciune adâncă stând în picioare, s-a așezat pe scaunul chinezesc roșu cu auriu. Doamnele aveau în jur de șaptezeci de ani și păreau mai degrabă supraveghetoarele Prințesei, decât servitoarele ei.

Prințesa nu purta *panun*-ul de modă veche, ci o bluză europeană dintr-un material alb, brodat cu auriu, și o fustă thailandeză din bumbac imprimat, numită *passin*, asemănătoare sarongului malaez; în picioare avea o pereche de pantofi roșii cu model auriu. Părul era tuns scurt, în stilul caracteristic thailandez. Această coafură o avuseseră cu mult timp în urmă curajoasele tinere din Khorat, care, îmbrăcate în straie bărbătești, au luptat împotriva armatei cambodgiene crotropitoare.

Fața ei fermecătoare, inteligentă nu trăda nici un semn de nebulie. Ochii mari, negri se uitau ținând-o către oaspeți, sprâncenele delicate, arcuite și buzele o înăspreau, iar părul acela scurt o făcea să arate mai degrabă a prinț, decât a prințesă. Avea pielea maro-aurie.

Audiența însemna pentru Prințesă să-i primească pe cei doi cu reverență; se juca cu ghirlanda de iasomie și își legăna picioarele pe scaun. S-a uitat fix la Honda și i-a șoptit ceva primei doamne de curte, iar ea a dojenit-o cu un singur cuvânt.

La semnul lui Hishikawa, Honda a scos din buzunar cutiuța violetă cu inelul cu perlă. I-a fost înmânat celei de-a treia

doamne, apoi celei de-a doua și apoi primei, iar în final a ajuns în mâinile Prințesei. Până să ajungă cutiuța la ea, această așteptare a făcut căldura tropicală și mai insuportabilă. Deoarece cutia fusese examinată de prima doamnă, Prințesa n-a mai avut parte de plăcerea copilărească de a descoperi surpriza.

Fermecătoarele ei degete brune au eliberat neglijent ghirlanda de flori și au ridicat inelul cu perlă. L-a privit cu interes o perioadă. Tăcerea acesta neobișnuită, care nu inspira nici emoție, nici nepăsare, îl făcea pe Honda să creadă că acesta era unul dintre simptomele bolii ei. Dintr-odată, un zâmbet, ca o bulă în apă, i-a luminat fața și i-a scos la iveală dinții albi, copilărești. Honda se simțea ușurat.

Inelul a fost pus în cutie și returnat primei doamne. Prințesa a vorbit pentru prima oară cu o voce clară și inteligentă. Cuvintele ei au fost transmise prin cele trei doamne, asemenea unui șarpe verde ce se târâie de pe o creangă pe alta a palmerului și, în final, prin traducerea lui Hishikawa, au ajuns la urechea lui Honda. Prințesa spusese: „Mulțumesc!”

— Sunt de foarte mult timp un admirator al Familiei Regale Thailandeze și am înțeles că și Luminației Sale îi place Japonia. Dacă se cuvine, aș dori să-i trimit o păpușă japoneză, după ce mă întorc în țară. Ce părere aveți? Honda l-a rugat pe Hishikawa să traducă.

Cuvintele folosite de Hishikawa în thailandeză păreau simple, dar pe măsură ce erau transmise mai departe de a treia și a doua doamnă de curte, erau mai lungi și mai multe, iar când să fie comunicate Prințesei de prima doamnă, erau interminabile.

Cuvintele din răspunsul Prințesei s-au întors lipsite de orice licăr de emoție, după ce au fost comunicate prin buzele ridate și negre ale doamnelor. Ca și cum cuvintele pline de viață ale copilei au fost golite, mestecate de dinții lor cocliți, pentru Honda rămânând numai resturi dezgustătoare.

— Spun că Luminația Sa primește cu multă bucurie amabila dumneavoastră ofertă.

Apoi s-a întâmplat un lucru ciudat.

Prințesa a profitat de momentul de neatenție al primei doamne, a sărit de pe scaun, a traversat dintr-o mișcare spațiul dintre ea și Honda și l-a apucat de pantaloni. Honda s-a ridicat uluit. Prințesa a rămas agățată de pantalonii lui, tremura, plângea și țipa. Plângea cu suspine. Honda s-a aplecat și i-a prins umerii fragili cu ambele mâini.

Doamnele nu reușeau s-o tragă înapoi pe copila furioasă. S-au strâns toate în jurul ei, șopteau ceva neliniștite și o priveau fix.

— Ce spune? Tradu-mi! s-a răstit Honda către Hishikawa, care stătea năucit.

— Domnule Honda! Domnule Honda! Mi-a fost dor de dumneavoastră! Ați avut atâta grijă de mine și eu m-am sinucis fără să-mi iau rămas-bun. Am așteptat revederea aceasta de mai bine de șapte ani pentru a-mi cere iertare. Sunt japonez, chiar dacă acum am înfățișarea unei Prințese. Viața de dinainte mi-am petrecut-o în Japonia. Acolo este casa mea. Domnule Honda, vă rog să mă duceți înapoi în Japonia!

În cele din urmă, Prințesa s-a întors la locul ei și atmosfera a redevenit cea adecvată pentru o audiență. Honda se uita, de la distanță, la părul brunet al fetei care încă mai suspina, acum sprijinită de prima doamnă. Era înduioșat de căldura și mirosul copilei, încă prezent pe pantalonii lui.

Doamnele le-au solicitat să încheie audiența de astăzi, deoarece Prințesa nu se simțea prea bine, însă Honda le-a rugat, prin Hishikawa, să-i permită să pună două întrebări scurte.

Prima întrebare:

— În ce lună și ce an am aflat eu și Kiyoaki Matsugae despre vizita Stareței de la templul Gesshū pe insula centrală a proprietății Matsugae?

Când întrebarea i-a fost transmisă, Prințesa și-a ridicat puțin fața umezită de lacrimi din poala slujnicei și a răspuns cu promptitudine, în timp ce înlătura o șuviță de păr lipită de obraji:

— Octombrie 1912.

Honda era uimit în sinea lui, dar nu era convins că, asemenea unui rulu pictat cu minuțiozitate, ea avea înregistrate în minte clar și amănunțit întâmplările din cele două vieți anterioare. Nu știa cu certitudine, deși adineauri o auzise cerându-și scuze prin cuvintele lui Isao, dacă ea chiar cunoștea detalii despre acel eveniment. Adevărul este că acele cuvintele precise au alunecat fără emoție de pe buzele ei, ca și cum ar fi ales și aranjat la întâmplare niște cifre.

Honda a pus și cea de-a doua întrebare:

— Data arestării lui Isao Inuma?

— 1 decembrie 1932, a răspuns fără să ezite, cu o privire vizibil adormită.

— Cred că este de ajuns! a spus prima doamnă anunțând-o astfel pe Prințesa că e timpul să plece.

Prințesa s-a ridicat brusc, s-a urcat încălțată pe scaun și a țipat la Honda cu o voce ascuțită. Prima doamnă o certa șoptit. Prințesa a continuat și mai îndârjită și și-a înfipt mâinile în părul bătrânei. Era clar că repeta aceleași cuvinte, judecând după similitudinea silabelor. A doua și a treia doamnă au sărit să o apuce de brațe, dar Prințesa a început să plângă în hohote, strigătele ei răsunând sub tavanul înalt. Printre trupurile femeilor care se străduiau să o tragă de acolo se iveau mâinile ei brune, flexibile și netede, parcă încercând să apuce ceva. Femeile s-au retras, strigând de durere, dar țipetele Prințesei erau mai puternice.

— Ce-a fost asta?

— Insistă să vă invite poimâine la Vila Regală Bang Pa In, când va merge în vizită, iar doamnele încearcă s-o oprească. Ce spectacol fac! a adăugat Hishikawa.

S-a pornit o discuție între Prințesa Ying Chan și supraveghetoarele ei. Până la urmă, tânăra a încuviințat și s-a oprit din plâns.

Prima doamnă, aranjându-și hainele răvășite și respirând greu, i-a spus direct lui Honda:

— Poimâine, Luminăția Sa va fi condusă la Vila Bang Pa In, pentru a se destinde. Domnul Honda și domnul Hishikawa sunt invitați. Ne-am dori foarte mult să accepte. Deoarece o să luam prânzul acolo, ar fi bine ca dumnealor să sosească aici la ora nouă dimineața.

Invitația ceremonioasă a fost imediat tradusă de Hishikawa.

În mașină, în drum spre hotel, Hishikawa continua să trăncănească, nebăgând de seamă faptul că Honda era cufundat în gândurile lui. Lipsa de considerație față de oamenii din jurul său, afișată de așa-zisul artist, îi trăda caracterul discutabil, ca o perie de dinți uzată. Poate socotea că sensibilitatea era ceva desuet, o caracteristică fățarnică; totuși, dacă ar fi gândit așa, măcar ar fi avut virtutea consecvenței, însă el se mândrea cu delicatețea și sensibilitatea lui în relațiile interumane, considerându-se mult peste ceilalți ghizi.

— Ați fost foarte viclean cu acele două întrebări. Nu am înțeles nimic din ce s-a întâmplat. Dar ați supus-o unui test, deoarece Prințesa pretindea că ar fi reîncarnarea unui apropiat de-al dumneavoastră, nu-i așa?

— Întocmai, a răspuns Honda într-o doară.

— A ghicit răspunsul la cele două întrebări?

— Nu.

— Nici măcar la una?

— Nu. Din păcate, amândouă răspunsurile au fost greșite, a mințit Honda pentru a fi lăsat în pace.

Tonul lui dezamăgit ascundea o decepție, iar Hishikawa a izbucnit în râs, crezând că Honda spune adevărul.

— Așa deci. Erau greșite! A spus datele cu atâta siguranță! Asta este. Însă referitor la chestiunea reîncarnării, nu a fost atât de convingătoare. Nici dumneavoastră nu ați fost prea blând cu prețioasa Prințesă, supunând-o acelui test, de parcă ați fi încercat o ghicitoare de la colțul străzii. În general, nu este nici un mister în viața oamenilor. Misterul rămâne numai în artă, deoarece misterul are valoare numai în artă.

Honda era din nou surprins de raționamentul limitat al lui Hishikawa. De la geamul mașinii a văzut ceva roșiatic sclipind în depărtare. Și-a îndreptat privirea în acea direcție. Era un râu. Printre cocotierii cu coroana de un roșu înflăcărat, aliniați de-a lungul țărmului, se întrezăreau arbori de foc¹, asemănători unui fum stacojiu. Valurile de căldură deja cuprinseseră copacii.

Honda, întorcându-se la preocupările lui, se gândea cum să ajungă la Vila Bang Pa In fără Hishikawa, deși singur nu ar fi putut comunica cu Prințesa.

4

Din fericire, dorința lui Honda de a merge neînsoțit de Hishikawa la Vilă s-a materializat. „Nu am dispoziția necesară pentru încă o întrevedere cu ciudata Prințesă. Dacă nu voi merge, nu vă veți descurca. Supraveghetoarele nu vorbesc decât câteva cuvinte în engleză“, a spus Hishikawa cu un aer de superioritate. Contrar așteptărilor sale, Honda a replicat: „Limba thailandeză o să-mi gâdile urechile ca o muzică pe care nu o înțeleg. Mai bine așa, decât să ascult o traducere care m-ar plictisi“. Honda spera că astfel își va încheia socotelile cu Hishikawa.

Mai târziu, Honda avea să-și aducă aminte de nenumărate ori de acea încântătoare excursie.

Se putea merge cu mașina numai până la jumătatea drumului; cealaltă jumătate de drum a fost străbătută cu o mică ambarcațiune regală de agrement, trecând peste un râu și peste câmpuri de orz inundate. Bivolii de apă se mai trezeau din moșială și, dintr-odată, se ridicau; spinările lor înnorioiate străluceau în soare. Când barca a trecut pe lângă o pădure cu

1 Delonix regia (N. ed.).

copaci înalți, Prințesa s-a bucurat la vederea nenumăratelor vervețe care săreau de pe o creangă pe alta, de-a lungul râului. La un moment dat au văzut un șarpe verde, cu capul ridicat, care se târa printre frunzele unui copac.

Pagode galbene se înălțau în junglă, fiecare dintre ele fiind proaspăt poleită, datorită donațiilor enoriașilor. Honda știa că foițele din aur erau făcute în Japonia și exportate în Thailanda în cantități mari.

Lui Honda îi era bine întipărită în memorie imaginea Prințesei Ying Chan, care nu se mai comporta copilăros, ci stătea nemișcată, sprijinindu-se de marginea bărcii, privind pierdută în zare. Doamnele de companie, preocupate de propria distracție, erau obișnuite cu comportamentul ei straniu și nici nu-i dădeau atenție, însă Honda a înțeles imediat la ce se uita ea și s-a cutremurat.

Un nor imens, care s-a ivit de sub linia orizontului, a ascuns soarele. Soarele era deja sus, iar norul trebuia să-și lungească mult tentaculele pentru a-l acoperi. Norul negru se întindea doar pentru a învălui soarele și, cu ceva trudă, a reușit. Însă chiar deasupra soarelui cerul era de un alb orbitor, trădând astfel negrul de rău augur. Asta nu era tot. De cât se lungise, norul se subțiasse și-i apăruse o despicătură în partea de jos, prin care se scurgea lumina, ca și cum strălucirea ar fi fost sângele ce țâșnea dintr-o rană adâncă.

Orizontul îndepărtat era acoperit de jungla joasă. Partea din față, scăldată în lumina strecurată prin crăpătură, era de un verde-intens, strălucitor, care te transpunea într-o altă dimensiune.

În partea mai îndepărtată a junglei, sub norul negru, ploaia era atât de violentă, încât dădea impresia unui nor de ceață care se ridică. Ploaia atârna asemenea unei pânze elaborate, ca de păianjen, învăluind jungla neagră. Vălul de picături, care acoperea numai o parte din orizontul îndepărtat, se distingea clar, iar mișcarea orizontală a picăturilor biciuite de vânt era vizibilă. Rafala de ploaie era concentrată într-o singură zonă, de parcă ar fi fost încătușată.

Honda și-a dat seama imediat la ce se uita tânăra Prințesă: ea vedea simultan în timp și spațiu. Cu alte cuvinte, zona de sub furtună ținea de un viitor sau de un trecut inaccesibile omului. Dacă te afli sub un cer senin și înțelegi perfect lumea cu ploaie, înseamnă că perioadele de timp diferite și spațiile paralele coexistă. Norul arăta ca o scânteie din abisul timpurilor, iar distanța semnificativă confirma acea diferență dintre cele două spații. Prințesa era absorbită de prăpastia adâncă a Universului.

Micuța ei limbă rozalie și umedă lingeă cu nesaț inelul cu perlă primit de la Honda – doamnele ar fi certat-o, dacă ar fi observat. Parcă mica Prințesă, prin lingerea perlei, încerca să se asigure că miracolul era aievea.

Bang Pa In.

Numele acesta avea să rămână de neuitat pentru Honda.

Prințesa a insistat să-l țină pe Honda de mână în timp ce se plimbau. Ignorând privirile dezaprobatoare ale doamnelor, el s-a lăsat condus de pălmuța transpirată. Prințesa, familiară cu locurile, l-a dus la o reședință în stil chinezesc cu arbori franțuzești și grădină în stil renașcentist, mai apoi către un turn arăbesc. Era încântat de noile descoperiri. Pavilionul plutitor din centrul unui iaz artificial întins era deosebit de frumos, asemenea unui obiect de artă, așezat deasupra apei.

Pe măsură ce apa țâșnea, treptele de piatră de la marginea iazului se înecau, iar ultima treaptă era ascunsă pe fundul bazinului. Marmura albă din apă era verde de la alge. Mătașea-broaștei învăluisese suprafața apei, acoperind-o cu o spumă argintie. Prințesa Ying Chan dorea să-și umezească mâinile și picioarele în acel iaz, însă, în mod repetat, doamnele i-au interzis acest lucru. Honda nu înțelegea vorbele ei, însă probabil că ea credea că bulele spumei, asemănătoare inelului, erau perle pe care voia să le adune.

Când Honda i-a spus să înceteze, Prințesa s-a calmat imediat, s-a așezat lângă el pe treapta de piatră și a privit pierdută templul din mijlocul iazului.

Nu era chiar un templu, ci un mic pavilion folosit ca loc de popas pentru cei care se plimbau cu barca. Când vântul se juca prin perdelele gălbui ale pavilionului, de la distanța aceea, se vedea o încăpere mică, aproape goală.

Pavilionul era înconjurat de nenumărați stâlpi subțiri, negri decorați cu auriu. Prin spațiile dintre stâlpi se vedeau verdeața de pe malul celălalt, norii buclăți și cerul scăldat în lumină. În timp ce Honda admira peisajul, norii grandioși și pădurea care se zăreau printre crăpăturile paravanului de stâlpi lua formă unor dungi verticale, ciudat de lungi. Bineînțeles că și acoperișul pavilionului era desăvârșit: construit din patru straturi groase de țiglă chinezească roșie, galbenă și verde și cu un turnuleț fin, auriu-strălucitor ce străpungea cerul albastru.

Honda nu-și mai amintea dacă s-a gândit la acest lucru atunci sau dacă, abia mai târziu, imaginea pavilionului s-a suprapus peste cea a Prințesei. Totuși, în mintea lui, stâlpii subțiri și negri se transformau în trupurile de abanos ale dansatoarelor suple, în poziție de dans, împodobite cu multe bijuterii filigranate din aur și cu coroane ascuțite.

5

Toate acele evenimente care s-au derulat fără comunicare verbală, mai ales acele momente în care nici nu ar fi fost de dorit o astfel de comunicare, au devenit, fără prea mult efort, tablouri frumoase în miniatură, înlănțuite, în mod egal încadrate în rame aurii excesiv decorate. Trăirile acelea, de o intensă plăcere estetică, aveau să-l lege definitiv pe Honda de timpul petrecut acolo. Dintr-odată, îi apăreau instantanee care formau un portret de moment al micuței Prințese: mâinile dolofane de copil, întinse după spuma de perle de pe scările scufundate în apă; liniile delicate și clare ale palmelor și degetelor; părul negru, lucios, tuns scurt, atârând peste

obraji; genele lungi, aproape melancolice; pe micuța frunte neagră, reflexia apei care tremura asemenea sidefului pe un fundal negru. Timpul spumega, aerul din grădină era împresurat de zumzetul albinelor, iar doamnele, care se plimbau liniștite, păreau binedispuse. Esența momentului era precum un coral frumos, expus privirilor. Totuși, fericirea neumbrită, inocentă a prințesei și înlănțuirea de întâmplări dureroase, chiar sângeroase, din cele două vieți anterioare, erau combinate, la fel ca cerul înseninat și cel acoperit de nori al junglei îndepărtate, așa cum le văzuse în drum spre vilă.

Honda simțea că se află în imensul salon al timpului, de unde fuseseră extrași toți pereții. Era prea spațios și prea liber, în comparație cu locuința „umană” cu care se obișnuise. Acolo, stâlpi negri stăteau înșirați, iar urechile și ochii lui atingeau dimensiuni inaccesibile unui om normal. Bucuria copilărească a Prințesei umpluse camera. În spatele nenumăraților stâlpi stăteau Kiyoaki, Isao și o ceată de suflete migratoare, cu respirația tăiată, ca într-un joc de-a v-ați ascunselea.

Prințesa a răs din nou. În această plimbare, Prințesa a zâmbit mai mereu, dar, din când în când, izbucnea în râs, dezvăluindu-și gingiile rozalii, umede. În asemenea momente își ridica privirea către Honda.

De când sosiseră la Bang Pa In, doamnele de curte renunțaseră la ținută, uitaseră de eticheta ceremonioasă și râdeau gălăgios. Acum că renunțaseră la rigoare, vârsta era singurul element rămas din prestața lor. Doamnele adunau de zor poame de *areca*¹. Parcă erau niște papagali zbârciți și lacomi care-și umpleau ciocul cu semințe. Își băgau mâna pe sub mânecă și se scărpinau. Se distrau pe cinste imitând tinerele dansatoare cu mersul lor lateral. O dansatoare mumificată, cu un păr alb, strălucitor ca o perucă, răvășit peste fața măslinie, deschisese gura castanie râzând. Mergea în lateral cu coatele

1 *Areca catechu*, specie de palmier cu fructe comestibile.

ascuțite în sus; oasele colțuroase și uscate, lăsate la vedere, decupau poze cu siluete din fundalul cerului azuriu cu norii săi alburii.

Pe Honda l-a cuprins un sentiment de duioșie profundă. Neavând copii, Honda nu putea decât să-și imagineze ce ar putea simți în astfel de momente. Asocierea plecării Prințesei, cu carnea ei pură, la toaletă, era o experiență sentimentală nouă pentru el. Dacă ar fi fost posibil, și-ar fi dorit să țină în mâinile lui pulpițele fragede, maronii ale Prințesei, în timp ce aceasta urina.

La întoarcere, copila a fost un timp rușinoasă, nu a spus nimic și i-a evitat privirea.

După masa de prânz s-au jucat la umbra copacilor.

După aceea Honda nu și-a mai amintit ce jocuri. Cântau, în mod repetat, melodii simple, monotone.

I-a rămas în minte doar secvența în care Prințesa stătea în mijlocul unei pajiști, la umbra crengilor, printre care se strecurau firicele de lumină, iar în jurul ei doamnele de curte erau așezate pe jos, una cu genunchiul ridicat, cealaltă cu picioarele încrucișate. Una dintre ele părea că intrase în joc doar din complezență, continuând să fumeze un trabuc împachetat în frunze de lotus. Alta ținea lângă genunchi un recipient cu apă, lăcuit, incrustat cu perle, pentru Prințesa care se plângea mereu că-i este sete.

Probabil că jocul avea legătură cu *Rāmāyana*. Prințesa semăna cu Hanuman când mânuia o nuia pe post de sabie, stătea cocoșată și respira într-un mod amuzant. De fiecare dată când femeile băteau din palme și psalmodiau ceva, fata își schimba poziția. Înclinând ușor capul, semăna cu o floare delicată, unduindu-se în adierea vântului, sau cu o veveriță care se oprește din escaladarea crengilor. Din nou, transformată în Prințul Râma, a îndreptat elegant sabia către înaltul cerului cu mâna subțire, negricioasă, ieșită de sub bluza albă brodată cu auriu. În acel moment, un porumbel de munte a

coborât prin fața ei și i-a acoperit chipul, însă Prințesa nu s-a mișcat deloc. Honda a descoperit că arborele care se înălța falnic în spatele ei era un tei. Frunzele late atârneau din lujerii lungi ai copacului bogat și fremătau la fiecare adiere a vântului. Fiecare frunză verde avea vinișoare galbene, evidente, de parcă razele de la tropice erau țesute în ele.

Prințesa se încălzise. Destul de iritată, le-a cerut ceva doamnelor. S-au consultat, s-au ridicat și i-au făcut un semn lui Honda. Au ieșit de sub umbra arborilor și s-au îndreptat către debarcader. Honda presupunea că se întorceau acasă, dar se înșela. I-au dat un ordin luntrașului, care a scos o bucată mare de bumbac imprimat.

Ținând materialul, s-au dus către țărmul înțesat de rădăcinile mangrovelor, până au găsit un loc mai retras. Două dintre doamne și-au ridicat fustele și au intrat în apă, ținând fiecare de câte un capăt al bucății de bumbac, pe care au întins-o când apa le-a trecut de nivelul brâului, ca un paravan pentru privirile celor de pe malul opus. Cea rămasă pe mal și-a ridicat poalele și a intrat cu Prințesa goală în apă. Lumina proiectată de apă se legăna pe pulpele vlăguite ale bătrânei.

Prințesa a țipat de bucurie când a văzut peștii mici adunați în jurul rădăcinilor mangrovelor. Honda era surprins de faptul că doamnele se purtau ca și cum el n-ar fi fost prezent, dar se gândea că și acest comportament ținea de eticheta thailandeză. Se așezase lângă trunchiul unui copac de pe țărm și privea detașat cum se scâldea Prințesa.

Copila nu era chiar tăcută. Luminată de razele soarelui, care treceau prin fibrele materialului de bumbac, Prințesa râdea fără încetare către Honda. Nu încerca să-și acopere burta de copil, destul de proeminentă, în timp ce le stropea pe doamne. Când era certată, se retrăgea în grabă. Apa stătătoare nu era prea curată, ba chiar era de aceeași culoare cu pielea fetei – maro-gălbui. Până și picăturile acelei ape deveneau limpezi în bătaia luminii filtrate prin bucata de material.

Deodată Prințesa și-a ridicat brațele. Instinctiv, Honda s-a uitat la partea ei stângă, la pieptul ei mic, plat, până atunci acoperit de brațe. Nu a văzut cele trei alunițe care ar fi trebuit să fie acolo. S-a uitat apoi de fiecare dată când prindea momentul, până când ochii i-au obosit, dar s-a gândit că alunițele nu se distingeau pe pielea maronie.

6

Procesul de care se ocupa Honda a luat o întorsătură neașteptată de bună când reclamantul, înțelegând că nu are șanse, a renunțat la acuzații. De acum se putea întoarce acasă, însă compania Itsui, în semn de recunoștință, i-a oferit o călătorie de relaxare. Și-a exprimat dorința de a vedea India. I s-a spus că probabil este ultima șansă de a vizita India, deoarece existau semne de începere a războiului. I s-a promis că birourile locale Itsui vor face tot posibilul să-i asigure o excursie pe cinste. Honda se ruga ca acea ospitalitate făgăduită să nu fie de tipul celei primite din partea lui Hishikawa.

Honda și-a înștiințat familia din Japonia. Apoi s-a bucurat să-și planifice voiajul cu ajutorul unui mers al trenurilor indian, unde se arăta că erau în uz locomotive cu abur, care înaintau doar cu douăzeci și cinci-douăzeci și șase de kilometri pe oră. A consultat harta și a văzut că locurile pe care dorea să le viziteze – peșterile Ajantă și Benares de pe malul Gangelui – erau atât de departe, încât aproape că l-a luat amețeala. Totuși, amândouă locurile i-atrăgeau cu aceeași forță acul magnetic al dorinței de a descoperi necunoscutul.

Honda a renunțat la ideea de a merge să-și ia rămas-bun de la Prințesa Ying Chan, doar gândindu-se la neplăcerea de a-l ruga pe Hishikawa să traducă. Scuzându-se că trebuie să plece în mare grabă, nu a făcut decât să lase un bilet de mulțumire pentru excursia de la Bang Pa In, folosind hârtia hotelului. L-a trimis printr-un mesager la Palatul Trandafirilor, înainte de plecare.

Excursia lui în India a fost plină de evenimente semnificative, cele mai de seamă fiind experiența răscolitoare dintr-o după-amiază petrecută la peșterile-templu Ajantă și peisajul din Benares, care i-a mișcat sufletul. În aceste locuri, Honda a fost martorul unor întâmplări foarte importante, amintirile legate de acestea aveau să-i marcheze viața.

7

Honda și-a început călătoria pe mare, până la Calcutta, apoi a mers o zi întreagă cu trenul spre Benares, care era la șase sute șaptezeci și opt de kilometri depărtare. Au urmat o excursie cu mașina de la Benares la Mogulsarai, apoi două zile cu trenul către Manmad și o deplasare cu mașina în Ajantă.

În Calcutta, la începutul lunii octombrie era mare agitație datorită sărbătorii anuale dedicate zeiței Durgă.

Zeița Kālī, cea mai cunoscută din panteonul hindus și cu precădere venerată în Bengal și Assam, a avut nenumărate nume și înfățișări, la fel ca soțul ei Shiva, zeul distrugerii. Durgă este una dintre metamorfozele lui Kālī, mai puțin însetată de sânge însă. Efigii imense ale zeiței Durgă erau ridicate peste tot în oraș. Era înfățișată pedepsindu-l pe zeul bivolilor de apă, cu o figură impunătoare și cu sprâncenele frumoase arcuite amenințător. Noaptea, statuile se distingeau clar în lumina stradală puternică și trecătorii li se închinau.

Calcutta este centrul de adorație a lui Kālī, cu templele sale Kalighat, iar activitățile din timpul acestor festivități nu au pereche. Imediat ce a ajuns în oraș, Honda a angajat un ghid indian și a vizitat templul.

Puterea lui Kālī provine de la *Shakti*¹, termen cu semnificația inițială de „energie“. Această măreață zeiță, mamă a pământului,

1 Energia cosmică primordială; reprezintă forțele dinamice care se mișcă în întreg Universul.

împarte cu toate zeițele noblețea de a fi mamă, voluptatea feminină și ferocitatea atroce, îmbogățindu-le astfel natura divină. Kālī este înfățișată printr-o imagine a morții și a distrugerii, fără îndoială cele două elemente esențiale ținând de *Shakti*. Ea reprezintă molima, calamitățile naturale și alte forme ale forțelor naturii. Are trupul negru, iar gura roșie, ca sângele. Colții umezi i se ițesc peste buze, iar gâtul îi este decorat cu lănțișoare de cranii și capete proaspăt retezate. Dansează nebunește peste trupul bărbatului ei epuizat. Această zeiță însetată de sânge trimite epidemii și dezastre de îndată ce îi revine setea și, pentru a o calma, sunt necesare, în mod constant, jertfe. Se spune că sacrificarea unui tigru o îmbunează pentru o sută de ani, iar jertfa umană timp de o mie de ani.

Honda a vizitat templul Kalighat într-o după-amiază ploioasă. Grupuri de oameni stăteau înaintea intrării, se înghesuiau, făceau zarvă mare, iar cerșetorii implorau mila credincioșilor. Incinta templului era foarte strâmtă și plină de credincioși. Puhoiul de oameni se adunase în jurul templului central, cu fundația din marmură, îmbulzindu-se și rotindu-se înainte și înapoi. Erau atât de îngrămădiți, că nu mai aveai loc să arunci un ac. Fundația de marmură, udată de ploaie, avea un licăr alburiu, dar era murdară de la noroiul maroniu de pe picioarele credincioșilor, care încercau să urce, și de la stropii de cinabru, care urma să fie pus pe fruntea lor împreună cu binecuvântarea. Părea o vâlvă profanatoare, iar strigătele extatice ale oamenilor continuau la nesfârșit.

Un preot, cu mâna neagră, întinsă în afara templului, picta mici puncte sfinte de cinabru pe frunțile evlavioșilor care puseseră câte un bănuț în cutie. Din mulțimea îngrămadită pentru a primi binecuvântarea se remarcă o femeie cu un sari albastru, ud, lipit de piele, evidențiind-i spatele și fesele și un bărbat cu o cămașă din pânză albă, al cărui gât era brăzdat de riduri negre, lucioase. Toți se împingeau către degetul negru, vopsit în roșu, al preotului. Mișcările lor, paroxismul și devotamentul i-au amintit lui Honda de mulțimea din tabloul

Pomana Sfântului Rocco de Annibale Carracci, un pictor al școlii eclecticice din Bologna. Oricum, în interiorul templului, întunecat chiar și la amiază, trona o statuie a zeiței Kālī, cu limba ei roșie ivindu-se dintre buze și cu colierul din capete proaspăt retezate, care tremurau în lumina lumânărilor.

Honda și-a urmat ghidul în grădina din spate, cu dale din piatră măcinate de ploi, denivelate. Grădina se întindea pe mai puțin de patru sute de metri pătrați. Acolo erau doar câteva persoane. O pereche de piloni, ca niște stâlpi de poartă înguști, scunzi, aveau la bază o albie lucrată în piatră și încă un spațiu separat, mic, probabil pentru spălat. Imediat alături, se aflau copiile lor în miniatură. Perechea de stâlpi mici era udă din cauza ploii, iar în adâncitura de lângă ei era o baltă de sânge, care, sub loviturile picăturilor de ploaie, se împrăștia pe dale. Ghidul i-a explicat că albia mare fusese altarul în care se sacrificau bivoli de apă și că acum nu se mai folosește. Albia mai mică era pentru sacrificarea țărilor. În special în timpul sărbătorilor importante, ca aceasta, a zeiței Durgā, sunt masacrați patru sute de țăpi.

Când Honda s-a uitat la partea din spate a templului Kali-ghat, care până în acel moment nu fusese vizibilă din cauza gloatei din jurul lui, a descoperit că doar fundația era construită din marmură pură, albă; pagoda centrală și zidul dimprejur erau placate cu mozaic strălucitor. Imaginea îl ducea cu gândul la Templul Zorilor din Bangkok. Ploaia spălase praful de pe desenele florale minuțioase și de pe șirul de păuni, iar edificiile în culori scânteietoare se ridicau arogant peste vărsarea de sânge de dedesubt.

Picături mari de ploaie veneau în valuri răzlețe, iar aerul îmbibat cu apă purta cu el o căldură umedă.

Honda văzu o femeie fără umbrelă venind să îngenuncheze evlavios în fața altarului pentru sacrificarea țărilor. Avea fața rotundă, inteligentă și blândă, specifică femeilor indiene trecute de vârsta a doua. Sariul verde era îmbibat de apă. Avea un ibricel de bronz cu apă sfântă din Gange.

Femeia a vărsat apa la stâlpi, a aprins candela, care putea arde chiar și pe ploaie, apoi a împrăștiat flori purpurii de Java în jurul lor. După aceea a îngenuncheat pe dalele pătate de sânge, și-a lipit fruntea de un stâlp și a început să se roage cu fervoare. Punctul roșu sfințit de pe fruntea ei era vizibil prin părul lipit din cauza ploii, de parcă ar fi oferit propriul sânge pentru jertfă.

Honda era profund impresionat și, în același timp, emoțiile lui erau amestecate cu un dezgust greu de explicat în cuvinte, aproape de extaz. Pe măsură ce-și analiza propriile trăiri, tot ce era în jurul lui se estompa, privirea fiindu-i ațintită aproape în mod obsesiv către silueta femeii în rugăciune. Tocmai când claritatea detaliilor și aversiunea îl copleșeau atât de tare încât nu mai suporta, într-o clipită, femeia a dispărut. Pentru o secundă crezuse că a fost o himeră, dar nu fusese așa. A văzut-o cum se îndrepta către poarta cu arabescuri din fier forjat, larg deschisă. Totuși, între femeia care se ruga și femeia care se îndepărta nu era nici o legătură.

Un copil a adus un ied negru. Cu părul lipit de fruntea udă, era însemnat cu punctul roșu sfințit. Când a turnat apa sfințită, iedul a scuturat din cap și a lovit cu picioarele din spate, chinându-se să scape.

Un tânăr cu mustață și cu o cămașă murdară a apărut și a luat animalul de la copil. Când i-a pus mâna pe ceafă, iedul a început să behăie jalnic, ba chiar iritant, smucindu-se și trăgându-se înapoi. Părul negru din jurul cozii era răvășit. Tânărul i-a forțat gâtul printre cei doi stâlpi ai altarului, cu fața în jos, a băgat o opritoare între ei și a împins-o peste ceafa animalului. Iedul și-a ridicat picioarele din spate, trăgându-se cu disperare și behăind. Tânărul a ridicat sabia curbă, ce trimitea luciri argintii în ploaie. A lovit cu precizie și capul iedul s-a rostogolit înainte, cu ochii larg deschiși și limba albicioasă atârând peste buze. Corpul rămăsese de partea cealaltă a stâlpilor, picioarele din față tremurau delicat, pe când picioarele din spate loveau cu putere. Mișcările violente s-au atenuat treptat,

asemenea unui pendul care se domolește cu fiecare balansare. Din beregată nu i-a curs mult sânge.

Tânărul călău a apucat de picioarele din spate trupul decapitat și a ieșit pe poartă. Afară, iezii sacrificați erau atârnați de țărui, apoi erau tranșați în viteză. La picioarele tânărului era întins pe jos, în ploaie, un trup de ied, decapitat. Picioarele din spate încă tremurau, de parcă ar fi avut un coșmar înfiorător. Hotarul dintre viață și moarte, curmat cu îndemânare, fără durere, a fost traversat aproape inconștient; acum doar coșmarul chinuia ieduțul.

Abilitatea tânărului de a mânui sabia era uimitoare. Practica cu credință și fără pic de emoție această profesie sfântă și, totuși, abominabilă. Într-o zi obișnuită sanctitatea picura, precum transpirația, din sângele care-i pătase cămașa murdară, din ochii mari, pătrunzători și din palmele lui mari, de țaran. Cei prezenți la sărbătoare, obișnuți cu asemenea scene, nici măcar nu mai întorceau capul. În mijlocul lor stătea îndrăzneț călăul, cu mâinile și picioarele murdare.

Și capul? Capul era oferit pe altarul dinăuntru, protejat de o copertină improvizată. Flori roșii erau aruncate într-o vatră aprinsă, în ploaie. Câteva petale arseseră. Era focul din sanctuarul dedicat venerării lui Brahmă. Șapte sau opt căpățâni de ied erau aranjate lângă vatră, toate roșii, deschise și înflorite asemenea florilor Java. Unul dintre capete era cel proaspăt tăiat. În spatele lor, o femeie în vârstă stătea ghemuită, de parcă ar fi cusut ceva, dar de fapt degetele ei negre desprindeau cu dibăcie măruntaiele netede, lucioase, de pielița interioară.

8

În timpul călătoriei către Benares, imaginea sacrificării animalelor i s-a perindat prin fața ochilor de nenumărate ori.

Era o scenă agitată, care parcă pregătea terenul pentru altceva. I se părea că ritualul sacrificării nu se încheiase deloc,

de parcă ceva începuse, și se ridicase o punte către ceva invizibil, mai sacru, mai abominabil, mai sublim. Cu alte cuvinte, seria de ritualuri era ca o bucată de covor roșu întins pentru a întâmpina o ființă indescriptibilă, care se apropia.

Benares este cel mai sfânt dintre locurile sfinte, Ierusalimul credincioșilor hinduși. În punctul în care Gangele cotește formând o semilună perfectă și primește zăpezile topite din Himalaya, unde sălășluiește zeul Shiva, pe malul din vest, este așezat orașul Benares, denumit înainte Varanasi.

Este un oraș dedicat lui Shiva, soțul lui Kālī, care a ajuns să fie considerat principala poartă către Paradis. De asemenea, este locul de pelerinaj pentru toți indienii. Fericirea supremă este atinsă pe pământ dacă faci baie în locul unde se unesc cele cinci râuri sfinte: Gange, Dutapapa, Krishna, Jamna și Sarasvati.

În *Vede* apar următoarele pasaje referitoare la efectele benefice ale apei:

*Apele sunt leac.
Apele purifică bolile trupului,
Hrănesc organismul cu vitalitate.
Într-adevăr apele sunt tămăduitoare,
Vindecă toate bolile și păcatele.*

Și din nou:

*Apele sunt încărcate cu viață eternă.
Apele sunt protecția corpului.
Apele au efecte miraculoase pentru boli.
Puterea incredibilă a apelor
Pe vecie nu trebuie uitată,
Întrucât sunt leac pentru trup și suflet.*

Așa cum sunt evocate în aceste rânduri, ritualurile hinduse încep prin purificarea sufletului, prin rugăciuni și abluțiunea trupului. Toate sunt desăvârșite în nenumăratele *ghat*-uri din Benares.

Ajuns acolo după-amiază, Honda și-a despachetat bagajul și a făcut imediat un duș în camera de hotel. Apoi a aranjat să vină un ghid. Nu se simțea obosit după lungul drum cu trenul, dându-și seama că spiritul iscoditor, ciudat de tineresc, i-a indus o stare de exaltare și neliniște. Lumina sufocantă a soarelui la apus acoperea toată priveliștea de la geamurile hotelului. Simțea c-ar putea să-i descifreze misterul într-o clipită, dacă s-ar mișca viguros în mijlocul ei.

Totuși, Benares era orașul sfințeniei și al mizeriei duse la extrem. Pe ambele părți ale aleilor înguste, ferite de soare, erau vânzători ambulanți cu mâncare gătită și prăjituri, alții cu grâne, cititori în stele, toți la grămadă. Duhoarea, umezeala și boala împânzeau zona. Dacă treceai pe aici pentru a ajunge pe dalele de piatră de pe malul râului, vedeai rânduri de leproși pe ambele părți, veniți din toate colțurile țării ca să cerșească, în timp ce-și așteptau moartea. Mulți porumbei... zăpușeala de după-amiază... Un lepros stătea în fața unei cutii de conserve care conținea câteva monede de cupru; singurul lui ochi era roșu, putrezit, și mâinile fără degete se ridicau către cerul în asfințit asemenea arborilor de dud curățați de uscături.

Întâlneai toate genurile de diformități. Oameni pitici săreau, iar trupurile lor păreau niște semne din scrieri străvechi nedescifrate, fără nici un simbol comun. Nu arătau așa din cauza descompunerii sau degenerării, ci pentru că formele lor jalnice, încovoiate, emanau o sfințenie repugnantă. Sângele și puroiul erau cărate, precum polenul, de nenumărate muște verzi-aurii, umflate și lucioase.

Pe partea dreaptă, panta cobora către râu și acolo fusese instalat un cort colorat cu însemnele sfinte, iar lângă oamenii care ascultau slujba preoților erau întinse trupuri neînsuflețite învelite în cârpe.

Totul plutea în aer. Sub soare erau expuse cele mai urâte ipostaze ale cărnii umane, cu excremențele, duhoarea, bolile sau otrăvurile emanate de cadavre. Totul plana în atmosferă, ca aburii evaporați de realitatea cotidiană. Benares... un covor

care te fascina și prin hidoșenie, și prin splendoare. Un covor zgomotos, înălțat cu veselie zi și noapte de temple și oameni – o mie cinci sute de temple, templele dragostei, cu stâlpi roșii și sculpturi în abanos, înfățișând toate pozițiile din timpul actului sexual, Casa Văduvelor, ale cărei locatari așteptau cu inima deschisă moartea, psalmodiind sutrele zi și noapte... localnicii, călătorii, cei pe moarte, cei morți, copiii plini de bășici de la scabie, copiii care mor în timp ce sug la pieptul mamelor...

Piața se înclina către râu, ghidând vizitatorii în mod natural spre cel mai important *ghat*: Dasasvamedha, *Sacrificarea celor Zece Cai*. Legenda spune că Brahmă, Creatorul, a sacrificat aici zece cai.

Râul învolburat cu apa gălbuie era Gangele! Aceea era prețioasa apă sfântă de unde se umpleau micile ibrice de alamă pentru a fi vărsate pe frunțile credincioșilor și ale victimelor. Apa jertfei din Calcutta, iat-o curgând la vale, sub ochii lui Honda. Un incredibil ospăț îmbelșugat în sfîntenie.

Era drept ca aici, cei bolnăvi, cei sănătoși, cei diformi și cei pe moarte să fie în mod egal încărcăți cu bucurie aurie. Era drept ca aici și muștele, și larvele să fie scăldate în fericire. Expresia facială sugestivă și tipic solemnă a indienilor aici ar fi trebuit să fie acoperită de pioșenie dusă până la inconștiență. Honda se întreba cum putea să contopească logica sa cu soarele arzător de seară, cu duhoarea și briza râului, care aducea cu aburii unei mlaștini. Nu credea că va reuși să potrivească logica sa cu aerul înserării, prezent pretutindeni, asemenea unor fire de lână groase, împletite din incantații, cu sunetul clopotelor sau cu vocile cerșetorilor și gemetele bolnavilor. Se temea ca nu cumva logica sa, precum lama ascuțită a unui cuțit ascuns în haină, să distrugă acea împletitură perfectă.

Cel mai important lucru era să scape de ea. Tăișul lamei raționamentului, pe care-l considera arma lui încă din tinerețe, nu prea fusese menajat, dacă se gândea la impactul avut de fiecare reincarnare asupra lui. Acum nu avea altă soluție decât

să dispară pe ascuns în mulțimea de oameni, plină de microbi și praf.

Pe *ghat* se înălța o puzderie de umbrele, la fel ca pălăriile ciupercilor, pregătite pentru cei care se odihneau după îmbăiere, dar acum erau în mare parte neocupate, deoarece razele soarelui săgețau sub ele. Era trecut de ora scăldatului, care atinsese apogeul la răsăritul soarelui. Ghidul a coborât spre mal și a început să negocieze cu un barcagiu. Honda aștepta pur și simplu să se termine tocmeala aceea prelungită, și simțea în fiecare clipă cum îi arde spatele fierul încins al soarelui la asfințit.

În sfârșit, barca cu Honda și ghidul lui s-a îndepărtat de țarm. Dasasvamedha era poziționată aproximativ în centrul nenumăratelor *ghat*-uri, de-a lungul coastei de vest a Gangelui. Bărcile de agrement mai întâi o luau în aval, spre sud, pentru a putea fi admirate o parte a *ghat*-urilor, apoi întorceau în amonte, pentru a fi văzute și cele din nordul Dasasvamedhei.

În timp ce partea de vest era considerată sfântă, partea de est era neglijată complet. Se spunea că locuitorii de acolo aveau să se reincarneze în măgari, de aceea toți o ocoleau. Se vedea o întindere de vegetație pitică, fără nici o umbră de casă.

Odată ce barca a luat-o în aval, strălucirea soarelui a fost obturată de clădiri, emanând numai o aureolă luminoasă peste priveliștea impresionantă a nenumăratelor *ghat*-uri, cu rândurile lor de coloane și cu șirurile de piloni de susținere ai conacelor. Doar *ghat*-ul Dasasvamedha, cu spatele spre piață, primea arșița soarelui la asfințit. Cerul își oglindea deja culoarea rozalie, blândă, pe suprafața râului, iar bărcile care treceau aruncau umbre melancolice pe apă.

Era momentul luminii misterioase și atotcuprinzătoare de dinainte de lăsarea serii. Un moment al zilei controlat de lumină, când contururile tuturor lucrurilor erau perfecte, fiecare porumbel era pictat în detaliu, totul era colorat într-un galben-rozaliu palid, iar armonia domoală domnea cu grandoarea unei gravuri create de reflexia de pe râu și inserția roșiatică de pe cer.

Ghat-urile sunt structuri arhitecturale impunătoare, potrivite perfect pentru această lumină. Au scări gigantice, asemănătoare palatelor sau marilor temple, care coboară spre apă, iar în spatele fiecăreia se află un zid monolitic imens. Coloanele și boltele de pe fundalul *ghat*-urilor sunt numai pilaștri, iar arcadele au ferestre oarbe. Până și scările au atitudinea demnă a unui sălaș sfânt. Stilul unor coronamente este corintic, iar al altora este un fel de sincretism specific Orientului Apropiat. Pe coloane sunt trasate linii albe până la doisprezece metri, cele mai înalte marcând inundațiile din fiecare vară, recordurile înregistrându-se în anii 1928 și 1936. Deasupra coloanelor amețitor de înalte, ies în afară arcade în consolă folosite de cei care locuiesc în partea superioară a zidurilor. Rânduri de porumbi stau aliniați pe marginea balustradei de piatră. Peste vârfurile acoperișurilor, aura soarelui în asfințit își pierde treptat intensitatea.

Barca lui Honda se apropia de *ghat*-ul Kedar. Acolo, aproape de barca lui, un bărbat prindea pește cu năvodul. Era un *ghat* liniștit, iar bărbații cu trupuri subțiri de abanos care se îmbăiau, ca și cei care priveau de pe scări erau cufundați în rugăciune și meditație.

Lui Honda i-a atras atenția o siluetă care coborâse în centrul treptelor uriașe și era pe punctul de a intra în apă. În spatele ei erau alinate magnificele coloane gălbui. În lumina slabă totul era clar și distinct, până la modelele decorative ale coronamentelor. Omul stătea în sânul sfințeniei, totuși, Honda nu era convins că este vorba despre un om, atât de mare era contrastul dintre pielea lui și trupurile negre ale preoților cu tonsură, care stăteau ghemuiți. Un bărbat în vârstă, înalt, impunător, cu pielea de un roz strălucitor.

Avea o creastă mică de păr alb și, cu mâna stângă, rula pânza stacojie de pe șolduri. Nuditatea lui se dezvăluia ca o expansiune de roz. Privirea îi era ațintită către imensitatea cerului de pe malul opus, de parcă nu ar fi fost nimeni în jurul lui. Mâna lui dreaptă se ridica ușor către înaltul cerului, în semn de adorare.

În lumina crepusculară, pielea feței, a pieptului și a abdomenului era de un alb-rozaliu delicat, iar noblețea îl detașa de tot ceea ce îl înconjura. Petele de piele neagră, care se zăreau răzleț pe brațe, pe mâini și pe pulpe, aproape că se cojeau, dar încă semănau cu niște umflături, vânătăi sau creștături. Aceste urme făceau ca strălucirea pielii să fie și mai sublimă. Avea lepră albă.

*

Nenumărați porumbei au zburat deodată.

Barca a luat-o din nou în amonte; o pasăre care a pornit în zbor a fost într-o clipă urmată de altele, iar Honda a fost luat prin surprindere de fâlâitul aripilor. I-au distras atenția de la frunzișul teilor, care se întindeau pe toată suprafața râului, printre *ghat*-uri. Se spune că fiecare frunză găzduiește timp de zece zile sufletul unei persoane decedate, cât așteaptă reîncarnarea.

Barca trecuse deja de *ghat*-ul Dasasvamedha și era lângă Casa Văduvelor, clădirea din gresie calcaroasă roșie, de pe malul râului. Ramele ferestrelor erau decorate cu mozaic alb și verde, iar interiorul era vopsit în verde. Mirosul bețișoarelor aprinse de la ferestre era purtat de vânt, sunetul clopotelor și incantația *kirtana* se auzeau cu ecou, răsfângându-se în tavan și apoi întinzându-se pe întreaga suprafață a apei. Aici se adunau văduve din toată India pentru a-și aștepta moartea. Pentru aceste femei, vlăguite de boli și presimțindu-și salvarea sufletului prin dispariție, ultimele zile în Mumukshu Bhavan, „Casa Fericirii” din Benares, erau într-adevăr cele mai fericite. Totul se afla la îndemână. Crematoriul *ghat* era imediat în nord. Deasupra se înălța un turn auriu, Templul Nepaliez al Dragostei, pe care sunt sculptate cele o mie de poziții din timpul actului sexual.

Honda a observat un pachet înfășurat într-un material, care plutea lângă barcă. După formă, mărime și lungime, și-a dat seama că era vorba de cadavrul unui copil de doi-trei ani.

Honda s-a uitat la ceas. Era cinci și patruzeci de minute. În-tunericul acapara împrejurimile. În acel moment a văzut clar doar focul aprins în *ghat*. Era rugul funerar al *ghat*-ului Mani Karnika.

Cu fața spre Gange, avea cinci platforme suprapuse, de diferite mărimi, după stilul hindus. Templul era format dintr-o serie de stupe de diverse înălțimi, dispuse circular în jurul stupei mari, și fiecare dintre ele avea un balcon-arcadă în forma unei flori de lotus – o arhitectură cu aer islamic. Pe măsură ce se apropia de gigantul templu maroniu, înnegrit de fum, sprijinit de colonade înalte, silueta lui impunătoare, nelocuită, învăluită în fum, părea o nălucire amenințătoare pe cer. Între barcă și *ghat* era o porțiune de apă măloasă. Pe suprafața întunecată a apei, o întindere de ofrande de flori – chiar și flori roșii de Java, cum văzuse în Calcutta –, răspândind un miros de bețișoare parfumate, plutea pe râu în jos, precum gunoiul. Reflexia inversată a flăcării rugului funerar se distingea clar pe suprafața apei.

Porumbeii cuibăriți pe stupe fluturau agitați din aripi, amestecându-se cu flăcările înălțate spre cer. Bolta îmbrăcase culoarea indigoului cu irizații gri.

Aproape de apă era un mic altar din piatră fumurie, lângă statuia lui Shiva și a uneia dintre soțiile lui, Sati, cea care s-a aruncat în vârtoarea flăcărilor pentru a susține onoarea soțului.

Multe ambarcațiuni încărcate cu lemn pentru rugul funerar se strânseseră în zonă, iar barca lui Honda a ocolit partea de mijloc a *ghat*-ului. În spatele focului, care ardea puternic, se întrezărea o mică flacără, departe, sub arcada templului. Era flacăra eternă, sacră – de la ea se aprindeau toate rugurile funerare.

Briza a încetat și o căldură sufocantă a înghițit aerul. Ca în orice altă zonă din Benares, și aici hărmălaia luase locul liniștii: mișcarea neîntreruptă a oamenilor, strigăte amestecate cu râsete de copii și incantații ale sutrelor. Nu numai oamenii se îmbăiau, ci și niște căței piperniciți îi urmau pe copii în apă, iar din adâncimile întunecate, departe de flăcări, acolo unde scările *ghat*-ului erau scufundate sub apă, au apărut una câte una spinările puternice și lucioase ale bivoliilor de apă, mănăți de

strigătele păzitorilor. Pe măsură ce urcau scările, legănându-se, focul funerar se oglindea pe spinările lor negre și umede.

Uneori flăcările erau înfășurate într-un fum alb, iar prin ochiurile fumului licăreau limbi de foc. Fumul învăluisese balcoanele templului și se ondula creând iluzia unor ființe ale întunericului.

Ghat-ul Mani Karnika reprezenta punctul maxim al purificării indiene: totul era în aer liber, chiar și crematoriul era exterior. În Benares, cele mai îngreșoșătoare lucruri conviețuiau cu puritatea și sacrul. Nu încăpea îndoială că acest loc indica sfârșitul lumii.

Un cadavru înfășurat într-un material roșu era rezemat de niște trepte în pantă lină de lângă altarele lui Shiva și Sati. Fusesse îmbăiat în Gange și acum își aștepta rândul pentru incinerare. Materialul roșu arăta că era vorba despre o femeie; cel alb era pentru bărbați. Rudele moartei împreună cu preoții cu tonsură așteptau sub cort să arunce unt și bețișoare parfumate peste cadavru, înainte de a-i da foc. Tocmai atunci a fost adus încă un cadavru învelit în alb, purtat pe o platformă din bambus, înconjurat de preoții care făceau incantații și de rude. Câțiva copii și un câine negru se jucau, alergându-se unii pe alții. Așa cum se observa în fiecare oraș indian, ființele se mișcau cu vitalitate și făceau multă gălăgie.

Ora șase. Într-o clipă, s-au ridicat flăcări din patru sau cinci locuri. Fumul era purtat de vânt către templu, astfel că mirosul neplăcut nu a ajuns la Honda, însă el putea să vadă totul clar.

În dreapta, cenușa era strânsă laolaltă și lăsată în voia apei fluviului. Contururile trupurilor dispăruseră, iar cenușa tuturor se unea și, în cele din urmă, se dizolva în apa sfântă a Gangelui, astfel întorcându-se la cele patru elemente primordiale. Înainte de a fi absorbită de Gange, partea de dedesubt a mobilei de cenușă se amestecase complet cu pământul umed de acolo. Hindușii nu fac morminte. Dintr-odată, Honda și-a amintit de fiorul care l-a scuturat în cimitirul Aoyama

când a mers la mormântul lui Kiyoaki, acea senzație cumplită pe care a avut-o când a fost convins că trupul lui Kiyoaki nu se afla sub piatra mortuară.

Cadavrele erau puse pe foc unul după altul. Pe măsură ce legăturile ardeau, giulgiurile roșii și albe dispăreau în flăcări. Pe neașteptate se vedea câte un braț negru cum se ridica sau câte un corp care se contorsiona în foc, de parcă s-ar fi răsucit în timpul somnului. Cadavrele puse pe rug mai întâi deveneau gri-închis. Pe suprafața apei se auzea un fel de bolboroseală ca de la o oală în clocot. Craniile ardeau mai greu. Responsabilul cu incinerarea se plimba mereu pe acolo și, după ce carnea era deja arsă, ațâța focul cu un băț de bambus pentru ca și craniul să se transforme în cenușă. Mușchii brațelor lui negre și puternice care manevrau ferm bățul reflectau flăcările, iar trosnetele reverberau în pereții templului.

Procesul lung de purificare a organismului uman, de reintegrare în cele patru elemente constituente... carnea umană rezistentă și duhoarea ei inutilă, persistentă până după moarte... ceva roșu se deschidea în flăcări, ceva strălucitor se contorsiona, particule negre dansau împreună cu scântele de foc. Acea mișcare sclipitoare părea că generează viață. Când, dintr-odată, lemnul din foc se prăbușea cu zgomot și focul se domolea, cel care incinera alimenta focul cu lemn și, din când în când, limbile flăcărilor aproape că atingeau balcoanele templului.

Nu era nici urmă de tristețe. Ceea ce părea insensibilitate era de fapt bucurie pură. Nu numai că ei credeau în *samsāra* și reincarnare, dar se considerau ca fiind parte integrantă a naturii, care se modifică în mod constant sub ochii noștri, cu lanurile de orez și plantele în creștere, cu copacii roditori. Era nevoie de ajutorul unei mâini de om, așa cum recolta și cultivarea necesită intervenția unui om. Oamenii se nasc pentru a intra succesiv în ciclul natural.

În India, izvorul a tot ce pare insensibil este o bucurie ascunsă, imensă și înfricoșătoare! Lui Honda îi era teamă să ajungă să înțeleagă o astfel de plăcere. Odată ce fusese

martorul atâtor extreme, simțea că nu avea cum să-și mai revină din șoc. De parcă întregul oraș Benares fusese afectat de lepra sfântă și propria lui viziune fusese contaminată de această boală incurabilă.

Însă senzația lui Honda de a fi văzut totul nu ar fi fost completă, dacă nu ar fi sosit următorul moment. Atunci, sufletul lui Honda a fost lovit de un fior de o puritate cristalină.

A fost clipa în care vaca sacră s-a îndreptat către el.

În crematoriu era o vacă albă. În India acestora le este permis să stea oriunde și să facă orice. Vaca sacră, obișnuită cu focul, stătea chiar lângă flăcări, dar a fost alungată de cel responsabil cu incinerarea, în partea întunecată a arcadei templului.

Înăuntru era întuneric beznă, iar albul animalului părea divin și emana înțelepciune sublimă. Pe burta albă se reflectau umbrele focului, asemenea zăpezii himalayene scăldate în lumina lunii. Era o adevărată sinteză între zăpada impasibilă și carnea impunătoare. Focul fumega, câteodată fumul acoperea focul, câteodată focul își arăta colții roșii, ca apoi să fie din nou acoperit de fum.

Atunci vaca sacră s-a întors către Honda și l-a privit fix prin perdeaua subțire de fum ieșit din focul care ardea cadavrele.

*

În acea seară, imediat după ce a terminat cina, Honda a lăsat vorbă că va pleca în dimineața următoare înainte de răsăritul soarelui și a adormit cu ajutorul unui păhărel de tărie.

În somn i s-au arătat fantasme. Degetele lui din vis atingeau o claviatură pe care n-o mai atinseseră până atunci, producând zgomote ciudate. Ele examinau, asemenea unui inginer, toate colțurile universului cunoscut de el. Dintr-odată a apărut limpede muntele Miwa, iar în vârful lui era o stâncă înfricoșătoare, unde sălășluiau zeii; printr-o crăpătură a stâncii țâșnea sânge; apoi și-a făcut apariția zeița Kālī, cu limba ei roșie atârânănd. Mai era și cadavrul ars al unui tânăr frumos,

cu părul și mijlocul acoperite cu frunze strălucitor de pure din copacul sacru *sakaki*. După aceea, scena respingătoare a fost înlocuită de incinta răcoroasă a unui templu japonez, pavată cu pietriș. Toate ideile, toți zii și-au unit forțele pentru a învârti roată imensă a *samsărei*. Discul, asemenea unei galaxii spiralate, se rotea greoi, trăgând cu el oamenii; aceștia, fără să conștientizeze efectele *samsărei*, erau pur și simplu fericiți, supărați, triști sau binedispuși, cam la fel ca toți cei care-și trăiesc viața de zi cu zi, fără să se gândească la rotația Pământului. Era ca roata mare din parcul de distracții al zeilor, noaptea, luminată de becuțe.

Probabil că indienii știau totul. Această temere îl urmărea pe Honda până și în vis. Așa cum realitatea revoluției Pământului nu este detectată prin cele cinci simțuri și abia este recunoscută prin demonstrații științifice, nici *samsăra*, nici reincarnarea nu sunt perceptibile prin simțăminte obișnuite sau inteligență, ci printr-o putere supranaturală, o super-logică intuitivă, extrem de precisă, sistematică. Probabil că această viziune i-a făcut pe indieni să fie atât de nepăsători, opozanți ai progresului și goliți de emoțiile umane – bucurie, supărare, regret, plăcere –, acestea fiind standarde comune de evaluare ale unui om obișnuit.

Bineînțeles, acestea erau impresiile superficiale ale unui simplu călător. Adesea, visele combină simbolurile de la cel mai înalt nivel cu cele mai vulgare gânduri. Probabil că Honda cântărea lucrurile prin prisma vechilor obiceiuri de judecător, scoțând la iveală fața lui distantă, anostă și speculativă. Obiceiurile profesionale, încă latente în el, și caracterul lui erau asemănătoare limbii pisicii – prea sensibilă la mâncarea fierbinte –, grăbind procesul de răcire a elementelor calde, necunoscute, pentru a le transforma în mâncare înghețată conceptual. Probabil că folosea vechea tehnică de autoapărare, asemenea oamenilor deosebit de precauți în somn.

Lăsând la o parte ambiguitatea și ciudățenia visului, ceea ce văzuse în realitate era un mister și mai mare, unul care re-

fuza orice interpretare. Când s-a trezit, a simțit cum căldura acelei întâmplări încă îi dăinuia în suflet și în trup. Simțea că este atins de febră tropicală.

Lângă lumina slabă de la recepția hotelului, aflată tocmai în capătul culoarului, ghidul bărbos stătea la discuții și glume cu băiatul din tura de noapte. L-a recunoscut pe Honda, care se apropia în costumul lui alb de pânză, și s-a aplecat respectuos de la distanță.

Honda a plecat cu noaptea-n cap, deoarece dorea să vadă mulțimea ce așteaptă în *ghat* să venereze răsăritul soarelui.

Benares era dedicat principiului unificării religioase, unității lui Brahmă, zeul transcendental, cel care-i conținea pe toți ceilalți. Discul solar era întruchiparea acestui zeu, iar sfințenia atingea apogeul în momentul în care soarele se ridica peste linia orizontului. Sfântul oraș Benares și cerul au fost așezate pe poziție de egalitate. Eruditul Shankara a spus așa: „Când zeul a pus cerul și Benares pe o balanță, greoiul Benares s-a scufundat pe pământ, iar ușorul cer s-a ridicat“.

Hindușii cred că suprema conștiință a zeului este în soare și-l consideră simbolul adevărului absolut. Tocmai de aceea, Benares este plin cu rugăciuni și adorare pentru soare. Conștiința umană se eliberează de legile guvernatoare ale pământului, astfel, prin puterea rugăciunilor, Benares însuși este ridicat la ceruri, ca un covor zburător.

Spre deosebire de ziua precedentă, *ghat*-ul Dasasvamedha mustea de oameni, iar lumânările de sub nenumăratele umbrele scipeau în întunericul dinaintea răsăritului. Cerul de pe malul opus, de deasupra junglei, de sub stratul gros de nori apăsători, prevestea ivirea zorilor.

Oamenii puseseră băncuțe sub fiecare umbrelă mare de bambus și decoraseră statuia Lingam, simbolul lui Shiva, cu flori roșii. Unii amestecau pudră de cinabru în mojară mitite pentru a o pune pe frunte, după îmbăiere. Lângă ei, ajutoarele preoților amestecau în urcioare de alamă pasta roșiatică cu apă din Gange, apă ce fusese oferită templului și sfințită.

Unii deja coborâseră pe scări în apă pentru a întâmpina răsăritul. După ce au venerat apa, ridicând-o în palme, și-au scufundat încet întreg corpul în ea. Alții așteptau îngenunchind sub umbrele.

Odată cu prima rază de lumină a răsăritului, peisajul *ghat*-ului a dobândit contururi și nuanțe. Sariurile femeilor, pielea lor, florile, părul alb, scabia, ulcioarele de alamă, toate țipau de culoare. Chinuiții nori de dimineață, treptat, își schimbau forma, lăsând loc luminii acaparatoare. În cele din urmă, tentaculul purpuriu al soarelui a răsărit deasupra junglei joase, iar buzele celor care umpluseră locul, aproape ajungând umăr în umăr cu Honda, au dat glas unui murmur de pioșenie. Unii au îngenuncheat pe pământ.

Cei care erau până la brâu în apă fie își uniseră mâinile, fie își desfăcuseră brațele și se rugau soarelui purpuriu. Soarele se ridica treptat, expunându-și discul. Umbra busturilor se ridica peste valurile galben-purpuriu ale fluviului, ajungând la picioarele celor așezați pe scări. O bucurie incredibilă se îndrepta către soarele de pe malul opus. Între timp, unul după altul, oamenii pășeau spre apă, ca trași de o mână invizibilă.

Soarele deja se ridicase deasupra junglei verzi. Până atunci, discul stacojiu permisesse să fie privit și, într-o clipă, s-a transformat într-un fascicul de lumină orbitor. Deja devenise o minge de foc amenințătoare, vibrantă.

Dintr-odată, Honda a înțeleș: acesta era soarele pe care Isao îl vedea în mod constant în viziunile suicidale!

9

În India, budismul a cunoscut un declin rapid după secolul al IV-lea d.Chr. S-a spus, pe bună dreptate, că hinduismul a omorât budismul printr-o îmbrățișare prietenoasă. Precum creștinismul și iudaismul în Iudeea, precum legătura dintre confucianism și taoism din China, budismul trebuia izgonit

din India pentru a deveni o religie a lumii – această țară trebuia condusă de o religie populară, locală. Hinduismul a păstrat într-un colț ascuns numele lui Buddha pentru a denumi a noua dintre cele zece metamorfoze ale zeului Vishnu.

Se crede că zeul Vishnu are zece înfățișări: *Matsya* (peștele), *Kurma* (broasca țestoasă de uscat), *Varaha* (mistrețul), *Narasimha* (bărbatul-leu), *Vamana* (piticul), *Parashurama*, *Rāma*, *Krishna*, *Buddha* și *Kalki*. Conform brahmanilor, prin alăturarea lui Vishnu și Buddha a fost introdusă, în mod intenționat, o religie eretică, astfel încât credincioșii să fie abătuți de la calea cea dreaptă, oferindu-le brahmanilor posibilitatea de a se întoarce la hinduism, adevărata religie.

În acest fel, odată cu declinul budismului, peșterile-templu Ajantā din vestul Indiei au fost abandonate și au devenit cunoscute lumii abia douăsprezece secole mai târziu, în 1819, când au fost descoperite de trupele britanice.

Cele douăzeci și șapte de peșteri de pe stâncile râului Wāgora au fost dezgropate în trei perioade: secolul al II-lea î.Chr., apoi secolul al V-lea și respectiv al VII-lea d.Chr. Cu excepția peșterilor 8, 9, 10, 12 și 13, care aparțin erei Hīnayāna, toate celelalte sunt din era budismului Mahāyāna.

După ce a vizitat pământul sfânt, viu, hindus, Honda și-a dorit să caute ruinele budismului, dispărut de pe acele meleaguri.

Honda trebuia să se ducă la Ajantā. Așa trebuia să se întâmple.

Acest gând a fost generat și de faptul că peșterile însele, hotelul și împrejurimile lor erau extrem de liniștite, simple, golate de valurile de oameni.

Deoarece nu avea cum să se cazeze în Ajantā, Honda s-a dus la un hotel din Aurangabad pentru a vizita renumitele ruine hinduse Ellora. Aurangabad era la numai treizeci de kilometri distanță și cam o sută șase kilometri de Ajantā.

Cea mai bună cameră de hotel fusese rezervată de Itsui, cea mai bună mașină îi stătea la dispoziție, avea un șofer *sikh*, care se purta foarte respectuos. Toate acestea au stârnit invidia turiștilor englezi din hotel. În sala de mese, înainte de

excursia din ziua respectivă, Honda deja simțise pactul tacit al animozității englezilor, uniți împotriva singurului asiatic. Englezii au dat cărțile pe față. Tocmai când chelnerul îi aducea lui Honda ouă cu șuncă, un domn în vârstă, arogant, cu barbă frumoasă, care probabil era un fost ofițer și care stătea la masa de alături împreună cu soția, l-a chemat pe chelner și l-a muștrat pe un ton tăios și scurt. După aceea Honda a fost servit la urmă de tot.

Unui vizitator obișnuit, o astfel de întâmplare i-ar fi umbrat călătoria, însă sufletul lui refuza să sufere. După Benares, o membrană groasă, enigmatică i-a acoperit inima și totul aluneca de pe suprafața ei. Știa că excesul acesta de amabilitate se datora bacșifului mărinimos plătit în avans de Itsui; astfel de incidente nu-i răneau „demnitatea obiectivității” dobândită pe când era judecător.

Frumoasa mașină neagră, curățată și lustruită cu multă grijă de mai mult de cinci angajați ai hotelului, de altfel fără altă treabă de făcut, era pregătită pentru plecarea lui Honda. Numeroasele flori din grădina din față se reflectau pe suprafața lucioasă a mașinii. Peste puțin timp, Honda era în mașină și mergea spre cele mai frumoase șesuri ale Indiei de Est.

În marea întindere a câmpurilor nu era nici țișenie de om. Uneori, vedea mangustele de un maro-închis cum se bălăceau în mocirlele de pe marginea drumului sau cum traversau în viteză, cu agilitate, prin fața mașinii. Alteori, grupuri de maimuțe cu coada lungă se uitau la el printre crengi.

În Honda s-a născut dorința purificării. Purificarea în stilul indian era destul de înspăimântătoare, iar tainele religioase care i se revelaseră la Benares încă sălășluiau în el, asemenea unei boli febrile. Tânjea doar după un căuș de apă limpede.

Întinderea nemărginită a șesului îi dădea o stare de confort. Nu erau nici plantații de orez, nici țărani care să cultive, doar o câmpie nesfârșită, din loc în loc acoperită de umbrele indigo-închis ale arborilor de mătase. Erau mlaștini, pâraiașe,

flori galbene și purpurii și, deasupra tuturor, un cer incandescent, atârând precum o imensă cupolă.

Nu era nimic miraculos sau exagerat în acest peisaj al naturii. Verdele-strălucitor era orbitor și înviora amorțeala locului. Nemărginirea în sine avea un efect sedativ asupra lui Honda, a cărui inimă ardea din cauza unei flăcări înspăimântătoare, de rău augur. În locul vărsării sângelui sacrificial, din junglă a răsnit un bâtlan de un alb pur. Culoarea se mai închidea când trecea prin umbra verde-închis, dar revenea imediat la albul imaculat.

Norii de pe cerul din fața drumului erau delicat răsuciți, iar marginile asimetrice eliberau o strălucire de mătase. Albastrul era cam palid.

Bineînțeles că o mare parte din confortul resimțit de Honda se datora conștientizării faptului că în curând avea să intre pe teritoriul budist, chiar dacă această religie era de mult dispărută.

Pentru a fi sigur, după experiența ciudată și viu colorată a *mandalei* din Benares, budismul la care visa el era revigorant, asemenea gheții; el presimțea deja singurătatea budismului familiar în liniștea luminată a câmpului.

Pe neașteptate, lui Honda i s-a făcut dor de casă. Se întorcea din regatul gălăgios dominat de hinduismul viu la un ținut familiar cu temple cu gong, o lume care fusese distrusă, dar care, tocmai prin această distrugere, a devenit mai pură. Gândindu-se la Buddha, cum îl aștepta la revenirea sa din Absolut, simțea că nu ar fi putut spera niciodată la un Absolut în budism. Îl liniștea visul său de revenire acasă, simțea o apropiere constantă de ceea ce, treptat, pierdea. Dincolo de cerul frumos, albastru-strălucitor, cimitirul budist însuși, semnele uitării lui erau gata să apară. Chiar înainte de a-l vedea, Honda a simțit cu adevărat răceala sumbră liniștindu-i inima înfierbântată, răcoarea rocilor din peșteri și limpezimea pâraiașelor.

Era o slăbiciune a sufletului său.

Probabil, culorile repulsive și degradarea cărnii și a sângelui l-au făcut să caute o altă religie, pietrificată în tăcere. Dezastrul

pur era suspendat de forma norilor din zare. Chiar și în umbra vegetației luxuriante, spectaculoase, avea iluzia unei lumi reale. Dar acolo nu era nici țiipenie de om. În această lume liniștită, matinală, deranjată doar de vibrația leneșă a motorului, peisajul neted se desfășura molcom dincolo de geamul mașinii și îi purta inima încet, dar sigur, aproape de casă.

După un timp, mașina a ajuns pe marginea unui defileu abrupt, care tăia brusc întinderea lină. Acesta era primul semn vestitor al peșterilor Ajantă. Au mers de-a lungul drumului șerpuit, coborând spre albia Wagora, care strălucea asemenea lamei unei săbii.

Ceainăria unde Honda a făcut un popas pentru odihnă era invadată de muște. Se uita pe fereastra din fața lui, peste piațetă, către gura peșterii. Dacă ar fi intrat acum, cedând dorinței arzătoare, ar fi avut sentimentul că nesocotea liniștea căutată. A cumpărat o vedere și, luând stiloul în mână transpirată, o vreme a cercetat cu atenție desenul cavernei, imprimat grosier.

Din nou presimțea că și aici va fi hărmălaie. În piață stăteau negri în haine albe, cu priviri suspicioase, și copii pricăjiți își strigau marfa – lănțișoare, suvenir. Piața era scaldată în razele galbene ale soarelui, infiltrate prin toate colțișoarele. Pe masa dintr-o cameră întunecoasă erau trei portocale mici, uscate, cu muște roind în jurul lor. Din bucătărie venea un miros greu, persistent, de mâncare prăjită.

După multă vreme, i-a scris soției lui câteva rânduri pe vederea cumpărată.

„Am venit aici să văd peșterile-templu Ajantă. Am să le vizitez chiar acum. Nu pot să beau sucul de portocale din fața mea, pentru că marginea paharului este plină cu murdărie de muscă. Am grijă de sănătate, așa că poți sta liniștită. India este uluitoare. Să ai grijă de rinichi! Transmite-i te rog și mamei toate cele bune.“

Oare această scrisoare era un gest de afecțiune? Mereu scria la fel. Nostalgia și afecțiunea față de locul natal, așternute ca o

negură peste suflet, dintr-odată, l-au făcut să scrie pentru a se elibera. În momentul în care încerca să aștearnă pe hârtie sentimentele, fără îndoială, frazele ieșeau simple și seci.

Rie l-ar fi așteptat înapoi acasă cu același zâmbet liniștit ca la despărțire, indiferent de numărul de ani cât ar fi stat singură în Japonia. Așa era Rie. Probabil că după atât timp, în afară de câteva fire de păr alb în plus, fața care îl condusese la plecare și cea care avea să-l întâmpine vor fi identice, ca două blazoane de pe mânecile unui kimono.

Sensibilitatea rinichilor îi conferea soției un profil oarecum vag, precum luna în timpul zilei. Acest chip, uitat undeva în memorie, părea mai adecvat vizualizării în mintea lui, decât în realitate. Bineînțeles, nimeni nu ar fi putut urî o astfel de femeie. În adâncul sufletului, Honda simțea o ușurare profundă în timp ce scria vederea, mulțumindu-i unei entități nedefinite; un sentiment diferit de convingerea de a fi iubit.

După ce a scris vederea, a pus-o în buzunarul hainei pe care o dăduse jos și s-a ridicat. Intenționa să o trimită de la hotel. A trecut prin piața scăldată în razele soarelui, iar ghidul a apărut pe nesimțite, ca un răufăcător.

Cele douăzeci și șapte de peșteri priveau de sus, din mijlocul terasei stâncii, peste Wagora, unde straturile de rocă se înlănțuiau. Dinspre râu, spre stânci și pajiște, panta devenea gradat mai abruptă, apoi se transforma într-o pantă prăpăstioasă, acoperită cu diverși arbuști. O potecă din piatră albă făcea legătura cu intrările în peșteri.

Prima peșteră era o *chaitya*, locul pentru rugăciune. Aici erau ruinele a patru astfel de *chaitya* și douăzeci și trei de *vihara*, adică mănăstiri. Prima grotă era una dintre cele patru.

Exact așa cum se aștepta, aerul rece dinăuntru avea mirosul de mucegai al zorilor. Statuia imensă a lui Buddha din fundul încăperii se vedea foarte bine; silueta în poziția florii de lotus stătea în calea luminii ce pătrundea printr-o deschizătură a ușii de mărimea unui covoraș. Totuși nu era suficientă

lumină pentru a putea distinge frescele de pe tavan și de pe cei patru pereți. Ici-colo, lanterna ghidului lumina nesigur și plana ca un băț luminos, fără traiectorie. Peste tot erau pictate diverse imagini reprezentând poftele lumești nepermise.

Femei având busturile dezgolite, coroane aurii pe cap și *saronguri* cu motive florale prinse în jurul mijlocului apăreau în diverse ipostaze în petele de lumină. Cele mai multe țineau în mâini câte o floare de lotus. Trăsăturile fețelor semănau, de parcă toate ar fi fost surori. Ochii foarte lungi, migdalați, erau pe jumătate deschiși, iar sprâncenele în formă de lună nouă se arcuiau deasupra lor. Indiferența nasurilor lor inteligente, drepte era îndulcită de nările ușor umflate. Buza de jos era voluptuoasă, în timp ce gura părea strânsă, de parcă ar fi fost prinsă la capete. Totul îl făcea pe Honda să se gândească la Prințesa Ying Chan din Bangkok, dar la maturitate. Diferența dintre aceste femei din picturi și tânăra Prințesă era evidentă – corpurile dezvoltate. Sâniilor lor erau poame de rodii gata să plesnească, peste care atârnav neglijent lanțușoare fine de aur și argint, asemenea unor plante agățătoare. Unele stăteau întinse pe o parte, întoarse cu spatele, expunându-și linia coapselor, altele își etalau abdomenele revărsate, acoperite sumar cu *saronguri*. Unele dansau, altele erau în agonie...

Ghidul continua pălăvrăgeala lui enervantă și, pe măsură ce lanterna lumina ici-colo, femeile dispăreau din nou, una câte una, în întuneric.

Ieșind din prima peșteră, soarele tropical, la fel ca sunetul scos de un gong lovit cu violență, a transformat instantaneu în iluzie tot ceea ce văzuse înăuntru. Meditând la lumina zilei, te simțeai ca și cum vizitarea peșterilor era uitată undeva în străfundul memoriei. Singurele lucruri ce părea reale erau râul Wagora, strălucind de dedesubt, și învelișul arid al rocilor roșii.

Ca de obicei, Honda era deranjat de vorbăria indiferentă a ghidului. Lăsându-i pe ceilalți să-l depășească, a rămas puțin timp la ruinele *vihara*, peste care ghidul a trecut cu răceală, iar ceilalți le-au ignorat complet.

Lipsa obiectelor din acel loc l-a ajutat să dea frâu liber imaginației. Nu era nici o statuie budistă, nici o frescă, doar coloane negre, groase, pe ambele părți ale gurii cavernei. Un fel de amvon, așezat în mijlocul unui colț destul de întunecat, și o pereche de mese dispuse paralel se întindeau de la intrare până în spate. Lumina pătrunse înăuntru și locul părea ca și cum călugării tocmai se duseseră afară să ia o gură de aer, părăsind mesele de piatră pe care le foloseau atât pentru a mânca, cât și pentru a învăța.

Absența culorii i-a relaxat mintea lui Honda. Dar, examinând în detaliu, a găsit o pată roșie, decolorată, într-o mică scobitură a mesei de piatră.

Oare fusese cineva care tocmai plecase?

Cine ar fi putut să fie?

Stând singur în aerul răcoros al peșterii, Honda avea senzația că întunericul din jur începuse să șoptească. Spațiul gol din cavernă, fără decorațiuni, fără culoare, a trezit în el sentimentul unei existențe miraculoase, probabil pentru prima oară de când era în India. Nimic nu era mai real în sinea lui – dovadă clară a unei existențe proaspete – decât faptul că această existență s-a degradat, s-a stins și a dispărut. Nu, existența deja începuse să se contureze printre mirosurile de mușchi din fiecare piatră a peșterii.

În el s-a născut un sentiment de tip animalic – când ceva începea să ia formă în mintea lui, mereu avea această stare de bucurie amestecată cu neliniște –, agitația vulpii care simțind de departe mirosul prăzii, se apropie încet de aceasta. Nu era sigur de ceea ce simțea, însă o amintire îndepărtată se trezise și-și făcea loc în minte. Inima lui Honda era tulburată de așteptare.

A ieșit din *vihara* și a început să meargă prin lumina de afară spre cea de-a cincea peșteră. O curbă mare deschidea un nou peisaj în fața lui. Poteca din fața grotelor trecea printr-un șir de coloane ude, fixate în roci. Acele coloane erau situate în spatele a două cascade, de aceea erau spălate de ape. Honda

știa că peștera a cincea era pe aproape și s-a oprit să privească peste vale, spre cascade.

Una din cascade era întreruptă în curgerea ei peste roci, cealaltă își continua cursul ca un fir de sfoară argintie, răsucit. Amândouă erau înguste și repezi. Sunetul cascadelor care se prăvăleau peste perețele de roci verzi-gălbui ale râului Wagora răsuna clar în pereții munților dimprejur. În afară de scobitura întunecată a peșterii, tot ceea ce era în spatele și pe laturile cascadelor era luminos: verdele-pal al arborilor de mătase, florile roșii de pe marginea apei, lumina strălucitoare reflectată de cascade și curcubeul format în stropii de apă. Diverși fluturi galbeni zburau în sus și-n jos, formând o linie între privirea lui Honda și cascade.

Honda și-a ridicat privirea către vârful cascadelor și a rămas surprins de înălțimea lor. Erau atât de înalte, încât simțea că ar fi putut aparține unei alte dimensiuni. Verdele de pe rocile din calea apei era închis de la mușchi și ferigi, dar spre vârf era un verde-crud, luminos. Un ied negru păștea acolo. Mai sus, în albastrul absolut al cerului, mulțimea de nori a cuprins lumina, formând o amestecătură solemnă.

Se auzea un sunet vag, dar această lume era dominată de liniște. Tocmai când era copleșit de tăcere, zgomotul cascadei l-a trezit cu brutalitate. Auzul lui era delectat de alternanța dintre liniște și susurul apei.

Era nerăbdător să ajungă în a cincea peșteră, unde cascada cădea, dar un sentiment de teamă îl ținea pe loc. Era sigur că acolo nu exista nimic. Totuși, vorbele entuziaste și delirante ale lui Kiyoaki picurau ca stropii de apă în mintea lui.

„O să ne reîntâlnim. Știu sigur. Sub cascadă.“

La început, crezuse că prietenul său Kiyoaki se referise la cascada Sanko de pe muntele Miwa. Probabil că așa și era. Însă Honda era convins acum că ultima cascadă la care se referise Kiyoaki era aceasta de la Ajantă.

Vaporul *Marea Sudului*, al Companiei de Transporturi Itsui, cu care Honda plecase din India, era un cargobot cu șase cabine. Sezonul ploios se terminase, iar vasul se îndrepta către Golful Siam, aflat în calea musonului răcoros de nord-est. După ce a trecut de Paknam, în estuarul râului Menam, vaporul a luat-o în amonte către Bangkok, urmărind curenții fluxului și refluxului.

Cerul uscat din 23 noiembrie era de un albastru smălțuit.

Honda se relaxase știind că se întoarce în orașul familiar din ținutul molimei. Sufletul lui nu avea de ce să fie neliniștit, însă adunase o încărcătură serioasă de impresii terifiante din acea călătorie. Rămăsese rezemat de balustrada covertei, cu încărcătura fremătând în inima lui.

Au trecut pe lângă o navă de luptă din flota Thailandeii, dar în rest nu se vedea nici urmă de om pe malurile liniștite, acoperite cu palmieri, mangrove și stuf. În sfârșit, vasul se apropia pe partea dreaptă de Bangkok și pe partea stângă de Thon Buri, unde se vedeau case cu stâlpi înalți și cu acoperișuri din stuf și frunze de palmier, iar pielea neagră a celor care munceau în livadă se distingeau printre frunzele strălucitoare. Aceștia culegeau banane, ananas, fructe de mango și alte fructe.

Palmierii *areca*, preferații peștilor cățărați, creșteau falnici într-un colț al livezii. Văzându-i, Honda și-a amintit cum bătrânele doamne de curte, supraveghetoarele Prințesei, mestecau poamele de *areca* învelite în frunze, pătându-și buzele în roșu-aprins. Modernistul Phibun deja interzisese consumarea lor, însă doamnele au înseninat simbolul interdicției, mestecând poamele departe de capitală, în Bang Pa In.

Erau din ce în ce mai multe bărci cu vâsle care cărau apă. Din depărtare, catargele ambarcațiunilor comerciale și navale formau o pădure. Acolo era Khlong Toei, portul Bangkokului.

Soarele la apus conferea o strălucire ciudată apei maronii, făcând-o să pară rozaliu-murdară. Petele de petrol îi dădeau și mai multă incandescență, amintindu-i lui Honda de pielea netedă a leproșilor, întâlnită adesea în India.

Pe măsură ce s-au apropiat de chei, Honda i-a recunoscut pe directorul gras al filialei Itsui, trei sau patru subordonați, directorul Clubului Japonez și, în spatele lor, pe Hishikawa. Se pare că cel din urmă încerca să se ascundă printre oamenii care-și fluturau pălăriile în semn de întâmpinare. Pe moment, sufletul lui Honda s-a îngreunat.

Imediat ce Honda a ajuns la mal, Hishikawa i-a înșfăcat bagajul, înainte ca angajații Itsui să reacționeze. S-a comportat mai lingușitor și mai supus ca niciodată.

— Bine ați revenit, domnule Honda! Sunt liniștit acum că vă știu sănătos. Excursia în India trebuie să fi fost tare obositoare pentru dumneavoastră!

Era un salut nepoliticos față de directorul filialei, așa că Honda l-a ignorat și i-a mulțumit directorului.

— Am fost uimit de felul în care am fost tratat pe parcursul întregii călătorii. Datorită dumneavoastră, am avut parte de o excursie de cinci stele!

— Acum ați înțeles destul de bine faptul că Itsui nu-și va lăsa afacerile afectate de Anglia sau America.

În mașină, spre Hotelul Oriental, Hishikawa, care ținea valiza pe scaunul din dreapta, era tăcut, în timp ce directorul vorbea despre înrăirea oamenilor din Bangkok și-l sfătuia pe Honda să aibă grijă, deoarece propaganda iscusită a englezilor și a americanilor a dus la sentimente de repulsie față de japonezi. Honda zărea de la geamul mașinii grupuri de oameni săraci, pe care nu-i văzuse până atunci, îmbulzindu-se pe stradă.

— Zvonurile conform cărora armata japoneză amenință cu invazia și afectarea ordinii publice au făcut ca un număr impresionant de refugiați să vină în Bangkok de la granița Indochinei Franceze.

Totuși, politețea protocolară în stil englezesc a hotelului nu suferise modificări. Văzându-se în camera de hotel și după un duș, Honda s-a mai liniștit.

Directorul și suita sa îl așteptau la cină în holul dinspre grădină, stând sub un ventilator mare, care se mișca greoi și de care, din când în când, se loveau cu zgomot cărăbușii.

În timp ce cobora din cameră, Honda a reflectat asupra comportamentului arogant al „domnilor japonezi din Asia de Sud-Est”; și el aparținea aceluiași grup. Erau lipsiți de orice urmă de frumusețe.

Oare de ce? Ar fi mai potrivit să spunem că în acel moment Honda a conștientizat pentru prima oară urâtenia lor și urâtenia proprie. Era greu de crezut că erau la fel de japonezi ca acei tineri, Kiyoaki și Isao.

Cu costumele lor luxoase, englezești de pânză, cămăși albe, chiar și cravate, nu aveai ce să le reproșezi referitor la ținută. Însă își făceau vânt în grabă, fără eleganță, iar firul cu o biluță neagră de la evantai le atârna de încheietură. Când râdeau li se vedeau dinții de aur. Toți purtau ochelari de soare. Directorul vorbea cu o modestie falsă despre o întâmplare legată de muncă și subalternii ascultau vechea poveste, pe care o auziseră de atâtea ori, încuviințând și comentând ca de obicei: „Asta numesc eu curaj adevărat: atunci, directorul a dat dovadă de bărbăție”. Bârfeau despre femeile hoinare, posibilitatea războiului și, în șoaptă, despre tirania forțelor armate. Toată discuția avea un ton apatic, linear, precum psalmodierea sutrei, și totuși, era în mod ciudat împletită cu o vivacitate simulată. În ciuda apatiei, ei lucrau constant în sinea lor și, în ciuda mâncărimii provocate de transpirație, își păstrau ținuta rigidă, uneori amintindu-și, undeva într-un colțișor al minții, de plăcerea nopții de dinainte și de teama de o boală cu inflamații precum nufării roșii. Probabil că era din cauza epuizării cauzate de călătorie, dar, uitându-se în oglinda din cameră, cu puțin timp în urmă, Honda nu se vedea făcând parte din acel grup. Văzuse

doar chipul unui bărbat de patruzeci și șapte de ani, odată interesat de adevăr, care reușise să câștige de pe urma căilor dosnice ale justiției, un bărbat care trăise prea mult.

„Urâtenia mea este specială“, s-a gândit el, redobândindu-și încrederea imediat, în timp ce ieșea din lift și o lua pe covorul roșu spre hol. „Oricum, eu sunt un recidivist în ale justiției, nu sunt ca acești afaceriști!“

În seara aceea, după ce au băut la un restaurant cantonez, directorul a spus în gura mare către Honda, de față cu Hishikawa:

— Hishikawa, aici prezent, este foarte îngrijorat, deoarece v-a făcut multe neplăceri și v-a jignit sentimentele. A fost foarte afectat, iar după ce ați plecat, s-a plâns mai mereu că a procedat greșit față de dumneavoastră. Este aproape nevrotic din această cauză. Știu că are și el defectele lui, dar l-am angajat pentru dumneavoastră deoarece este foarte descurcăreț. Îmi asum responsabilitatea pentru faptul că v-a creat probleme. O să plecați în patru-cinci zile. Apropo, v-am rezervat bilete în avionul armatei. Totuși, Hishikawa a reflectat mult la cele întâmplate. A spus că va face tot ceea ce doriți. Dați-mi voie, domnule Honda, să vă rog să fiți atât de bun încât să-l iertați și să-i acceptați serviciile!

— Domnule Honda, vă rog să mă muștrați cât poștiți. Am greșit! a replicat imediat Hishikawa de la celălalt capăt al mesei, cerșind iertare și plecându-și capul până la nivelul mesei.

Situația era destul de deprimantă pentru Honda.

Vorbele directorului îi demonstau faptul că încă îl considera un ghid bun pe Hishikawa. Din atitudinea lui Hishikawa reieșea faptul că Honda era un om greu de mulțumit și că, dacă ar fi schimbat ghidul, l-ar fi rănit tare. Nu avea ce face decât să-l mai suporte pe Hishikawa patru-cinci zile, să-l lase să lucreze până la sfârșit. Pentru a ajunge unde dorea, trebuia să pretindă că totul a fost din vina lui Hishikawa. Astfel, scăpa el însuși cu obrazul curat.

Honda a avut un moment de furie, însă imediat și-a dat seama că ar fi în dezavantajul lui dacă nu ar accepta propunerea. Hishikawa nu a mărturisit nimic despre ceea ce greșise. Deci Hishikawa nu era în stare să conștientizeze de ce nu era plăcut. Hishikawa, meditănd în felul lui, a simțit că a procedat greșit și a decis să facă ceva pentru a se reabilita. Probabil că l-a atras pe director de partea lui, cu șiretenie, dacă și-a permis să-l salute pe Honda într-un mod atât de nepoliticos.

Honda ar fi putut să ierte lipsa de tact a durduliului director, însă nu putea trece peste neobrazarea lui Hishikawa în rolul lacrimogen, foarte bine elaborat, deși știa că nu este îndrăgit.

Dintr-odată, Honda și-a dorit să plece acasă chiar mâine. Dar o schimbare bruscă a programului, fără îndoială, ar fi putut fi interpretată ca un plan copilăresc de răzbunare, din antipatie față de Hishikawa. A înțeles că era încolțit. Deoarece la început afișase generozitate, acum era nevoit să demonstreze și mai multă generozitate.

Nu-i rămânea decât să-l folosească pe Hishikawa ca pe un aparat. Honda a protestat zâmbind, spunând că scuzele directorului nu sunt necesare și că, în următoarele zile, se va baza pe Hishikawa pentru a-l ajuta la alegerea suvenirilor, căutarea cărților și aranjamentele pentru vizita de despărțire la Palatul Trandafirilor. Până la urmă se simțea satisfăcut de abilitatea cu care și-a ascuns sentimentele adevărate față de director.

Atitudinea lui Hishikawa chiar s-a schimbat.

Mai întâi l-a dus pe Honda la o librărie, unde cărțile editate în thailandeză sau engleză, imprimate grosolan, erau expuse ici-colo pe niște rafturi, de parcă ar fi fost niște legume într-un bazar sărăcăcios. Înainte, Hishikawa ar fi discutat disprețuitor despre nivelul culturii thailandeze, dar acum îl lăsa pe Honda să aleagă singur, fără să scoată nici o vorbă.

Nu găsea nici o carte despre budismul Hīnayāna thailandez, cu atât mai puțin ceva în engleză despre *samsāra* și reincarnare.

Totuși, l-a atras o broșură subțire cu poezii, pare-se o publicație particulară, editată prost, cu copertele albe înnegrite de soare și îndoite spre interior. A citit prefața în engleză și a înțeles că era o plachetă de versuri compuse la scurt timp după revoluția fără vărsare de sânge din iunie 1932 de către un tânăr participant. Poetul își exprima deziluzia avută în urma revoluției. Tânărul fusese pregătit să-și sacrifice viața în numele ei. Coincidența făcea ca acea carte să fie publicată la un an după moartea lui Isao. Pe măsură ce Honda a răsfoit paginile, a observat că versurile abia lizibile erau copilărești.

Cine ar fi crezut?

Din sacrificiul tinereții dedicate viitorului

Numai larvele decadenței ies la suprafață.

Cine ar fi crezut?

Pe câmpurile pline de ruine care odată promiteau renașterea

Doar plantele otrăvitoare și spinii înmuguresc.

Curând larvele își vor întinde aripile aurii,

Iar vântul care va trece peste ele va împrăști molime.

Țară îndurerată, inima mea înfierbântată

Este mai roșie decât florile arborelui de mătase în ploaie.

Într-o clipă, după furtună, pe jgheaburi, piloni și balustrade

Apare mușegaiul alb al despotismului.

Înțelepciunea de ieri se întunecă în băile luxoase ale

câștigului,

Iar militanții de ieri sunt cufundați în palanchinele din

brocart brodat.

Nimic bun nu se va întâmpla

În regiunile Kabin și Patani,

Unde perii înfloriți, palisandrii și santalii bogat înfrunziți,

Iedera, trandafirii sălbatici și garofițele străjuiesc drumurile,

Unde soarele și ploile se revarsă peste junglă,

Unde rinoceri, tapiri și bivoli sălășluiesc;

Dacă, uneori, turme de elefanți în căutarea apei

Vor călca în picioare oasele mele.

Nimic bun nu se va întâmpla

*Doar eu o să-mi sfâșii cu propriile mâini semiluna roșie a
gâtului*

Care strălucește în lăstărișul cu rouă.

Cine ar fi crezut?

Cine ar fi crezut?

Îmi cânt durerea.

Honda era impresionat de acest poem politic al deznădejdiei și considera că nu existau versuri mai potrivite pentru a alina spiritul lui Isao. Nu era acesta adevărul? Isao murise fără să înfăptuiască revoluția visată atâta timp, dar, cu siguranță, el ar fi fost mult mai dezamăgit dacă aceasta s-ar fi întâmplat. Și eșecul, și reușita aduceau moarte – acesta era principiul comportamentului lui Isao. Însă, nefericirea ființei umane constă în faptul că nu se poate detașa de timp pentru a compara obiectiv cele două morți sau cele două situații spre a alege una dintre ele. Nu poți să alegi punând la același nivel o moarte după trăirea deziluziei revoluției și una înainte de trăirea deziluziei. Dacă omul ar muri înainte de a gusta deznădejdea, moartea ulterioară ar fi imposibilă, iar, dacă ar muri după trăirea ei, moartea de dinainte ar fi imposibilă. De aceea, tot ceea ce poți face este să te închipui în cele două morți din viitor și să o alegi pe cea pe care ți-o dictează intuiția. Isao alesese să moară înainte să fie deziluzionat. Alegerea lui profetică demonstra înțelepciunea nepătată a tinereții care nu cunoscuse gustul puterii.

Pentru participantul la revoluție, deziluzionat și disperat după reușita acesteia – de parcă ar fi văzut cealaltă față a lunii –, moartea este mai degrabă o evadare dintr-o sălbăcie, mai înspăimântătoare decât dispariția însăși. Oricât de sinceră ar fi fost moartea din poem, cu siguranță putea să fie considerată o sinucidere patologică, consumată într-un moment de dezamăgire de după revoluție.

De aceea Honda dorea să-i dedice aceste versuri lui Isao. Cel puțin Isao murise visând la soare, dar dimineața din acest

poem deschisese o rană purulentă sub soarele fisurat. Un fir nesfârșit se întindea între moartea eroică a lui Isao și dispersarea acestui poem politic. Întâmplător, ambele au avut loc în aceeași perioadă. Cele mai bune, cele mai rele, cele mai frumoase și cele mai urâte iluzii ale viitorului pentru care oamenii și-au sacrificat viețile probabil că se găseau în același loc și, ceea ce era și mai înspăimântător, însemnau același lucru. Visul pentru care Isao fusese gata să renunțe la viață trebuie să fi fost deznădejdea exprimată în acest poem; cu cât mai iscusită era anticiparea lui, cu atât moartea îi era mai pură.

Honda simțea că analiza lucrurile astfel deoarece căzuse în mrejele imensei Indii. India i-a impus o gândire multistratificată, asemănătoare petalelor de lotus, nepermițându-i să mai gândească într-un mod simplu și direct. Renunțarea la poziția de judecător pentru a-l ajuta pe Isao – impulsionat de remușcări, deoarece nu putuse să-l salveze pe Kiyoaki – fusese prima și ultima lui ocazie din viață pentru a-și demonstra altruismul și dedicarea. În ciuda eforturilor, nu a putut să oprească moartea inutilă a lui Isao, de aceea nu i-a rămas decât să reconsidere ideea de reincarnare și să-și vadă viitorul în afara *samsărei*. Iar înspăimântătoarea Indie i-a furnizat ultimul indiciu lui Honda, căruia i se părea din ce în ce mai dificil să se bucure de sentimentele „umane“.

Fie că este vorba de succes sau eșec, mai devreme sau mai târziu, tot la deziluzie ajungi. Aceasta nu poate să fie anticipată, nu reprezintă decât o viziune pesimistă. Cel mai important lucru este să acționezi împotriva prevestirii chiar și prin moarte. Isao a reușit acest lucru în mod desăvârșit. Doar prin acțiune poți vedea prin pereții de sticlă ridicați în diferite perioade de timp – pereți de sticlă de nepătruns pentru puterile omenești, însă prin care se poate vedea în egală măsură din ambele părți. În dorința ardentă, în aspirație, în visuri și în idealuri, trecutul și viitorul sunt legate și au aceeași valoare și calitate.

Cu cât îmbătrânea, Honda dorea tot mai mult să descopere ce avea să înfrunte în momentul propriei morți și se întreba

tot mai des dacă Isao întrezărise o astfel de lume în clipa morții. Cel puțin era sigur că în acea clipă Isao cel real și viitorul Isao erau față în față. Prin premoniție, Isao cel real a avut acces la splendoarea celor nevăzute de pe partea cealaltă, iar ochii lui de acolo au ajuns să pătrundă, plini de dorință, până pe partea aceasta. Era convins că Isao prevăzuse gloria viitorului Isao, ai cărui ochi se uitau înapoi, chinuiți de dor, către ființa inocentă care încă nu experimentase gloria. Trecând prin cele două existențe, fără cale de întoarcere, cei doi Isao erau conectați prin peretele de sticlă. Isao și poetul politic sugerau legătura eternă dintre poetul care, trecut prin viață, tânjise după moarte și tânărul care, refuzând viața, murise. Dacă era adevărat, atunci ce s-a ales de ceea ce și-au dorit cu disperare, fiecare în felul lui? Teoria lui Honda, neschimbată din tinerețe, era că istoria nu se poate desfășura după voința umană, însă natura intrinsecă a dorinței umane avea să fie implicată în istorie.

Oare cum să dedice aceste poeme politice, cea mai potrivită ofrandă, sufletului lui Isao?

Să ia cartea de poeme în Japonia și s-o pună pe mormântul lui? Nu, Honda știa că mormântul lui Isao era gol.

Da! Cel mai bine era să le înmâneze micuței Prințese. Ea însăși afirmase public că este reincarnarea lui Isao. Ea ar fi fost mesagerul cel mai apropiat și mai rapid. Honda devenise curierul cel iute de picior, el putând trece cu ușurință peste pereții timpului.

Dar o fetiță de doar șase ani, indiferent cât de inteligentă era, putea să înțeleagă aceste poeme ale deznădejzii? În plus, de data aceasta, reincarnarea lui Isao a luat o formă atât de diferită, încât Honda a devenit suspicios. Mai mult, n-a văzut cele trei alunițe pe corpul maroniu și drăgălaș al Prințesei, nici măcar în razele luminoase ale soarelui...

A hotărât să cumpere un sari indian de cea mai bună calitate și cartea cu poeme și l-a rugat pe Hishikawa să ia legătura cu Palatul Trandafirilor. După trei zile, a fost informat

că va fi primit în audiență în Salonul Reginelor din Palatul Chakri, care va fi deschis special pentru el, deoarece era închis în absența Regelui.

Totuși, doamnele de curte au pus o condiție strictă: în timpul călătoriei lui Honda în India, Prințesa a așteptat cu nerăbdare întoarcerea lui în Thailanda, fiind convinsă că apoi vor pleca împreună în Japonia. S-a plâns că doamnele nu o pregătesc pentru călătorie, așa că s-au prefăcut că-i fac bagajele. De aceea, doreau ca, în timpul audienței, Honda să nu spună nimic despre plecarea lui, cu atât mai puțin data, și să pretindă că va rămâne în Thailanda.

11

Următoarea zi, în care Honda avea să se întoarcă, era complet senină, dar vântul nu mai bătea și se făcuse foarte cald.

Pentru întâlnirea de la ora zece, Honda și Hishikawa au trecut prin fața Gărzilor Regale pe la nouă patruzeci, îmbrăcați cu costum și cravată, în ciuda căldurii.

În 1882, în timpul domniei lui Chulalongkorn, palatul fusese proiectat de un arhitect italian, stilul fiind o combinație magnifică între neobaroc și siamez.

Fațada compozită, aproape ireală, a palatului se profila pe cerul senin, tropical. Chiar dacă stilul european era recognoscibil, exteriorul strălucitor și excesiv decorat avea caracteristica orbitoare și amețitoare a arhitecturii asiatice tropicale. Scările din marmură, care se înălțau elegante la stânga și la dreapta, erau protejate la bază de statuile de bronz ale elefanților. Intrarea principală era în stilul Panteonului din Roma, iar frontonul impresionant de deasupra arcadelor prezenta portretul colorat al regelui. Până aici era purul stil european neobaroc cu marmură, basoreliefuri și aur, dar, pe măsură ce-ți ridikai privirea către etajele superioare, vedeai un pavilion siamez în mijlocul unei galerii de marmură roz cu coloane corintice.

Tavanul casetat, în stil siamez, era pictat în cafeniu și auriu, pe un fundal alb; întreaga construcție era impresionant proiectată în afară precum turela unei nave și purta, ca pe un candelabru, blazonul familiei regale Chakri. Etajele superioare până în vârful turnului auriu cu *suien*¹ se înălțau în piramide complicate, cu acoperișuri suprapuse, roșii și aurii, autentic siameze, ca și olanele ornamentale de pe coama acoperișului, care ținteau spre cerul albastru precum umerii ridicați ai dansatorilor.

Părea că toată ideea Palatului Chakri era să aibă fundația europeană – puternică, rațional distantă – asaltată de visurile regale de la tropice – excesiv de complexe, exagerat de colorate, înnebunitoare. Exact ca și cum un spirit malefic cu cioc, gheare ascuțite și aripi zbârlite, roșii cu auriu, s-ar fi aplecat peste torsul culcat demn, rece și alb al unui rege.

— Oare s-a vrut ca palatul să fie frumos? a spus Hishikawa în timp ce-și ștergea transpirația.

— Ce importanță are dacă este frumos sau nu? Am fost invitați doar pentru întrevedere.

Replica neașteptat de tăioasă a lui Honda l-a intimidat pe Hishikawa, care l-a privit cu teamă. N-a mai zis nimic. Honda regreta că nu folosisese această metodă eficientă încă de la începutul vizitei în Bangkok.

Ofițerul din corpul de gardă venit să-i conducă le-a dezvăluit că fusese un mare deranj pentru ei să redeschidă palatul închis atâta timp, doar pentru a satisface capriciile Prințesei. Honda, la un semn din ochi al lui Hishikawa, i-a strecurat ofițerului o sumă frumoșică în buzunar.

După deschiderea ușilor imense, au descoperit un hol întunecat, pe a cărui pardoseală din mozaic alb, negru și cenușiu erau aliniate douăzeci de scaune rococo cu marginile din mahon. O doamnă de curte cu o figură cunoscută i-a preluat pe cei doi din mâinile ofițerului și i-a condus către ușa mare

¹ Patru plăcuțe decorative din metal, prinse în unghi drept, amplasate în vârful pagodei.

din dreapta. Acolo era o încăpere cu tavan înalt, bine luminată, un salon pur european, cu candelabre, mese de marmură italienești, incrustate cu modele florale și scaune roșii și aurii în stilul Ludovic al XV-lea, aranjate în jurul meselor.

Pe pereți erau atârdate portretele în mărime naturală ale celor patru consoarte ale Regelui Chulalongkorn și cel al Reginei-Mamă. Hishikawa i-a spus lui Honda că trei dintre cele patru consoarte erau surori. Toate portretele fuseseră concepute în stil victorian de un pictor european. Fețele lor dezvăluiau onestitatea artistică a pictorului, curajul înfricoșător, liniile îndrăznețe, malițiozitatea, sinceritatea, măgulirea; toate se îmbinau precum marea și nisipul pentru a prezenta viziunea proprie. Melancolia regală rafinată se potrivea perfect cu pielea neagră, senzual-tristă, însă îmbrăcămintea și fundalul cu aer tropical estompau din realitatea picturii și-i confereau un aspect iluzoriu.

Regina-Mamă, Thep Sirin, era o aristocrată peste care trecuseră anii; fața ei ascundea cea mai neagră și mai sălbatică mândrie. Honda pășea încet, examinând cu atenție fiecare portret în parte. Aflase de la Hishikawa că prima consoartă, Regina Prephaiphim, era cea mai tânără dintre cele trei surori. Urma Regina Sawaeng Watana, apoi sora cea mai mare, Regina Sunantha. În ochii tuturor, sora cea mare era cea mai frumoasă.

Portretul Reginei-Mamă era într-un colț al camerei, pe jumătate acoperit de umbră. Stătea lângă o fereastră, cu o mână rezemată de masă. Afară se vedea cerul azuriu ceșos, cu norii amurgului și crengi de portocal aplecate din cauza greutateii roadelor. Pe masă era un vas *cloisonné* cu o mică floare de lotus, un urcior de aur și pahare pentru băutură. Picioarele frumoase, desculțe, ale reginei se vedeau de sub *panun*, iar de pe un umăr al hainei cu broderie roz îi atârna un șnur lat. O medalie mare îi sclipea la piept. Într-o mână ținea un evantai din fildeș. Și ciucurii evantaiului și covorul imitau stacojiul soarelui în apus.

Honda a fost uimit de chipul ei, cel mai fermecător dintre cele cinci portrete. De la buzele coapte, cărnoase, ochii oarecum

aspri, până la linia părului tuns scurt, avea ceva din alura Prințesei Ying Chan. Asemănarea s-a mai atenuat după ce a privit portretul mai mult timp cu atenție. Apoi însă a reapărut, precum crepusculul de seară, ridicându-se dintr-un colț nebănuit al încăperii, și a devenit din ce în ce mai evidentă în mintea lui Honda: degetele micuțe, negre și precise care țineau evantaiul, mâna arcuită sprijinită de masă, în sfârșit ochii și buzele erau întocmai ca ale Prințesei. Dar tocmai când aceste similitudini se suprapuneau de netăgăduit, încă o dată totul părea să se destrame, asemenea nisipului ce se scurgea din clepsidră.

În acel moment ușile din partea opusă a încăperii s-au deschis și a apărut Prințesa, însoțită de cele trei doamne de curte. Honda și Hishikawa au rămas pe loc și au făcut o plecăciune adâncă.

Pare-se că toropeala din Bang Pa In le-a topit inimile doamnelor, deoarece nimeni n-a oprit-o pe copilă când a alergat spre Honda, cu un strigăt de bucurie. Ca un porumbel care ciugulește semințele împrăștiate pe jos, Hishikawa traducea rapid valul de cuvinte care se revărsa din gura ei.

— A fost o călătorie lungă... M-am simțit singură... De ce nu mi-ați scris mai des?... Ce țară are mai mulți elefanți, Thailanda sau India?... Nu vreau să merg în India, vreau să mă întorc în Japonia...

Prințesa l-a luat pe Honda de mână și l-a dus în fața portretului Reginei Sunantha.

— Aceasta este bunica mea, a spus ea cu mândrie.

— Luminăția Sa l-a invitat pe domnul Honda la Palatul Chakri special pentru a-i arăta acest portret splendid, a rostit prima doamnă.

— De la Regina Sunantha am moștenit numai corpul. Inima mea vine din Japonia. Adevărul este că trebuie să-mi las trupul aici și numai inima să se întoarcă în Japonia. Pentru a face asta, ar trebui să mor. Deci sunt silită să trag și corpul după mine, cum face un copil cu păpușa preferată. Înțelegeți, domnule Honda? Fata aceasta drăguță pe care o vedeți chiar este doar o păpușă.

Judecând după modul copilăros al discursului, probabil că ea se adresase mai puțin filozofic în comparație cu traducerea lui Hishikawa, dar, când vorbea, claritatea din ochii ei îi mișca inima lui Honda chiar și înainte să înțeleagă ce spunea.

— Și mai este o păpușă.

Ca de obicei, pe Prințesa nu o interesa ce gândeau adulții din jurul ei; dintr-odată, a plecat de lângă el și a țâșnit în mijlocul salonului, unde razele soarelui luaseră forma ferestrelor cu gratii. Urmărea entuziastă cu degetul conturul lăstarilor de viță, apoi florile din complexul model floral, cu mici imperfecțiuni în incrustare, de pe masa care abia îi ajungea la piept.

— Mai este o păpușă, care seamănă leit cu mine, în Lausanne. Este sora mea mai mare, și nu e chiar o păpușă. Inima și trupul ei sunt thailandeze. Este diferită de mine, eu chiar sunt japoneză, a spus ea de parcă ar fi cântat.

A primit cu bucurie sariul și culegerea de poeme. Doar a răsfoit câteva pagini și a abandonat-o. Una dintre doamne a scuzat-o explicând că Prințesa încă nu știe să citească în engleză.

La rugămintea Prințesei, într-o încăpere cu un protocol rigid, Honda a vorbit un timp despre călătoria lui din India. A sesizat lacrimile și tristețe din ochii Prințesei, în timp ce-l asculta fermecată. Îl dureau sufletul la gândul că-i ascundea plecarea lui de a doua zi.

Se întreba dacă avea s-o mai vadă vreodată. Cu siguranță va deveni o femeie foarte frumoasă, dar nu va mai avea ocazia să o reîntâlnească. Probabil că aceasta era ultima lor discuție. Curând misterul reîncarnării, asemenea umbrei unui fluture care zboară peste o grădină tropicală într-o după-amiază, avea să dispară din memoria ei. Probabil că sufletul lui Isao, regretând că a murit fără să-și ia rămas bun, a împrumutat buzele micuței prințese nebune pentru a transmite scuzele. Era mai ușor pentru Honda să părăsească orașul Bangkok cu aceste gânduri.

Pe măsură ce-l asculta pe Honda, ochii Prințesei deveneau din ce în ce mai înlăcrimați. Cu siguranță presimțea că el urma

să plece. Alese dinadins să povestească întâmplări copilărești, amuzante, dar tristețea din ochii ei mari se tot adâncea.

Honda spunea o frază, iar apoi Hishikawa traducea gesticulând. Dintr-odată, Prințesa a deschis ochii mari de mirare. Doamnele de curte l-au fixat pe Honda cu scânteieri în ochi. Nu înțelegea ce se întâmplase.

Brusc, Prințesa a ȝipat ȝi s-a prins de Honda. Doamnele s-au ridicat ȝi încercau s-o desprindă de el, însă Prințesa ȝi-a lipit fața de pantalonii lui, plângea cu suspine ȝi striga.

Într-o clipită a început aceeași scenă de luptă ca zilele trecute. Până la urmă, doamnele au reușit s-o smulgă de lângă el ȝi i-au făcut semn lui Honda să plece din cameră. În timp ce Hishikawa îi traducea semnul, era cât pe ce să fie din nou prins de Prințesa disperată. Honda a alergat printre mesele ȝi scaunele din salon, urmărit de Prințesa încolȝită din trei direcȝii de doamnele de curte. Scaunele în stil Ludovic al XV-lea se loveau cu zgomot de pardoseală, iar salonul devenise un teren pentru jocul de-a prinsele.

În cele din urmă Honda a scăpat strecurându-se în anticameră ȝi a alergat pe scările de marmură de la intrare. Ajuns jos, a avut o clipă de ezitare, auzind strigătele fetei care reverberau din tavanul înalt al palatului.

— Doamnele au spus să fugim repede. O să vadă ele cum se descurcă! Haideȝi! a zis Hishikawa, zorindu-l.

Honda alerga prin grădina din fața, ud de transpirație.

— Îmi pare rău. Cred că aȝi fost luat prin surprindere, îi spuse Hishikawa lui Honda. Acesta încă respira greu când mașina deja demarase.

— Nu am fost surprins. Se întâmplă mereu, a răspuns el, ștergându-ȝi transpirația cu o batistă mare, albă, încercând să își revină.

— I-aȝi spus Prințesei că aȝi vrut să vă întoarceȝi din India, dar că nu aȝi găsit nici un loc în avionul Armatei.

— Așa am spus.

— Acolo am tradus eu greșit și, fără să mă gândesc, i-am spus adevărul. I-am spus că vă întoarceți în Japonia și, pentru că mergeți cu avionul Armatei, nu ați găsit un loc pentru ea și n-o puteți lua în Japonia. De aceea a făcut scandalul acela. A spus că ori nu plecați, ori trebuie s-o luați și pe ea. Doamnele vă priveau în felul acela deoarece v-ați încălcat promisiunea. Eu am greșit. Nu știu cum aș putea să-mi cer scuze, explica Hishikawa cu o față indiferentă.

12

Transportul aerian regulat între Japonia și Thailanda se inaugurasă cu un an în urmă, în anul Shōura 15¹, dar, după ce Japonia a început să trimită observatori în Indochina Franceză pentru a supraveghea rutele de aprovizionare spre Chiang Kai-Shek, indochinezii nu au mai rezistat, și o nouă rută aeriană sudică a fost deschisă prin Saigon, pe lângă legătura Taipei-Hanoi-Bangkok, deja existentă.

Exista o linie aeriană civilă administrată de Compania Aeriană Imperială a Japoniei, dar Itsui considera că avioanele militare reprezentau un tratament special pentru oaspeții importanți: nu erau atât de confortabile, dar erau rapide și erau echipate cu motoare excelente. Mai mult, un astfel de avion dădea impresia unui tur oficial important celor care îi conduceau pe pasageri sau celor care veneau să-i întâmpine. Totodată, demonstra puterea de influență a firmei față de Armată.

Pe Honda îl întrista despărțirea de tropice. Pe măsură ce pagodele aurii se pierdeau în jungla verde, întâlnirea cu reincarnarea părea un basm sau un vis. Din cauza vârstei fragede a Prințesei, totul ar fi putut să fie mai mult decât un cântec

1 1940. (N. ed.)

de leagăn, o îmbinare între tristețe și bucurie, în ciuda tuturor dovezilor. Nu știa povestea vieții sau factorii cauză—efect din viața Prințesei, așa cum le știuse în cazul lui Kiyoaki sau al lui Isao. Fusesse martor doar la unele episoade din viața ei, asemenea unui călător curios prin fața căruia trecea, legănându-se, un car alegoric floral, ciudat.

Ce straniu că până și miracolele au nevoie de banalitate! Pe măsură ce avionul se apropia de Japonia, Honda se simțea liniștit sufletește deoarece se întorcea la rutina zilnică și scăpa de miracol. În cele din urmă, nu-și pierduse numai busola rațiunii, ci și măsura sentimentelor. Nu se simțea trist în mod special din cauza despărțirii de Prințesă, nu se simțea deranjat, dimpotrivă; nu era mișcat de discuția ofițerilor din avion — vorbeau cu animozitate despre războiul ce se apropia.

Normal că-i era dor de soția venită în întâmpinare la aeroport. Așa cum prevăzuse, Honda care plecase din Japonia și cel care se întorsese erau identici. Fața somnoroasă a soției, puțin umflată și albă, a acționat ca un liant între cele două euri Distanța dintre cele două momente în timp s-a șters, iar rana roșie, adâncă, din excursie părea că se vindecă fără urmă.

— Bine ai venit!

Soția lui stătea cu spatele la prietenii veniți să-l întâmpine. Și-a scos șalul simplu de cașmir de pe umeri. A făcut o plecăciune și i-a fluturat prin fața nasului bretonul familiar, pe care și-l rearanja mereu după fiecare permanent făcut la salonul de înfrumusețare, deoarece nu-i plăcea coafura. Părul ei împrăstia un ușor miros de ars, de la soluțiile folosite.

— Mama este sănătoasă. Deoarece serile au devenit răcoase, pentru a nu răci, așteaptă nerăbdătoare în casă.

Inima lui Honda era încercată de tandrețe când Rie vorbea despre mama-soacră fără să fie întrebată, fără urmă de condescendență în tonul vocii. Viața era din nou așa cum trebuia să fie.

În drum spre casă, în mașină, Honda i-a spus:

— Măine, dis-de-dimineață, trebuie să te duci la un magazin și să-mi cumperi o păpușă.

— Da.

— I-am promis unei mici prințese pe care am cunoscut-o în Thailanda că-i voi trimite o păpușă japoneză.

— O păpușă obișnuită cu breton în stil *kappa* este bine?

— Da. Nu aş vrea să-i trimit una prea mare. Una cam atât, a spus Honda ținând mâinile în dreptul pieptului și abdomenului, pentru a indica mărimea. La început gândise că ar fi mai bine să-i trimită o păpușă-băiat pentru a sugera reincarnarea ei dintr-un băiat, dar era ceva nefiresc și s-a răzgândit.

Mama lui i-a întâmpinat în antreul casei din Hongo; umerii ei îmbătrâniți erau acoperiți de un kimono din mătase cu linii fine. Își vopsise negru-abanos părul scurt, iar brațele subțiri, galbene, ale ochelarilor treceau peste păr. Honda avea de gând s-o sfătuiască să nu mai poarte astfel ochelarii, însă nu găsisese niciodată momentul potrivit pentru a-i spune.

A mers pe coridorul cu *tatami* spre camera din spate, acum întunecată și rece, urmat de mama și de soția sa. Honda și-a dat seama că mersul lui semăna cu al tatălui său când se întorcea acasă.

— Ce bine că te-ai întors înainte să înceapă războiul. Eram foarte îngrijorată, a spus mama lui, cândva un membru înfocat al Ligii Patriotice Feminine, respirând greu în timp ce mergea pe holul în care adia vântul răcoros de seară. Femeia în vârstă se temea de război.

După două-trei zile de odihnă, Honda și-a reluat munca, la biroul său din clădirea Marunouchi și a revenit la zilele pline, dar liniștite. Iarna japoneză – așa cum nu vedeai în Asia de Sud-Est – i-a reînviat rațiunea, asemenea unei păsări migratoare, un cocor care zburase peste golful înghețat al inimii lui la întoarcerea spre Japonia.

În dimineața zilei de 8 decembrie, soția lui a venit în dormitor pentru a-l trezi și i-a spus în șoaptă:

— Scuză-mă că te trezesc mai devreme decât de obicei.

— Ce este?

Credea că sănătatea mamei lui s-a agravat și s-a ridicat în picioare.

— A început războiul cu America. Acum anunță la radio... a spus ea cu un ton prin care încă își cerea scuze că-l trezise la prima oră.

În dimineața respectivă, toată lumea era agitată de știrile atacului de la Pearl Harbor și nimeni nu era în stare să muncească. Răsetele nestăpânite ale tinerelor de la birou îl făceau pe Honda să se întrebe dacă femeile nu au alt mod de a-și exprima extazul patriotic în afară de manifestările fizice.

Venise pauza de prânz. Colegii de la birou discutau între ei, sugerând să meargă cu toții în Piața Palatului. După ce le-a dat drumul, Honda a încuiat ușa și a ieșit la plimbare. Pașii l-au purtat în mod natural spre piața din Nijūbashi.

Toți cei din zona Marunouchi păreau să fi avut aceeași idee: largul bulevard era plin de oameni.

Honda se gândea că are patruzeci și șapte de ani. Nimic din tinerețea, puterea sau pasiunea pură nu rămăsese, nici în trupul, nici în spiritul lui. După încă zece ani ar trebui să se pregătească pentru moarte. Cu siguranță că nu va pieri în război. Nu făcuse instrucție și, chiar dacă ar fi făcut, nu aveau cum să-l concentreze.

Era la vârsta la care trebuia să aplaude actele de eroism patriotic ale tinerilor. Au atacat Hawaii! Era o acțiune remarcabilă, din care unul de vârsta lui era exclus.

Să fie doar vârsta? Nu, cu siguranță nu era asta. Honda nu era făcut pentru acțiune.

Trăise, ca orice om, apropiindu-se pas cu pas de moarte, dar nu știuse ce altceva să facă. Odată încercase să salveze viața unui om, însă nimeni nu fusese pus în situația-limită de a-l salva pe el. Îi lipsea calitatea necesară pentru a fi salvat. Nu dăduse niciodată oamenilor senzația unei crize, în care să fie constrânși să-i întindă o mână de ajutor, să scape ceva minunat

aflat în pericol. Oare aici nu era vorba despre charismă? Din păcate, lui Honda îi lipsea această calitate și se bizuia doar pe forțele proprii.

Honda nu era gelos pe exaltarea produsă de atacul de la Pearl Harbor, dar căzuse pradă convingerii egoiste și melancolice că viața lui se va sfârși și că nu va cunoaște gloria niciodată. El, cel care până atunci chiar nu-și dorise așa ceva!

Totuși, pe de altă parte, toată grandoarea și faptele eroice erau atenuate de imaginea din Benares. Oare din cauza faptului că reincarnarea i-a sucit mințile, l-a secătuit de curaj, l-a făcut să înțeleagă inutilitatea actelor de bravură și, în final, l-a făcut să-și consume toate cunoștințele de filozofie mai mult pentru sine? Ca un om care evita explozia artificiiilor, Honda simțea că evită total exaltarea intensă a oamenilor.

Steagurile mici ale oamenilor strânși în fața Palatului și strigătele de *banzai* se distingeau de departe. Honda a lăsat între el și manifestanți zona întinsă cu pietriș, de unde privea culoarea ierbii veștejite care acoperea malul șanțului cu apă al Palatului și nuanța iernatică a pinilor. Stătea cu ambele mâini în buzunar. Două tinere îmbrăcate în costume bleumarin se țineau de mână și râdeau zgomotos, trecând în grabă pe lângă el către intrarea din Palat. Dinții lor albi străluceau asemenea soarelui de iarnă.

Când au trecut, buzele iernatice, frumoase și arcuite ale femeilor au creat o fisură fermecătoare și caldă în atmosfera clară... Cu siguranță că eroii bombardamentelor visau la astfel de buze. Tinerii cer mereu duritate, însă sunt atrași de afecțiune. Poate moartea să reprezinte acea afecțiune? Și Honda fusese cândva tânăr, chiar un „tânăr care promitea“, însă niciodată nu fusese atras de moarte. Dintr-odată, spațiul cu pietriș de sub soarele iernatic a devenit pentru Honda un câmp larg, sterp. Imaginea fotografiei intitulată „În vecinătatea templului Tokuri: slujba comemorativă pentru morții din război“, pe care i-o arătase Kiyoaki cu treizeci de ani în urmă,

era clară în mintea lui Honda. Era fotografia care-l impresionase cel mai mult din colecția celor de pe frontul ruso-japonez. Amintirea s-a suprapus peste priveliștea din fața ochilor lui, iar apoi l-a acaparat. Prima reprezenta sfârșitul unui război, iar a doua, începutul altuia. Oricum, era o nălucire amenințătoare.

În zare, în partea stângă, munții învăluți în ceață se înălțau în pante line, părând că se află la o distanță considerabilă de câmpia întinsă de la poalele lor. În dreapta, se contopeau în depărtare cu pâlcurile de copaci, dispărând treptat în linia prăfuită a orizontului. În absența munților, pomii păreau tot mai înalți pe măsură ce privirea se plimba spre dreapta, iar printre ei se întrezărea cerul gălbui...

Acesta era fundalul din fotografia de atunci. Chiar în centrul ei se aflau micul cenotaf din lemn simplu și altarul acoperit cu flori, cu pânza albă fluturând. Mii de soldați îl înconjurau stând cu capetele plecate.

Honda vedea această imagine foarte clar. Din nou strigătele de *banzai* și micile steaguri i-au revenit în minte. Totuși, în inima lui a rămas o amărăciune greu de suportat.

13

În perioada războiului, Honda și-a folosit timpul liber pentru a studia despre *samsăra* și reîncarnare; se delecta căutând cărți vechi. Pe măsură ce noile publicații deveneau din ce în ce mai neatractive, luxul vetust al celor la mână a doua era acum la mare căutare. Doar acolo se vindeau cunoștințele și plăcerile care transcendeau timpul. În comparație cu celelalte produse al căror preț creștea, costul cărților japoneze și al celor europene rămăsese neschimbat.

Honda a avut foarte multe de învățat din cărțile vechi ale occidentalilor.

Una dintre teorii îi aparținea lui Pitagora, filozoful ionian din secolul al V-lea î.Chr. Concepția lui asupra transmigrației sufletelor era influențată de cultul orfic, ale cărui învățături esoterice stăpâniseră întreaga Grece în secolele al VI-lea î.Chr. și al VII-lea î.Chr. În plus, mai exista și credința conform căreia Dionysos scuiase foc de furie în cei două sute de ani de război și instabilitate care trecuseră.

Faptul că zeul Dionysos a venit din Asia și s-a unit cu Mama Pământului, precum și riturile agrare din toată Grecia sugerează că acele două entități proveneau din aceeași sursă. Figura plină de viață a Mamei Pământului încă trăia în templul Kalighat din Calcutta, pe care Honda îl văzuse. Dionysos a întrupat ciclul naturii din Tracia, țara de la nord, a venit odată cu iarna și a murit, iar odată cu primăvara a înviat. Indiferent cât de vivace sau imoral se pretindea, Dionysos era personificarea spiritelor grânelor, din care făcea parte și Adonis, frumosul tânăr mort prematur. Așa cum Adonis și Afrodita s-au unit, și Dionysos s-a apropiat din nou de Mama Pământului. La Delphi, Dionysos și Mama Pământului au fost zeificați împreună, iar zeul principal în venerarea mistică a Lernei a devenit strămoșul celor doi.

Dionysos a venit din Asia. Credința în el, aducătoare de frenezie, desfrâu, canibalism și crime, provenea din Asia și crea toate probleme indispensabile „sufletului“. O credință atât de impunătoare încât nu permitea transparența logicii și frumusețea solidă a oamenilor sau a zeilor. Ataca fertilitatea câmpurilor grecești cu aer apolinic, ca un roi de lăcuste, care întunecă soarele și cerul, pustiind-le câmpurile, consumându-le recolta. Honda nu putea să nu compare această imagine cu experiența lui din India.

Toate lucrurile abominabile: desfrâu, moarte, nebunie, molimă, distrugere... Cum de acestea reușeau să-i atragă atât de mult pe oameni și să le ademenească sufletele „afară“? De ce sufletele oamenilor ajungeau să se lepede de sălașurile lor

comode, întunecate și liniștite și trebuiau să fugă afară? Oare de ce inimile lor refuzau inerția liniștii?

Asta s-a întâmplat de-a lungul istoriei și cu indivizii. Dacă ei nu procedaseră așa era datorită convingerii că nu vor putea atinge sub nici o formă plenitudinea universului. Beți, cu părul răvășit, smulgându-și hainele de pe ei, expunându-și organele genitale, sângele din carnea crudă pe care o mușcau scurgându-li-se din gură... astfel atingeau „plenitudinea“.

Aceasta era o experiență spirituală de *enthusiasmus* (a fi posedat de spiritele zeilor) și *extasis* (ieșirea din sine) care, mai apoi, a fost stilizată și ritualizată de cultul orfeic.

Ceea ce i-a făcut pe greci să se îndrepte către conceptul *samsărei* și reîncarnării a fost experiența *extasis*-ului. Cea mai profundă sursă psihologică a reîncarnării era „exaltarea“.

În credința orfică, Dionysos era numit Dionysos Zagreus. Zagreus era copilul lui Zeus și al Persefonei, fiica Mamei Pământului. Fiind preferatul tatălui său, urma să fie desemnat conducătorul lumii. Se spune că Zeus, Cerul, s-a îndrăgostit de Persefona, Pământul, și s-a transformat într-un șarpe mare, devenind spiritul pământului pentru a se împreuna cu ea.

Dragostea lui Zeus pentru fecioară a supărat-o pe Hera, soția lui extrem de geloasă. Aceasta i-a adunat pe titanii din lumea subterană și l-au ademenit pe copilul Zagreus cu o jucărie. L-au omorât, l-au dezmembrat, l-au fiert și l-au mâncat. Doar inima i-a fost oferită lui Zeus de către Hera. Zeus i-a dat inima Semelei, și astfel s-a născut un nou Dionysos.

Pe de altă parte, Zeus, mâniat de fapta titanilor, i-a atacat cu fulgere și tunete. Din cenușa titanilor arși s-au născut oamenii.

Astfel, oamenii au moștenit caracterul diabolic al titanilor și, în același timp, au fost însămânțați cu elementele divine din carnea lui Zagreus consumată de titani. De aceea cultul orfic susținea că oamenii trebuie să-l venereze pe Dionysos

prin *extasis* și să dobândească originea divină zeificându-se pe sine. Ritualul ospățului sacru a fost transmis în sfânta împărtășanie din religia creștină.

Poetul Orfeu, omorât și dezmembrat de o femeie tracă, pare să reproducă moartea lui Dionysos. Moartea lui, învierea și misterul lui Hades au devenit doctrine de căpătâi ale cultului orfic.

Se credea că spiritele călătoare care își părăseau trupurile prin *extasis* pot intra în contact cu misterele lui Dionysos. Deja se știa despre separarea sufletului de trup. Deși carnea s-a născut din cenușa titanilor, sufletul conținea mireasma pură a lui Dionysos. Mai mult, doctrina orfică ne învață că suferința de pe pământ nu se termină cu moartea trupească, ci, sufletul, eliberându-se de corpul mort, după ce petrecea un timp în Hades, reapărea pe pământ în trup de om sau de animal. Trebuia să parcurgă „ciclul nelimitat al vieții”.

Sufletul nemuritor, de origine divină, trebuie să urmeze circuitul întunecat din cauza păcatului originar al trupului, mai exact, omorârea lui Zagreus de titani. Viața de pe pământ a mai adăugat noi păcate, cumulându-le, făcând imposibilă pe vecie ieșirea din *samsāra*. Un om nu renaște neapărat om, dar, în funcție de păcate, se poate reincarna în cal, oaie, pasăre, câine sau șarpe rece, sortit să se târască pe pământ.

Pitagoreicii, considerați urmașii cultului orfic, aprofundează teoriile cultului care țin de doctrinele reincarnării și ale suflului universal.

Honda a putut să detecteze ceva din principiul „universului care respiră” în concepția referitoare la viață și suflet a regelui Milinda, care cercetase îndelung filozofia indiană. Această concepție avea și ceva din misticismul religiei shintiste timpurii.

În comparație cu veselele povești *jataka* din budismul Hīnayāna, teoriile vestice despre reincarnare, întunecate din cauza sumbrei melancolii ionice, îl extenuau spiritual pe Honda, deși aveau la bază aceleași doctrine. De aceea, înclina să țină cont de aforismul filozofului Heraclit, „Panta rhei”¹.

1 „Totul curge.”

Enthusiasmus și *extasis* se contopesc în această filozofie a transformării, în care unul reprezintă totul, unul provine din tot și totul din unul. Acolo unde timpul și spațiul sunt transcendente, eul dispare, unitatea cu universul este ușor de înfăptuit, iar noi putem deveni totul prin această experiență divină. Aici, omul și natura, păsările și fiarele, pădurile care unduiesc în bătaia vântului, râurile din care sclipesc solzii peștilor, munții acoperiți de nori, mările albastre cu insule, toate se puteau detașa de limita existențială și puteau să se unească în armonie. Era o lume asemănătoare celei evocate de Heraclit.

*Și cei vii, și cei morți,
Și cei treji, și cei adormiți,
Cei tineri și cei bătrâni sunt unul și același.
Când aceștia se transformă, devin ceilalți,
Când se transformă din nou, devin din noua aceștia.*

*Dumnezeu este noapte și zi.
Dumnezeu este iarnă și vară.
Dumnezeu este război și pace.
Dumnezeu este belșug și foamete.
Se transformă în foarte multe.*

*Noaptea și ziua sunt una.
Bunătatea și răutatea sunt una.
Începutul și sfârșitul cercului sunt unul.*

Aceste citate dezvăluiau natura sublimă a concepțiilor lui Heraclit, iar când Honda a intrat în contact cu ele, a fost orbit de strălucirea lor și a simțit o eliberare, dar, în același timp, avea grijă să nu ridice prea repede mâinile cu care își acoperise ochii amețiți. Pe de o parte, îi era frică să nu orbească, iar pe de altă parte, simțea că nu este suficient de matur în sensibilitate și idei pentru a accepta acea baie de lumină infinită.

De aceea, ca să-și îndepărteze privirile pentru o perioadă, și-a concentrat studiul pe teoriile reîncarnării și *samsărei*, renăscute în Italia secolelor al XVII-lea–al XVIII-lea d.Chr.

Tommaso Campanella, un călugăr din secolele al XVI-lea–al XVII-lea, credea în teoria *samsărei* și a reîncarnării. Acest filozof eretic și răzvrătit, a fost primit în Franța, după douăzeci și nouă de ani de închisoare, unde și-a petrecut demn și fericit ultimii ani din viață. La nașterea lui Ludovic al XIV-lea i-a închinat un elogiu în care afirma că nașterea însăși este o dovadă irecuzabilă pentru teoria sa despre reîncarnare.

Campanella a învățat teoria brahmană legată de *samsāra* și reîncarnare de la Botero¹ și a aflat că sufletele morților pot trece chiar în maimuțe, elefanți sau vaci. Folosindu-se de credința imortalității sufletului și a metempsihozei din cultul pitagoreic, i-a descris pe cetățenii din lucrarea sa de căpătâi *Cetatea soarelui* drept: „oameni înțelepți care la început au venit din India pentru a scăpa de uzurparea și de tirania mongolilor“, numindu-i „pitagoreicii brahmani“, dar credința lor în *samsāra* nu era clară. Campanella însuși susținea că „după moarte, sufletul uman nu se duce nici în iad, nici în purgatoriu, nici în rai“.

Se spune că *Sonetul din Caucaz* are o trimitere vagă către teoria ciclului viață–moarte. Aici Campanella își exprimă mâhnirea: „Nu consider că moartea mea va aduce la binele omenirii. Deseori, chiar dacă nenorocirile sunt evitate, răul prosperă fără încetare. Simțurile dăinuie veșnic și, după moarte, ele pur și simplu uită de suferințele din lumea prezentă. Neștiind dacă în viețile anterioare ne-am chinuit sau am trăit în pace, cum am putea ști ce este după moarte?“

¹ Giovanni Botero (cca 1544-1617), filozof, poet și diplomat italian. (N. ed.).

În comparație cu aspirația pură din Benares, europenii, care predicau despre metempsihoză, erau copleșiți de amărăciunea și potrivnicia acestei vieți. Totuși, ei nu căutau fericirea în viața următoare, doar sperau să aibă parte de uitare.

În acest sens, filozoful Giambattista Vico, oponent înfocat al lui Descartes, a susținut cu înfocare aceeași teorie despre reincarnare, devenind astfel un predecesor al teoriei eternei reîntoarceri a lui Nietzsche. Honda a citit cu plăcere un pasaj din Vico în care îi aprecia pe japonezi ca fiind un neam de războinici, chiar dacă avea cunoștințe destul de vagi despre Japonia: „Japonezii prețuiesc oamenii cu spirit eroic așa cum au făcut romanii în timpul Războaielor Punice. Sunt neînfricați în luptă și vorbesc o limbă foarte asemănătoare limbii latine“.

Vico a interpretat istoria prin conceptul recurenței. Altfel spus, susținea că fiecare civilizație se sfârșește cu „barbarie reîntoarsă“, mult mai dăunător decât „barbaria instinctivă a începuturilor“. Prima desemnează simplitate nobilă, pe când următoarea înfățișează iscusință lașă și șiretenie perfidă. Astfel, după secole de evoluție, „barbaria reîntoarsă“ sau „barbaria civilizată“ trebuie să dispară neapărat prin reînnoirea „barbariei instinctive“...

Honda avea senzația că poate descoperi această realitate în scurta istorie modernă a Japoniei.

Deși Vico credea în providența catolică, expunerile sale agnostice se apropiau de credința că fiecare ființă are propria-i *karma*. „Dumnezeu și creațiile sunt două entități diferite. Deoarece motivul existenței și esența ei sunt unice în fiecare entitate, entitatea care a fost creată este o entitate diferită de cea a Creatorului în ceea ce privește esența.“

Dacă am considera creația, aparent o entitate, ca fiind *dharma* și *âtman* și dacă motivația existenței este *karma*, atunci înseamnă că, în altă dimensiune, prin „eliberare“ se atinge entitatea divină.

Vico susținea în teoria lui despre divinitate că schimbarea creației lui Dumnezeu pornește „intern“ în lucrul creat și se

transformă în materie la „exterior“, astfel lumea fiind plăsmuită în timp. De asemenea, deoarece spiritul uman este proiecția divină, poate să perceapă infinitul și eternitatea; nu este limitat de trup și, prin urmare, nici de timp. Cu toate acestea, Vico nu a putut explica de ce ființele limitate sunt prinse în mijlocul lucrurilor limitate, susținând că această realitate este de nepătruns. Însă tocmai aici ar trebui să înceapă înțelepciunea teoriei *samsărei* și a reîncarnării.

Aprofundând, este surprinzător faptul că filozofia indiană, care insistă pe puterea cunoașterii, nu respinge fantezia sau visele și nu se leagă de propriul agnosticism.

15

Când Honda a aflat că ideologia metempsihozei europene a fost transmisă din vechi timpuri până la cele mai mici detalii de gânditorii singuratici a considerat natural faptul că Regele Milinda, conducătorul nord-vestului Indiei în secolul al II-lea d.Chr., a dat uitării filozofia pitagoreică a Greciei antice când l-a cunoscut pe bătrânul Nāgasena, pe care l-a asaltat cu întrebări. Era interesat și, de asemenea, intrigat de teoriile budiste mai profunde ale *samsărei* și transmigrației.

Primul volum din *Întrebările regelui Milinda*, așa cum se regăsește în traducerea japoneză a canoanelor budiste, începe cu următoarea descriere a capitalei regatului:

„Era în țara yonikașilor o cetate bogată, numită Sāgalā, în care se practica un comerț din cel mai divers; cetatea era înconjurată de râuri și munți, de locuri de o frumusețe neasemuită: parcuri, grădini, arbuști, lacuri și iazuri încântătoare acoperite de lotuși, munți și păduri. Planurile orașului fuseseră ridicate de înțelepți geomați. Intimidați, adversarii și dușmanii cetății au renunțat s-o mai atace. Orașul avea turnuri de apărare, forturi puternice fără număr, porți monumentale cu arcade elegante, o fortăreață

înconjurată de ziduri albe și de șanțuri de apărare adânci. Străzile, răspântiile și piețele erau repartizate armonios. Puteau fi admirate prăvălii pline de felurite mărfuri, meșteșugit aranjate, sute de piețe în care se împărțeau pomeni și nenumărate locuințe cum numai în vârfurile munților Himalaya întâlnești. Cele patru corpuri de armată, elefanții, cavaleria, carele de luptă și pedestrașii erau renumiți. Pe străzi treceau o sumedenie de bărbați mândri și de femei grațioase. În mulțimile grăbite puteai deosebi nobili, brahmani, negustori sau oameni de rând. Asceții și brahmanii se întâlneau aici și discutau plini de politețe și printre ei se aflau cei maieminenți savanți. Orașul avea numeroase magazine cu stofe dintre cele mai renumite: țesături din Kāsi, din Kotumbara etc.; aerul era înmiresmat de prăvăliile de flori și de parfumuri, cu galantare minunate. Toate pietrele prețioase pe care și le-ar putea dori cineva le-ntâlneai aici din belșug. Peste tot, prăvăliile frumos amenajate erau pline de podoabe. Am putea spune că orașul, acoperit cu monede de aramă, argint și aur, era un adevărat locaș de comori strălucitoare. Aflai în el toate bogățiile, toate plăcerile. Cuferele și hambarele erau pline. Se găseau din belșug tot felul de merinde: tot ce se poate înghiți, mesteca, suga, bea sau savura. Era o țară bogată ca Uttarakuru, o adevărată cetate a zeilor, sau Alakamandā¹.

Regele Milinda, prea sigur pe el, orator și sofist fără pereche, era disprețuit de indieni. Era în orașul glorios și strălucitor când l-a întâlnit pentru prima oară pe Nāgasena, un om superior regelui din punct de vedere intelectual.

„Regele l-a întrebat pe Nāgasena așa:

— O, Venerabile, când spun «Nāgasena», cine este mai exact acest Nāgasena?

— Cine crezi că este Nāgasena? a răspuns el printr-o întrebare.

— Venerabile, cred că Nāgasena este conținutul trupului, o viață (un suflet) care intră în el ca un vânt (o respirație).“

1 *Milinda-Paṇha. Întrebările Regelui Milinda*, tradusă în românește de Dumitru Scorțanu, Institutul European, Iași, 1993, pp. 25-26.

Răspunsul regelui i-a amintit lui Honda de teoria pitagoreică a Suflului Universal. În greacă, cuvântul *psyche* înseamnă „respirație”, iar dacă *psyche*-ul omului era respirația, omul era susținut de aer, și astfel întregul univers era menținut de aer și respirație – aceasta era teoria ioniană a filozofiei naturale.

Bătrânul a întrebat de ce aerul cu care cineva suflă în cochilie, fluier sau corn, odată eliberat, nu se mai întoarce și totuși acea persoană nu moare. Regele nu a putut să răspundă. Astfel, Nāgasena a exprimat printr-o frază diferența fundamentală dintre filozofia greacă și cea budistă:

„Sufletul nu este respirație. Aerul inspirat și expirat reprezintă doar o energie latentă a trupului”.

Honda simțea că poate să anticipeze replicile de pe pagina următoare.

„Regele a întrebat:

— Nāgasena, toată lumea renaște după moarte?

— Unii da, alții nu.

— Și ce fel de oameni ar fi aceia?

— Cei care au comis păcate renasc, cei care sunt fără de păcat și puri nu renasc.

— Dar tu, Venerabile, vei renaște?

— Dacă în momentul morții sufletul îmi va fi atașat de viață, voi renaște, dacă nu, nu voi renaște.

— Am înțeles, Venerabile.”

De atunci, în sufletul regelui Milinda s-a cuibărit dorința de cunoaștere, regele fiind măcinat de întrebări legate de ciclul viață–moarte și metempsihoză. Regele continua investigația în spirală specifică dialogurilor în stil grecesc, cerând dovezi referitoare la „renunțarea de sine” a budismului și cercetând nucleul *samsārei*, întrebând: „De ce aceia care renunță la sine tot trec prin *samsāra*?” În teorie, dacă *samsāra* are loc printr-o succesiune de cauze și efecte, o cauză bună atrage după sine

un efect bun, iar o cauză rea atrage unul rău, și astfel trebuie să existe o substanță cu existență constantă, responsabilă pentru acțiunile cauzale. *Ātman*-ul, recunoscut în perioada *Upanișadelor*, a fost negat cu vehemență de învățăturile Abhidharma ale școlii budiste de care aparținea Nāgasena. Din cauza necunoașterii sistemului elaborat al doctrinei Conștiinței Unite, *Yuishiki*, apărut mai târziu, Nāgasena a răspuns numai atât: „Nu există nici o esență *samsārică* precum esența“.

Honda a simțit o frumusețe indescritibilă în parabola prin care Nāgasena a explicat că *samsāra* și transmigrația sunt precum o candelă sfântă, a cărei flăcără nu este chiar aceeași pe înserat, noaptea și în zori, totuși nefiind diferită de alte asemenea flăcări care ard toată noaptea. Existența karmică a individului nu este o existență substanțială, ci o succesiune de întâmplări similare flăcării.

Astfel, Nāgasena a predicat că timpul este „existența *samsārei* înseși“, aproape prin aceeași metodă prin care filozofii indieni au explicat-o secole mai târziu.

16

Era de la sine înțeles faptul că Regele Milinda își va alege ca partener de discuții un budist în aceste dialoguri, de vreme ce regele, fiind străin, era de la bun început eliminat din hinduism.

O persoană născută în afara sistemului de castă indian, fie el chiar și suveran, oricât de apropiat ar fi fost, era automat respins de hinduism.

Primul contact al lui Honda cu „*samsāra* și reîncarnarea“ se petrecuse cu mai bine de treizeci de ani în urmă, în casa lui Kiyoaki Matsugae, când, după ce a ascultat predica Stareței de la templul Gesshū, a citit din proprie inițiativă *Legile lui Manu*, în traducerea franceză a lui Louis Delongchamps. *Legile* acestea, care au fost alcătuite între secolul al II-lea î.Chr.

și secolul al II-lea d.Chr., au moștenit concepția *samsărei* stabilită la începutul secolului al VIII-lea î.Chr. în perioada *Upanișadelor*, care susținea unitatea dintre Brah്മă și *âtman*. *Brihadaranyaka Upanishad* spune așa:

„Într-adevăr cel care face fapte bune va deveni milostiv, iar cel care face fapte rele va deveni rău. Omul devine pur prin acțiuni pure și impur prin acțiuni negative. Se spune așa: omul este făurit din *kāma*¹, prin care se creează voința, prin voință se formează *karma*, iar prin *karma*, apare *samsāra*“.

Este posibil ca experiența lui Honda din Benares să fi fost predestinată de multă vreme, mai exact de când devenise familiar cu *Legile*, la vârsta de nouăsprezece ani. Lucrarea *Legile lui Manu* este o îmbinare între religie, moralitate, obicei și lege, începând cu crearea cerului și a pământului și terminând cu *samsāra*. În perioada dominației engleze în India, cotropitorii înțelepți au permis folosirea acestor legi ca niște reguli practice pentru hindușii care locuiau acolo.

După recitirea *Legilor*, Honda a fost capabil pentru prima oară să atingă originile veseliei și adorației din Benares. Primul capitol, impresionant, descrie nașterea zeului Brah്മă. Acesta a eliminat întunericul, haosul și a început să lumineze. Mai întâi a creat apa și a pus o sămânță în ea; sămânța a crescut și a devenit un ou galben, strălucitor ca soarele; un an mai târziu, a spart oul și s-a născut Brah്മă, urmașul lumii. Apa în care a crescut zeul este Benaresul.

Conceptul reîncarnării prezentat în *Legile lui Manu* împarte renașterea oamenilor în trei categorii. Trei naturi domină trupurile ființelor umane: înțelepciunea (*sattva*), care este fericită, liniștită, plină de sentimente pure, strălucitoare, și din ea va renaște un zeu; ignoranța (*rajas*), care reprezintă plăcerea afa-cerilor, indecizia, urmarea treburilor necinstite și dependența de plăcerile senzoriale, va renaște un om; mânia (*tamas*), care

¹ Dorință.

duce o viață guvernată de indolență, lene, cruzime, necredință și răutate, se reincarnează în animal.

Păcatul care duce la transmigația în animal a fost specificat în detaliu: ucigașii unui Brahman intră în corpul unui câine, porc, măgar, cămilă, vacă, țap, oaie, căprioară sau pasăre. Un Brahman care fură bani de la alt Brahman se va reincarna de o mie de ori în păianjen, șarpe, șopârlă sau animal acvatic. O persoană care invadează patul unui om nobil va renaște de o sută de ori în iarbă, tufiș, viță-de-vie sau în animal carnivor. Hoțul de grâne se transformă în șobolan, hoțul de miere devine tăun, cel care fură lapte se face cioară, cel care fură mirodenii renaște în corpul unui câine, hoțul de carne va deveni vultur, hoțul de carne grasă se va transforma în cormoran, hoțul de sare în greier, cel care fură mătase va deveni potârniche, cel care fură pânză de in se va face broască, hoțul de bumbac – cocor, cel care fură vaci va renaște în corpul unei iguane, hoțul de bețișoare parfumate va deveni bizam, hoțul de legume – cocoș, cel ce fură mobilă se va face albină, cel care fură un cal va deveni tigru, răpitorul de femei se va transforma în urs, hoțul de apă în cuc, iar cel care fură fructe va deveni maimuță.

17

Cu toate acestea, budismul Hīnayāna thailandez a fost susținut de doctrinele naive ale *jataka*¹ din canoanele budismului sudic; acestea transmiteau fidel atmosfera din textele originale în pali. Faptul că tocmai Buddha, care nu fusese *bodhisattva* în viețile anterioare, a renăscut ca șobolan sau lebădă aurie nu era considerat ciudat.

Învățăturile religioase sudice thailandeze nu au fost cunoscute în Japonia până în Era Meiji. În primele două sute de ani

1 Literatură folclorică indiană care înfățișează nașterile lui Buddha.

de la moartea lui Buddha, adepții lui au fost împărțiți în multe școli, cunoscute sub numele de Cele Douăzeci de Secte Hīnayāna. Învățăturile lor, aduse în Ceylon de Mahinda sub comanda regelui Ashoka în secolul al III-lea î.Chr., sunt practicate chiar și astăzi în Birmania, Thailanda și Cambodgia.

În canonul Hīnayāna, scris în pali, preceptele minuțios expuse în *vinaya*, secțiunea dedicată regulilor, încă ghidează viața de zi cu zi a cenobiților thailandezi. Călugării au două sute cincizeci de precepte, iar călugărițele au trei sute cincizeci.

Honda era nerăbdător să afle mai multe despre conceptul thailandez referitor la ciclul viață–moarte și metempsihoză, și anume în ce fel diferea de doctrina *Yuishiki* și ce fel de caracteristici avea. Indiferent de convingerile Prințesei, el dorea să știe ideile legate de *samsāra* adânc ascunse în sufletul călugărilor îmbrăcați în robe portocalii care împânzeau Bangkokul. Devora scripturile budiste.

Cu această ocazie a aflat că doctrinele acestor secte își au originea în Școala Abhidharma, de care aparținea Nāgasena, bătrânul înțelept care vorbise cu Regele Milinda. Unii învățați spuneau despre drumul răspândirii *Întrebărilor Regelui Milinda* așa: „La început, lucrarea se pare că a fost compusă în nord-vestul Indiei, unde erau coloniile grecești, iar mai apoi a fost transmisă spre est, în zona Magadha, fiind tradusă în pali; iar după ce a suferit adăugiri în Ceylon, a fost popularizată în Birmania și Thailanda. Apoi a devenit *Milindapanha* din canonul siamez“.

În consecință, putem să credem că noțiunea thailandeză de *samsāra* este aceeași cu cea susținută de Nāgasena. Principiul acestei secte, foarte apropiat de budismul timpuriu, se bazează pe credința că esența karmică, ce induce *samsāra* și reincarnarea, este „gândul“ sau voința, concept cuprins în scripturile *Agama*. Se crede că, la origini, sursa motivației nu este nici bunătatea, nici răutatea din oameni sau din materia din lumea externă;

ceea ce face motivația să devină bună sau rea este în totalitate un produs al minții, gândului sau voinței.

Până aici totul este clar, dar pentru a explica *anātman*-ul, Școala Abhidharma insistă pe ideea că lumea materială nu poate fi considerată bună sau rea, ci neutră. Să ne gândim la o mașină: lăsând la o parte faptul că toate componentele sunt simple elemente materiale, acestea se pot transforma într-un instrument criminal, dacă șoferul dă peste un om și fuge. Omul este prin natura a lui *anātman*, odată ce mintea și voința sunt cauzele păcatelor și ale karmei. Așa se stârnește ciclul viață–moarte și reîncarnarea prin cele șase karme cauzale: dorință, mânie, gânduri necurate, indiferență, lipsă de mânie și gânduri bune. Chiar dacă în felul acesta „gândul” este cauza *samsārei* și a reîncarnării, nu el este protagonistul – acesta va rămâne un element necunoscut. Lumea viitoare este o continuare a acestei lumi, iar flacără de la lumânarea care arde în ultima noapte din această lume este viața din lumea de dincolo.

Lui Honda i se părea că ajunsese să înțeleagă mai bine ceea ce se întâmpla în inima micuței prințese thailandeze.

Cu fiecare sezon ploios, râurile din Bangkok se revarsă, hotarul dintre apă și uscat, dintre apă și câmpuri dispare într-o secundă; drumul devine râu, iar râul devine drum. Cu siguranță era un lucru neobișnuit, chiar și pentru o inimă de copil, faptul că un șuvoi de visuri invadase realitatea, că viața trecută și viața viitoare au rupt barajele și s-au revărsat peste lumea aceasta. Spicele verzi ale orezului s-au ițit din câmpurile inundate, iar apa râului și apa câmpului sunt scăldate în razele aceluiași soare și reflectă aceiași nori groși.

În același fel, un șuvoi de trecut și viitor se poate să fi pătruns în subconștientul Prințesei Ying Chan, iar dovezile lumii actuale, care rămân asemenea unor insule răzlețe pe suprafața vastă a apei, reflectând limpede luna după ploaie, sunt mai

puțin credibile. Barajele s-au rupt, iar granițele au dispărut: trecutul a început să vorbească nestingherit.

18

Acum, bazându-se pe încântătoarea enigmă lăsată în Bangkok, Honda simțea că se poate întoarce cu ușurință la teoria *Yuishiki*, la sistemul budismului Mahāyāna, asemănător unui templu imens. Teoria aceasta îl făcuse să se frământa atât de tare în tinerețe.

Totuși, doctrina *Yuishiki* era o structură filozofică și religioasă amestecată de înaltă, iar cu ajutorul ei budismul, negând *ātmanul* și sufletul, oferise cea mai precisă și meticuloasă explicație a dificultăților teoretice legate de corpul care trece prin *samsāra* și reîncarnare.

Precum Templul Zorilor din Bangkok, această împlinire filozofică, neîntrecut de complexă, străpungea întinderea azurie a cerului de dimineață – în misterioasa perioadă de dinaintea răsăritului, era încărcată de un aer răcoros și de o lumină plâpândă.

Contradicția dintre renaștere și *anātman*, o incongruență nedezlegată timp de câteva secole, a fost, în cele din urmă, clarificată prin *Yuishiki*. *Cine* trece prin ciclul viață–moarte? *Cine* este salvat pe Tărâmul Pur? Oare *cine*?

Cuvântul *Yuishiki* a fost folosit pentru prima dată de indianul Asanga. Viața lui era deja învăluită în legendă când numele lui a devenit cunoscut în China la începutul secolului al VI-lea prin *Sūtra Diamantului*¹. Teoria *Yuishiki* izvorăște din sutrele Mahāyāna Abhidharma și, după cum vom vedea, o *gatha*² dă glas nucleului ideilor *Yuishiki*. Asanga a sistematizat

1 *Vajracchedika Prajnaparamitā Sutra*.

2 Vers dintr-o scriptură.

principiile *Yuishiki* în lucrarea sa de căpătâi *Mahāyānasam-parigraha shastra*. Trebuie menționat faptul că Abhidharma este un cuvânt sanscrit ce desemnează ultima dintre cele trei mari categorii de canoane budiste, sutre, reguli și teorii.

În mod normal, noi funcționăm prin așa-numitele șase simțuri: văz, auz, miros, gust, pipăit și rațiune. Școala *Yuishiki* a stabilit un al șaptelea simț, *manas*, care înglobează conștiința sinelui și a identității individuale. Dar *Yuishiki* nu se oprește aici: doctrina invocă și *ālaya* sau *ālayavijnana*, a opta conștiință, conștiința supremă. În chineză este tradusă ca fiind „conștiința depozitară”, deoarece înmagazinează toate semințele lumii existențiale.

Viața este activă. *Ālaya* funcționează. Această conștiință este fructul tuturor recompenselor și, deoarece înmagazinează semințele, adică rezultatul tuturor activităților, faptul că noi suntem în viață înseamnă că *ālaya* este dinamică.

Această conștiință este într-o agitație continuă, asemenea unei cascade albe, învolburate. Cascada este vizibilă pentru ochii noștri, însă apa nu este aceeași în fiecare clipă. Apa se schimbă fără oprire, circulă, ridicând în aer stropii.

Vasubandhu a cercetat conceptul lui Asanga și, în lucrarea *Trimsika-vijnaptimatratā*¹, a afirmat: „Totul este într-o rotație continuă asemenea unui torent”. Fraza aceasta, auzită de Honda la vârsta de douăzeci de ani, când o vizitase pe Stareța de la templul Gesshū, îi răsună în urechi, mai ales că în acea perioadă era bulversat.

Mai mult, acest gând era legat de excursia lui în India, la peșterile Ajantā, unde privirile îi fuseseră acaparate de cele două cascade ce se vărsau în râul Wagora, după ce a pășit din *vihara* simțind că acolo mai era *cineva* cu el.

Și probabil că în aceste ultime cascade din Ajantā se reflecta imaginea cascadei Sanko de pe muntele Miwa, unde Honda îl

¹ Treizeci de *gatha* doar despre conștiință.

cunoscuse pentru prima dată pe Isao, și a cascadei din grădina reședinței Matsugae, unde o văzuse pe bătrâna Stareță.

Acum, conștiința *ālaya* este implantată de toate semințele tuturor rezultatelor. Pe lângă rezultatul activității din timpul vieții a celor șapte simțuri, deja discutate, nu numai rezultatele activităților mentale, dar până și semințele fenomenelor fizice care au ca obiect aceste activități mentale sunt implantate în el. Această implantare denumită *īnmiresmare*, mai exact *penetrare înșămânțată*, pătrunde așa cum parfumul îmbibă hainele.

Raționamentul va diferi în funcție de modalitatea de analiză a conștiinței *ālaya*: ca fiind pură și neutră, sau dimpotrivă. Dacă ar fi neutră, atunci puterea activatoare a *samsārei* și reîncarnării trebuie să fie o forță externă, karmică. Toate tentațiile, toate lucrurile existente în lumea externă, toate iluziile simțurilor, de la prima la a șaptea conștiință, influențează în mod constant *ālaya* prin puterea karmică.

În această doctrină se crede că semințele puterii karmice, adică semințele karmice, sunt cauze indirecte, și conștiința *ālaya* însăși cuprinde trupul și puterea, astfel determinând *samsāra* și reîncarnarea. Asanga susținea că se va ajunge la ideea rezonabilă conform căreia această conștiință în sine nu este pură, deoarece, fiind un amestec de apă și lapte, jumătatea maculată activează lumea depravată, iar jumătatea pură, iluminarea. Apoi, cu ajutorul conținutului semințelor karmice de natură bună și rea, se va oferi răsplata vieții viitoare – fericire sau durere. Școala Kusha dă o importanță deosebită activității puterii karmice, pe când *Yuishiki* a dezvoltat o structură unică a lumii prin care se consideră că această conștiință generează *legea naturală* (după faptă și răsplată), iar aceste semințe, cu ajutorul semințelor karmice, determină *legea morală* (cauze diferite atrag efecte diferite).

În acest fel, conștiința *ālaya* este răsplata tuturor sentimentelor umane și cauza fundamentală a existenței. De exemplu, prezența acestei conștiințe la o persoană nu este altceva decât existența acelei persoane.

Tot așa, această conștiință creează imaginea lumii în care trăim. Rădăcinile tuturor cunoștințelor, acoperind toate țelurile percepției, le fac să se concretizeze. Lumea este compusă din trupuri fizice (și cele cinci rădăcini¹ ale lor), lumea naturală și semințele (puterea ascunsă care face ca materia și spiritul să ia formă). Eul, despre care credem cu încăpățănare că ne aparține, și sufletul, despre care socotim că dăinuiește și după moarte, sunt născute din conștiința *ālaya*, creatoarea tuturor lucrurilor existente, și se întorc la această conștiință.

Totuși, pornind de la termenul *Yuishiki* (Conștiința Pură), dacă ne gândim la un obiect ca făcând parte din lumea aceasta și dacă vom considera idealismul ca un rezultat al tuturor lucrurilor oglindite în lume, atunci amestecăm *ātman*-ul cu conștiința. În aceste condiții *ātman* este o entitate constantă, dar conștiința este *ālaya*, un neconținut „flux de *anātman*”.

În *Mahāyānasamparigraha shastra*, Asanga expune trei tipuri de *īnmiresmare* a semințelor care produc lumea mirajului după ce au fost parfumate de conștiința *ālaya*.

Prima este sămânța numelui.

De exemplu, când spunem că trandafirul este o floare frumoasă, denumirea „trandafir” o deosebește de celelalte flori, iar pentru a ne convinge cât este de frumoasă, mergem lângă un trandafir și verificăm cum este în comparație cu alte flori. Pentru început, „trandafirul” apare ca un nume, conceptul stimulează imaginația, imaginația intră în contact cu obiectul real, cu mirosul, culoarea și forma; informațiile sunt stocate în memorie. Este posibil ca o floare pe care o vedem, a cărei denumire n-o cunoaștem, să ne stârnească interesul atât de tare, încât să dorim să știm mai mult despre ea. Cunoscând „trandafirul”, îl transformăm într-un concept. Noi nu învățăm numai semnificații, denumiri, cuvinte și obiecte, ci și conexiunile dintre ele. Lucrurile pe care le deprindem nu sunt neapărat frumoase și nu au o

1 Cele cinci organe de simț: ochi, urechi, nas, limbă și piele.

conotație exactă, dar tot ceea ce dobândim prin percepție și gând e înregistrat în memorie și aduce la suprafață evenimentele lumești.

A doua sămânță este egoismul.

Când a șaptea conștiință din cele opt, *manas*, activează egoismul în conștiința *ālaya* și face diferența între sine și restul, egoismul insistă pe individualitatea absolută a sinelui. În cele din urmă, le mișcă și pe celelalte șase conștiințe și produce o suprapunere de *înmiresmări*.

Honda nu putea să nu se gândească la faptul că formarea așa-zisei conștiințe de sine a modernismului și filozofia egoistă a sofismului pornesc din cea de-a doua sămânță.

A treia sămânță este *trailokya*.

Trailokya reprezintă cele „trei lumi“, *Kāmaloka* – lumea dorinței, *Rūpaloka* – lumea formelor și *Arūpaloka* – lumea lipsită de formă, care împreună compun întreaga lume a iluziilor, iar *lokya* este cauza. Această sămânță – vinovată de suferința și mirajul lumilor – nu este altceva decât sămânța karmei. Destinele diferite, părtinirea norocului sau a ghinionului depind de meritul forței karmice.

Astfel, este limpede că ceea ce intră în *samsāra* și reîncarnare, ceea ce trece dintr-o viață în alta, este „un flux de *anātman*“ al conștiinței *ālaya*.

19

Cu cât învăța Honda mai multe despre teoria *Yuishiki*, cu atât era mai interesat de situația în care ce de-a opta conștiință face ca lumea să apară. Conform teoriei, cauza și efectul depind de conștiința *ālaya* și se produc concomitent la un moment dat, dar sunt totuși alternative. Pentru Honda, care nu se putea gândi la cauză și efect decât ca o succesiune în timp, ideea că *efectul* și *cauza* acestei conștiințe sunt și *simultane* și *alternative* era de neconceput. Însă îi era clar faptul că în acest concept

stătea diferența de interpretare fundamentală a lumii între toate Mahāyāna, inclusiv *Yuishiki* și Hīnayāna.

Lumea budismului Hīnayāna este asemenea sezonului ploios din Bangkok, când râul, câmpurile și câmpiile sunt o masă omogenă, fără limite. Aceste inundații cu siguranță că au fost și în trecut și vor fi la fel și în viitor. Arborele de foc cu florile lui purpurii din grădină a fost acolo ieri și probabil va fi și mâine. Dacă este indubitabilă continuarea existenței, să spunem chiar și după moartea lui Honda, atunci, în mod asemănător, viața lui trecută își va urma lin cursul în viitor prin reincarnări repetate. Budismul Hīnayāna ne învață că este normal să accepți lumea așa cum este, exact cum pământul tropical primește cu naturalețe apa. Se spune că existența noastră continuă din prezent, prin viitor, spre trecut. Trecutul, prezentul și viitorul sunt asemănătoare apelor maronii ale unui râu, încadrate de rădăcinile respiratorii ale mangrovelor, care curg greu, fără vlagă. Teoria este denumită „existența invariabilă a trecutului, prezentului și viitorului“.

Contrar acesteia, Mahāyāna, în special Școala *Yuishiki*, asociază lumea cu niște curenți de apă torențiali și repezi sau cu o cascadă albă, în cădere continuă. Dacă lumea are forma unei cascade, atunci atât cauza fundamentală a acesteia, cât și fundamentul conștiinței sunt cascade. Este o lume care trăiește și moare în fiecare clipă. Nu există nici o dovadă de existență nici în trecut, nici în viitor; doar clipa de față, pe care o putem atinge cu mâinile noastre și pe care o putem vedea cu ochii noștri, este reală. Acest concept este caracteristic budismului Mahāyāna: „Realitatea există numai în prezent, nu există nici trecut, nici viitor“.

Totuși, de ce *realitate*?

Dacă vedem o narcisă cu ochii noștri și o atingem cu mâinile, ea și lumea care o înconjoară există cel puțin în momentul respectiv.

Asta se poate confirma.

Dar, dacă dormim, iar o narcisă este într-o vază la capul patului pe timpul nopții, putem noi să dovedim existența acelei flori în fiecare clipă a somnului?

Astfel, dacă ni se scot ochii, ni se smulg urechile și nasul, ni se taie limba și ne depărtăm de corp, iar conștiința este eliminată, firul de narcisă și lumea din jurul ei vor continua să existe?

Totuși, lumea trebuie să existe!

A șaptea conștiință, *manas*, afirmă sau infirmă lumea într-o manieră egocentrică. Odată ce există sinele, iar acesta este recunoscut, chiar și după pierderea celor cinci simțuri, în jurul lui Honda continuau să existe stiloul, vaza, călimara cu cerneală, urciorul din sticlă roșie (pe care crucea albă de la rama ferestrei reflectă lumina dimineții în formă de arcuiri ușoare), marele Compendiu Legislativ, prespapierul, biroul, panoul de perete, picturile înrămate, cu alte cuvinte lumea aranjată minuțios ca o extensie a acelor obiecte. Sau poate, odată ce sinele există și este recunoscut, deoarece lumea nu este altceva decât o umbră fenomenală, o reflecție a sinelui, lumea este nimic și nu există. Egoismul, infatuarea și aroganța încearcă să trateze nestingherit lumea ca pe o minge de fotbal frumoasă.

Totuși, lumea trebuie să existe!

Pentru aceasta trebuie să fie o conștiință, care să nască lumea, să o facă să existe, să facă narcisa să existe și să garanteze existența ei în fiecare clipă. Aceasta este conștiința *ālaya*, mereu prezentă, ca Steaua Nordului care stă de veghe în fiecare moment al nopților lungi și întunecate, făcând ca aceste nopți să existe, garantând continuu existența și realitatea.

Tocmai pentru că lumea trebuie să existe!

Chiar dacă s-ar presupune că primele șapte conștiințe ar susține că lumea nu există, chiar dacă cele cinci simțuri ar fi exterminate și moartea s-ar instala, atât timp cât avem *ālaya*, lumea va continua să existe. Totul trăiește prin această conștiință, de aceea toate există. Dar dacă *ālaya* ar fi distrusă?

Totuși, lumea trebuie să existe!

Astfel, conștiința *ālaya* nu are cum să dispară. La fel ca într-o cascadă, apa din fiecare clipă este diferită, dar se varsă într-o mișcare neîntreruptă și învolburată.

Ca urmare, această conștiință curge veșnic pentru a face ca lumea să existe.

Lumea trebuie să existe cu orice preț!

Dar de ce?

Deoarece doar prin existența lumii, ca lume a mirajului, omului îi este oferită șansa iluminării.

Lumea trebuie să existe pentru că aceasta este cerința morală supremă. Acesta este răspunsul final la întrebarea referitoare la *necesitatea* lumii de a exista.

Dacă existența lumii, ca lume a mirajului, este cerința supremă, conștiința *ālaya* însăși, născătoarea tuturor lucrurilor, este originea cerinței supreme. Dar, lumea și conștiința a opta, sau lumea mirajului, formată după legea impurității, și *ālaya* trebuie să se opună deoarece sunt interdependente. Dacă conștiința n-ar fi, lumea n-ar exista. Dacă lumea n-ar fi, *ālaya* ar fi lipsită de *samsāra* și reîncarnarea a căror esență este ea însăși, astfel drumul spre iluminare ar fi închis pe vecie.

În funcție de cerința morală supremă, conștiința *ālaya* și lumea sunt în relație de interdependență, iar conștiința depinde de necesitatea existenței lumii.

Totuși, doar momentul prezent este realitate, iar dacă *ālaya* este ultima bază care garantează existența momentană și, în același timp, produce tot ceea ce ține de lume, atunci *ea există la punctul de intersecție al axei timpului cu axa spațiului*.

Honda a înțeles cu dificultate că aici s-a născut teoria unică *Yuishiki*, în care cauza și efectul sunt simultane și alternative.

Pentru a demonstra că teoria budistă are ca sursă învățăturile lui Guatama Buddha, era nevoie de dovezi scrise, iar *Yuishiki* le-a găsit în următoarea *gatha*, cea mai dificilă din sutrele Mahāyāna Abhidharma:

„Toate *dharmele* sunt păstrate în conștiință,
Iar conștiința este păstrată în toate *dharmele*.
Acelea devenind cauze mutuale
Și mereu cu rezultate mutuale.“

*

Honda a interpretat aceste rânduri în felul următor: în conformitate cu legea neîntreruptă a cauzei și efectului, caracteristică conștiinței *ālaya*, lumea văzută în secvența momentană a prezentului poate fi asociată unui castravete tăiat în rondelele efemere ale prezentului.

Lumea este născută și moare în fiecare clipă, și în fiecare secundă de răscruce apar trei forme de naștere și moarte. Prima este „a semințelor care produc lumea actuală“, apoi „lumea actuală care *înmiresmează* semințele“ și cea din urmă, „semințe care produc semințe“. Prima este forma prin care sămânța face lumea actuală să apară și care, în mod natural, include momente din trecut. Trecutul lasă urme. A doua prezintă lumea actuală ca fiind *înmiresmată* de semințele *ālaya* și reprezentând o figură impură a viitorului. În mod firesc, neliniștea legată de viitor își arată colții. Totuși, asta nu înseamnă că toate semințele sunt *înmiresmate* de prezent și produc fenomene actuale. Chiar dacă sunt întinate, părți din semințe sunt succedate de alte semințe. Acesta este tipul al treilea. Apoi cauzele și efectele nu au loc simultan, ci se succedă urmând desfășurarea timpului.

Lumea se prezintă prin aceste trei forme și totul se întâmplă în prezent.

Totuși, prima și a doua sămânță renasc simultan, se influențează reciproc și dispar în aceeași clipă. Secțiunile transversale ale momentului, moștenite doar de aceste semințe, sunt înlăturate de la o secțiune la alta în momentul următor. Structura lumii noastre este formată din secțiuni transversale momentane, în număr infinit, niște rondele subțiri de castravete, străpunse de țărșul semințelor conștiinței *ālaya* și aruncate în fiecare clipă a timpului.

Samsāra și reîncarnarea nu sunt pregătite pe parcursul vieții și nu sunt activate de moarte, ci reînnoiesc și anulează lumea cu fiecare clipă.

Cu toate că semințele fac să înflorească în fiecare secundă floarea gigantică a mirajului, o și abandonează, în același timp. Dar succesiunea de semințe, care produce semințe, solicită ajutorul semințelor karmice, așa cum am menționat deja. Acest ajutor a venit prin *înmiresmarea* prezentului momentan.

Adevărata semnificație a *Yuishiki* este că toate lucrurile din această lume se desfășoară în momentul prezent. Totuși, această lume fulgerătoare dispare și răsare una nouă. Lumea, apărută pentru un moment, este transformată în următoarea clipă și ciclul continuă. Tot ceea ce ține de această lume este conștiința *ālaya*.

20

Când a ajuns la acest nivel de cunoaștere, toate lucrurile din jurul lui Honda au luat o înfățișare nouă.

Tocmai în acea zi fusese invitat într-o vilă din Shōtō, în cartierul Shibuya, pentru o discuție legată de un proces îndelungat. Aștepta în salonul de oaspeți de la primul etaj. Când reclamantul sosise la Tokyo, nu găsisese nici o cameră de închiriat și se cazase în casa nelocuită a unui bogătaș din orașul natal, pe care aceasta o părăsise de mult, mutându-se în Karuizawa.

Procesul, de natură administrativă, se desfășura într-o atmosferă deosebit de calmă pentru acele timpuri. Fusese inițiat printr-o lege promulgată în 1899, iar originea disputei era mai îndepărtată, imediat după Restaurația Meiji. Pârâtul, Ministerul Agriculturii și Comerțului, își schimbaseră denumirea în Ministerul Agriculturii și Pădurilor odată cu reforma Guvernului. De-a lungul timpului, avocații fuseseră

înlocuiți de mai multe ori. Honda, căruia îi fusese încredințat acum procesul, dacă ar fi câștigat, ar fi trebuit să primească drept onorariu o treime din pământul ce-i revenea reclamantului, în conformitate cu contractul original. Totuși, Honda nu se aștepta ca acest proces să se termine cât mai era el în viață.

Honda venise la vila din Shibuya pentru a se relaxa, folosind drept pretext munca. De fapt, venise pentru a primi, ca de obicei, orezul și carnea de pui, darurile aduse de la țară de clientul său.

Clientul, care ar fi trebuit să fi ajuns de mult, nu era încă acolo. Cu siguranță din cauza întârzierii trenului.

După-amiaza de iunie era prea caldă pentru uniforma civilă de război cu jambiere. Honda a deschis fereastra englezească, înaltă și lunguiață, pentru a lua o gură de aer. Nu avea experiența armatei și nu putea să-și prindă jambierele corect, astfel că se strâneau în jurul gleznei. Nu se simțea deloc confortabil cu ele, având senzația că trage după el niște saci. Soția lui, Rie, se temea mereu că-și va agăța jambierele legate prea larg prin tramvaiele aglomerate.

Astăzi, transpirația i se scurgea prin cutele jambierelor. Uniforma de vară, vulgară și strălucitoare, făcută dintr-o fibră sintetică, se șifona și rămânea așa, iar Honda știa că, deoarece se așezase, pe spatele tunicii erau numai cute. Dar nu avea nici un rost să și-o aranjeze.

De la fereastră putea să vadă până la gara Shibuya, scăldată în razele soarelui de iunie. Partea rezidențială din imediata apropiere rezistase, dar de la marginea platoului până în sus spre gară erau ruine, iar din loc în loc se vedeau clădiri dărâmate. Avioanele inamice bombardaseră zona cu aproape o săptămână înainte. Pe 24 și 25 mai 1945, în două nopți consecutive, cinci sute de avioane B-29 lansaseră bombe în numeroase zone rezidențiale din Tokyo. Mirosul pârjolului și imaginea iadului încă pluteau în lumina amiezii.

Duhoarea de crematoriu era amestecată cu alte mirosuri mai comune, cum ar fi cel din bucătărie sau cel al frunzelor arse, la care se mai adăuga mirosul greu de chimicale, ca într-o fabrică de medicamente sau de utilaje. Din fericire, casa lui din Hongo scăpase neatinsă.

Noaptea, în vuietul metalic continuu al manevrelor aeriene de lansare a bombelor, urmat de zgomotul produs de explozii, Honda auzea mereu o voce inumană, parcă strigătul seducător al unei femei. Mai târziu și-a dat seama că era glasul iadului.

Molozul ruinelor arse era roșiatic, iar acoperișurile prăbușite își păstrasera forma intactă. Peste tot erau stâlpi de diverse mărimi, asemenea unor piloni negri, arși, iar cenușa se desprindea de ei, dansând pe aripile vântului ce adia.

Din loc în loc, ochii erau atrași de scântei. În cea mai mare parte erau cioburi de la geamurile sparte, bucăți de geamuri îndoite și arse, bucățele de sticlă ce reflectau soarele. Fărâmele acestea absorbau toată lumina lunii iunie. Honda zărea pentru prima dată strălucirea molozului.

Fundațiile de beton ale caselor se distingeau clar printre pereții dărâmați; fiecare în parte, mai scurtă sau mai lungă, era încălzită de soarele amiezii. Din cauza aceasta, toate ruinele păreau a fi decupate dintr-o pagină de ziar. Dar nuanța predominantă era maroul-roșiatic al unui ghiveci de flori, nu griul dezolant și inegal al matricei ziarului.

Fiind o zonă comercială, acolo nu fusese prea multă verdeață. Copacii, pe jumătate arși, încă erau de-a lungul drumului.

Multe clădiri aveau ferestrele de la stradă fără geamuri și prin golurile lor se putea vedea lumina reflectată de geamurile de pe partea cealaltă; ramele ferestrelor erau înnegrite, probabil de la funinginea flăcărilor.

Era un cartier ce urca în pantă, cu multe străduțe laterale, de diverse înălțimi. Scările din beton rămase nu duceau absolut nicăieri. Nu era nimic sub ele sau deasupra lor. Pe același câmp de moloz nu era nici un punct de plecare, nici o destinație, doar scările indicau o direcție.

Se aşternuse liniştea, dar mai erau mişcări slabe, iar unele lucruri se ridicau uşor în aer. Când s-a uitat, a văzut cadavre înnegrite, din care mâncau nenumăraţi viermi. Cadavrele începuseră să se mişte! Avea halucinaţii. Era cenuşa ridicată de vânt, plutind în aer. Era şi cenuşă albă, şi cenuşă neagră. O parte din cenuşă şi-a găsit culcuş pe un perete prăbuşit. Cenuşă de paie, cenuşă de la hârtia cărţilor, cenuşă de la magazinul de antichităţi, cenuşă de la magazinul de aşternuturi... pluteau singure, amestecându-se, se mişcau peste ruine.

O parte din asfalt avea un luciu negricios, udată de apa care se scurgea din vreo țeavă spartă.

Cerul părea ciudat de întins, iar norii erau de un alb imaculat.

Aceasta era lumea care se prezenta celor cinci simţuri ale lui Honda. Faptul că avea destui bani puşi deoparte îi permitea să accepte doar cazurile care-i conveneau, iar studiul *samsărei* şi al metempsihozei, acum ocupându-i timpul liber, îl făcea să creadă că totul fusese anume plănuisit pentru a face posibil acest dezastru. *Distrugătorul era el însuşi.*

Priveliştea pârjolului părea o imagine apocaliptică, însă nu era sfârşitul şi nici începutul. Era lumea care se refăcea liniştită, dintr-o clipă într-alta. Conştiinţa *ălăya*, fără să fie perturbată de nimic, accepta ruinele acestea roşietice ca pe o lume, abandonând-o în următoarea secundă, acceptând-o în acelaşi mod în care culoarea distrugerii se adâncea zi de zi, lună de lună.

Comparaţia dintre oraşul vechi şi priveliştea actuală nu-l impresiona deloc. Când ochii lui au reacţionat la reflexia cioburilor de geam dintre ruine şi a fost orbit de lumina lor pentru o clipă, a înţeles că în următorul moment toate cioburile vor dispărea, toate ruinele vor face loc altora noi. Va înfrunta catastrofa cu o catastrofă, se va ocupa de interminabila decădere şi distrugere cu o nimicire mai grandioasă, completă, prezentă

clipă de clipă. Dar pentru asta trebuia să priceapă clar distrugerea completă, inevitabilă clipă de clipă, și să se pregătească pentru mistuirea unui viitor nesigur. Aproape că tremura de beția gândurilor încolțite datorită doctrinei *Yuishiki*.

21

Când a terminat discuția cu clientul, a luat cadoul și s-a îndreptat către gara Shibuya pentru a se întoarce acasă. La știri se anunțase că Ōsaka era bombardată de avioane B-29. Circulau zvonuri conform cărora acum ținta principală era regiunea Kansai¹. Tokyo avea un moment de respiro.

Honda a simțit nevoia să se plimbe puțin, cât era lumină. În vârful dealului Dōgen era fosta reședință a Marchizului Matsugae.

Din câte știa Honda, la începutul anilor '20 familia Matsugae vânduse optzeci de acri, din totalul proprietății de o sută zece, Agenției Imobiliare Hakone. La scurt timp, au pierdut jumătate din banii obținuți din vânzare, după ce cele cincisprezece bănci în care fuseseră depozitați banii au dat faliment. Apoi, moștenitorul adoptat de familia Matsugae, un risipitor, a vândut ușor-ușor restul proprietății de treizeci de acri, iar reședința actuală a familiei nu era mai mult decât o vilă obișnuită pe un teren de mai puțin de un acru. I se mai întâmplase să treacă cu mașina prin dreptul porții, dar, odată ce rupsesse legătura cu ei, nu mai avea sens să între. Acum era doar curios să știe dacă nu cumva casa dispăruse în urma atacurilor aeriene de săptămâna trecută.

Ruinele clădirilor de-a lungul dealului Dōgen fuseseră deja curățate și urcarea nu era dificilă. Din loc în loc se vedeau

¹ Sud-vestul insulei principale a Japoniei, incluzând orașele Kyōto și Ōsaka.

oameni care începuseră să locuiască în adăposturile antiaeriene, acoperite cu bucăți de lemn ars și tablă. Se apropia ora cinei. Aburii de la mâncare se ridicau. A observat cum cineva umplea o cratiță cu apă direct de la țeavă. Cerul îmbrăcase culoarea intensă a asfințitului.

Cândva, toată zona Nanpeidai, din vârful dealului până la strada de sus, toți cei o sută zece acri făceau parte din proprietatea Matsugae. Proprietatea a fost împărțită, însă acum era transformată într-o întindere nemărginită de ruine, recăpătându-și dimensiunile de odinioară sub cerul crepuscular, infinit.

Singura clădire rămasă în picioare aparținea unui regiment al poliției militare, iar soldați cu banderola la braț ieșeau și intrau încontinuu. Honda își amintea că acea clădire era imediat lângă reședința Matsugae. Dincolo de ea a văzut coloanele din piatră de la poarta reședinței.

Stând în fața porții, suprafața de o mie de *tsubo*¹ i se părea și mai îngustă. Proprietatea fusese împărțită în mai multe loturi pentru închiriat. Iazul și dealul artificial păreau niște copii în miniatură în comparație cu lacul și muntele acoperit cu frunze ruginii de odinioară. În spate nu existase un gard de piatră, iar cel de lemn fusese mistuit de foc; întinderea vastă de moloz din vecinătate ajungea până la Nanpeidai. Din loc în loc, albia fostului lac întins fusese umplută cu pământ.

În mijlocul lacului era o insulă unde se scurgea și cascada de pe muntele cu frunze ruginii. Honda traversase odată lacul până acolo împreună cu Kiyoaki, când o priviseră pe Satoko în kimonoul ei bleu. Kiyoaki era tânăr-tânăr, la fel și Honda, ba chiar mai tânăr decât își aducea aminte. Acolo ceva a început și s-a sfârșit. Nu a rămas nici o urmă.

Bombele nemiloase și imparțiale au făcut domeniul Matsugae să reapară. Cu toate că perimetrul vechii reședințe se modificase și, cât vedeai cu ochii, era numai moloz, Honda putea să indice

1 Un *tsubo* are aproximativ 3,3 m². (N. ed.)

locul lacului, altarul, casa principală, casa în stil european, locul trăsurilor de la intrare. Imaginea proprietății Matsugae era clar întipărită în memoria lui.

Sub norii văluriți ai crepusculului, tabla îndoită, țigla spartă, copacii prăbușiți, sticla topită, lambriurile de lemn arse, hornurile șemineurilor ce stăteau singuratece precum niște schelete, ușile deformate – toate aceste rămășițe infinite îmbrăcaseră culoarea roșu-ruginiu. Prăbușite la pământ, formele lor sălbatice și aplatizate semănau cu niște mlădițe de urzică ciudate, abia răsărite. Nefirescul era sporit de soarele la apus, care conferea fiecărui lucru o umbră aparte.

Cerul, cu norii săi împrăștiați, arbora toată paleta nuanțelor roșiatice. Culoarea pătrunsese până în măduva norilor, care lăsau în urma lor fire aurii de lumină. Honda nu mai văzuse un cer atât de sinistru.

Dintr-odată, a distins silueta unui persoane așezate pe o piatră de grădină, peste marea de moloz. Din spate, pantalonii de lucru violeți păreau în lumina apusului de un roșu-purpuriu închis. Părul negru, lucios, prins la spate, era ud. Stătea cu fața în jos. Suferea. Părea că plânge, însă umerii ei nu se mișcau în ritmul suspinelor. Cu siguranță era îndurerată. Spatele ei nu trăda chinul. Stătea nemișcată, cu fața plecată. Totuși, stătuse prea mult încremenită, chiar și pentru cineva pierdut în gânduri. După luciul părului părea o femeie între două vârste. Probabil că era proprietara uneia dintre case sau o rudă a cuiva.

Honda s-a gândit că poate femeia se simțea rău și ar fi trebuit să-i ofere ajutorul. Cu cât se apropia mai mult, vedea mai bine bastonul și geanta neagră de lângă bolovanul pe care stătea.

Honda i-a pus mâna pe umăr și a scuturat-o încetișor. Avea senzația că, în urma unei strângeri mai puternice, silueta urma să se transforme în cenușă.

Femeia și-a ridicat capul înspre el. Honda s-a speriat de fața ei. Și-a dat seama că purta perucă observând diferența dintre

„păr“ și linia pielii. Roșul-aprins de pe buzele ei, trasat în stilul regal, mai ascuțit pe buza superioară și mai șters pe cea inferioară, contrasta cu pudra aplicată în mai multe straturi pentru a-i acoperi ridurile și ochii cufundați în orbite. În spatele acestei fețe îmbătrânite se ascundea doamna Tadeshina.

— Nu sunteți doamna Tadeshina? a spus Honda, fără să gândească.

— Cine sunteți dumneavoastră? Stați puțin... a spus ea scoțând rapid ochelarii de la piept.

Honda a recunoscut-o pe doamna Tadeshina de altădată prin șiretlicul de fixare a ochelarilor pe nas. Sub pretextul că și-i pune ca să vadă mai bine, încerca să caute în memorie identitatea interlocutorului.

Trucul nu a funcționat. Chiar și cu ochelarii, bătrâna nu vedea decât un străin în fața ochilor. Pentru prima oară, pe fața ei se citea neliniștea și un fel de prejudecată aristocratică – o răceală cumpătată, pe care învățase s-o simuleze cu măiestrie de-a lungul timpului. A continuat pe un ton mai formal.

— Vă rog să mă scuzați, în ultima perioadă am ceva probleme cu memoria. Sunteți domnul...

— Sunt Honda. Acum treizeci de ani am fost colegul lui Kiyoaki Matsugae și veneam adesea în vizită aici.

— A, domnule Honda! Ce mult timp a trecut! Vă rog să mă iertați că nu mi-am dat seama... Într-adevăr, dumneavoastră sunteți, domnule Honda. Arătați exact ca în tinerețe. Ce...

Tadeshina și-a dus imediat mâna spre ochelari. Înainte, lacrimile ei ar fi fost ciudate, dar acum pudra de sub ochi se păta asemenea unui perete alb udat de ploaie, și ele se revărsau aproape mecanic din ochii întunecați. Lacrimile, abundente ca apa dintr-un butoi vărsat, nu erau înrudite nici cu tristețea, nici cu bucuria și erau mult mai credibile decât pe vremuri.

Trecerea anilor fusese nemiloasă cu ea! Sub pielea ascunsă de stratul gros de pudră, lichenii bătrâneții îi acoperiseră tot corpul,

însă Honda simțea inteligența ei inumană încă lucrând cu exactitate, precum un ceas care ticăie în buzunarul unui mort.

— Mă bucur că vă mențineți. Câți ani împliniți? a întrebat Honda.

— Anul acesta fac nouăzeci și cinci. Aud cam greu, dar nu am probleme de sănătate, nu mă dor picioarele și pot să mă deplasez oriunde cu bastonul. Familiei nepotului meu, care are grijă de mine, nu-i place să mă lase singură. De acum pot să mor oricând și oriunde, așa că vreau să mă plimb atât cât mă mai țin picioarele. Nu îmi este frică de atacurile aeriene. Dacă sunt lovită de o bombă, mor liniștită fără să deranjez pe nimeni. Poate o să vă mirați, dar să știți că eu sunt invidioasă pe cadavrele care zac de-a lungul străzilor. Când am auzit că Shibuya a ars, mi-am dorit neapărat să vizitez domeniul Matsugae. Am prins un moment de neatenție din partea soției nepotului și am fugit din casă. Oare cum ar fi reacționat Marchizul și soția dumnealui, dacă ar fi trăit să vadă așa ceva? Probabil că e mai bine că au dispărut înainte să treacă printr-o asemenea nenorocire!

— Din fericire casa mea n-a ars, dar am simțit același lucru pentru mama mea. Cred că a fost mai fericită că a murit când Japonia înainta victorios!

— O, și stimata dumneavoastră mamă s-a stins... Îmi pare rău, dar nu am știut...

Tadeshina nu uitase formulele golite de emoție și umile din zilele de odinioară.

— Ce s-a întâmplat cu familia Ayakura?

După ce a pus întrebarea, Honda și-a dat seama că nu a făcut bine. Așa cum se aștepta, bătrâna a ezitat destul de mult. Când părea că este vizibil emoționată de ceva, de obicei o făcea doar de ochii lumii.

— După ce domnișoara Satoko a primit tonsura, am părăsit familia Ayakura, iar de atunci am luat parte doar la înmormântarea Contelui. Din câte știu, Contesa încă mai trăiește. După

moartea soțului dumneaei, a vândut moșia din Tokyo și s-a retras la niște rude la Kyōto, în cartierul Shishigatani. Apoi, fiica...

— V-ați întâlnit cu domnișoara Satoko? Honda s-a trezit punând cu voce tare întrebarea care-l frământa.

— Da, după aceea ne-am mai întâlnit de trei ori. Este foarte amabilă când ne vedem. Mă invită să dorm noaptea la templu. E un gest frumos din partea dumneaei...

Tadeshina și-a scos ochelarii aburiți, a scos în grabă un șervețel aspru din mânecă și l-a ținut în fața ochilor. Când l-a îndepărtat, în jurul ochilor au rămas umbre negre, acolo unde se luase pudra.

— Domnișoara Satoko este bine? a întrebat Honda din nou.

— Da, bine, sănătoasă. Și cum să spun eu... este mai frumoasă și mai pură, iar această frumusețe devine și mai senină, pe măsură ce trec anii. Vă rog s-o vizitați.

Honda și-a adus brusc aminte de drumul acela din toiuul nopții din Kamakura în Tokyo, doar cu ea în mașină.

Era femeia altui bărbat... totuși, atunci, avusese o purtare provocatoare.

Ea deja presimțise ce avea să se întâmple și chipul ei trăda faptul că era pregătită să înfrunte totul. Își amintea momentul emoționant din zorii zilei, când fața ei era încadrată de geamul mașinii, cu natura pe fundal, cu ochii închiși și genele lungi. Honda avea imaginea atât de clară în minte, de parcă se întâmplase cu o zi în urmă.

După ce și-a revenit din visare, a văzut că de pe fața bătrânei dispăruse amabilitatea. Se simțea împuns de privirea ei. Ridurile, precum mătasea *habutae*, îi înconjurau buzele strident rujate, care acum se lățeau încercând să zâmbească. Dintr-odată, ochii ei, puțuri vechi în petice de zăpadă, și-au mișcat irișii, cu o sclipire de cochetărie.

— Și dumneavoastră, domnule Honda, erați îndrăgostit de domnișoara Satoko, nu-i așa? Am știut eu!

Honda s-a eschivat mai mult din cauza aluziei cochete a doamnei Tadeshina, decât pentru că nu-i plăcea dezvăluirea

unui fapt întâmplat cu mulți ani în urmă. Pentru a schimba subiectul, și-a îndreptat gândul către cadoul primit de la client: câteva ouă și puțină carne de pui.

Când s-a văzut cu ouăle în mână, Tadeshina și-a exprimat cu simplitate bucuria sinceră și recunoștința:

— Vai, ouă! Ouăle sunt atât de rare acum! Am senzația că nu am mai văzut unul de nu știu câți ani! Ouă! Nemaipomenit!

Din mulțumirile repetate și protocolare care au urmat, Honda și-a dat seama că bătrâna nu prea primea mâncare. A fost și mai surprins când ea a scos din nou oul pe care-l pusesese în sacoșă și, ridicându-l către cerul în prag de înserare, a spus:

— Vă rog să-mi scuzați lipsa de maniere, dar aș prefera să-l mănânc aici, decât să-l duc acasă...

În timp ce vorbea, se uita cu regret la oul care contrasta cu cerul întunecat. În degetele ei bătrâne, tremurânde, coaja delicată și rece era mângâiată de lumina palidă. Apoi, un timp, a mângâiat oul în palme. Peste împrejurimi se așternuse liniștea și se mai auzea doar sunetul palmelor ei uscate trecând peste coaja oului.

Honda a lăsat-o să caute singură un loc unde ar fi putut sparge oul. Avea senzația că e complice la ceva și ezita să o ajute. Tadeshina, cu o îndemânare neașteptată, a spart oul de marginea bolovanului pe care stătea. L-a dus la gură cu atenție, ca nu cumva să-i verse conținutul. Ușor-ușor și-a ridicat fața, iar oul s-a scurs în gura larg deschisă spre cerul înserat, printre dinții protezei, albi, lucioși. Pentru o clipă s-a văzut rotundul gâlbenușului strălucitor cum aluneca, iar din gâtleejul bătrânei s-a auzit un plescăit puternic.

— Nu am mai primit de mult ceva atât de hrănitor. Parcă am renăscut. Am senzația că m-am întors în timp. Pe când eram tânără, eram recunoscută ca fiind o frumusețe. Vă rog să mă credeți!

Pe neașteptate, tonul ei devenise foarte sincer.

Este un moment al zilei, imediat după înserat, când conturul fiecărui obiect capătă o aură delicată. Era exact acel moment.

Bucățile de lemn ars dintre ruine, butucii proaspeți ai copacilor doborâți, tabla cu apa de la ploaie strânsă deasupra păreau neplăcut de amănunțite. În partea de vest a cerului rămăsese doar o linie stacojie, printre două-trei turnuri negre de la incendii. Fragmente stacojii erau vizibile și prin ferestrele clădirilor arse. Părea că cineva aprinsese o lumină roșie într-o casă nelocuită.

— Cum să vă mulțumesc? Din tinerețe ați fost un om cumsecade și sunteți în continuare, domnule Honda. Nu am cum să vă întorc gestul, însă măcar...

Tadeshina băjbâia prin sacoșă căutând ceva. Înainte ca Honda s-o poată opri, a scos o carte legată în stil japonez și a încredințat-o mâinilor lui.

— Aș vrea să vă dau măcar aceste scripturi budiste pe care le prețuiesc și le port mereu cu mine. Este o sutră puternică, primită de la un preot. Vă va proteja de răni și de boli. Ne-am întâlnit întâmplător și am putut discuta despre trecut. Pentru a vă lăsa o amintire, vă ofer cartea aceasta. Acum se adaugă și pericolul atacurilor aeriene și al molimelor care se răspândesc. Dacă veți avea această sutră, veți fi ferit de orice nenorocire. Vă rog s-o păstrați ca pe un simbol al aprecierii mele.

Honda a ridicat cartea în semn de recunoștință și a citit titlul de pe copertă.

*Mahamayuri Vidya Rajni.*¹ Literele abia se distingeau în lumina obscură.

22

Din acea zi Honda nu și-a mai putut înfrânge dorința de a o întâlni pe Satoko, dar știa că acest dor pornise de la cuvintele doamnei Tadeshina, care elogiau frumusețea ei. Era înspăimântat de întâlnirea cu „ruina unei frumuseți“, asemenea ruinelor din oraș.

¹ *Sutra Marelui Rege Păun Auriu Înțelept.*

Situația războiului era tot mai gravă și era greu să faci rost de un bilet de tren dacă nu cunoșteai pe cineva din Armată; o călătorie de plăcere era de neconceput.

Pe măsură ce timpul se scurgea, a început să răsfoiască *Sūtra Regelui Păun*, primită de la Tadeshina. Nu mai avusese ocazia să citească sutre budiste ezoterice.

Primele pagini dădeau explicații și reguli de folosire, cu litere mici, aproape indescifrabile.

La origini, Înțeleptul Rege Păun ocupa a șasea poziție din capătul sudic al Curții Susiddhi din Mandala *Taizōkai*¹. Fiindu-i conferită puterea de a-l zămisli pe Buddha, a fost denumit și „Creatorul Tuturor Buddha“.

Când a confruntat toate scrierile budiste colecționate până atunci, lui Honda i s-a părut evident faptul că această divinitate provenea din cultul hindus *shakti*. Această credință le venera pe Kālī, soția lui Shiva, și pe Durgā. Așadar, Kālī, zeița însetată de sânge, a cărei statuie o văzuse odinioară la Kalighat, în Calcutta, era arhetipul Înțeleptului Rege Păun.

Descoperind acest lucru, sutra pe care o primise întâmplător i-a stârnit interesul. Împreună cu incantațiile magice (*dharani*) și *mantra* în riturile ezoterice budiste, vechile zeități hinduse invadaseră lumea budistă apelând la diverse metamorfoze.

La origini, se credea că *Mahamayuri Vidya Rajni* era o incantație a lui Buddha pentru alungarea șerpilor sau vindecarea mușcăturilor lor otrăvitoare.

Conform Sutrei Păunului:

„Pe când Kissho, proaspăt călugăr, pregătea surcele pentru baia confrăților, un șarpe negru a ieșit de sub un copac ciudat și l-a mușcat de piciorul drept. A leșinat. A căzut la pământ, și-a dat ochii peste cap și a făcut spume la gură. Atunci, Ananda s-a dus la Buddha și a spus: «Cum se poate vindeca?» la care Buddha a

1 Mandala „Pântecelui“ sau „a Creației“, spațiu metafizic locuit de cei Cinci Regi Înțelepți.

replicat: «Dacă ții *Sûtra Incantațiilor Marelui Rege Păun Înțelept Tathagata*, și-l ții în brațe pe călugărul Kissho, psalmodiind corect mantra, otrava nu va avea nici un efect supra lui; nici sabia, nici toiagul nu-l vor răni, va fi ferit de toate nenorocirile».

Nu numai otrăvirea, ci și frigurile, rănilor, durerile și suferințele, toate erau îndepărtate prin puterea acestei sutre. Prin citirea sutrei sau doar prin gândul la Înțeleptul Rege Păun, toate temerile, dușmanii de moarte și calamitățile erau eliminate. De aceea, în Era Heian¹, doar Venerabililor de la templul Tōji și Stareșului de la Ninna li se permitea să practice ceremoniile budiste ezoterice din sutră. În timpul ritualului, rugăciunile intense ajutau în orice problemă: de la calamități, până la epidemii și nașteri.

Înțeleptul Rege Păun, avea o imagine magnifică și grandioasă, foarte diferită de imaginea însetatei de sânge Kālī, arhetipul lui, cu limba ei lungă și colierul de capete.

Se spunea că formula incantației imita sunetul păunului – *ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka* – și mantra, *ma yu ra ki ra tei so waka*, însemnând „împlinirea păunului“. Gesturile specifice, denumite „semnele Creatorului tuturor Buddha, Înțeleptul Rege Păun“, de unire a mâinilor spate în spate, degetele mari și cele mici împingându-se imitau păunul. Aceste *mudre* reprezentau forma păunului, degete mici fiind coada, degetele mari, capul, iar restul degetelor, penajul. Modul în care cele șase degete din mijloc se mișcau în timpul psalmodierii simboliza dansul păunului.

Cerul azuriu, indian, din spatele regelui suit pe păunul auriu, se ondula. Cerul tropical cu nori impresionanți, toropeala de amiază, adierile de vânt pe înserat – toate erau necesare pentru a crea în imaginația oamenilor o iluzie strălucitoare.

Păunul auriu era văzut din față, stând pe cele două picioare puternice. Avea aripile întinse și îl ducea în spate pe Regele

¹ Perioadă din istoria Japoniei cuprinsă între anii 794 și 1185.

Înțelept pe care îl proteja desfăcându-și coada într-un evantai, astfel înlocuind aureola. Regele stătea în poziția lotusului pe o floare albă de lotus de pe spatele păunului. Cele patru mâini ale Regelui țineau fiecare câte ceva: prima din dreapta ținea o floare de lotus deschisă, a doua fructul sorții; cu prima mână din stânga, de deasupra inimii, ținea fructul norocului, iar cu cea de-a doua, o coadă de păun cu treizeci și cinci de pene.

Regele Înțelept avea o înfățișare blândă. Fața, cu privirea înainte și pielea de un alb strălucitor, sub voalul de mătase, era și mai impresionantă împodobită cu bijuterii extravagante: coroana de pe cap, colierul de la gât, cerceii atârând din urechi și brățările de la mână. O melancolie îngreuna pleoapele regelui, care își ținea ochii deschiși pe jumătate, ca și cum abia s-ar fi trezit din somnul de după-amiază. Binefacerile neîncetate și salvarea nenumăraților oameni din dezastre pot produce o emoție asemănătoare somnolenței inerte, pe care Honda o descoperise în câmpiile luminoase și întinse ale Indiei.

În contrast cu albul acesta pur, de proveniență divină, penele desfăcute ale păunului, care țineau locul aureolei, erau viu colorate. Din coloritul tuturor păsărilor, cel al păunului era cel mai apropiat de nuanța norilor la apus. Precum *mandala* budismului ezoteric, care rearanjează universul haotic, penele indicau organizarea riguroasă a turbulentei dezordini în culoarea norilor înserării, în diversele lor forme, cu jocul de lumi, ținând modele geometrice. Auriu, verde, indigo, violet, maro – strălucire melancolică, indicând sfârșitul apusului, momentul în care nici măcar cercul soarelui nu se mai vede.

Din penele cozii lipsea numai stacojiul. Dacă ar fi existat un păun stacojiu, iar Înțeleptul Rege Păun ar fi stat pe el, cu coada deschisă, nu ar fi putut să fie altcineva decât zeița Kālī.

Honda credea că un astfel de păun apăruse în norii apusului pe cerul de deasupra ruinelor unde se întâlnise cu Tadeshina.

— Ce chiparoși frumoși ați plantat! Înainte nu era nici un copac, era teren viran, a spus noua vecină a lui Honda.

Keiko Hisamatsu era o femeie impunătoare.

Se apropia de cincizeci de ani, însă fața ei, despre care se spunea că a fost supusă unor operații estetice, degaja o frumusețe strălucitoare, excesiv de îngrijită. Era o japoneză excepțională. Ea putea să vorbească informal atât Prim-ministrului Yoshida, cât și Generalului MacArthur. Divorțase de mult timp. Acum avea un iubit, un tânăr ofițer american din trupele de ocupație, care lucra la baza militară Susano, de la poalele muntelui Fuji. Își renovase vila din Ninooka, în Gotemba, pe care o neglijase mult timp, și apărea ocazional pentru întâlniri, pe ascuns, sau, cum spunea ea: „Pentru a răspunde în tihnă scrisorilor strânse“. Vila ei era chiar lângă cea a lui Honda.

În primăvara anului 1952, Honda împlinea cincizeci și opt de ani. Pentru prima oară în viața lui deținea o vilă. A doua zi, soseau oaspeți de la Tokyo, invitați la petrecerea de casă nouă. Venise cu o zi înainte pentru pregătiri și o rugase pe vecina Keiko să inspecteze grădina lui, care nu avea mai mult de un acru.

— Îmi doream atât de mult să terminați casa asta, de parcă ar fi fost a mea, a spus ea, călcând peste iarba veștejită, udă de la rouă, ridicând pas cu pas pantofii cu toc mic, exact ca o pasăre de apă. Iarba aceasta a fost pusă anul trecut. S-a prins bine. Mai întâi ați aranjat grădina și apoi v-ați ocupat

de casă. Numai un adevărat iubitor al naturii ar putea face așa ceva.

— Nu aveam unde să dorm, așa că făceam naveta de la Gotemba pentru grădină, a răspuns Honda.

Îmbrăcat într-un cardigan gros, puțin tocit, și cu o eșarfă de mătase înfășurată în jurul gâtului, părea un portar parizian.

Se simțea stânjenit în prezența unei femei precum Keiko — ea dusesese o viață de huzur. Avea senzația că micimea lui se vedea prin el: toată viața nu făcuse altceva decât să studieze și să muncească, iar acum, la bătrânețe, învăța cum să se relaxeze.

Faptul că el era proprietarul acestei vile se datora unei secțiuni vechi a unei legi puțin cunoscute, promulgată de Casa Imperială la data de 18 aprilie 1899, denumită „Cu privire la înapoierea pământurilor, pădurilor și câmpurilor din proprietatea statului“.

În iulie 1873, fusese promulgat un decret referitor la reforma pământurilor și oficialii guvernamentali s-au dus din sat în sat pentru a-i verifica pe proprietarii unor moșii. Deținătorii, care se temeau că vor fi nevoiți să plătească taxe, au negat posesia acelor pământuri, declarând că nu știu nimic. Astfel, un număr considerabil de oameni și-a pierdut proprietatea sau dreptul de folosință în comun, terenurile intrând în administrația statului.

Mult mai târziu, deoarece în urma acelei decizii s-au auzit tot mai multe voci care clamau regretul și nemulțumirea, în articolul doi dintr-o lege din 1899 s-a prevăzut faptul că aceora care ceruseră retrocedarea pământurilor li se solicita să demonstreze posesia anterioară prin prezentarea unui document doveditor, dintr-o listă de șase; unul dintre ele era denumit „document de stat“. Articolul șase prevedea că procesele juridice intră sub jurisdicția instanței de Contencios Administrativ.

Multe astfel de procese au fost inițiate prin 1897, însă Instanța de Contencios Administrativ permitea doar prima înfățișare, fără drept de apel. Deoarece nu exista nici o prevedere

legală cu privire la supravegherea proceselor, totul se desfășura într-o manieră foarte destinsă.

În satele în care pământurile cu dreptul de folosință în comun fuseseră confiscate din cauza minciunilor spuse pe ne-gândite, *Ōaza*, cum se numea diviziunea administrativă locală, a devenit reclamant în procesul de litigiu. Chiar dacă satele s-ar fi transformat în orașe, *Ōaza* putea să solicite dreptul la proprietate și să rămână „deținătorul districtului“.

Într-un sat din regiunea Miharū, în prefectura Fukushima, după ce în 1900 a fost intentat un proces, atât statul, cât și reclamatul au lăsat totul la voia întâmplării. După jumătate de secol, pârâtul, Ministerul Agriculturii și Comerțului, a devenit Ministerul Agriculturii și Pădurilor, iar avocații responsabili cu litigiul au murit unul după altul. În 1940, *Ōaza* a trimis un delegat la Tokyo să-l viziteze pe Honda, care deja era un avocat cunoscut, ca să-i încredințeze acest proces fără speranță.

Lucrurile adormite de jumătate de secol au început să se miște în urma pierderii războiului.

În conformitate cu noua Constituție din 1947, tribunalele speciale au fost eliminate și Instanța de Contencios Administrativ a fost desființată. Toate procesele administrative au fost transferate la Înalta Curte de Justiție din Tokyo, urmând să fie judecate ca procese civile. Acolo, Honda a câștigat fără probleme. A avut un noroc chior: a fost omul potrivit, la momentul potrivit.

Conform contractului, care fusese transmis de atâtea ani, Honda a primit drept onorariu o treime din pământurile din posesia administrației *Ōaza*. I s-a oferit posibilitatea de a alege pământurile sau contravaloarea în bani, la valoarea actuală. A ales a doua variantă. Astfel, Honda a câștigat treizeci și șase de milioane de yen.

Acest lucru i-a schimbat radical viața. În timpul războiului, se săturase din ce în ce mai tare de avocatură și, pentru a menține cunoscut numele Biroului de Avocatură Honda, mai apărea din când în când pe acolo, dar munca o încredințase

partenerilor săi mai tineri. Viața socială se schimbase, la fel și gândirea lui. Nu putea să ia în serios marele noroc de a deveni, dintr-odată, posesorul unei averi de aproape patruzeci de milioane de yen și nici vremurile care făcuseră posibil acest miracol. S-a hotărât să lase totul la voia întâmplării.

S-a gândit să demoleze și să refacă locuința din Hongo, de care s-ar fi bucurat să scape în timpul războiului, dar era prea dezamăgit de Tokyo ca să mai construiască ceva nou și să se aștepte să dureze o veșnicie. Oricum, cu siguranță casa urma să ardă în următorul război.

Soția lui, Rie, ar fi preferat să vândă vila aceasta veche și prea mare doar pentru ei doi și să se mute într-un apartament. Honda a folosit ca pretext starea de sănătate precară a soției sale pentru a construi o vilă într-o zonă mai retrasă.

La recomandarea unei cunoștințe, cei doi s-au dus să vadă niște pământuri în zona Sengokubara din Hakone, dar când au auzit de umiditatea excesivă de acolo, s-au speriat. La îndrumarea șoferului, au trecut de Hakone și au studiat regiunea Ninooka din Gotemba, o zonă rezidențială creată cu patruzeci de ani în urmă. Pe atunci, multe vile aparținuseră demnitarilor, dar, după război, și-au închis porțile pentru a evita trupele americane de la baza militară Fuji și pe femeile care-i urmau pe soldați. Se pare că, mai la vest, era teren viran. După reforma agricolă, terenul acela, în trecut proprietatea statului, a fost înapoiat fermierilor. Ar fi putut face o afacere bună acolo.

Zona de la baza muntelui Hakone nu era acoperită de lavă vulcanică, precum aceea din jurul muntelui Fuji, dar era un teren neroditor, unde nu se putea planta nimic în afară de chiparoși. Fermierii nu au știut ce să facă cu el. Honda era încântat de o proprietate lângă un povârniș acoperit cu iarbă înaltă și peliniță, care cobora ușor spre un râu de munte, având în față chiar silueta muntelui Fuji.

Interesându-se, a descoperit că prețurile erau foarte convenabile și, nesocotind dorința lui Rie de a se mai gândi, a plătit imediat pentru un teren de vreo patru acri.

Rie spunea că nu-i place acest pământ sterp, nespus de sumbru și respingător. Ea se temea de depresie. Știa în mod instinctiv faptul că astfel de sentimente erau de evitat după o anumită vârstă. Totuși, lui Honda, care visa la plăcere, tocmai melancolia specifică acestui ținut îi era indispensabilă.

— Voi curăța pământul, voi planta iarbă, iar dacă vom construi o locuință, va fi cea mai veselă vilă din câte s-au văzut vreodată, a spus Honda.

A ales tâmplari din zonă pentru construcția casei, și tot oameni ai locului pentru plantarea pomilor și amenajarea grădinii. Din această cauză lucrarea s-a cam prelungit, dar a făcut economie la bani. Honda tot mai considera cheltuiala prea mare o vulgaritate.

Cu toate acestea, plăcerea de a plimba tacticos un oaspete în jur și de a-i prezenta întinsa lui proprietate era cu siguranță o dorință aprinsă din tinerețe, pe când frecventa domeniul Matsugae. Frigul primăverii din Hakone, acompaniat de peticele de zăpadă, era și frigul din grădina lui. Chiar și singurătatea celor doi oameni, a căror umbră se reflecta plăpând pe suprafața ierbii, simțea că este tot proprietatea lui. Își dădea seama că pentru prima oară ținea în mână adevăratul lux al proprietăți private. Mai mult, nu ajunsese aici prin fanatism, ci numai și numai prin raționamentul lui, printr-o sincronizare perfectă.

Profilul extrem de frumos al lui Keiko, fără nici o urmă de cochetărie sau reținere, avea puterea de a face orice bărbat din preajma ei – chiar și pe Honda în vârstă de cincizeci și opt de ani – să se simtă ca un adolescent.

Femeia avea dibăcia de a-i impune acestui bărbat de cincizeci și opt de ani voioșia și strălucirea unui tânăr cuprins de ipocrizie pură și vanitate, unul care ține mult la aparențe, fiind însă destul de stingher și respectuos cu femeile.

Din punctul de vedere al lui Honda, vârsta nu mai era un lucru care trebuia luat în calcul. Până la patruzeci de ani, ținuse cu minuțiozitate bilanțul vieții sale, dar acum devenise chiar

nepăsător și neinteresat de acest subiect. Nu se mira când, uneori, descoperea semne clare de copilărie reminiscentă în trupul de cincizeci și opt de ani. Într-un fel, bătrânețea reprezenta o declarație de faliment.

Era extrem de preocupat de propria sănătate, dar nu se mai temea de dezmațul sentimental. Dacă funcția logicii era controlul, atunci necesitatea aceea urgentă dispăruse. Mai mult, experiența nu reprezenta altceva decât oasele rămase în farfurie în urma unui ospăț.

Keiko stătea în mijlocul păturii de verdeață, comparând cu privirea peisajul din vest, către Hakone, și din nord-vest, către Fuji. Avea un aer sublim și nobil. Volumul pieptului acoperit de sacou, gâtul drept, totul te ducea cu gândul la un general de armată. Cu siguranță ofițerii cei mai tineri executau ordine greu de imaginat.

În comparație cu crestele vizibile, presărate cu zăpadă din Hakone, Fuji, pe jumătate învăluit de nori, dădea semne de efemeritate. Honda a observat că o iluzie optică făcea ca muntele Fuji să pară când înalt, când scund.

— Azi am auzit pentru prima oară o privighetoare, a spus Honda privind printre crengile de sus, încă fragile și golașe, ale chiparoșilor cumpărați din vecinătate și plantați în curtea lui.

— Așa este. La mijlocul lunii martie apar privighetorile. Din mai o să puteți vedea și cuci. Nu doar se aud, ci se și văd. Probabil că aici este singurul loc în care poți vedea și auzi cuci cântând, nu-i așa? a zis Keiko.

— Hai să intrăm. Aprind focul și fac un ceai, a sugerat Honda.

— Eu am adus niște fursecuri, a precizat Keiko, referindu-se la pachetul pe care îl lăsase în holul de la intrare.

Ceasornicăria Hattori de la intersecția Owarichō din cartierul Ginza devenise după război PX¹, iar Keiko, având acces

¹ Post Exchange, magazine administrate de armata americană pe lângă bazele militare. (N. ed.)

acolo, își făcea cumpărăturile din acel loc. Făcea rost de fursecuri englezești, ca acelea de dinaintea războiului, la prețuri rezonabile. Stratul subțire, tare, de gem de prune lega momentele de savurare a ceaiului din copilărie și cele prezente.

— Am un inel pe care te-aș ruga pe dumneata să-l evaluezi, i-a zis Honda în timp ce mergea.

24

Piperul-lupului, încă îmbobocit, înconjura terasa, iar căsuța păsărilor din colțul terasei avea acoperișul din țiglă roșie, asemenea casei principale. Când i-au văzut pe Honda și Keiko apropiindu-se, micuțele vrăbiuțe, care se adunaseră să ciugulească, s-au împrăștiat ciripind ascuțit, de parcă ar fi fost înțepate cu un ac.

Chiar în holul de la intrare era o ușă cu un vitraliu în mijloc și pe părți se aflau ferestre cu geamuri portocalii ca în conacele olandeze, prin care nu se vedea înăuntru. Lui Honda îi plăcea să stea acolo și să privească interiorul scufundându-se în culorile nostalgice ale asfințitului, interior decorat cu atâta dedicație: o grindă groasă cumpărată dintr-o casă țărănească și transferată întreagă aici, anticul candelabru simplu din nordul Germaniei, lambriurile ușilor desenate în stilul tradițional *Ōtsu*, o armură de pedestraș, un arc și săgeți – toate mângâiate de plăpânda lumină galbenă. Atmosfera degaja o aură de tristețe, așa cum un pictor olandez, de talia lui Jan Treck, ar fi reprezentat o scenă din Japonia.

Honda a invitat-o pe Keiko să intre și a poftit-o să ia loc pe scaunul de lângă șemineu. A încercat să aprindă surcelele, dar nu a reușit. Doar șemineul fusese proiectat de un specialist din Tokyo, și nu lăsa fumul să intre în casă. De fiecare dată când încerca să aprindă focul, Honda se gândea că, timp de o viață, nu avusese ocazia să exerseze cele mai simple cunoștințe și tehnici. El nu manevrase niciodată „obiecte“.

Ce ciudat! Să afle tocmai la vârsta aceasta. Adevărul este că, în viața lui, Honda nu cunoscuse odihna. Nu a avut contact cu natura, cu marea, cu valurile ei, cu copacii, cu fermitatea lor, cu pietrele, cu greutatea lor, sau cu unelte precum echipamente de vapoare și năvoade, ori puști de vânătoare, cu care muncitorii intrau în contact prin natura slujbei lor și pe care, pe de altă parte, aristocrații le cunoșteau datorită vieții lor relaxante. Kiyoaki nu își dedicase clipele de răgaz naturii, ci sentimentelor. Dacă ar fi apucat să se maturizeze, ar fi devenit un trândav.

— Dă-mi voie să te ajut, a spus Keiko după o vreme, făcând o plecăciune adâncă.

Observând lipsa de îndemânare a lui Honda, stătea cu limba ieșită printre buzele tari. Pentru Honda, care o privea de jos, buzele ei păreau infinite. Fusta ei albastru-verzuie, umflată asemenea unei vase gigantice din dinastia Yi, era scoasă în evidență de linia sacoului care îi marca talia.

Dacă tot nu avea ce face, cât Keiko s-a ocupat de foc, a plecat din cameră pentru a aduce inelul despre care-i vorbise. Când s-a întors, flăcările stacojii, sălbatice se ridicaseră peste lemne, surcelele din fumul cu onduleuri provocatoare trosneau, iar seva scursă din lemnul verde bolborosea. Peretele de cărămizi dinăuntru părea că tremură. Keiko și-a curățat cu calm mâinile și a constatat rezultatul efortului său cu o satisfacție fățișă.

— Ce părere ai?

— Sunt impresionat, a spus Honda, întinzând mâinile în lumina focului și arătându-i inelul. Acesta este inelul despre care ți-am vorbit mai devreme. Ce zici? Este un cadou.

Keiko și-a retras degetele cu unghiile roșii din zona flăcărilor și a examinat inelul în lumina slabă de la fereastră.

— Este un inel bărbătesc, a zis ea.

Avea un smarald verde-închis, pătrat, înconjurat de o pereche de zei-protectori, *yasuka*, cu chipuri impresionante, jumătate om și jumătate animal, lucrate în aur fin. Keiko a mutat

puțin inelul, probabil pentru a evita reflexia ojei roșii, și, ținându-l între degete, l-a pus pe degetul mic. Cu toate că era un inel bărbătesc, îi venea ca turnat pe degetul delicat, cu pielea închisă.

— Este o piatră bună. Dar fisurile interioare din smaraldele vechi înfloresc în timp. Iar dacă acestea se ridică la suprafață, piatra devine fragilă. Asta s-ar putea întâmpla și cu acest inel. Totuși, este o piatră bună. Și gravura este neobișnuită. Este valoros ca obiect antic.

— De unde crezi că l-am cumpărat?

— Din străinătate?

— Nu, din ruinele orașului Tokyo, de la magazinul Prințului Tōin.

— Ah, îmi amintesc de acea perioadă... Indiferent de problemele financiare întâmpinate, un Prinț să deschidă un magazin de antichități... Am fost și eu de vreo două-trei ori acolo. Însă tot ceea ce mi s-a părut interesant au fost, de fapt, obiectele pe care le văzusem pe la rude cu mult timp în urmă. Dar și magazinul acela s-a închis într-un final. Am auzit că Prințul nu era niciodată acolo. Fostul majordom, șeful magazinului și capul afacerii, fura tot profitul. Nici un membru al familiei regale nu a avut vreo afacere de succes după război. Indiferent de valoarea taxelor pe proprietate, ei ar fi trebuit să-și protejeze moșiile pe care le mai dețineau. Mereu apărea cineva cu o propunere și îi atrăgea într-o afacere. În special pe Prințul Tōin, care dintotdeauna fusese soldat. Îmi amintesc cum bieții samurai au fost ruinați după Restaurație.

Apoi Honda i-a spus istoria inelului.

În 1947, Honda a auzit că Prințul Tōin și-a pierdut titlul după război și a adus obiecte de artă la prețuri mici de la membrii fostelor familii de nobili care nu mai făceau față taxelor. Deschisese un magazin pentru străini. Prințul nu l-ar fi recunoscut nici dacă s-ar fi dus să-l viziteze; dar era împins de pura curiozitate de a vedea magazinul, fără să se prezinte. Într-o cutie de sticlă a găsit inelul Prințesei Chantrapa, pe care Prințul

siamez Chao Pi îl pierduse în căminul școlii *Gakushūin*¹, cu treizeci și patru de ani mai înainte.

Acum era convins că inelul, pe care-l credeau pierdut, de fapt fusese furat. Vânzătorul nu a dezvăluit originea obiectului, dar cu siguranță era din casa vreunui fost nobil. Cel care a trebuit să-l vândă pentru bani probabil fusese și el student la *Gakushūin*. Îl cumpărase simțindu-se dator să-l recupereze. Aștepta să-l înmâneze personal proprietarului inițial.

— Te duci în Thailanda ca să-i înapoiezi inelul? Vrei să recâștigi faima școlii? I-a necăjit Keiko.

— Aș vrea să fac lucrul acesta cândva. Nu este nevoie s-o fac acum. Prințesa a venit în Japonia să învețe.

— O persoană decedată a venit să studieze?!

— Nu, Ying Chan a doua. Am invitat-o la petrecerea de mâine. Vreau să pun inelul pe degetul ei. Are optsprezece ani, păr negru, frumos, ochi mari și expresivi. Vorbește destul de bine japoneza. Cred că a studiat-o din rășputeri înainte să vină aici, a spus Honda.

25

În dimineața următoare, Honda s-a trezit singur în vilă. Pentru a se proteja împotriva frigului, și-a luat fularul, cardiganul și o jachetă groasă de iarnă și a ieșit afară. A trecut peste iarbă și s-a dus spre partea de vest a grădinii. De-abia aștepta să privească de acolo muntele Fuji la răsăritul soarelui.

Răsăritul îmbrăca muntele în roșu-aprins. Piscul se îmbujorase asemenea pietrei de rodonit. Ochii lui percepeau imaginea ca fiind o iluzie din vis: acoperișul unui templu budist — un Templu al Zorilor japonez.

¹ Școală frecventată de copiii aristocraților japonezi, în Era Meiji. (N. ed.)

Câteodată Honda nu era sigur de ceea dorea de la viață: solitudine sau plăcere frivolă? Lipsa unui lucru esențial l-a determinat să devină un vânător de plăcere sinceră.

Pentru prima oară undeva înăuntrul lui, tocmai la această vârstă, s-a trezit dorința de schimbare. Până acum a observat reincarnarea altora, fără să-și schimbe punctul de vedere și nu s-a frământat prea mult în legătură cu propria lui reincarnare. Acum că ajunsese la vârsta la care ultima licărire scotea la iveală cuprinsul vieții, convingerea imposibilității sporea și mai intens iluzia posibilității renașterii.

Și el putea să facă ceva imprevizibil! Până în momentul de față, toate acțiunile lui fuseseră ușor de anticipat, iar raționamentul lui întotdeauna lumina cu un pas înainte, ca o lanternă ținută de cineva pe un drum întunecos. Prin planificare și previziune evitase să se surprindă pe el însuși. Cel mai înspăimântător lucru era că toate misterele, inclusiv miracolul renașterii, erau supuse regulamentelor.

Trebuia să se uluiască. A devenit o necesitate vitală. Dacă exista un privilegiu special în a disprețui și a secătui logica, atunci el avea trufia rațională să considere că numai lui îi era permis. Trebuia să implice din nou lumea lui stabilă în freamătul nediferențiat, în ceva care nu-i era deloc familiar.

Honda știa că-și pierduse toate abilitățile fizice pentru asta. Părul i se rărise, favoriții aveau fire albe, iar burta i se umflase precum regretele. Toate caracteristicile îmbătrânirii, pe care le vedea urâte prin ochii tineri de odinioară, acum îi împodobeau întreg corpul. În tinerețe Honda nu se considerase niciodată frumos, asemenea lui Kiyoaki, dar nici deosebit de urât. Nu i s-a părut necesar să se claseze printre numerele negative într-o lume a frumuseții și să-și construiască ecuațiile în consecință. De ce acum, când urâtenia devenise atât de evidentă, lumea încă i se părea frumoasă? Acesta era un lucru mai rău decât moartea însăși, cel mai rău lucru!

Șase și douăzeci de minute. Fuji, cu două treimi acoperite de zăpadă, se curățase de culorile răsăritului și străpungea cerul

albastru. Aproape că era mult prea vizibil. Textura zăpezii era delicată, plină de încordarea sensibilă a undulațiilor ei; te ducea cu gândul la dispunerea perfect definită a musculaturii fără pic de grăsime. În afara povârnișurilor de la poalele muntelui, se aflau doar două petice întunecate, ușor roșietice – spre vârf și în apropierea muntelui Hōei. Cerul era lipsit de nori și tare, atât de tare, încât, dacă ar fi aruncat o piatră, sunetul dur al izbiturii ar fi reverberat.

Muntele Fuji influența starea vremii, controla toate sentimentele. Era esența albă, pură a problematicii existente în el.

Lui Honda, care se relaxase total, senzația de foame i s-a accentuat. De-abia aștepta micul dejun compus din pâinea cumpărată de la Tokyo, ouă cleioase și cafea pe care o pregătea în timp ce asculta ciripitul păsărelelor. Soția lui împreună cu Prințesa urmau să vină pe la unsprezece ca să înceapă pregătirile pentru petrecere.

După micul dejun, s-a întors în grădină.

Era aproape ora opt. Pe partea cealaltă a piscului, puțin câte puțin, mici nori răsfirați au început să apară, precum o perdea de zăpadă. Înaintau spre el pe furiș, de parcă se ascundeau, își întindeau tentaculele, dar dintr-odată erau înghițiți de cerul albastru, rigid. Aceste ambuscade, aparent insignifiante, nu trebuiau ignorate. Norii se regroupau dintr-odată după-amiaza, repetând atacurile lor surpriză și apoi acoperind tot muntele.

Honda a stat în pavilion, pierdut în gânduri, până pe la ora zece. A pus deoparte cărțile de care nu se despărțise niciodată. Visa la elementele prin care viața și emoția nu fuseseră filtrate. A rămas așa, nemișcat. Nu făcea nimic. Un nor a apărut cu sfială din partea strângă și s-a oprit lângă piscul muntelui Hōei, ridicându-și coada precum o balenă în plonjon.

*

Soția lui, căreia îi spusese să fie punctuală, a ajuns la ora unsprezece, cu un taxi care făcea mult zgomot. Lângă ea nu era

Prințesa. Se apucase să descarce bagajele din mașină, cu o figură indispusă, când Honda a remarcat brusc:

— Ce, ai venit singură?

Rie, fără să răspundă, și-a ridicat pleoapele precum borul unei pălării grele.

— O să-ți explic pe-ndelete mai târziu. Am avut probleme. Mai întâi ajută-mă cu bagajele.

Rie așteptase până la ora stabilită, dar Prințesa Ying Chan nu apăruse. A dat vreo trei telefoane după ea. O dată a încercat și la Centrul pentru Studenți Străini și i s-a spus că Prințesa nu dormise acolo cu o seară în urmă. Fusese invitată să ia cina la o familie de japonezi, unde era cazat un student din Thailanda.

Rie se îngrijorase și se gândise să amâne ora stabilită cu Honda, dar nu putuse să-l anunțe pentru că acolo încă nu aveau telefon. S-a dus în mare grabă la Centru și a lăsat administratorului un bilet în engleză. I-a explicat amănunțit, ba chiar i-a schițat și o hartă, cum să ajungă la vilă. Dacă totul decurgea bine, Prințesa trebuia să ajungă la timp pentru petrecerea de diseară.

— Dacă-i așa, ar fi trebuit să o rogi pe Makiko Kitō să te ajute...

— Nu aveam de ce să împovărez un oaspete cu aceste probleme. Ar fi fost foarte greu să găsească o tânără thailandeză necunoscută, cu care apoi să vină aici. Nu mă aștept ca o persoană de notorietatea lui Makiko să facă așa ceva. Probabil că ea consideră că ne face o favoare doar pentru că vine.

Honda a tăcut. S-a abținut să o judece.

Când un tablou este luat de pe un perete pe care a stat mult timp, lasă în urmă un alb proaspăt în exact aceeași formă ca rama. Cu siguranță, imaginea rezultată este pură, dar nu se potrivește cu ambientul, este prea tare, prea insistentă. Acum că Honda se retrăsese din activitatea de slujitor al justiției, cedase soției lui toate problemele legate de acest subiect. Albul

peretelui susținea mereu: „Am dreptate, am dreptate, cine m-ar putea învinui?”

Averea neașteptată pe care o dobândise Honda și urâtenia vârstei pe care Rie nu și-o mai putea ascunde au făcut-o să dea jos portretul înrămat al soției tăcute și ascultătoare. Pe măsură ce soțul ei se îmbogățea, Rie devenea tot mai speriată de el. Pe măsură ce teama se întetea, devenea mai arogantă, având în mod inconștient o atitudine ostilă față de toată lumea, vorbind mereu despre boala ei cronică de rinichi, deși inima ei simțea nevoie de afecțiune mai mult decât oricând. Dorința de a fi iubită o făcea și mai urâtă.

A ajuns la vilă, a cărat plasele cu mâncare în bucătărie și a început să spele zgomotos vasele lăsate de Honda de la micul dejun. Era convinsă că oboseala avea să-i agraveze boala și era pregătită să se scuze că fusese pusă să muncească prea mult, deși nimeni nu-i ordonase să facă asta. Continua să facă ceva ce-i afecta starea, așteptând ca Honda s-o oprească. Dacă n-ar fi făcut asta acum, mai târziu ar fi fost mai rău.

— De ce nu te odihnești și să continui mai târziu? a spus Honda blând. Avem suficient timp. Prințesa are darul să încurce pe toată lumea. Spusese că-și dorește foarte mult să ajute. Dar până la urmă eu sunt cel care trebuie s-o ajut pe ea în ultima clipă.

— Ajutorul tău o să înrăutățească situația.

Rie a intrat în sufragerie în timp ce se ștergea pe mâinile ude.

În camera întunecată se oprise o rază din soarele amiezii, iar ochii lui Rie sub pleoapele umflate arătau asemenea micilor găuri de pe măștile feminine din teatrul Nō. Adunase regretele unei femei sterile, fără leac de vindecare; starea ei se agrava pe an ce trecea, iar trupul acela se umfla ca o prelată în bătaia vântului. „Am dreptate, dar am eșuat ca femeie.” Blândețea neschimbată pe care o manifestase față de soacra ei venea din această remușcare. Dacă ar fi avut copii, dacă ar fi avut mulți copii, poate ar fi reușit să-și îmbuneze soțul cu carnea

lor moale și dulce. Lumea își începuse deja procesul de degradare, ca un pește scos din mare într-o după-amiază de toamnă, intrat în descompunere. Pe Rie o treceau florii în fața soșului îmbogățit pe neașteptate.

În trecut, Honda ignorase frustrarea soției. Ea își dorea mereu imposibilul. Acum, el nu mai putea suporta repulsia față de pofta imposibilă, latentă în el, care-l făcea să se simtă, într-o anumită măsură, complicele lui Rie. Totuși, acest dezgust recent făcea ca existența soției lui să fie importantă.

„Unde o fi rămas aseară Ying Chan? De ce s-a dus acolo? La Centru are o mamă-gazdă și presupun că supravegherea este strictă. De ce și, mai ales, cu cine?”

Honda era urmărit de gândul acesta.

Era o simplă neliniște. Era genul de frământare care îl încerca zi de zi: dimineața când nu reușea să se bărbierească bine sau seara, când nu-și găsea locul pe pernă. Semăna și nu semăna cu o trăire umană. Era detașat, și totuși se confrunta cu o necesitate urgentă a vieții. Simțea că i-a fost aruncat în minte un obiect străin, ceva asemănător unei statui negre în miniatură a lui Buddha sculptată în abanosul din jungla thailandeză.

Soția pune la punct toate detaliile: cum să-i întâmpine pe oaspeți, cum să-i repartizeze în camere pe cei care rămâneau peste noapte. Aceste aspecte nu-l interesau pe Honda.

Treptat, Rie și-a dat seama că soțul ei este cu mintea în altă parte. Înainte, când se închidea în birou ca să studieze, Rie nu fusese niciodată suspicioasă în privința lui, fiind convinsă că legile îl țineau prizonier acolo, dar acum, neatenția lui trăda o flacără invizibilă, iar tăcerea lui demasca un oarecare plan.

Ochii lui Rie urmăreau privirea soțului ei pentru a afla ce-i distrăgea atenția. Dar dincolo de fereastră nu erau decât iarba veștejită și două-trei vrăbiuțe.

Oaspeții fuseseră invitați la ora patru, deoarece Honda dorea să le arate peisajul cât încă soarele era pe cer. Keiko a venit la ora unu oferindu-se să ajute. Atât Honda, cât și Rie erau bucuroși de acest sprijin neașteptat.

Dintre toți prietenii noi ai lui Honda, în mod ciudat, Rie și-a deschis sufletul doar în fața lui Keiko. A simțit că femeia nu-i era dușman. Oare de ce? Poate datorită bunătății îmbietoare a lui Keiko, pieptului ei superb, posteriorului generos, tonului cald; până și parfumul ei părea să reprezinte o garanție pentru modestia înnăscută, asemenea ștampilei roșii oficiale, ostentative de pe diplomele de merit atârinate în brutării.

Honda stătea moleșit lângă șemineu și auzea pe fundal vorbele soției în timp ce citea ziarul de dimineață adus de ea din Tokyo.

Titlul de pe prima pagină spunea: „Anexa completă a tratatului administrativ“, conform căruia șaisprezece baze militare ale Forțelor Aeriene Americane urmau să se retragă după ce tratatul de pace dintre cele două țări intra în vigoare. Pe verso era o declarație categorică a senatorului Smith privind poziția Americii: „Avem datoria să protejăm Japonia. Nu se va permite agresiunea comunistă“. Pe pagina următoare erau comentate măsurile economice americane cu titlul: „Scăderea producției civile: efectele adverse ale crizei economice din vestul Europei“. Era scris cu litere mai mari, semnalând o oarecare îngrijorare.

Mintea lui Honda se întorcea în mod constant la absența Prințesei. Își închipuia tot felul de situații. Imaginația nu-i dădea pace. De la cel mai rău până la cel mai indecent gând, realitatea era multifățetată, asemenea onixului. Din câte își aducea aminte, nu mai văzuse niciodată realitatea în felul acesta.

Honda a fost uimit de foșnetul răsunător scos de ziar când l-a împăturit. Pagina îndreptată către șemineu era uscată și caldă. Medita pierdut la imposibilitatea ca o hârtie de ziar să se încingă atât de mult. În mod straniu, senzația era legată de apatia care lâncezea adânc în trupul lui destins. Mai apoi,

flăcările au cuprins o bucată de lemn proaspăt și, brusc, i-au amintit de rugurile funerare din Benares.

Keiko a apărut cu un șorț mare în jurul brâului și a spus:

— Ce ziceți, ca aperitiv, de niște sherry sau whisky și apă, poate și puțin Dubonnet? E bătaie de cap cu cocktailurile, așa că am renunțat la ele.

— Las totul pe mâinile voastre.

— Cu Prințesa cum rămâne? Ar trebui să avem și băuturi răcoritoare, dacă ea nu bea alcool.

— S-ar putea să nu vină, a răspuns Honda calm.

— Chiar așa? a zis Keiko pe un ton neutru.

Politețea ei excesivă dădea un aer nefiresc perspicacității de care dădea dovadă. Probabil că o femeie ca ea era supraapreciată datorită acestei degajări grațioase.

Makiko Kitō a ajuns prima. Era însoțită de eleva ei, doamna Tsubakihara, al cărei șofer le dusese cu mașina peste muntele Hakone.

Reputația ei ca poetă atinsese apogeul. Honda nu avea nici un reper pentru măsurarea valorii poetice, dar, când a auzit numele ei rostit de cei mai neașteptați oameni, a înțeles cât de apreciată este Makiko. Doamna Tsubakihara, dintr-o veche familie *zaibatsu*¹, avea vreo cincizeci de ani, aceeași vârstă ca Makiko, dar îi arăta stima cuvenită unei zeițe.

Doamna Tsubakihara încă era în doliu după fiul ei, sublocotenent în marină, care murise cu șapte ani în urmă. Honda nu știa nimic despre trecutul ei, dar o asemuia unui fruct murat în oțetul durerii.

Makiko încă era frumoasă. Cu toate că pielea albă îi trăda vârsta, emana prospețimea peticelor de zăpadă. Firele albe tot mai dese din părul ei nevopsit, confereau amprenta adevărului în poeziile sale. Se comporta libertin și era învăluită în mister. Nu uita de festinurile date de oameni importanți și de

1 Familii de plutocrați.

cadourile pentru aceștia. Îi cucerise chiar și pe cei mai răi de gură. Deși sentimentele îi secaseră de mult, păstrase ideea de amărăciune și iluzia solitudinii.

Pe lângă durerea ei, cea a doamnei Tsubakihara părea puerilă. Fără îndoială, comparația era crudă. Tristețea artistică a lui Makiko fusese rafinată sub forma unei măști, care compunea poeme desăvârșite unul după altul, în timp ce suferința nevindecată, mereu proaspătă a elevei ei se limita la o poezie brută, lipsită de emoția trăirilor. Fărăma de renume de care se bucura în lumea poezilor s-ar fi evaporat instantaneu fără susținerea lui Makiko.

Makiko extrăgea inspirația poetică din durerea crudă, mereu prezentă lângă ea, abstrăgând tristețea, care nu mai aparținea nimănui, inscripționând pe ea propriul nume. Astfel, mine-rarele neprelucrate ale suferinței erau transformate în capodopere personalizate în mâinile iscusite ale bijutierului — șiraguri de coliere, cumulate an de an, folosite pentru a aco-peri gâtul tot mai îmbătrânit.

Makiko era iritată că ajunseseră prea devreme.

— Șoferul a condus cu viteză, a zis ea, uitându-se la doamna Tsubakihara de lângă ea.

— Chiar așa. Iar drumurile au fost mai libere decât ne-am închipuit.

— Mai întâi, hai să vedem grădina! De-abia așteptam momentul acesta. Vă rog să nu vă deranjați, o să ne plimbăm încet, poate chiar o să compunem o poezie, i s-a adresat Makiko lui Honda.

Honda a insistat să le însoțească și a luat cu el o sticlă de sherry și niște gustări pe care să le savureze în pavilion. După-amiaza a devenit înăbușitoare. În spatele grădinii, care se îngusta pe măsură ce se înclina lin în direcția văii, muntele Fuji încadra mirific peisajul spre vest. Era înfășurat de norii de bumbac primăvăratici, și doar vârful cu zăpada neatinsă străpungea cerul.

— Până la vară, intenționez să fac o piscină pe terasa din fața casei pentru păsări, a explicat Honda.

Pentru că reacția doamnelor a fost rece, s-a simțit precum funcționarul unui han care făcea prezentarea locului.

Lui Honda îi era mai greu decât își închipuise să se comporte firesc în preajma artiștilor. Reînnodase prietenia cu Makiko în 1948, la comemorarea a cincisprezece ani de la moartea lui Isao. Nu poezia a fost liantul de legătură dintre cei doi. Relația lor profesională – avocat–martor – din trecut (care îl făcea să se simtă oarecum complice) s-a transformat în relație de prietenie, deoarece amândoi păstrau dragă în inimă amintirea lui Isao, fără să o declare deschis. Honda ajunsese acum în impas și de aceea adusesse vorba despre piscină. Poeta împreună cu eleva ei se uitau către muntele Fuji în anotimpul primăverii.

Nu se putea spune că-l disprețuiau, totuși știa că se simt în largul lor. Îl considerau pe Honda un amator din afara cercului lor, străin de arena lor de competiție. Și-a imaginat-o imediat vorbind cu cineva implicat într-un caz complicat: „Domnul Honda îmi este prieten. Nu, nu scrie poezii. Este foarte bine pregătit atât în dreptul civil, cât și în cel penal. O să vorbesc cu el pentru tine!”

Undeva, în adâncul sufletului, Honda se temea de Makiko. Probabil că și ea era la fel de speriată. Poate că reînnodase prietenia cu el pentru a-și proteja numele. Honda cunoștea foarte bine adevăratul caracter al lui Makiko. Știa că e în stare să aducă dovezi false și, în momentele critice, să spună cele mai elaborate și credibile minciuni.

Lăsând asta deoparte, ele acceptau prezența lui Honda fără să fie deranjate. De față cu el vorbeau fără rezerve, iar când se apropia Rie, amândouă treceau la discuții despre societate. Lui Honda îi plăcea să le privească pe aceste două doamne, cândva frumoase, acum înaintate în vârstă, să asculte dialogul lor mereu trist, despre unificarea trăirilor proprii cu trecutul, peisaje și amintiri care se întrepătrund, abilitatea de a deforma

realitatea... Îi plăcea obiceiul lor de a atribui automat lirism oricărui lucru frumos pe care îl vedeau, asemenea unui aprod care ștampilează fiecare piesă de mobilier trecut prin mâna lui. Parcă ar fi fost o metodă de a se proteja de acele frumuseți. Le vedea ca pe două păsări de apă care se hârjonesc și pășesc stângaci pe uscat, alunecă din nou în apă, pe măsură ce înoată, și se scufundă, afișându-și abilitățile cu o grație și o agilitate neimaginată. Când compuneau un poem, doamnele se expuneau în baia sentimentală fără să se ferească de ochii lumii. Îi aminteau de tânăra Prințesă și de bătrânele din Bang Pa In.

„Chiar o să vină Ying Chan? Unde și-o fi petrecut noaptea?” Neliniița se strecurase în mintea lui Honda precum o bucată de lemn.

— Ce grădină frumoasă! Hakone la est și Fuji la vest. Ce păcat că vă irosiți timpul fără să scrieți măcar o poezie! În timp ce noi suntem forțate să compunem poezii sub cerul poluat de la Tokyo, dumneavoastră citiți cărți de drept aici. Trăim într-o lume nedreaptă!

— Deja am renunțat la cărțile de drept! a spus Honda, servindu-le cu sherry.

Mișcările mânecilor de la kimono și ale degetelor celor două doamne, care luaseră paharele, erau încântătoare. Adevărul este că doamna Tsubakihara o imita cu fidelitate pe Makiko, de la gestul de a-și ridica cu ușurință mânecile până la felul în care își îndoia degetele când apuca paharul.

— Ce fericit ar fi fost Akio să vadă această grădină, l-a adus în discuție doamna Tsubakihara pe fiul mort. Iubea muntele Fuji și, înainte de a intra în marină, în camera de studiu avea o poză înrămată cu muntele și o privea mereu. Un copil cu niște gusturi atât de rafinate... de naturale.

De fiecare dată când îi pronunța numele, un val de tristețe îi acoperea fața, de parcă un mecanism senzorial, existent undeva în adâncul sufletului s-ar fi activat la auzul numelui băiatului, fără voia ei, producând o expresie facială invariabilă. Așa

cum numele unui rege era rostit cu un chip reverențios, așa și numele „Akio“ era echivalent cu valul de tristețe de pe fața ei.

Makiko a deschis un carnetel pe genunchi și a notat un poem.

— Deja ai scris unul! a spus doamna Tsubakihara, uitându-se cu gelozie la capul ei aplecat.

S-a uitat și Honda. Ceafa parfumată și albă, care îl atrăsese cândva pe Isao, dăinuia în ochii lui Honda asemenea luminii din zori.

— Este domnul Imanishi. Cu siguranța el e! a țipat doamna Tsubakihara, privind silueta care călca iarba.

Chiar și de la distanță îi recunoșteai gâtul alb, statura înaltă, mersul clătinat; mereu trăgea după el umbra lungă.

— Nu-l suport! Iar o să pornească discuția aceea vulgară. O să ne strice cheful, a spus doamna Tsubakihara.

Yasushi Imanishi era un specialist în literatura germană, pe la vreo patruzeci de ani. În timpul războiului, introdusese autorii germani tineri, iar după război scrisese diverse eseuri. Visa la romanul *Un mileniu de sex*, pe care intenționa să-l scrie, dar nu reușise încă. Probabil că nu mai avea chef să scrie după ce povestise amănunțit tuturor conținutul cărții. Nimeni nu știa ce reprezenta pentru Imanishi acest *Mileniu* ciudat și sumbru. El era al doilea fiu al șefului Societății de Valori Mobiliare Imanishi și ducea o viață împlinită, de burlac.

Avea o față palidă și nervoasă, dar era plăcut, vorbăreț, îi amuza deopotrivă pe cei din lumea financiară și pe scriitorii de stânga. Simțea că a descoperit pentru prima dată în viață ceva care să se potrivească personalității lui în această perioadă postbelică, în care intelectualii fazi și violenți se întorseseră împotriva autorității și conduitei morale. Preda semnificația politică a fanteziilor sexuale; acest domeniu devenise specialitatea lui. În trecut, fusese un romancier gen Novalis.

Femeilor le plăcea maniera de abordare galantă și aristocrată, combinată cu obscenități. Cei care îl considerau „degenerat” spuneau că el reprezintă rămășițele regimului feudal. În același timp, Imanishi nu uita să-i dezamăgească pe progresiști cu harta lui futuristă a cărții pe care încă n-o scrisese.

Niciodată nu vorbea pe un ton ridicat, pentru că ar fi existat pericolul alunecării lucrurilor din zona senzuală și al transformării lor în ideologie.

Cei patru oaspeți și-au petrecut după-amiaza scăldați în razele soarelui din foișor, în așteptarea celorlalți invitați. Susurul pârlăușului, care curgea imediat lângă ei, continua să le străpungă urechile și să le tulbure gândurile. Fără voia lui Honda și-a amintit de sintagma: „Totul curge”.

Imanishi își denumise regatul „Ținutul Rodiei”. Semințele roșu-rubinii, explozive îi inspiraseră numele. Spunea că pătrundea în regat atât în somn, cât și treaz și toată lumea aștepta vești de acolo.

— Ce s-a mai întâmplat în „Ținutul Rodiei” în ultima vreme?

— Ca de obicei, populația este ținută sub control. Cazurile de incest s-au înmulțit. O femeie este adesea mătușa, mama, sora și verișoara aceleiași persoane. De aceea jumătate dintre bebeluși sunt extraordinar de frumoși, iar ceilalți urâți și diformi.

Copiii frumoși de ambele sexe sunt separați de cei urâți și sunt transferați în „Grădina Celor Adorați”. Amenajările sunt excelente, un adevărat rai pe pământ. Un soare artificial asigură cantitatea ideală de raze ultraviolete. Toți umblă fără haine, își dedică timpul înotului și altor competiții sportive. Florile înfloresc din abundență, iar animalele mici și păsările nu sunt niciodată băgate în colivii. Acolo toți mănâncă produse alimentare nutritive, dar nu se îngrașă deoarece sunt consultați o dată pe săptămână. Devin din ce în ce mai fru-

moși. Cititul este strict interzis. Este o măsură necesară pentru a nu distruge frumusețea fizică.

Dar când ajung la adolescență, sunt scoși din grădină o dată pe săptămână și devin obiecte de amuzament sexual pentru cei urâți de afară. După doi, trei ani sunt omorâți. Oare faptul că-i omori cât încă sunt tineri nu demonstrează dragoste de oameni?

Puterea creativă a artiștilor din ținut este folosită pentru a născoci diverse modalități de măcel. Cu alte cuvinte, sunt teatre prin toată țara destinate crimelor sexuale, în care tinerii frumoși și domnișoarele frumoase sunt distribuiți în diverse roluri, sfârșind prin a fi omorâți. Recreează personaje mitologice și istorice care au fost ucise cu sadism; normal că sunt și multe creații noi. Sunt asasinați cu fast, poartă costume splendide, într-o lumină frumoasă, în niște decoruri deosebite, pe o muzică extraordinară. De obicei, ei sunt batjocoriți de majoritatea oamenilor din audiență cât sunt în agonie, iar apoi sunt devorați.

Morminte? Cimitirul este imediat lângă „Grădina Celor Adorați“. Un loc frumos, iar oamenii urâți și diformi bănuie printre morminte la lumina lunii, pierduți într-o stare romantică. În locul mormintelor sunt ridicate statui; nu există nicăieri în lume un cimitir cu atât de multe cadavre frumoase.

— Dar de ce trebuie să-i omoare?

— Deoarece în scurtă vreme se vor plictisi de cei în viață.

Oamenii din „Ținutul Rodiei“ sunt foarte înțelepți; știu că există doar două roluri pentru ființele din această lume: cei care țin minte și cei care sunt ținute minte.

Dacă tot am avansat atât cu discuțiile, trebuie să vă vorbesc și despre religia din „Ținutul Rodiei“. Astfel de obiceiuri se nasc din dogmele religioase.

Ei nu cred în renaștere. Deoarece Dumnezeu creează într-un moment de maximă intensitate, iar adevărata natură dumnezeiască se definește prin apariția unică, nu există posibilitatea ca o lume să devină mai frumoasă după renaștere, ceea ce

înseamnă că resuscitarea nu are sens. Nu poți crede că o cămașă decolorată este mai albă decât una nouă, nu? De aceea zeii din „Ținutul Rodiei“ sunt folosiți numai o singură dată și apoi sunt aruncați.

Religia acestui ținut este politeistă, dar într-un sens *temporal*. Majoritatea zeilor își consumă toată existența lor fizică, dispărând în eternitate imediat ce-și exprimă momentul de glorie. Acum știți: „Grădina celor Adorați“ este o fabrică producătoare de zei.

Pentru a transforma istoria acestei țări într-o înlanțuire de evenimente frumoase, sacrificiul zeilor trebuie să fie nesfârșit; aceasta este teologia ținutului. Nu credeți că este rațional? Mai mult, oamenii de aici nu sunt ipocriți, de aceea frumusețea și atracția sexuală sunt sinonime. Sunt conștienți de faptul că numai prin dorință sexuală, adică prin frumusețe, te poți apropia de divin.

Zeul este posedat prin dorință sexuală, iar posesia sexuală apare în punctul culminant al plăcerii. Dar plăcerea maximă nu continuă, de aceea posesia nu este decât o îmbinare a temporarului cu efemeritatea scopului existenței. Cea mai sigură metodă este eliminarea acestui țel în momentul sexual culminat. Oamenii acestei țări conștientizează limpede faptul că posesia sexuală se rezolvă prin crimă și canibalism.

Este într-adevăr minunat faptul că acest paradox al posesiei sexuale conduce și sistemul economic al țării. Pentru că legea fundamentală a posesiei este „să-i omori pe cei adorați“, încheierea unei posesii înseamnă pierderea acelei posesii, iar prelungirea posesiei devine încălcarea dragostei, astfel e normal ca, din perspectiva iubirii, sistemul proprietății private să fie negat. Munca fizică este permisă doar pentru a crea frumusețe fizică, iar cei urâți sunt scutiți de această muncă. Producția acestei țări este automatizată și nu necesită forță umană. Artele? Singurele forme artistice se regăsesc în nenumăratele versiuni de teatru al crimei și în statuile sculptate pentru cadavrele frumoase. Din punct de vedere religios, realismul

senzual este fundamental, iar abstractizarea este total respinsă; introducerea „vieții” în artă este strict interzisă.

Apropierea de frumusețe se face prin dorința sexuală, dar memoria este cea care transmite clipa aceea pentru eternitate... Acum aveți o idee aproximativă despre structura fundamentală a „Ținutului Rodiei”. Adevăratul concept de bază este memoria, cu alte cuvinte, memoria este politica națională.

Orgasmul, un obiect asemănător unui cristal fizic, este mai cristalizat în memorie. După moartea Zeului Frumuseții, oamenii pot să-și amintească punctul culminant al excitației sexuale. Oamenii ținutului trăiesc doar pentru a atinge acest punct. În comparație cu această bijuterie divină, existența fizică a ființelor umane, fie pentru cel care iubește sau cel iubit, fie pentru criminal sau cel ucis, nu atârână decât de atingerea acelui punct. Acesta este idealul ținutului meu.

Memoria este singura materie spirituală, chiar dacă în momentul culminant al posesiei sexuale zeul devine „cel memorat”, iar iubitul devine „cel care reține”. Numai prin acest procedeu de durată se demonstrează cu adevărat prima prezență a zeului, frumusețea este atinsă pentru prima oară și dorința sexuală, purificată până la iubire, devine independentă de posesie. *Prin urmare, zeii și ființele umane nu sunt separate spațial, ci există un decalaj temporal între ei.* În asta constă esența politeismul temporal. Mă fac înțeles?

„Crimă” este prea mult spus; ea este necesară pentru purificarea memoriei și distilarea ei până la cel mai concentrat element. În plus, locuitorii aceștia urâți, diformi sunt remarcabili. Chiar sunt remarcabili! Sunt maeștrii altruismului, trăiesc prin negarea sinelui. Acești iubiți-criminali-memoratori își trăiesc rolurile cu dăruire, nu-și amintesc nimic despre ei și trăiesc doar amintindu-și de morții frumoși, iubiți. Memorarea devine singura lor datorie în această viață. „Ținutul Rodiei” este de asemenea țara chiparoșilor, a amintirilor frumoase și a doliului, cea mai pașnică și mai liniștită țară din lume, o țară demnă de pomenit.

De fiecare dată când mă duc acolo, nu vreau să mă mai întorc într-o țară ca Japonia. Acolo ținutul este inundat de cele mai dulci și tandre elemente umane. Este o țară cu adevărat umanistă și pacifistă. În primul rând, nu au obiceiuri barbare, cum ar fi servirea cărnii de vită sau de porc.

— Aș vrea să vă întreb și eu ceva. Spuneți că mănâncă carne umană, despre ce părți este vorba? a întrebat Makiko amuzată.

— Eu cred că știți, chiar dacă nu vă răspund, a spus Imanishi pe un ton jos, domol.

Honda considera că faptul că un fost judecător asculta neclintit o asemenea poveste este mai mult decât amuzant. Nu-și imaginase niciodată că un om ca acesta există. Dacă l-ar fi întâlnit Lombroso¹, ar fi vorbit despre necesitatea exilării imediate a acestui individ.

Honda era dezgustat de interesul sexual al lui Imanishi, el fiind prins în alt vis. Dacă nu ar fi fost un produs al imaginației lui, probabil că ei toți ar fi fost locuitori ai „Ținutului Rodiei” zeilor. Poate că era o farsă teatrală divină faptul că Dumnezeu l-a făcut pe Honda să trăiască la fel ca un personaj care memorează, iar moartea lui Kiyoaki și cea a lui Isao să fie cele memorate. Totuși, Imanishi susținea că nu există renaștere. *Samsăra* ar reprezenta un concept opus reîncarnării, iar caracteristica ar fi faptul că garantează apariția vieții numai o singură dată. Mai ales, teoria lui Imanishi conform căreia există un decalaj temporal între ființele umane și Dumnezeu, iar omul îl putea întâlni pe Dumnezeu doar în memorie, îl făceau pe Honda să se gândească la viața și călătoriile lui, o invitație la amintiri nostalgice.

Ce fel de bărbat era Imanishi?

Își expusese intenționat, ba chiar cu plăcere, zonele lăuntrice, întunecate. Spunea lucrurile acestea cu o expresie nonșalantă, conferind acestor zone de umbră o eleganță aparte.

1 Cesare Lombroso (1835-1909), criminolog italian.

Honda, făcând parte din lumea legii pentru o lungă perioadă de timp, avea în adâncul sufletului un anume respect liric pentru criminalul încrezător în propriile puteri. Adevărul este că un veritabil criminal încrezător este extrem de rar întâlnit; nu își amintea de un reprezentant mai grăitor decât Isao.

În același timp, Honda tănuia sentimente de ură și dispreț față de criminalii chinuiți de remușcări.

Oare Imanishi din ce categorie făcea parte?

Probabil că nu avea muștrări de conștiință, dar îi lipsea complet noblețea ucigașului sigur pe el. Prin infatuare și dandism, Imanishi încerca să înfrumusețeze mârșăvia unui om care se destăinuise și, astfel, își însușea atât avantajul confesiunii, cât și pe cel al rafinamentului. Urâtenia modelului anatomic transparent! Cu toate acestea, Honda refuza cu îndârjire să recunoască faptul că, într-un fel, era atras de Imanishi, iar invitația la vilă provenea dintr-un soi de invidie a „curajului” său. Mai mult, ascundea *lucrul acesta*, nu din cauza trufiei și tăriei de caracter de a recurge la ticăloșia „omului care s-a confesat”, ci, probabil, din cauza temerii de ochii pătrunzători ai lui Imanishi. Honda denumea *această temere* „boala obiectivității”. Era iadul absolut, încărcat de fiori plăcuți, în care cădeau cunoscătorii neimplicați.

„Bărbatul ăsta are ochi de pește”, se gândea Honda, uitându-se pe furiș la profilul lui Imanishi, care vorbea cu doamnele, plin de el.

Doar după ce soarele a nuanțat norii din stânga muntelui Fuji, s-au strâns toți oaspeții.

Când cei patru s-au întors din pavilion în casă, iubitul american al lui Keiko, locotenentul, o ajuta pe aceasta în bucătărie. Imediat, au apărut bătrânii Shinkawa, foști baroni, apoi diplomatul Sakurai, Murata – patronul unei firme de construcții, Kawaguchi – un important jurnalist, Akiko Kyōya – cântăreață de melodii franțuzești și Ikuko Fujima – interpretă de dansuri

tradiționale japoneze. În vechea casă a lui Honda nu s-ar fi adunat niciodată un astfel de grup. Rie se purta respectuos cu majoritatea oaspeților, dar fără bucurie. Și inima lui Honda era grea: Ying Chan nu venise.

26

Fostul baron Shinkawa stătea pe un scaun lângă șemineu, de unde îi observa cu răceală pe ceilalți oaspeți.

Acum avea șaptezeci și doi de ani. Deși când pleca de acasă mereu bombănea, era bucuros că e invitat și, chiar și la vârsta aceasta, nu-și pierduse gustul pentru petreceri. Se plictisise îngrozitor în perioada de excludere socială a aristocrației, de după război, și deprinsese obiceiul de a răspunde oricărei invitații, situație care continuase chiar și după reabilitare.

Totuși, lumea îi considera pe el și pe soția lui guralivă cei mai plictisitori oaspeți. Sarcasmul lui Shinkawa își pierduse puterea veninoasă; expresia lui disprețuitoare devenise superficială; niciodată nu-și amintea numele oamenilor.

— Acela... cum îl chema?... acela... care apărea mereu în caricaturile politice... îl știți?... un bărbat mic, grasuț, ca un butoiuș... cum îl chema?... un nume destul de comun...

Partenerii de discuție nu puteau să nu observe lupta lui Shinkawa cu monstrul uitării. Acest animal blând, dar tenace, se retrăgea puțin pentru a reapărea; se prindea de Shinkawa și îi ștergea fruntea cu coada mișoasă.

Până la urmă, renunța și continua discuția.

— În orice caz, soția acelui politician este o femeie extraordinară.

Însă episodul în care uita cel mai important nume își pierdea savoarea. De fiecare dată bătea din picioare nerăbdător, dornic să împărtășească celorlalți poanta poveștii, gustată numai de el. Atunci avea senzația de milogeală, o senzație până atunci neexperimentată. În căutarea istovitoare a unui inter-

locutor care să aprecieze glumele lui simple, rafinate, obstacolele pe care le întâmpina îl făceau pe bătrânul Shinkawa să devină, fără să înțeleagă, umil.

Era constrâns să distrugă mândria rafinată purtată de-o veșnicie și, de cele mai multe ori, prioritatea lui devenise însușirea unei atitudini disprețuitoare, pe care o afișa pe vârful nasului precum, în trecut, scotea fumul de țigară. În același timp, se chinuia din răputeri să nu afișeze disprețul latent în el. Se temea că nu avea să mai primească invitații.

În toiul petrecerii, din când în când, o trăgea de mânecă pe soția lui și îi șoptea la ureche:

— Ce adunătură de neciopliți. Nu se pricep să vorbească despre subiecte vulgare în cea mai rafinată manieră. Dacă urâtenia japonezilor a ajuns până aici, e de plâns. Nu trebuie sub nici o formă să-și dea seama ce gândim!

Brusc, ochii lui Shinkawa au devenit sticloși în lumina flăcărilor din șemineu. Își amintise de petrecerea din grădina Marchizului Matsugae de acum patruzeci de ani și de sentimentul de dispreț față de gazdă.

Un singur lucru se schimbase: obiectul disprețului nu-l rănea pe vremuri, dar acum simpla sa prezență acolo îi provoca o durere necruțătoare.

Doamna Shinkawa era plină de vitalitate.

Pe măsură ce înainta în vârstă, în mod inexplicabil, devenea mai interesată de discuțiile referitoare la propria persoană. Dorința ei de a căuta parteneri de conversație se potrivea de minune cu spiritul momentului, care desființa diferența dintre clasele sociale. Niciodată nu se preocupa de calitatea interlocutorului.

În schimbul complimentelor reverențioase adresate interpretei de muzică franțuzească, ca unei regine, a primit o audiență. Apoi a ridicat în slăvi poeziile lui Makiko Kitō, pentru ca apoi să se laude că un englez a apreciat-o și pe ea drept poetă; domnul acela făcuse această afirmație în momentul în

care ea comparase norii verii târzii de deasupra muntelui Karuizawa cu un peisaj pictat de Sisley.

S-a apropiat de soțul ei, care stătea lângă șemineu și, mânată de un instinct straniu, a început să vorbească despre petrecerea de pe proprietatea Matsugae de acum patruzeci de ani.

— Dacă stau să mă gândesc, aceea a fost o perioadă obtuză și necivilizată, când banchetele costisitoare se făceau acasă doar cu câteva gheșe. Pot spune că Japonia a evoluat considerabil în acest sens: s-a renunțat la obiceiurile barbare, iar acum și doamnele au parte de viață socială. Priviți-le! Femeile de la această petrecere nu mai sunt tăcute. Discuțiile care aveau loc pe vremuri la petrecerile din grădină erau insuportabil de plictisitoare, pe când acum pot purta o discuție interesantă, nu-i așa?

Era greu de crezut că doamna Shinkawa, care nu vorbea decât despre sine, plecase vreodată urechea la spusele cuiva.

Doamna Shinkawa a plecat de acolo în grabă, aruncând în treacăt o privire spre oglinda neagră de pe perete. Nu se temuse niciodată de oglinzi. Toate oglinzile reprezentau pentru ea coșuri de hârtie în care își arunca ridurile reflectate în ele.

Jack, locotenent în cadrul Serviciului de Intendență, muncea din greu. Toți se uitau cu admirație la soldații „armatei de ocupație” atât de blânzi și devotați. Keiko îl trata cu mult tact.

Uneori, Jack întindea brațul, o cuprindea din spate și îi atingeă ștrengărește sânii. Keiko își îngăduia un zâmbet calm, crispat în timp ce-i trăgea degetele păroase, cu inele.

— E răsfățat. Astfel de oameni nu au leac, a spus ea pe un ton sec, didactic, privindu-i pe toți invitații.

În hainele militarești, posteriorul lui Jack era imens, iar oaspeții îl comparau cu maiestuosul posterior al lui Keiko, încercând să determine care era mai mare.

Doamna Tsubakihara încă discuta cu Imanishi. Era uluită să întâlnească pe cineva care lua în răs suferința ei. Așa ceva

nu i se mai întâmplase. Cu toate acestea, expresia stupidă de amărăciune de pe chipul ei rămânea neschimbată.

— Indiferent cât de mult îl veți plânge, fiul dumneavoastră nu va reînvia. În plus, balonul din inima dumneavoastră este atât de umflat doar cu durere, încât nu mai încape nimic altceva. Lucrul acesta vă dă un sentiment de siguranță, nu-i așa? În cuvinte mai necuviincioase ar suna așa: sunteți convinsă că nimeni altcineva nu vă va umfla balonul, iar dumneavoastră îl umpleți de fiecare dată cu gazul tristeții fabricat în casă. Astfel, nu veți mai fi tulburată de alte sentimente.

— Ce lucru îngrozitor! Necrușător!

Doamna Tsubakihara și-a ridicat privirea spre Imanishi din batista în care își ascunsese suspinele. El asemuia privirea doamnei cu cea a unei fetișcane pure, care fusese violată.

Președintele Companiei de Construcții Murata manifesta un respect exagerat față de Shinkawa, numindu-l mare senior al lumii financiare. Shinkawa era deranjat de faptul că fusese asociat breslei constructorilor. Murata pusese panouri publicitare imense cu numele lui în fiecare colțișor al firmei. Numai înfățișare de constructor nu avea acest om. Fața palidă și plată dezvăluia urmele carierei de birocrat reformist postbelic. Era un idealist care trăia pe spinarea celorlalți. După ce începuse să trăiască pe cont propriu, simțise gustul succesului și în fața lui se deschisese oceanul liber, luminos al obscenității. Murata o făcuse pe dansatoarea Ikuko Fujima amanta lui. Ikuko purta un kimono cu fir lucios, pe deget avea un inel cu un diamant de cinci carate, iar spatele și-l ținea perfect drept chiar și când râdea.

— Domnule, aveți o locuință foarte drăguță, dar, dacă m-ați fi lăsat pe mine să o construiesc, ați fi făcut niște economii. Ce păcat! i-a spus Murata lui Honda cam de trei ori.

Diplomatul Sakurai și marele jurnalist Kawaguchi discutau despre probleme internaționale, stând de o parte și de alta a lui Akiko Kyōya. Pielea de pește a lui Sakurai și cea însemnată de trecerea anilor și deteriorată de sake a lui

Kawaguchi nășteau un pronunțat contrast între ei și profesiile lor – una cu sânge rece și cealaltă cu sânge fierbinte. Discutau probleme importante, așa cum se cade în prezența femeilor, străduindu-se s-o impresioneze pe Akiko. Cântăreața, indiferentă la rivalitatea subtilă și la capriciile lor, mânca fără oprire și compara părul celor doi bărbați: unul cu părul alb răvășit, iar celălalt cu părul negru prea aranjat. Țuguindu-și buzele în forma literei „O”, vâră tartină după tartină printre buzele ei ca de pește auriu, păstrând însă nota tristă din privire.

— Ce gusturi ciudate ai!

Makiko Kitō venise special la Imanishi pentru a-i spune acest lucru.

— Trebuie să-ți cer acordul de fiecare dată când îți seduc eleva? Parcă aş seduce-o pe mama, simt un fior divin. Oricum, nu voi face niciodată greșeala de a te seduce pe tine. Se vede clar pe fața ta ce crezi despre mine. Sunt genul de persoană care nu te atrage câtuși de puțin din punct de vedere sexual, nu-i așa?

— Știi foarte bine cum stau lucrurile.

Makiko s-a simțit ușurată și a răspuns cu o voce șarmantă. Apoi a lăsat câteva secunde de liniște, asemănătoare marginii negre a *tatami*-ului.

— Chiar dacă ai reuși să o seduci, nu vei putea juca rolul băiatului ei. Fiul ei decedat este sacru și frumos. Ea e o călugăriță care se păstrează pentru el.

— Știi și eu? Mie mi se pare totul cam dubios. Este blasfemie faptul că o ființă vie continuă să nutrească sentimente pure pentru un mort și să le mai și exprime.

— De aceea spun că păstrează sentimente pure pentru cel mort.

— O face din necesitatea de a trăi. Chiar și lucrul acesta devine suspect.

Makiko și-a micșorat ochii și a râs total dezgustată.

— Nu e nici un bărbat adevărat la petrecerea asta, a spus ea.

A fost strigată de Honda și s-a ridicat. Doamna Tsubakihara stătea aplecată pe marginea băncii prinse în perete și plângea. Aerul serii era extrem de rece și pe fereastră se vedeau scurgându-se picături de la condens.

Honda voia să o roage pe Makiko să aibă grijă de doamna Tsubakihara, care plângea. Poate nu din cauza amintirilor dureroase, ci din cauza alcoolului pe care-l băuse și care o împinsese spre melancolie.

Rie s-a apropiat cu fața ei palidă și i-a șoptit la ureche:

— S-a auzi un zgomot ciudat. Ceva mai înainte, în grădină... oare doar mi s-a părut?

— Te-ai uitat în grădină?

— Nu, mi-a fost frică.

Honda s-a apropiat de fereastră și a șters cu degetele aburul de pe geam. În spatele ierbii veștejite, deasupra chiparoșilor, apăruse o lună mirifică. Un câine maidanez rățăcea pe acolo, trăgând după el umbra lunii. S-a oprit, a ridicat coada, astfel că luna l-a luminat, și a urlat cu jale.

— Asta era, nu? și-a întrebat Honda soția.

Soția, a cărei temere copilărească fusese imediat dezlegată, a ezitat o clipă, zâmbind crispat și nesigur.

Honda a ascultat în continuare. Alți doi-trei câini s-au auzit răspunzând de undeva din spatele chiparoșilor.

Vântul se întetea.

27

La miezul nopții, prin fereastra camerei de studiu de la etaj se vedea o lună mică, răcoroasă, care traversa cerul. Ying Chan nu apăruse; în schimb luna îi făcuse o vizită.

Petrecerea s-a terminat spre miezul nopții. Au rămas doar oaspeții care poposeau peste noapte; s-au strâns într-un cerc mic și au început să se retragă fiecare în camera lui. După cele

două camere de oaspeți de la etaj se aflau biroul lui Honda și dormitorul soților. Rie, văzând că oaspeții s-au împrăștiat, a simțit cum oboseala pornește din vârful degetelor ei umflate și-i amorțește tot corpul. Și-a salutat soțul și s-a dus în cameră. Rămas singur în birou, Honda încă vedea mâinile soției atât de umflate, încât degajau un luciul neplăcut.

Răutatea crescândă din sufletul ei răbufnise spre exterior, umflându-i pielea, ștergând ascuțimea mâinilor ei, devenite pufoase, de o inocență ciudat de copilărească, care i-a rămas lui Honda în minte pentru mult timp. El îi sugerase soției o petrecere privată, doar între ei doi, în cinstea inaugurării casei, dar fusese refuzat. Dacă ar fi acceptat, oare ce s-ar fi întâmplat? Ceva dezgustător s-ar fi prelins pe sub grăsimea subcutanată, plină de bunăvoință și compasiune.

Honda și-a aruncat privirea în camera de studiu cu biroul curat lună, de lângă fereastra mare, în stil european. Când muncea din greu, biroul nu arăta așa. Atunci era o dezordine greu de controlat, iar încăperea avea mirosul unui adăpost. Acum, pe biroul în stil tradițional, făcut dintr-o singură placă din lemn de ulm japonez, era așezată o cutie de marochin cu stilouri englezești. În tăvița cu ustensile de scris erau mai multe creioane ascuțite, inscripționate cu litere legate, strălucitoare, precum insigna de la reverul cadeților; alături se aflau pres-papierul din bronz în formă de crocodil, moștenit de la tatăl său, și cutia împletită de scrisori, goală.

S-a ridicat de mai multe ori de pe scaun pentru a șterge geamul ferestrelor cu draperiile trase, deoarece luna era aburită și deformată de căldura din cameră. Știa că, dacă nu lăsa luna să se vadă, golul și dezgustul care creșteau, precum și tumultul negru urma să se transforme în dorință sexuală. O uimire seacă l-a cuprins când a aflat că un astfel de peisaj va fi la sfârșitul vieții veșnice. Urletele îndepărtate ale câinilor s-au auzit din nou, iar chiparoșii fragili trosneau în bătaia vântului.

Trecuse ceva timp de când soția lui adormise în camera alăturată. Honda a stins lumina din birou și a mers de-a lun-

gul rafturilor de pe peretele dinspre camera de oaspeți. A scos câteva cărți europene și le-a pus unele peste altele pe podea. Se autodiagnosticase cu „boala obiectivității”. În clipa contaminării cu această boală, era obligat să-și atragă dușmănia întregii societăți care, până în prezent, îi fusese aproape.

Oare de ce? Și acest lucru era o părtică din variatele aspecte ale omului pe care le analizase obiectiv atâția ani din poziția de judecător sau de pe scaunul avocatului. Nu înțelegea de ce ceea ce observase până atunci era în conformitate cu legea, iar de acum intra sub incidența legii. În felul acela era recunoscut de oameni, în felul acesta este demn de dispreț și este împrășcat cu reproșuri. Dacă aceasta era o crimă, era din cauza faptului că producea atât de multă plăcere. Din experiența lui de judecător, Honda aflase plăcerea care-i limpezia moralul, eliberându-se de interesul personal. Dacă această desfătare era nobile, deoarece nu era susținută de intensificarea pulsului, atunci esența criminalității consta în palpitații? Oare acest gând lăuntric, această plăcere, producătoare de palpitații, reprezenta factorul decisiv al încălcării legii?

Oricum, lucrurile acestea erau teorie pură. Când a tras cărțile din bibliotecă, Honda a simțit în inimă o vibrație, de parcă ar fi fost un băiețandru; nu putea să nu conștientizeze slăbiciunea și vulnerabilitatea existenței lui în fața societății. Devenise solitar și fără speranță. Ceea ce-l menținuse pe el la un nivel înalt fusese eliminat cu totul. Așa cum se scurge nisipul din clepsidră, năruirea inexorabilă începuse. Astfel, legea și societatea deja erau inamicii lui. Dacă fi avut mai mult curaj, nu ar fi fost în biroul lui, ci într-un colț al unui parc unde creștea iarbă tânără, pe o potecă lăturalnică, întunecată, cu pistrui de lumină de la casele oamenilor; atunci chiar ar fi devenit cel mai rușinos criminal. Oamenii ar fi strigat în gura mare: „Judecătorul a devenit avocat, iar avocatul, criminal. Este un bărbat care toată viața lui a iubit tribunalul”.

În locul de unde au fost scoase cărțile, a apărut o mică deschizătură în perete. Spațiul acela plin de praf, negru, era de

mărimea feței lui. Dintr-odată, mirosul acela prăfuit i-a umplut inima de amintiri puternice, aprinzând în întuneric scântea slabă, roșie a plăcerilor secrete ale tinereții. Și-a amintit textura învelitoarei albastru-închis amestecată cu mirosul toaletei; primul cuvânt trivial pe care l-a găsit în dicționar. Toate mirosurile neplăcute, melancolice ale adolescenței. A descoperit în vibrația inimii una dintre cele mai șterse caricaturi ale pasiunii nobile, vibrația sublimă care îi adusese sfârșitul lui Kiyoaki. Indiferent ce ar fi fost, un mic coridor întunecat i-a legat pe Kiyoaki, în vârstă de nouăsprezece ani, și pe Honda, din prezent, de cincizeci și șapte de ani. A închis ochii și, în întunericul rafturilor, s-a ițit o iluzie: particule împrăștiate de carne roșie pluteau, asemenea unui roi de țăntari.

În camera de oaspeți de alături înnoptau Makiko și doamna Tsubakihara, iar în următoarea era Imanishi. Honda a detectat un soi de comunicare între cele două camere: auzea uși deschise cu grijă, voci înăbușite, șoapte dojenitoare, de parcă cineva ar fi lovit suprafața apei. Zgomotul s-a oprit și a început din nou. Ca și cum ceva s-ar îndrepta spre miezul nopții și o piesă de fildeș dintr-un joc de domino s-ar rostogoli pe o pantă.

Deja își închipuia cam ce se petrece acolo. Totuși, ceea ce avea să vadă depășea orice imaginație.

În camera de oaspeți alăturată erau două paturi alipite, așezate paralel cu deschizătura secretă din perete. Patul care era imediat sub deschizătură se întrezărea mai greu, dar cel mai îndepărtat se vedea în întregime. Lampa de la capul patului era aprinsă, dar patul era învăluit în întuneric.

Honda era uimit să descopere în lumina obscură o pereche de ochi care se uitau fix în ochii lui. Erau ochii lui Makiko.

Makiko stătea în patul îndepărtat, îmbrăcată într-o pijama albă. Bluza era închisă până la gât, iar părul ei argintiu strălucea în lumina care bătea dintr-o parte. Fața, demachiată, nu-și pierduse paloarea rece de altădată. Vârsta era dezvăluită de carnea ofilită de pe umerii rotunjiți, dar încrederea în existența ei de nepătruns se simțea în respirația regulată a pieptului, de

parcă însuși spiritul nopții era acoperit cu veșminte albe. Honda avea senzația că privea Muntele Fuji mângâiat de razele lunii. Poala muntelui era îngropată în cutele vălurite ale păturii cu dungi albastre. Makiko avea genunchii sub pătură, peste care își pusese, fără vlagă, o mână.

La început, ochii ei păreau că au descoperit privirea furișă a lui Honda, însă, de fapt, nu erau îndreptați spre deschizătura secretă. Se uita către patul dinspre perete.

Dacă-i vedeai numai privirea, nu puteai să te gândești decât că Makiko este în momentul creației poetice, cu ochii fixați pe un râu izvorât chiar de dedesubt. Era perioada aceea a nopții în care spiritul uman descoperă un anume freamăt vioi, încercând să-l solidifice; încordarea se citea în privirea asemănătoare vânătorului pe punctul de a trage cu arcul. Văzându-i doar ochii, Honda nu avea cum să nu simtă noblețea sufletului ei.

Makiko nu contempla un râu și nici un pește, ci umbra unui om care se răsucea în patul întunecat. În încercarea de a vedea cât mai jos, Honda și-a ridicat capul până s-a lovit de raftul de cărți. Astfel putea să vadă ce se petrece în patul de lângă perete. Coapsele subțiri și palide ale unui bărbat erau încolăcite în jurul coapselor unei femei, cu carne lăsată și lip-site de orice urmă de vitalitate, balansându-se blând, precum animalele acvatice când intră în contact. Trupul acela elibera, în întuneric, o lucire palidă și umedă. Devoratorul era devorat. Pe de-o parte, mișcări calculate, pe de alta, freamăt sincer. Două tufișuri se apropiau și se depărtau. Strălucirea de pe burta albă a femeii, care lăsa impresia că între cele două trupuri erau bucăți albe de hârtie, străpungea ochii împietriți ai lui Honda.

Imanishi își expunea fără rușine coapsele flasce, de intelectual. Exact ca în teoriile sale, freamătul lipsit de bucurie al feselor plate, deasupra cărora se vedea un coccis osos, era o iluzie temporară. Ipocrizia lui Imanishi l-a iritat pe Honda.

În comparație cu el, doamna Tsubakihara era sinceră până la fiecare suspin. Din alt unghi vedea mâinile ei întinse, de

parcă se îneca; degetele erau prinse cu disperare de părul lui Imanishi... În cele din urmă, a strigat numele băiatului ei cu o voce înfundată, neputincioasă:

— Akio, Akio... te rog să mă ierți!

Vorbele acestea erau înecate de plânsul cu suspine. Imanishi nu părea deloc afectat.

Honda, înțelegând brusc solemnitatea și caracterul dezagreabil al situației, și-a mușcat buzele. Acum totul era clar. Fie că Makiko i-o ordonase sau nu, cu siguranță nu era pentru prima oară când doamna Tsubakihara era implicată într-o astfel de reprezentare în fața lui Makiko. Probabil o făcea numai pentru ea. Aceasta era adevărata esență, un amestec de devotament și de dispreț, a relației profesor-discipol dintre Makiko și doamna Tsubakihara.

Honda s-a uitat din nou la Makiko. Se uita cu o expresie senină, părul ei argintiu strălucea și fremăta. Erau de sexe diferite, dar Honda a realizat că și Makiko aparținea aceleiași tagme ca și el.

28

Deoarece următoarea zi a fost senină, familia Honda i-a invitat pe cei trei oaspeți rămași peste noapte și pe vecina Keiko la o plimbare cu două mașini spre templul șintoist Sengen din Fuji Yoshida. În afară de Keiko, toți intenționau să se întoarcă de acolo la Tokyo, așa că înainte de plecare au închis vila. Tocmai când închidea, Honda s-a gândit brusc că Ying Chan avea să vină în absența lor, însă acest lucru era prea puțin probabil.

Honda tocmai citise cartea *Honchō monzui*¹ primită cadou de la Imanishi. Și-ar fi dorit să citească *Fujisan no Ki*², de

1 Culegere de poeme și proză compilată de Fujiwarano Akihira la jumătatea secolului al XI-lea. (N. ed.)

2 *Cronica muntelui Fuji*.

Miyako no Yoshika și de aceea îl rugase pe Imanishi să-i aducă această carte.

„Muntele Fuji se află în provincia Suruga. Vârful lui, parcă ascuțit, se înalță către cer.“ Astfel de descrieri nu-i trezeau interesul, însă apoi un pasaj l-a marcat atât de profund, încât i-a rămas întipărit în minte, iar după aceea nu a mai avut ocazia să-l recitească.

„În ziua de cincisprezece, luna a unsprezecea a anului al șaptesprezecelea, Era Jōgan¹, oficialii și cetățenii s-au adunat pentru a celebra tradiția. Soarele a apărut pe la prânz și cerul era foarte frumos și senin. Când oamenii contemplau piscul muntelui, au văzut acolo două femei frumoase în veșminte albe, care dansau una lângă cealaltă. Amândouă pluteau la treizeci de centimetri deasupra muntelui. Cu toții au văzut acest lucru. Așa s-a transmis din moși-strămoși.“

Nu era un lucru neobișnuit ca o asemenea iluzie optică să se producă într-o zi senină pe muntele Fuji. Adesea, o adiere liniștită de la poalele muntelui se transforma într-un vânt puternic spre vârf, astfel o perdea de zăpadă se înalța pe cerul azuriu. Probabil că acel fum albicios a luat forma celor două fete frumoase și așa a fost perceput de ochii localnicilor.

Fuji era rece și precis, dar prin răceala și albul încrezător, permitea tot felul de himere. Dacă răceala absolută este vertij, atunci și extrema intelectului este amețeala. Fuji era întruchiparea frumuseții, de o pasiune vagă. Era în mod misterios atât infinit, cât și mărginit. Nu era imposibil ca cele două femei frumoase în veșminte albe chiar să fi dansat acolo.

În plus, Honda era fermecat de faptul că zeița venerată la Templul Sengen era Konohana Sakuya.

Doamna Tsubakihara, Makiko și Imanishi s-au urcat în mașina doamnei Tsubakihara, iar familia Honda și Keiko au mers cu mașina închiriată de Honda pentru a se întoarce la

¹ Anul 875. Era Jōgan este cuprinsă între anii 859 și 877.

Tokyo. Era un aranjament întâmplător, dar Honda și-ar fi dorit să fie în aceeași mașină cu Makiko și simțea un vag regret în suflet. Ar fi vrut să stea lângă ea în mașină și să recunoască din nou, în privirea pătrunzătoare, ochii vânătorului gata să lanseze săgeata.

Oricum, drumul până la Fuji Yoshida nu a fost tocmai relaxant. Drumul național, fostul drum Kamakura, trecea peste pasul Kagosaka din Subashiri și urca la nord spre lacul Yamanaka; un drum de munte, neasfaltat. Granița cu prefectura Yamanashi se întindea de-a lungul coamei Kagosaka.

Keiko și Rie stăteau una lângă cealaltă și discutau treburi femeiești, iar Honda se uita absent pe fereastră, asemenea unui copil. Prezența lui Keiko acolo era foarte importantă pentru că preîntâmpina văicărelile lui Rie. Ea devenise ca o sticlă de bere care spumegă și se revarsă când îi desfaci capacul. De dimineață se împotrivise ideii de a se întoarce în Tokyo cu mașina, insistând că din copilărie nu mai făcuse o călătorie atât de lungă, fără noimă și extravagantă.

Aceeși Rie devenise blândă, chiar încântătoare în timp ce discuta cu Keiko.

— Nu trebuie să-ți faci griji pentru rinichi, a spus Keiko fără menajamente.

— Așa să fie... când îmi spui așa, mă simt mai bine. Ciudat. Când soțul meu îmi vorbește cu o compasiune exagerată, ipocrită și se preface îngrijorat, mă enervez.

Probabil din cauza lipsei de tact, Keiko nu sărea niciodată în apărarea lui Honda când era asaltat de Rie.

— Domnul Honda este o persoană pentru care logica reprezintă totul. Nu ai ce să-i faci.

Trecând granița dintre prefecturi, au zărit panta nordică a muntelui, acoperită de zăpada înghețată, zimțată; la suprafață luase o formă șerpuită. Semăna cu mâinile lui Rie după ce se dezumflaseră.

Totuși, în acel moment, Rie devenise mai ușor de suportat pentru Honda. Faptul că era cu două femei, mai ales că-l vor-

beau de rău (cu atât mai mult cu cât una dintre ele era soția lui), îi conferea o oarecare mulțumire sufletească.

Dincolo de pasul Kagosaka se păstrase o întinsă pătură de zăpadă groasă, iar pământul duminării rare era acoperit de o țesătură înghețată. Acele pinilor erau galbene, doar apa lacului avea o culoare cristalină. Uitându-se în urmă, pielea albă a muntelui Fuji, sursa albului acestei zone, strălucea de parcă ar fi fost unsă cu ulei.

Au ajuns la templul Sengen pe la trei și jumătate. Când s-a uitat în trecere la cei trei cum coborau din Chryslerul negru, pe Honda l-a încercat un sentiment înfiorător. Parcă ar fi văzut niște cadavre care tocmai se ridicaseră din coșciuge negre. În dimineața aceasta, cei trei trebuiau să șteargă frumusele urmele serii trecute, dar îngrădirea lor într-un spațiu îngust, pe parcursul întregii călătorii, asemenea lichidului din abdomenul unui bolnav de ciroză, care se acumulează imediat, indiferent cât de des ar fi eliminat, făcea ca acele amintiri să fie chiar mai abjecte. Cei trei au clipit deranjați de strălucirea zăpezii de pe marginea drumului. Totuși, Makiko stătea cu pieptul înainte, emanând demnitate. Honda era dezgustat de pielea palidă, lipsită de elasticitate a lui Imanishi. El ponegrise frumusețea tragicele fantezii despre care vorbise cu atâta mândrie cu o zi înainte. Spera ca lipsa lui de frumusețe să rămână nedescoperită.

Oricum, Honda *văzuse*. Cel care a văzut și cel care a fost văzut, fără ca el să știe; deja se uniseră la limitele unei lumi cu susul în jos. Makiko și-a ridicat privirea spre giganticul *torii* de piatră cu „muntele Fuji“ sculptat în piatră încadrată și, din nou, a scos carnetul în care își nota poeziile; de carnet era atârnat un fir purpuriu.

Cei șase s-au ajutat reciproc să meargă de-a lungul cărării înzăpezite ce ducea spre templu. Soarele se furișa printre crengi și făcea peticele de zăpadă să strălucească. Coroanele semețe ale bătrânilor cedri încă își scuturau acele maronii pe moviștele de zăpadă; o lumină cețoasă îi făcea să pară învăluiți într-o perdea

verzuie. În capătul cărării se întrezărea *torii*-ul roșu înconjurat de zăpadă.

Acest semn al divinității l-a trimis pe Honda cu gândul la Isao Inuma. S-a uitat din nou la Makiko. Surprinzător, Honda simțea că putea să dea uitării privirea ei din toiul nopții trecute, acum că era colorată în puterea divină. Isao, care fusese adorat de acești ochi schimbători, probabil că fusese ucis de ei.

Keiko își păstra calmul și stăpânirea de sine, indiferent de ceea ce vedea.

— Ce frumos! Splendid! Cât de japonez! a spus ea cu o voce hotărâtă.

Makiko părea iritată de fermitatea vorbelor lui Keiko. Rie parcă le privea din poziția omului câștigător – îi lăsa pe cei mărunți să se agite, urmărindu-i detașată.

Cu fiecare pas clătinat cu care înainta pe cărarea spre templu, doamna Tsubakihara semăna tot mai mult cu un cocor trist, cu aripile frânte. A refuzat ajutorul lui Imanishi scuturând din mână și s-a prins de brațul lui Honda. Nu avea dispoziția necesară pentru a compune.

Acea tristețe era prea pură pentru a fi fățarnicie, iar Honda chiar era înduioșat de profilul ei, cu privirea stingeră. Honda și-a intersectat privirea cu cea a lui Makiko; ea se uita la doamna Tsubakihara din partea opusă. Ca de obicei, Makiko descoperise poezie în chipul ei necăjit, strălucitor de la lumina reflectată de zăpadă. A compus.

Când au ajuns la podul sfânt ce intersecta drumul dinspre muntele Fuji, doamna Tsubakihara i-a spus lui Honda cu o voce tremurândă:

— Te rog să mă ierți. Când mă gândesc la faptul că acesta este templul muntelui Fuji, am senzația că Akio mă va aștepta zâmbind... Adora acest munte.

Suferința ei era ciudat de goală, tristețea ei îți dădea senzația că bate liber prin această femeie pustiiță, asemenea unei rafale de vânt care atacă un pavilion părăsit. Era neobișnuit de tăcută,

ca după o ședință de spiritism, cuprinsă de pustiirea ce urmează invocării spiritelor morților. Obrajii ei uscați, umbriți de câteva suvițe de păr, păreau absorbanți, precum hârtia din orez. Tristețea ei părea că expiră și inspiră, liberă, liniștită, de parcă respira.

Observând această scenă, Rie uitase de boala ei, ba chiar era întruchiparea sănătății însăși. În astfel de momente Honda o suspecta pe soția lui de ipohondrie, până și umflăturile ei i se păreau o minciună.

În cele din urmă, grupul a ajuns la acea măreață *torii* roșie, înaltă de aproape șaiszeci de *shaku*¹. Au intrat prin poarta înconjura de mormane înalte de zăpadă murdară și s-au trezit chiar în fața pavilionului pentru dansuri sacre *kagura*. Funii sacre, *shimenawa*, erau înșirate în trei părți ale pavilionului, iar din vârful fiecărui cedru o rază de soare vizibilă cădea pe fâșiile de hârtie *gohei*; acestea ieșeau în evidență pe lângă măsura pentru ofrande din lemn nefinisat așezată pe podea. Pavilionul era luminat de reflexia zăpezii până la tavanul casetat, însă lumina care atinge hârtia era chiar orbitoare. Fâșiile *gohei* fremătau la adierea vântului.

Pentru o secundă, Honda a avut senzația că acele fâșii de hârtie au suflet.

Lacrimile doamnei Tsubakihara l-au trezit din visare. Nu era nimeni surprins în mod special de suspinele ei.

Imediat ce a văzut *gohei*-ul, a fost copleșită de un sentiment de teamă. A fugit în fața altarului de rugăciune protejat de lei chinezești și dragoni, a îngenunchat și, cu fruntea lipită de pământ, a izbucnit în plâns.

Honda nu se mai întreba de ce durerea ei nu se vindecase după o perioadă atât de lungă de la război. Era martorul secretului prin care, la fel ca noaptea trecută, durerea fusese împrăștiată și reînviată.

1 Un *shaku* are aproximativ 30,3 cm.

A doua zi, Keiko a sunat din Ninooka la Gotemba, dar Honda era plecat. Rie stătea întinsă în pat, încă epuizată după petrecere. Auzind de la servitoare că e Keiko, s-a dus la telefon.

Keiko sunase să spună că Ying Chan venise în Gotemba singură, în acea zi.

— Când am ieșit cu câinele la plimbare, am văzut că o domnișoară se tot învâрте în jurul vilei dumneavoastră. Văzând că nu este japoneză, am strigat-o și mi-a răspuns că este din Thailanda. Mi-a spus că fusese invitată la petrecerea domnului Honda, dar că a avut niște probleme și nu a putut ajunge. Venise azi în speranța că încă mai sunteți aici. Am fost surprinsă de jovialitatea ei. Mi-a fost milă că a venit singură până aici degeaba și că trebuia să se întoarcă, așa că am invitat-o la un ceai la mine acasă și am condus-o până la gară. Tocmai ce m-am întors. A spus că îi va cere scuze personal domnului Honda, când va ajunge la Tokyo. Mi-a zis că nu-i place telefonul. O doare capul când vorbește în japoneză la telefon. Este o domnișoară adorabilă: părul negru-negru, ochii mari...

După ce a relatat tot, a mulțumit din nou pentru invitația la petrecere. A mai adăugat că este destul de prinsă cu pregătirile pentru jocul de poker din seara respectivă, dintre ofițerul ei american și câțiva prieteni de-ai lui, și a închis.

Când Honda a ajuns acasă, Rie i-a redat cu exactitate discuția telefonică. Asculta, strâmbându-se de parcă inhalase fum. Bineînțeles că nu i-a povestit soției că o visase pe Ying Chan în noaptea aceea.

Unul dintre avantajele vârstei înaintate era că știai să ai răbdare. Totuși avea niște obligații față de asociați, față de munca lui, și nu putea să aștepte la nesfârșit vizita ei imprevizibilă. Ar fi putut să-i încredințeze inelul soției lui, însă dorind să i-l înmâneze personal Prințesei, îl purta cu el în buzunarul interior al sacoului.

După zece zile, Rie l-a anunțat că, în lipsa lui, Ying Chan a vizitat-o, dar că scopul acelei vizite nu i-a fost prea clar. Rie, îmbrăcată în haine de doliu, tocmai se pregătea să plece la înmormântarea unui fost coleg de clasă, când a văzut-o pe Ying Chan la poartă.

— Era singură? a întrebat Honda.

— Da, așa cred.

— Îmi pare rău pentru ea. Data viitoare, o s-o invităm pe la noi, poate să luăm masa împreună.

— Oare o să vină? a spus Rie, cu un zâmbet șters.

Honda realiza că o conversație prin telefon ar fi fost dificilă pentru Ying Chan, de aceea a ales la întâmplare o zi și i-a trimis un bilet pentru Teatrul Shimbashi, lăsând-o pe ea să decidă dacă vine sau nu. Tocmai se inaugura la Tokyo teatrul *Bunraku*¹ și în după-amiaza aceea dorea să vadă un spectacol. O invita apoi la cină la Hotelul Imperial, cel care fusese retrocedat japonezilor de forțele de ocupație americane.

Spectacolele din acea zi erau: *Muntele Kagami* și *Dresorul de maimuțe din Horikawa*. Honda nu era foarte surprins de faptul că Ying Chan nu-și făcea apariția. S-a uitat pe îndelete la scena numită „Încăperea doamnelor“, apoi, în timpul pauzei, până la începerea piesei *Horikawa*, Honda a ieșit în grădină. Era o zi senină și majoritatea oamenilor ieșiseră afară să se bucure de aerul plăcut.

Era impresionat să constate că numărul spectatorilor de aici, în comparație cu acum câțiva ani, sporise considerabil. Probabil pentru că erau multe gheșe, iar pe măsură ce amintirile ruinelor dispăreau kimonourile deveneau mai somptuoase și mai ostentative. În perioada postbelică, indiferent de vârstă, femeile erau atrase de hainele colorate. Se pare că înclinația către opulență era mai accentuată decât a spectatorilor de la Teatrul Imperial, în Era Taishō².

1 Teatru japonez tradițional de păpuși.

2 Perioadă cuprinsă între anii 1912 și 1926.

Dacă Honda cel de acum s-ar fi decis, ar fi putut să-și aleagă cea mai frumoasă gheişă și să devină protectorul ei. Bucuria de a-i cumpăra tot ce-i cerea, măguliile, ca norii de primăvară, piciorușele cu șosete *tabi* albe, făcute la comandă, purtate cu grijă – o adevărată păpușă japoneză. Toate acestea ar fi putut să-i aparțină. Totuși, imediat a prevăzut și deznodământul: apa în clocot a pasiunii ar fi dat pe din afară, iar cenușa dansului morții i-ar fi acoperit câmpul vizual.

Farmecul acestui teatru consta în priveliștea lacului din grădină; aici, în nopțile fierbinți de vară, te puteai bucura de briza care adia dinspre râu. Dar râul devenise stagnant, iar bărcile de agrement și gunoaiele pluteau încetișor în aval. Honda avea vie în minte imaginea râurilor din Tokyo în timpul războiului: cadavrele plutitoare ale oamenilor uciși în bombardamente; nu mai ieșea fum din fabrici, iar apa devenise de o limpezime neobișnuită, reflectând cerul incredibil de senin, prevestind momentul morții. Prin comparație, această apă murdară era însuși indicele prosperității.

Două gheîse, care purtau *chabaori*¹, stăteau sprijinite de balustradă și se bucurau de mângâierea vântului. Una dintre ele, minionă, cu fața rotundă, avea un kimono de mătase, cu un desen mărunț și petale de *sakura*² împrăștiate și un *obi*³ negru tot cu *sakura*, probabil pictat manual. Celelalte se pare că-i plăceau culorile aprinse. Un zâmbet rece se plimba pe fața ei, din vârful nasului, puțin cam înalt, până spre buzele subțiri. Cele două discutau continuu, replicile fiind presărate cu exclamații exagerate. Țigările importate, cu filtru auriu, erau ținute între degete, fără să fie mișcate prea strident, și eliberau în liniște norișori de fum.

Honda și-a dat seama că trăgeau cu coada ochiului vizavi. Fostul Spital Naval Imperial, în fața căruia încă era statuia unui

1 Tip de *haori*, haină scurtă tradițională, purtată de femei.

2 Cireș japonez. (N. ed.)

3 Brâu lat. (N. ed.)

amiral, fusese transformat într-un spital militar american și era plin de soldați răniți în Războiul din Coreea. În grădina din față, soarele primăverii lumina bobocii de *sakura* deschiși pe jumătate, pe sub care erau plimbați tinerii soldați americani în scaune cu rotile. Unii se deplasau cu ajutorul cârjelor, alții se plimbau cu brațele bandajate cu feșe de un alb pur. Nimeni de dincolo de râu nu le striga pe aceste doamne în kimonouri deosebite. Nu era atmosfera veselă specifică soldaților americani. Umbrele tinerilor soldați schilodiți, care se împleticeau și mimau lipsa de interes, erau proiectate asemenea unui peisaj din altă lume, pe malul opus, deosebit de luminos datorită soarelui amiezii, afundat într-o liniște mormântală.

Cele două gheșe erau vizibil încântate de acest contrast. Acoperite cu pudră albă și mătase, lăsându-și trupul în voia amorțelii de primăvară și a traiului extravagant, se desfătau cu priveliștea celor răniți, îndurerați, ciungi sau ologiți. Până mai ieri, acești oameni fuseseră victorioși. Această malițiozitate fină și cruzimea aleasă le stătea în fire gheșelor.

Din acea poziție favorabilă, Honda simțea scânteietorul contrast între zona teatrului și zona de pe malul opus. Acolo erau praf, sânge, tragedii, mândrie rănită, nefericire ireversibilă, lacrimi, palpitații și sexualitatea masculină distrusă a soldaților care subjugaseră Japonia timp de șapte ani. Dincoace, femeile țării înfrânte profitau de sângele vărsat de foștii cotropitori. Ele erau ca niște muște hrănite cu transpirație și răni, deschizându-și aripile negre și transparente ale *haori*-ului și afișând o senzualitate superrafinată și fastuoasă. Nici briza nu era de folos în unirea celor două lumi. Era ușor de înțeles frustrarea americanilor, care și-au vărsat sângele în zadar pentru a plăsmui o strălucire inutilă la care nu aveau acces, pentru a da naștere frivolității și extravagantei acestei expunerii insensibile.

Honda a auzit-o pe una dintre ele spunând:

— Nu cred că este adevărat!

— Așa este. Nici nu poți să te uiți la ei în halul acesta. Străinii au o conformație masivă și sunt și mai de compătimit

într-o asemenea situație. Dar și noi am trecut prin momente crunte.

— Au primit ceea ce au meritat! a replicat cealaltă veninos.

O vreme s-au uitat cu tot mai mare interes, care apoi a pălit și a trecut. Au deschis în același timp pudrierele, ca într-o competiție, și s-au uitau oblic în oglindă în timp ce-și pudrau nasurile. Mirosul pudrei puternic parfumate, purtat pe aripile vântului, a coborât pe lângă poalele *haori*-ului și a ajuns până la manșeta hainei lui Honda. A observat că oglinjoarele, acoperite cu un strat fin de pudră, au reușit să captureze imaginea palidă a tufișului de la picioarele lui, asemenea agitației dintr-un mușuroi de furnici.

În depărtare se auzea clopoțelul, anunțând începutul următoarei piese. Rămăsese de jucat doar *Horikawa*. Renunțând la ideea că Ying Chan va mai apărea, Honda și-a îndreptat pașii către teatru și a realizat că experimentase o plăcere senzuală în minunata ei absență. Din grădină a urcat două-trei trepte până în holul teatrului. În umbra unui stâlp stătea Ying Chan, de parcă se ferea de lumina ce se furișa înăuntru.

Orbit de lumina de afară, tot ceea ce a văzut Honda a fost o pată de întuneric emanată de părul de abanos și de ochii negri, mari. Pomada de pe părul ei degaja un miros puternic. Ying Chan a zâmbit, expunându-și dinții frumoși, de un alb întunecat.

30

În seara aceea, au luat cina la Hotelul Imperial. Fusese devastat. Forțele de ocupație pretinseseră că au înțeles spiritul creativ al lui Wright, însă nu s-au sfiit să acopere cu vopsea albă felinarul din grădină. Tavanul pseudogotic din sala de mese era mai sumbru ca înainte; doar albul fețelor de masă strălucea ostentativ pe mesele înșirate.

Imediat după ce a comandat, Honda a scos din buzunarul interior cutiuța cu inelul și a pus-o în fața lui Ying Chan. Ea a deschis-o și a scos un strigăt de surpriză.

— Era predestinat ca inelul să ajungă din nou la tine.

Honda i-a explicat traseul acelui inel, folosind cuvinte cât mai simple. Zâmbetul care-i plutea pe față în timp ce asculta povestea lui Honda nu se potrivea mereu cu firul narațiunii, de aceea Honda avea momente de frustrare, considerând că Ying Chan nu înțelege tot ceea ce i se spune.

Sânii ei, expuși deasupra mesei, dezvoltați impresionant, precum galioanele navelor, nu se armonizau cu fața încă inocentă. Honda știa, fără să vadă, că trupul unei zeițe din peșterile Ajantă se ascundea sub bluza studentescă cu mâneci lungi din fața lui.

Carnea fermă, elastică, părea să aibă greutatea unui fruct negricios, părul aproape înăbușitor de negru și liniile ambigue, gânditoare, de la nările ușor deschise până la buza superioară... Părea să fie la fel de nepăsătoare față de cuvintele spuse de propriul corp, ca atunci când asculta povestea lui Honda. Ochii ei, prea mari și prea negri, depășeau inteligența și, într-un fel, te făceau să crezi că este oarbă. Ce forme misterioase! Faptul că Ying Chan afișa în fața lui un corp cu un miros prea puternic era datorită îndepărtatei jungle a cărei influență ajungea până în Japonia. I se părea că ceea ce numesc oamenii rudenie de sânge era asemenea unei voci amorfe, pătrunzătoare, necurmată pentru eternitate. Uneori, ca o șoptă pasională, alteori, ca un strigăt pițigăiat, vocea înșăși fiind originea tuturor formelor fizice frumoase și izvorul farmecului indus de acestea.

Când a pus inelul cu smarald verde-închis pe degetul lui Ying Chan, Honda a avut sentimentul că a trăit momentul în care vocea îndepărtată, profundă și trupul fetei s-au contopit perfect.

— Mulțumesc, a spus cu un zâmbet măgulitor, care ar fi putut să-i știrbească demnitatea.

Honda a sesizat că era expresia pe care o avea mereu când era sigură că sentimentele ei egoiste au fost înțelese. Tocmai când să-l immortalizeze, surâsul dispăruse, asemenea valului care se retrage într-o clipă.

— Când erai copil, pretindeai că ești reîncarnarea unui tânăr japonez pe care eu îl cunoșteam bine. Îi supărai pe toți spunând că Japonia este casa ta și că vrei să te întorci în Japonia. Acum, că ești aici și că ai inelul pe deget înseamnă că și pentru tine s-a închis un mare ciclu.

— Nu înțeleg, a afirmat ea fără pic de emoție în voce. Nu-mi amintesc nimic din copilărie. Chiar nimic! Toți mă necăjesc spunând că eram cam nebună pe atunci și râd pe seama mea din aceleași motive pe care le-ai zis și tu. Eu chiar nu-mi mai amintesc nimic! Am plecat în Elveția imediat după începerea războiului și am stat acolo până s-a încheiat. Tot ce țin minte este că am primit de la cineva o păpușă japoneză pe care o prețuiam mult.

Și-ar fi dorit să-i spună că el îi trimisese păpușa, dar s-a abținut.

— Tatăl meu mi-a spus că școlile japoneze sunt bune și de aceea am venit să studiez aici. Poate că... dacă stau să mă gândesc bine... Când eram mică eram ca un fel de oglindă care reflecta gândurile persoanelor și apoi spuneam tot ce vedeam în ea. Dacă tu te gândeai la ceva anume, ideea respectivă se reflecta în mine. Cred că așa stăteau lucrurile. Tu ce părere ai?

Ying Chan avea obiceiul să termine întrebarea cu o intonație ascendentă ca în engleză. Acea intonație i-a amintit lui Honda de templele thailandeze cu șerpi aurii pe marginea ascuțită a țiglelor chinezești, ținând spre cerul albastru.

Dintr-odată, Honda și-a dat seama că la masa alăturată era o familie. Capul familiei, care părea un om de afaceri, soția și băieții lor adulți luau masa împreună. Cu toate că aveau haine elegante, parcă aveau o expresie vulgară. Honda a presupus că era o familie căpătuită în urma Războiului din Coreea. În

special fețele băieților erau placide, ca ale unor câini care abia s-au trezit după somnul de amiază, iar ochii și buzele lor exalau un aer de proastă-creștere. Toți sorbeau supa, producând un sunet deranjant.

Din când în când, băieții își dădeau coate și se uitau cu coada ochiului la masa lui Honda. Ochii lor iscoditori spuneau așa: un boșorog și-a scos la restaurant amanta studentă. Păreau că nu au altceva mai bun de zis. Honda nu putea să nu-și amintească nepotrivirea extraordinară a lui Imanishi din noaptea aceea în Ninooka și să o compare cu a lui.

Atunci Honda simțise că nu există legi mai dure în lumea aceasta decât cele ale moralității. Perechile nepotrivite sunt pedepsite deoarece nu reprezintă o inspirație pentru visele oamenilor și stârnesc dezgust. Oamenii perioadelor în care nu se cunoștea umanismul cu siguranță erau mult mai neîngăduitori față de creaturile urâte decât cei de azi.

După masă, Ying Chan s-a dus la toaletă, iar Honda a rămas singur în hol. Dintr-odată, s-a simțit relaxat. Din acel moment, s-a bucurat de absența ei, fără remușcări.

Brusc, o nelămurire i-a captat gândurile: încă nu știa unde își petrecuse Ying Chan noaptea de dinaintea petrecerii de casă nouă de la Ninooka.

Ying Chan s-a lăsat așteptată o vreme. Între timp, Honda și-a adus aminte cum mica prințesă urinase în Bang Pa In, înconjurată de doamnele de curte. A rememorat trupul dezgolit al fetei, care se îmbăia în râul brun-roșcat, înțesat de rădăcinile mangrovelor. Cât de mult s-a străduit să găsească cu privirea cele trei alunite; ele ar fi trebuit să fi fost sub brațul stâng.

Adevărul este că așteptările lui Honda erau destul de banale și ar fi fost impropriu să fie socotite „sentimente de iubire“. Își dorea s-o vadă pe Prințesă complet dezbrăcată, cu sânii aceia, cândva plați, acum înfloriți, ridicându-și capetele precum puii de pasăre din cuiburi, să inspecteze sfârcurile rozalii, care se țuguiau nesatisfăcute, axila maronie, ce ascundea umbre, partea

interioară a brațului pe care apăreau zone asemenea bancurilor de nisip sensibile, să analizeze fiecare moment pregătitor spre maturitatea din zorii zilei și, apoi, voia să vibreze, comparând trupul din fața lui cu cel al fetei. Asta era tot. Buricul, plutind într-o moliciune pură, se afunda în burtă, precum un atol, și era protejat de mult păr în loc de *yasuka*; înainte era sobru, afundat în tăcere, acum, se transformase într-un zâmbet constant, umed. Felul în care s-ar deschide fiecare deget de la picior în parte, felul în care pulpele ei ar lumina și felul în care picioarele ei mature s-ar întinde pentru a suporta cu seriozitate regulile și visurile dansului vieții. Dorea să compare fiecare părticică a acestui trup cu cel din copilărie. Asta pentru a ști „timpul“, pentru a ști ce a pregătit „timpul“; pentru a ști ce a desăvârșit el. Dacă acele alunițe nu vor fi fost găsite pe partea stângă, după o căutare asiduă, atunci Honda se va fi îndrăgostit de ea definitiv și iremediabil. Reincarnarea stătea în calea iubirii, iar *samsăra* intercepta pasiunea.

Trezit din visare de întoarcerea lui Ying Chan în hol, pe neașteptate, Honda a rostit cuvinte tăioase, ca încărcate de gelozie.

— Am uitat să te întreb: am auzit că în noaptea dinaintea petrecerii de la Gotemba nu te-ai întors la Centrul pentru Studenți Străini și nici n-ai anunțat. Ai înnoptat în casa unor japonezi?

— Da, în casa unor japonezi, a răspuns Ying Chan fără să ezite, stând în fotoliul de lângă Honda. Și-a arcuit puțin spațele, analizându-și picioarele frumoase, pe care le ținea lipite. O cunoștință thailandeză stă acolo. Familia mi-a zis de mai multe ori să rămân peste noapte la ei, așa că am rămas.

— Trebuie să fie o casă interesantă, plină de tineri.

— Nu e chiar așa. Doi fii, fiica lor, eu și cunoștința thailandeză am jucat „mimă“. Tatăl lor are o afacere importantă în Asia de Sud-Est, de aceea sunt foarte amabili cu asiaticii din zona aceasta.

— Această cunoștință thailandeză este un student?

— Nu, este o studentă. De ce?

Ying Chan a alungit din nou foarte mult ultima silabă a întrebării.

Apoi, Honda i-a spus că regretă faptul că are prea puțini prieteni japonezi și a avertizat-o că traiul în străinătate nu are sens, dacă nu-și lărgeste cercul de prieteni din țara în care studiază. Deoarece s-ar putea simți stingheră doar în prezența lui, data viitoare dorea s-o invite alături de alți prieteni tineri. Căuta în mod inconștient ocazii s-o întâlnească iar. Și-au promis că se vor vedea săptămâna viitoare, în aceeași zi, la ora șapte în holul hotelului. Gândindu-se la Rie, a ezitat s-o invite pe Ying Chan acasă la el.

31

S-a întors acasă. A coborât din mașină. A simțit cum bur- nița îi mângâie tâmplele. L-a întâmpinat studentul pe care îl ținea în gazdă și care ajuta la treburile casei. Acesta l-a anunțat că doamna a intrat mai devreme în dormitor din cauza obo- selii. I-a mai pomenit despre un oaspete insistent. Acesta l-a așteptat mai bine de o oră și a stat în modesta cameră de oas- peți, unde studentul a trebuit să-l conducă. L-a întrebat dacă numele Iinuma îi spune ceva. Dintr-odată, Honda s-a gândit că s-ar putea să fie vorba de bani.

Trecuseră patru ani de când Honda îl văzuse ultima oară pe Iinuma, la comemorarea a cincisprezece ani de la moartea lui Isao. De atunci aflase că, după război, au început proble- mele bănești. Dar fusese impresionat de bunul-gust și de sim- plitatea ceremoniei religioase de la templu.

Honda s-a gândit imediat la bani, deoarece, în ultima vreme, persoanele care-l vizitau după o lungă perioadă nu ve- neau pentru alt motiv. De la avocații ratați, procurorii hoinari până la stenografii sărmani, toți veneau la el. Toată lumea auzise de marele noroc al lui Honda și considerau că și lor li

s-ar cuveni o părticică, ținând cont de faptul că fusese răsfățat de soartă. Onora doar cererile celor mai umili.

Când a intrat în salon, Iinuma s-a ridicat de pe scaun, a făcut o plecăciune adâncă, arătându-și atât spatele șifonat al sacoului, cât și ceafa acoperită de părul cărunț. Rolul sărmanului pe care îl interpreta i se potrivea mai bine decât sărăcia însăși. Honda l-a îndemnat să ia loc și i-a cerut studentului să aducă whisky.

Iinuma a îndrăgut o minciună evidentă, spunând că era în trecere pe acolo și că-și dorise neapărat să-l vadă. După primul pahar s-a prefăcut că este beat. Când Honda a turnat al doilea pahar, Iinuma ținerea paharul cu mâna dreaptă și cu cea stângă sprijinea baza paharului. Gestul respectiv l-a dezgustat pe Honda. Adesea, șoarecii își țin hrana în felul acesta. Iinuma a profitat de ocazia respectivă pentru a-și începe pledoaria.

— Ei bine, se pare că în ultima perioadă expresia „cale-ntoar-să” este pe buzele tuturor, dar guvernul va începe modificarea Constituției până anul următor. Se vorbește peste tot despre reintroducerea recrutării și asta pentru că există o mare probabilitate să se întâmple așa. Ceea ce irită este faptul că fundamentul nu poate ieși la suprafață, rămâne undeva dedesubt. Pe de altă parte, ce părere aveți despre Roșii, care devin tot mai puternici? Dar despre demonstrația împotriva înrolării din Kobe de zilele trecute? A fost denumită „adunarea tinerilor împotriva înrolării”, însă participarea în număr mare a coreenilor a fost un lucru ciudat. Au aruncat împotriva forțelor de ordine nu doar cu pietre sau cu boia de ardei; dar și cu cocktailuri Molotov și sulițe de bambus. Trei sute de studenți, copii și coreeni au luat cu asalt sediul Poliției din Hyōgo și au cerut eliberarea celor care fuseseră arestați.

„Sigur vrea bani”, se gândea Honda fără să acorde atenție celor spuse de Iinuma. Totuși, trebuia să-l înștiințeze pe Iinuma că, indiferent de cât de bine controlau măsurile socialiste adepții programelor New Deal¹ și indiferent cât de mult

1 Programe economice implementate în Statele Unite de către președintele F.D. Roosevelt între anii 1933 și 1936. (N. ed.)

vociferau Roșiii, bazele sistemului proprietății private nu aveau să se zdruncine defel... Ploaia de afară se întetise și acoperea pământul cu mai multe straturi de voal umed. La întoarcere o condusesse pe Ying Chan până la Centrul pentru Studenții Străini. De atunci se tot gândea cum ploaia primăvărată s-a prelins în camera ei simplă și a umezit-o. Oare ce fel de influență fină are umiditatea asupra trupului copilei crescute la tropice? Cum o fi dormit? Cu fața la tavan, respirând greu? Poate ghemuită, cu zâmbetul pe buze? Poate pe o parte, asemenea statuii de aur a lui Shakyamuni din Salonul Nirvana, cu mâna sub cap, expunându-și tălpile strălucitoare?

— Până și demonstrația Consiliului General al Sindicatelor Japoneze, filiala Kyōto, numită „Adunarea pentru Abrogarea Legilor Asupritoare“, a luat forme agresive. În felul acesta, de Ziua Muncii nu se știe unde se va ajunge cu violența. Studenții Roșii au ocupat școli și universități și au luptat cu polițiștii. Și asta, dragă domnule, imediat după semnarea Pactului de Securitate și a Tratatului de Pace cu Statele Unite. Ce ironie! „Vrea bani“, se gândea Honda.

— Sunt perfect de acord cu ideea Prim-Ministrului Yoshida de a scoate în afara legii Partidul Comunist. În Japonia se dezlănțuie din nou furtuna. Dacă lăsăm lucrurile așa, acum că Tratatul de Pace este semnat, o să fim prinși în mijlocul revoluției roșii. Trupele americane se retrag, una câte una, iar noi cum o să reușim să controlăm o grevă generală? Proverbul „Năravul din fire n-are lecuire“ se aplică chiar și în zilele noastre.

„Vrea bani“, se tot gândea Honda. Totuși, chiar și după mai multe pahare de băutură, nu a abordat deloc subiectul.

A vorbit pe scurt despre divorțul lui de acum doi ani, apoi, dintr-odată, a trecut la alt subiect, o confesiune stăruitoare cum că nu va putea uita niciodată îndatorirea față de Honda – care își sacrificase poziția de judecător și sărise în apărarea lui Isao, fără nici o pretenție materială. Conversația luând o asemenea turnură, deoarece nu suporta faptul că actualul Iinuma vorbește despre Isao, Honda a întrerupt imediat discuția.

Brusc, Iinuma și-a dat jos sacoul. Nu era atât de cald în cameră, iar Honda a presupus că se îmbătase. Apoi și-a scos cravata, și-a descheiat nasturii de la cămașă și de la maiou, și-a expus pieptul înroșit de la băutură. Honda i-a văzut pieptul complet albit. Fiecare fir de păr în parte dispersa lumina, asemenea unei mulțimi de ace.

— Sincer să fiu, am venit să vă arăt acest lucru. Nu există rușine mai mare. Dacă aș fi putut, aș fi ascuns-o toată viața, dar m-am gândit să vi-o arăt numai dumneavoastră, ca să râdeți pe săturate. Mai mult decât atât, am considerat că numai dumneavoastră o să mă ascultați și o să-mi înțelegeți nereușitele. Vreau să știți ce fel de om sunt până la cel mai mic detaliu. Sunt cu adevărat cuprins de rușine când mă compar cu fiul meu, care a avut un sfârșit onorabil. Îmi este cumplit de rușine și continui să trăiesc în această rușine.

Lacrimile începuseră să-i curgă șiroaie pe obraji și era incoerent.

— Aceasta este cicatricea de când am încercat să mă sinucid, imediat după război. Greșeala mea a fost că am crezut că-mi va reuși *seppuku*, așa că mi-am înfipt un pumnal în piept, dar nu am nimerit inima. Am pierdut foarte mult sânge, dar...

Ca și cum s-ar fi mândrit, Iinuma a mângâiat cicatricea roșu-vineție, strălucitoare. Honda a observat că acolo se produsese ceva ireversibil. Pielea rumenă, aspră se zbârcise împrejurul rănii și o închisese fără dibăcie, accentuând încercarea eșuată.

Pieptul era la fel de puternic ca înainte, acum acoperit de păr alb, dar încă mândru de sine. Pentru prima oară Honda a înțeles că nu era vorba de bani, dar nu s-a simțit vinovat că interpretase greșit vizita lui. Iinuma nu se schimbă. Lui Honda nu i se părea ciudat faptul că și un astfel de om avea nevoie să cristalizeze, să solidifice un lucru amenințător, impur și umilitor, pe care trebuia să-l transforme într-un lucru sublim, o piatră rară, și că simțea dorința să i-l arate unui martor

de încredere. Fie că era serios, fie că se prefăcea, un lucru era clar: cicatricea aceea roșu-vineție de pe piept rămăsese singura comoară din viața lui Iinuma. Honda avea neplăcerea să fie ales martorul acelui act nobil din trecut.

Ca și cum s-ar fi trezit brusc din visare, Iinuma s-a îmbrăcat, scuzându-se pentru vizita lungă și mulțumind pentru tratație. Tocmai când să plece, Honda l-a oprit. A împachetat cincizeci de mii de yen și a insistat să-i introducă în buzunar, în ciuda împotrivirii lui Iinuma.

Până la urmă i-a mulțumit lui Honda extrem de formal:

— Atunci, accept cu mii de mulțumiri amabilitatea dumneavoastră și voi avea plăcerea să folosesc banii pentru renovarea Academiei Seiken.

Honda l-a condus până la poartă, prin ploaie. Silueta lui Iinuma a dispărut prin poarta de sub frunzele rodiului. Nu se știe de ce, dar acea siluetă îi amintea lui Honda de una dintre nenumăratele insule nocturne împrăștiate pe apele întunecate din jurul Japoniei. Pe insulele acelea izolate, înfometate, în afară de ploaia nebună, sălbatică, nu există altă apă.

32

În loc să-și câștige liniștea după ce i-a pus inelul pe deget lui Ying Chan, inima lui Honda era inundată de frământări.

Era preocupat de o întrebare dificilă: cum să se ascundă și s-o vadă goală pe Ying Chan? Ce minunat ar fi dacă, fără să știe de prezența lui, ea s-ar mișca plină de viață sau s-ar întinde relaxată, dezvăluind toate secretele, așa cum a lăsat-o natura, iar el ar analiza fiecare detaliu, ca un biolog? Dacă ar afla de prezența lui, totul s-ar năruși într-o clipă.

Un cristal de cuarț perfect, un bol de sticlă, în care nu există nimic în afară de adorabilul joc liber, subiectiv al unei ființe. Ying Chan ar trebui să fie acolo.

Honda era convins că și el a ajutat într-un fel la cristalizarea vieților transparente ale lui Kiyoaki și Isao. Pentru aceste două vieți, mâna de ajutor întinsă se dovedise nefolositoare și ineficientă. Important era că el însuși, nefiind conștient de această misiune, își jucase rolul destul de natural, ba chiar prostetește, cu toate că, la momentul respectiv, considerase că acționează ca un intelectual. Dar și după aceea ce a realizat? După ce torida Indie i-a dat o lecție neiertătoare, cu ce a contribuit el la „viață”? Ce fel de rol, ce implicare a avut?

Pe deasupra, Ying Chan mai era și femeie. Avea un trup care deborda de farmec misterios. Asta îl seducea. Îl ademenea constant spre viață. Care era scopul? Nu știa exact, însă, probabil, unul dintre motive era că viața izvorâtoare de farmec îi implica pe ceilalți și era sortită să distrugă viața însăși. Încă un motiv ar fi fost constrângerea lui Honda de a înțelege, de această dată pe deplin, imposibilitatea implicării în viețile altora.

Bineînțeles că Honda era convins că păstrarea lui Ying Chan într-un cristal va constitui esența plăcerii lui, dar nu putea anihila dorința înnăscută de a investiga. Oare exista vreo modalitate prin care putea împăca armonios aceste două interese contradictorii? Oare cum o putea birui pe Ying Chan, acest lotus negru care înflorește din noroiul vieții?

În această privință, ar fi fost bine dacă Prințesa ar fi dat o dovadă clară a faptului că era reîncarnarea lui Kiyoaki și a lui Isao. Astfel, pasiunea s-ar mai fi domolit. Pe de altă parte, dacă ar fi fost o fată obișnuită și nu ar fi avut nimic de-a face cu lanțul de reîncarnări la care Honda a fost martor, cu siguranță nu ar mai fi fost atât de atras de ea. Este posibil ca sursa puterii, care-i ținea pasiunea pe jar, și sursa atracției puternice să fi existat în aceeași *samsāra*. *Samsāra* era atât originea deșteptării, cât și originea dezorientării.

Când se gândea la asta, Honda își dorea cu ardoare să fi fost un bărbat în amurgul vieții, bogat și satisfăcut de viața

lui. Honda cunoștea câțiva bărbați de genul acesta. Câștigaseră bani, ajunseseră pe culmile succesului sau luptaseră din greu pentru a deține puterea; erau mereu învingători, de invidiat, în comparație cu restul, totuși în privința femeilor erau complet ignorați, deși prin patul lor trecuseră câteva sute. Unii erau mulțumiți ca prin bani și putere să se înconjoare cu paravane de femei și lingușitori. Femeile stăteau înșirate, arătându-și doar profilul, precum luna. „Asta nu este libertate, e închisoare!“, se gândea Honda. „Stau într-o colivie făcută din lucruri pe care numai ochii lor le pot vedea, în care se închid, se izolează de lume.“

Alții erau mai inteligenți. Erau bogați, influenți, dar și cunoscători ai naturii umane. Cunoșteau toate tainele omului și puteau pătrunde în profunzimile lucrurilor prin interpretarea celui mai mic indiciu de la suprafață. Psihologi superiori care neutralizează gustul vieții prin amărăciunea oțetului de *tade*¹. Oricând își doreau, ei puteau comanda ca pietrele decorative sau arbuștii din micile lor grădini cochete să fie înlocuiți; ei dețineau grădini rafinate, sistematic organizate și aranjate, sinteze ale lumii și ale omului. Aceste spații conțineau pietre ale decepției, arbuști ornamentali ai cochetăriei, pipirigul inocenței, bazinele din piatră ale măgulirii, mici cascade ale loialității și pietrele colțuroase ale nenumăratelor trădări. Stăteau toată ziua în fața acestor conspirații alegorice, afundându-se în plăcerea tăcută de a elibera lumea și viața de orice împotrivire. Asemenea unui bol prețios umplut cu ceai verde slab, spumos, apucau ferm în palmele lor amăreala și superioritatea atotștiutorilor.

Honda nu era un altfel de om. Nu era nici mulțumit de sine, nici sigur, dar nu mai era nici ignorat. Văzuse doar granițele dintre cunoscut și necunoscut și devenise conștient. Apoi, nesiguranta era o avere perfectă pe care omul putea s-o fure din

1 Plantă din familia *polygonaceae*. (N. ed.)

tinerețe. Honda deja făcuse parte din viețile lui Kiyoaki și Isao și observase forme ale destinului cărora era complet absurd să le întinzi o mână. Se simțea trădat. Din punctul de vedere al destinului, viața nu era altceva decât o escrocherie. Atunci, existența umană? Nu era altceva decât lipsa împlinirilor, lucru deprins de Honda în India.

Cu toate acestea, viața absolut pasivă sau forma vieții perfect ontologice îl atrăgea pe Honda prea mult. Pe deasupra, era afectat de conceptul extravagant conform căruia, fără astfel de forme, nu există viață. Îi lipseau complet calificativele unui seducător. Din perspectiva sorții, seducția și trădarea erau elemente fără valoare; ideea de a seduce în sine era fără valoare. Când se gândea că nu există alt mod de viață decât a te lăsa cu ingenuitate trădat de soarta însăși, cum mai era posibil să intervii? Cum se putea ca cineva măcar să privească o astfel de existență pură? Pentru moment, nu putea decât să-și folosească puterea imaginației. Ying Chan era mulțumită de sine în universul ei, de fapt era însuși universul, și trebuia izolată de Honda. Ea era un fel de iluzie optică, un curcubeu fizic: fața îi era roșie, gâtul portocaliu, pieptul galben, pânțele verde, coapsele albastre, gambele indigo și degetele violete. Deasupra capului avea o inimă infraroșie invizibilă și sub picioarele bine înfipite erau urme invizibile ale memoriei ultraviolete. Extremitatea curcubeului se contopise cu cerul morții. Era un curcubeu care se lega de cerul morții. Dacă necunoașterea era primul factor al erotismului, cel absolut nu avea cum să fie decât eterna necunoscută, cu alte cuvinte, „moartea“.

Când primise acea sumă neașteptat de mare, Honda se gândise, la fel ca orice om, că-i va cheltui după bunul-plac, dar el deja considera banii nefolositori pentru plăcerea esențială. Participarea, ajutorul acordat, protecția, posesia, monopolul – toate acestea necesitau bani, iar banii aveau și ei rolul lor, însă plăcerea lui Honda le respingea pe toate.

Știa că în plăcerile necostisitoare erau ascunse emoții vii. Atingerea mușchiului umed de pe trunchiul copacului, în

crângul unde era ascuns, mirosul fin al frunzelor moarte din incinta parcului în care îngenunchease anul trecut într-o zi de mai. Parfumul frunzelor tinere era puternic, iar îndrăgostiții stăteau răsturnați pe iarbă, farurile mașinilor veneau și se duceau cu înverșunare pe șoseaua apropiată. Razele lor luminau coniferele asemănătoare coloanelor unor temple, apoi umbrele lor parcă erau secerate în mod tragic, una după alta. Se cutremura când lumina trecea peste iarbă. Pentru câteva clipe distribuia o frumusețe aproape atroce de sacră albului lenjeriei întoarse pe dos. Doar o dată Honda privise o rază de lumină care a trecut direct peste fața unei femei cu ochi visători. Oare de ce a putut vedea că avea ochii deschiși? De vreme ce a remarcat reflexia unei particule de lumină, cu siguranță erau deschiși, cel puțin pe jumătate. Era un moment înfiorător când întunericul existenței umane era dezvelit pe neașteptate și a zărit ceea ce nu ar fi trebuit.

A se sincroniza cu tremurul îndrăgostiților, a-și potrivi palpațiile cu ale lor, a le împărtăși frica, iar la sfârșitul acestei uniuni, a rămâne o ființă care vede, dar nu este văzută. Practicanții acestei urmăririi tainice stăteau ascunși pe ici, pe colo, sub copaci și în tufișuri, asemenea greierilor. Și Honda era unul dintre acești oameni fără nume.

În beznă, erau femei și bărbați tineri, trupuri îmbrățișate, cu mijlocul și picioarele descoperite. Mișcări tandre ale mâinilor în întunericul de nepătruns. Fese albe de bărbați se mișcau precum mingile de ping-pong. Fiecare suspin avea o autenticitate aproape juridică.

Dar, când farurile au împrăștiat întunericul existenței pentru un moment, fața femeii s-a luminat neașteptat de mult. Totuși, nu cei urmăriți tresăreau, ci aceia care priveau pe furiș. Când sirenele îndepărtate și lirice ale mașinii de poliție răsunau din afara parcului, unde neoanele ardeau ca jăraticul, femeile privite nu se retrăgeau din dezmăț, iar bărbații își umflau piepturile virile, asemenea lupilor.

Odată, Honda a luat masa cu un avocat cu experiență, care i-a povestit despre scandalul surprins de el la o secție de

poliție. Se pare că subiectul nu fusese făcut public. Era vorba despre o persoană foarte respectată în lumea avocaților, care se bucura de prestigiu și era stimat datorită poziției sale înalte; poliția l-a arestat deoarece era recidivist. Avea șaizeci și cinci de ani. Un polițist tânăr i-a cerut cartea de vizită și a început să-l ia la întrebări, fără menajamente, pe avocatul în vârstă. I-a cerut, deși avocatul tremura de rușine, să descrie în detaliu practica voyeurismului. În plus, polițistul i-a ținut o predică zdravănă. Imediat ce tânărul a aflat statutul social al delincventului, l-a batjocorit pentru propriul amuzament, accentuând înfiorătoarea crevasă dintre prestigiul de care se bucura în societate și jосnicia crimei sale. Era conștient de faptul că nu era posibil omenеște să construiești o punte peste acest abis și, totuși, l-a chinuit pe bătrân. Muștrat de un tânăr, care ar fi putut să-i fie nepot, devenise umil, plecase capul și își ștergea continuu transpirația de pe frunte. După ce a fost împroșcat cu noroi în felul acesta, în final a fost achitat. Doi ani mai târziu a murit de cancer.

Cum ar fi procedat Honda?

Honda ar fi trebuit să știe cum să facă o punte peste un astfel de abis fără speranță. Formula secretă din India trebuia să fi dat roade.

Oare de ce nu a putut bătrânul judecător să explice în termeni juridici acea plăcere care îi umezea ochii – cea mai modestă plăcere din viață? Dar, deși Honda se prefăcea că ascultă acea întâmplare ca pe o bârfa amuzantă, în timp ce mânca, gândirea lui de avocat îl făcea să suspecteze faptul că subiectul avea legătură directă cu el. S-a străduit să marcheze punctele esențiale prin zâmbet, însă era uimit de contrastul nemilos dintre plăcerea mizerabilă văzută prin ochii lumii, ca o pereche de sandale din paie înnorоite, și plăcerea care ascundea, în esența ei, solemnitatea. În urma chinului acestuia de o oră, a renunțat complet la obicei, la tresărire de bucurie. Din fericire, nu-i știa nimeni plăcerea.

Era de necrezut că trecuse cu vederea pericolul, odată ce-și umilise în public propria rațiune. Adevărata acțiune periculoasă era raționamentul, iar curajul se născuse tot de aici.

Dacă banii nu puteau să-i garanteze securitatea și să-i ofere emoții reale, atunci cum putea să îmbrățișeze o viață nouă la vârsta lui? Cu toate acestea, pofta de viață nu părea să scadă odată cu vârsta, ci să se întetească.

Pentru asta, deși nu-și dorea, era nevoit să folosească ceva intermediar. Chiar dacă Ying Chan, să presupunem prin absurd, s-ar culca cu el, atât timp cât ceea ce-și dorea cu adevărat era ceva ce ea nu-i putea arăta, el era forțat să găsească o metodă artificială indirectă, ocolitoare pentru a obține lucrul râvnit.

Într-o seară, frământat de gândurile acestea și neputând dormi, a scos din bibliotecă *Sūtra Înțeleptului Rege Păun Auriu*, uitată acolo o perioadă de timp, plină de praf.

A murmurat mantra care marca împlinirea păunului: „*ma yu ra ki ra tei so waka*“.

Era doar un joc de cuvinte. Dacă supraviețuise războiului doar datorită acestei sutre, atunci viața lui bazată pe astfel de valori devenea din ce în ce mai zadarnică.

33

Keiko a arătat un interes deosebit pentru povestea Regelui Păun.

— Spui că vindecă mușcăturile de șarpe? Vreau neapărat să învăț. Adesea văd șerpi în grădina din Gotemba.

— Îmi aduc aminte doar un scurt pasaj de început. Suna cam așa: „*ta do ya ta itsuchi mitsuchi chi ri mitsuchi chi ri bi ri mitsuchi*“.

— Este asemănător cântecului italian *Ciribiribin!* a râs Keiko.

Honda s-a simțit jignit de reacția ei nechibzuită și n-a mai răspuns.

Keiko venise cu un student de la Universitatea Keiō pe care l-a prezentat ca fiind nepotul ei. Purta un costum de fabricație străină și un ceas de lux tot din străinătate. Avea ochii înguști și buzele subțiri. Honda a fost uimit când și-a dat seama că într-o clipă propriii ochi, care îl priveau pe acest tânăr frivol, deveniseră la fel de critici precum cei ai membrilor Clubului de Kendō.

Keiko a rămas stăpână pe sine tot timpul. Dădea indicații pe un ton blajin. Toate solicitările ei erau urmate de instrucțiuni detaliate.

Honda aflate acest lucru cu două zile înainte, când o invitasă să ia prânzul împreună la Tokyo Kaikan pentru a sărbători întoarcerea ei în oraș. Îi pomenise de intenția lui de a-i prezenta lui Ying Chan un băiat bun și cu inițiativă. Doar din această frază Keiko dedusese totul.

— Am înțeles. Nu-ți convine faptul că încă e virgină. Data viitoare când ne întâlnim îl aduc pe incorigibilul meu nepot. Cu el, nu trebuie să-ți faci griji pentru urmări. După aceea o să poți să joci rolul confidentului afectuos, foarte amabil, și să te bucuri de ea pe îndelete... Ce plan minunat!

Când Keiko pronunța cuvântul: „minunat“, semnificația cuvântului pălea mereu. Plăcerea era complet lipsită de plăcere; dacă ar fi fost prostituată, ar fi trebuit să se prefacă. Ea era prea cumpănită.

Apoi, Keiko a început să dea explicații despre acest nepot spilkuit, pe nume Shimura Katsumi. I-a spus lui Honda că a trimis măsurile lui la New York și, printr-un prieten american al tatălui, a comandat costume Brooks Brothers pentru toate sezoanele. Doar din această relatare aflai multe despre caracterul lui.

În timp ce reluaseră discuția despre *Sūtra Regelui Păun Înțelept*, Katsumi se uita într-un punct fix, vizibil plictisit. Holul Hotelului Imperial semăna cu intrarea într-un cimitir, cu pietre proeminente, care demarceau mezaninul, iar în magazinul

din colțul holului revistele americane și cărțile în format de buzunar strident colorate, neglijent înflorite, erau asemenea unei coroane de flori ofilite de pe un mormânt.

Mătușa și nepotul semănau ca două picături de apă în ceea ce privește incapacitatea de a asculta cu seriozitate spusele altor persoane – în cazul nepotului, din pricina lipsei de maniere, iar în ceea ce o privea pe mătușă, datorită unui comportament ales. Cu siguranță și Keiko asculta confesiunile cu aceeași indiferență încât vorbitorul rămânea înmărmurit.

— Problema este că nu știu dacă Ying Chan va veni sau nu, a spus Honda.

— Ai fobia aceasta de când nu a venit la petrecerea ta de casă nouă. Hai să așteptăm relaxați. Chiar dacă nu vine, noi ne vedem de programul nostru. O să luăm masa toți trei și o să ne simțim bine. Katsumi nu este nerăbdător din fire.

— A... păi... așa este, a răspuns vag Katsumi cu o intonație nu prea convingătoare.

Ca și cum și-ar fi adus aminte de ceva, Keiko a scos din poșetă un parfum solid și l-a frecat de lobul urechii, de care atârnavau cerceii cu jad.

Luminile din hol s-au stins ca la comandă.

— Măi să fie! Pană de curent! a exclamat Katsumi.

Ce rost avea să spună că s-a oprit curentul, în timp ce curentul era oprit, se gândi Honda. Există oameni care vorbesc doar ca să-și justifice lenea.

Bineînțeles, Keiko nu a scos nici un cuvânt. Parfumul a fost băgat în poșetă, iar sunetul metalic al închizătorii a avut un ecou plăcut în întuneric. Sunetul s-a deschis într-un alt întuneric. În beznă, carnea coapselor lui Keiko, fermă, voluminoasă și suverană, părea să se disperseze în secret și fără limite împreună cu eliberarea mirosului de parfum.

Totuși, liniștea a fost momentană, iar conversația nefiresc de veselă a camarazilor de suferință a început, de parcă își făceau loc prin întuneric.

— În perioada ocupației, armata americană avea prioritate în folosirea electricității și așa cu o putere slabă. Cetățenii suportau mereu întreruperile de curent și se pare că situația aceasta încă mai continuă.

— Într-o seară, în timpul unei astfel de pene adăugă Keiko, tocmai treceam pe lângă Yoyogi și am văzut că numai clădirea American Yoyogi Heights era puternic luminată. Porțiunea aceea plutea deasupra întunericului întregii zone și părea un oraș cu oameni din altă dimensiune; frumos, dar sinistru.

Era beznă, însă farurile mașinilor de pe strada din fața iazului din grădină emiteau lumină până la ușile turnante de la intrare. Ușile se mișcau leneș în urma unei persoane, care părăsise hotelul, și farurile tremurau, ca niște raze luminoase din întunericul subacvatic. Honda a simțit un fior ușor când și-a amintit scena nopții din parc.

— Poți să respiri liber și cu ușurință în întuneric, a spus Keiko.

Când Honda a vrut s-o întrebe ce se întâmplă cu cei care pot respira după-amiaza, umbra lui Keiko s-a ridicat și s-a prelins pe perete. Un băiat de serviciu a adus lumânări; puse în scrumiere și aranjate pe mese, transformau sala de mese într-un adevărat cimitir.

Un taxi a tras în fața hotelului. A intrat Ying Chan îmbrăcată într-o rochie galben-canar, elegantă, de seară. Honda era uluit de miracol. Nu întârziase decât cincisprezece minute față de ora stabilită.

Ying Chan era frumoasă în lumina lumânării. Părul ei se confunda cu întunericul, flăcările îi licăreau în ochi, zâmbetul era strălucitor – era chiar mai frumoasă decât în lumină. Partea din față a rochiei galben-canar se ridică și coboră în ritmul respirației, accentuând umbrele.

— Vă aduceți aminte de mine? Sunt Hisamatsu. Ne-am văzut acum ceva timp în Gotemba, a abordat-o Keiko.

Ying Chan, fără să-i mulțumească pentru acea tratație, a spus un „da” și a zâmbit dulce.

Keiko l-a prezentat pe Katsumi, care i-a oferit scaunul lui. Honda a observat imediat faptul că băiatul fusese puternic impresionat de frumusețea lui Ying Chan.

Și-a întins nonșalant degetul cu inelul de smarald, dar nu cu intenția de a-i atrage atenția lui Honda. Lumina lumânărilor reflecta un verde asemănător aripilor unei insecte ce tocmai a zburat înăuntru. Fețele impresionante ale perechii de *yasuka* erau nervoase și pline de umbre. Honda a interpretat gestul lui Ying Chan de a purta inelul ca fiind o dovadă de gingășie.

Lui Keiko imediat i-au căzut ochii pe inel. I-a tras ușor degetul.

— Ce inel inedit! Este din țara dumneavoastră?

Nu avea cum să fi uitat inspecția amănunțită a bijuteriei în Gotemba, dar atitudinea ei era atât de naturală și de convingătoare, încât chiar lăsa impresia că nu-și mai amintea.

Honda se uita ținută la lumina unei lumânări și se întreba în sinea lui dacă Ying Chan va spune sau nu că este cadou de la el.

— Da, din Thailanda, a răspuns ea simplu.

S-a mulțumit cu răspunsul ei și s-a îmbătat cu șarmul degajat de situația creată de el.

De parcă deja ar fi uitat povestea cu inelul, Keiko a luat inițiativa și s-a ridicat.

— Haide să mergem la Manuela! Dacă tot o să mergem la un club de noapte, n-ar fi mai bine să și cinăm acolo? Chiar au mâncare gustoasă.

Katsumi conducea un Pontiac, mașină care fusese cumpărată pe numele unui american. Dacă se urcau cu toții în mașină, nu le lua mai mult de două minute să ajungă acolo.

Ying Chan s-a așezat pe scaunul din față, iar Honda și Keiko în spate. Atât la urcare, cât și la coborâre, Keiko a oferit un adevărat spectacol. De când își aducea minte, avea obiceiul să intre în mașină înaintea tuturor, nu-și trăgea șoldurile îmbrăcate în fustă până la locul cel mai depărtat, ochea locul unde

dorea să stea și, dintr-o mișcare, fără ezitare, își depunea acolo posteriorul ca o amforă. Părul lung, negru al lui Ying Chan se revărsa peste spătarul scaunului, iar din spate era și mai spectaculos. Lui Honda îi amintea de iedera atârând pe pereții abrupti ai unui castel părăsit. În timpul zilei, șopârta se odihnea la umbră...

Domnișoara Manuela deținea un club de noapte mititel, modern, la subsolul unei clădiri vizavi de sediul Corporației de Radioteleviziune Japoneză, NHK. Imediat ce i-a văzut pe Keiko și Katsumi coborând scările, oacheșa dansatoare eurasiatică a venit să-i întâmpine pe clienții ei fideli.

— O! Bine ați venit! A, și dragul de Katsumi. Astăzi ați venit devreme. Vă rog să preluați controlul!

Nu era nimeni pe ringul de dans așa de devreme, doar muzica străbătea încăperea, precum vântul nordic, care dispersează fragmente luminoase din globul de oglinzi. Acestea semănau cu niște fâșii de hârtie albă, plutind deasupra străzilor înnoptate.

— Senzațional, avem tot clubul pentru noi! a afirmat Keiko întinzându-și degetele acoperite cu inele, în spațiul întunecat. Peste această exclamație exhaustivă, strălucitoarele instrumente de suflat sunau trist.

— Nu te deranja, stai jos, i-a impus Keiko domnișoarei Manuela, care tocmai dorea să le ia comanda în locul chelneriței.

Katsumi s-a ridicat și i-a oferit scaunul lui. De-abia apoi Keiko i-a prezentat pe Ying Chan și Honda, iar referitor la el Keiko a afirmat:

— Acest domn este noul meu prieten. Am deprins gusturi japoneze.

— Foarte bine! Deveniseși prea americanizată. Ar fi bine să scapi puțin de mirosul acela american.

Domnișoara Manuela s-a prefăcut c-o miroase pe Keiko cu un gest exagerat, iar Keiko, la rândul ei, i-a răspuns simulând că se gâdilă. Ying Chan a râs din inimă la glumă, aproape să

răstoarne un pahar de pe masă. Privirea puțin consternată a lui Honda s-a intersectat cu privirea lui Katsumi. Era pentru prima oară când privirile lor se întâlneau.

Keiko, parcă amintindu-și brusc, și-a recăpătat demnitatea și a întrebat de formă:

— V-a dat bătaie de cap pana de curent de adineauri?

— Nu, deloc. Noi servim numai la lumina lumânării.

Domnișoara Manuela a răspuns cu aroganță. Dinții ei albi străluceau în întuneric și s-a întors spre Honda cu un zâmbet prietenos.

Membrii orchestrei au salutat-o pe Keiko când s-au ridicat de la locurile lor, iar ea le-a răspuns fluturându-și mâna albă. Totul se învârtea în jurul ei.

Cei patru au luat cina. Lui Honda nu-i plăcea să mănânce în locuri întunecate, însă n-a avut de ales. Mușchiul Chateau-briand în sânge ar fi trebuit să fie roșu-aprins, dar era depri-mant de negru.

Numărul clienților a început să crească. Lui Honda i se făcea rău când își imagina cum se uitau ceilalți la el, pretinzându-se tinerel într-un astfel de loc de distracții. Cu cât s-ar porni mai repede revoluția, cu atât mai bine, cel puțin așa susținea lumea.

Honda a fost luat prin surprindere când ceilalți trei s-au ridicat deodată de la masă. Keiko și Ying Chan voiau să se ducă la toaletă, iar Katsumi stătea în picioare, așa cum se cădea când o doamnă părăsea masa. Katsumi s-a așezat din nou și, pentru prima oară, au rămas doar ei doi.

— Este incredibil de atrăgătoare! a spus pe neașteptate Katsumi cu o voce puțin răgușită.

— Îți place de ea?

— Mereu am visat la o femeie cu pielea închisă, mignonă, care să nu vorbească prea bine japoneza. Cum să spun? Am niște gusturi puțin mai aparte.

— Chiar așa? a răspuns scurt Honda zâmbind delicat, totuși dezgustat de fiecare cuvânt rostit de el. Ce părere ai despre trupul ei?

— Păi, nu m-am gândit prea mult la aspectul acesta. Vă referiți la senzualitate? a replicat volubil tânărul, aprinzându-i repede țigara lui Honda cu bricheta lui Dunhill.

— De exemplu, să presupunem că ai avea un ciorchine de struguri. Dacă îi strângi prea tare, se zdrobesc. Dar, dacă îi apuci astfel încât să nu-i strivești, atunci plenitudinea pielii lor va opune o rezistență subtilă degetelor tale. Când spuneam „trup“, mă refeream la această senzație. Înțelegi?

— Cred că înțeleg... a răspuns cu un aer gânditor studentul modern, dornic să se comporte ca un adult, consolidându-și încrederea în sine cu greutatea amintirilor.

— E bine dacă înțelegi. E suficient să știi doar atât, a zis Honda încheind conversația.

După un timp, Katsumi a invitat-o pe Ying Chan la dans și s-au întors după trei melodii consecutive. Katsumi și-a luat o față inocentă și i-a spus lui Honda:

— M-am gândit mereu la comparația dumneavoastră cu strugurii...

— Ce vrei să spui? l-a întrerupt Keiko.

Conversația s-a pierdut fără urmă în zgomotul muzicii.

Honda nu obosea să o privească pe Ying Chan dansând, deși el nu era familiar cu dansul. Prin dans elimina inconveniențele traiului într-o țară străină și buna-dispoziție era expusă cu bucurie. Gâtul ei, relativ îngust în comparație cu corpul, se mișca bine. Gleznele erau delicate și sprintene. Dansa pe vârfuri și, pe sub fusta care se unduia, picioarele frumoase se mișcau ca doi palmieri înalți pe o insulă îndepărtată. Epuizarea și vitalitatea alternau continuu, ezitarea și vioiciunea făceau schimb într-o clipă. Cât timp a dansat, zâmbetul i-a luminat fața. Când s-a învârtit în jurul picioarelor lui Katsumi în ritmul dansului jitterbug, cu toate că trupul ei era deja răsucit, luciul dinților ei albi încă se vedea, asemenea unei semiluni.

Lumea era înțesată de semne de rău augur.

De Ziua Muncii, în fața Palatului Imperial s-a iscat o răzmeriță. Polițiștii au tras în mulțime și scandalul a luat amploare. Șase sau șapte demonstranți au format un grup și au atacat o mașină americană, pe care au răsturnat-o și au incendiat-o. Un polițist agresat și-a abandonat motocicletă albă, care a luat foc imediat. Un marinar american căzut în canalul cu apă din jurul palatului stătea mai mult cu capul în apă, deoarece, când îl ridica, demonstranții aruncau cu pietre. Flăcări zburau peste tot în grădina din fața palatului. În acest timp, soldații americani stăteau de pază cu baionetele la sediul Statului-Major General din Hibiya și la sediul Companiei de Asigurări de Viață Meiji.

Nu a fost o simplă răscoală. Nimeni nu se aștepta să se ajungă aici, iar acum toată lumea prevedea că viitorul pregătește încă o revoltă, la scară mai largă.

Pe data de 1 mai, Honda nu s-a dus la biroul din Marunouchi, deci nu a văzut cu proprii ochi demonstrația, dar când a auzit la radio și a citit în ziar detaliile, a înțeles că era o situație complicată. În timpul războiului, el a încercat să nu se implice, totuși, acum, nu putea să ignore ceea ce se întâmpla în jurul lui. Era cam nesigur pe cele trei metode tradiționale de investire a averii și a decis că trebuie să se consulte cu un prieten care-l îndruma de obicei în problemele financiare.

În ziua următoare, n-a mai suportat să stea nemișcat în casă și a ieșit la plimbare. Soarele verii timpurii lumina vechiul oraș, în zona Hongō Sanchōme. Nimic neobișnuit. Evitând magazinele cu cărți de legislație, a intrat într-o librărie în care revistele erau aranjate la întâmplare. De mulți ani căpătase obiceiul de a intra prin librării în plimbările lui.

Multitudinea de titluri scrise pe cotoare îl liniștea. Erau păstrate toate sub formă de concepte. Dragoste și dorință

umană, răfuială politică, toate erau imprimare și aliniate în liniște. Mai mult, aici găseai orice: de la cărți de tricotate până la politică internațională.

Nici măcar Honda nu știa de ce se simțea relaxat în librării – nu putea spune decât că era o practică dobândită în copilărie. Kiyoaki și Isao nu au avut ceva asemănător. Ce-o fi fost cu obiceiul acesta? Oare pentru că s-ar fi simțit neliniștit dacă nu ar fi centralizat constant lumea? Sau poate era încăpățânarea ce nu-l lăsa să accepte adevărurile care nu fuseseră înregistrate în scris? Conform spuselor lui Stéphane Mallarmé, mai devreme sau mai târziu, totul va fi exprimat în scris, iar dacă lumea s-ar sfârși într-o lucrare splendidă, niciodată nu ar fi prea târziu să dai fuga să ți-o cumperi.

Așa este. Întâmplarea de ieri deja se terminase. Aici nu mai erau nici flăcările cocktailurilor Molotov. Nici urletele. Nici violența. Nici măcar urmele măcelului. Un civil pașnic, urmat de un copil, căuta cărți noi; o doamnă grasă, cu un pulover verde-deschis, care ținea o sacoșă de cumpărături, întreba pe un ton arogant dacă nu cumva deja a apărut ultimul număr al unei reviste pentru femei. În spatele magazinului, vaza cu aranjamentul de iriși, o pasiune a proprietarului, era pusă sub o bucată colorată de hârtie înrămată, pe care scria, într-o caligrafie stângace: „Lectura este hrana sufletului“.

Honda se plimba prin librăria îngustă, lovindu-se de oameni. Nu a găsit nici o carte pe placul lui, așa că s-a oprit în fața raftului unde erau expuse revistele cunoscute. Acolo, un tânăr într-o bluză sport ce părea a fi student era captivat de revista pe care o citea. Honda observase de la distanță că se zgâia la o singură pagină. S-a apropiat de tânăr prin partea dreaptă și s-a uitat cu nonșalanță la pagina respectivă.

A văzut o fotogravură prost imprimată, de culoarea porțelanului celadon; o femeie dezbrăcată stătea jos, legată cu o sfoară și aplecată pe o parte. Tânărul continua să se uite cu insistență la revista din mâna stângă.

Fiind atât de aproape de el, a observat că băiatul era ciudat de rigid: gâtul, profilul și ochii, nenatural măriți, erau asemenea unui basorelief egiptean. Apoi, a văzut clar cum mâna dreaptă din buzunarul pantalonilor se mișca violent, mecanic.

Honda a părăsit imediat librăria. Plimbarea lui fusese distrusă.

„De ce făcea lucrul acesta în fața oamenilor? Nu avea bani să cumpere revista respectivă? Dacă asta ar fi fost cauza, i-aș fi plătit-o eu, fără să întreb nimic. Chiar așa, oare de ce n-am făcut eu asta imediat? Ar fi trebuit să scot banii pe loc, fără să ezit!“

Însă după ce a parcurs doar câțiva metri, Honda și-a schimbat părerea.

„Nu, n-are cum să fie asta problema. Dacă ar fi vrut revista, era suficient să-și amănesteze stiloul și putea s-o cumpere.“

Revista putea fi cumpărată și luată acasă. Din acel punct imaginația lui Honda s-a dezlănțuit. Dintr-un motiv sau altul, tânărul nu i se mai părea a fi complet necunoscut.

Deoarece nu dorea să se întoarcă acasă și să fie întâmpinat de soția lui, cu astfel de gânduri, a ales să meargă pe o cale ocolitoare, în loc să cotească la Biserica Metodistă.

Cu siguranță, tânărul nu luase revista acasă nu din cauză că avea părinți severi și nici din cauză că nu avea unde s-o ascundă. Honda a ajuns la concluzia că băiatul locuia singur, cu chirie. Era clar că, atunci când ajungea în camera lui, singurătatea, care-l aștepta cu entuziasm, sărea pe el asemenea unui animal de companie. Cu siguranță îi era teamă să deschidă revista cu femeia dezbrăcată și legată și să împărtășească acea plăcere cu singurătatea. Probabil că acolo era libertatea absolută a închisorii pe care tânărul o instalase. În micuțul spațiu, steril și pătrat, un cuib întunecat înțesat cu miros de semințe, îi era frică să înfrunte fața crispată a femeii goale, de culoarea porțelanului celadon, ai cărei sâni erau striviți de sfoara strânsă, iar nările se desfăcuseră precum aripile unui porumbel.

Întâlnirea cu această femeie captivă într-un spațiu al libertății absolute era considerată o crimă... Tocmai de aceea a ales să o facă în văzul lumii. Își dorise să fie el legat, cu sfoara privirilor oamenilor, și s-o confrunte în pericol și umilință pe femeia captivă. Condițiile respingătoare pe care le alesese reprezentau o condiție *sine qua non*, la fel de subtilă și delicată precum firul de mătase ascuns în dragostea trupească.

Seducția unei obscenități foarte speciale, extrem de dulci. Tânărul nu ar fi fost încercat de această dorință, dacă imaginea ar fi fost fotografia artistică a unui fotomodel frumos. Sexualitatea se dezlănțuie ca o furtună, zi și noapte, în metropolă. Un super-exces obscur. Străzile de vizavi luminate de cocktailurile Molotov. Canalul subteran al pasiunii... Când Honda a văzut impunătorii stâlpi de piatră ai porții, neclintiți de pe vremea tatălui său, a realizat că trebuie să trăiască într-o lume total diferită de cea în care tatăl lui și-a dus anii bătrâneții. Când a împins poarta laterală și a văzut imensele flori de magnolie albe deschise complet pe vârful ramurilor înalte, a simțit dintr-odată oboseala plimbării și nu și-a dorit decât să-și dedice restul vieții poemelor *haiku*.

35

Dacă tot trebuia să ia o cutie de havane pe care le comandase Keiko, Honda dorea să discute cu ea și Katsumi. Katsumi a venit cu mașina la sediul lui Honda. Era o după-amiază de început de vară cu soare arzător.

Nu se găseau havane veritabile, dar puteai face rost de unele fabricate în Florida de la PX. Deoarece Keiko urma să cumpere țigări de la fostul magazin Matsuyama, actualul PX, Katsumi avea să-l ducă pe Honda acolo.

Honda, bineînțeles, nu putea intra în PX. L-a rugat pe Katsumi să parcheze în față și au urmărit din mașină ieșirile.

În fața geamurilor cu perdele albe ale magazinului se învârteau nenumărați caricaturiști, studiindu-i pe soldații americani care ieșeau. Tinerii soldați, pare-se abia reveniți din Coreea, nu prea opuneau rezistență și se lăsau desenați. Printre ei, o tânără americană în blugi, probabil venită la cumpărături, se așezase pe balustrada de alamă din fața gemului și stătea să i se facă portretul.

Era o scenă interesantă dacă aveai de așteptat în mașină. Soldații americani, cu alură profesională, stăteau ca niște modele, fără să fie rușinați de privitori. Nu îi mai deosebeai de clienți. Spectatorii îi încercuiseră, iar dacă unul dintre ei se sătura să privească, imediat îi lua altul locul. Fețele rozalii ale americanilor cu statura impunătoare ieșeau în afară deasupra gloatei, precum capetele unor statui.

— Întârzie, i-a zis Honda lui Katsumi ieșind din mașină să-și dezmoștească oasele la soare.

S-a alăturat mulțimii pentru a o privi pe tânăra din America. Nu era frumoasă. Își legăna picioarele în blugi. Purta un tricou ecosez cu mânecă scurtă, cam bărbătesc. O săgeată de lumină trecea prin clădire și cădea diagonal pe jumătate din obrazul pistruiat, care, uneori, se strâmba după mișcările bărbiei, pe când mesteca guma. Nu era nici arogantă, nici rece. Privirile curioase nu-i afectau deloc atitudinea naturală și ochii căprui, pătrunzători, aproape nemișcați, priveau fix într-un colț, de parcă se proptea în ei.

Fata se uita la ceilalți oameni ca și cum privea aerul. Părea să fie fata pe care o căuta Honda. Brusc, i s-a stârnit interesul ca vârfurile firelor de păr răsucindu-se când sunt puse pe foc. Atunci, un bărbat de lângă el i s-a adresat. După ce l-a fixat un timp cu privirea pe Honda, i-a vorbit:

— Cred că ne-am mai întâlnit undeva.

Honda a văzut un bărbat mititel, ca o rozătoare, cu un costum jerpelit. În dreptul tâmplor avea părul tăiat drept și

ochii neliniștiți aveau o licărire obedientă, și totuși amenințătoare. Honda se simțea neliniștit.

— Cine sunteți? Îmi pare rău, dar... a spus Honda distant.

— Amândoi privim pe furiș de după copaci, în parc. Eu cred că suntem prieteni, nu? a răspuns el, întinzându-se să-i șoptească la ureche.

În ciuda efortului de a nu păli, Honda a pălit. A replicat pe un ton răstit:

— Ce vreți să spuneți? Cred că mă confundați!

Aceste cuvinte au adus pe fața pricăjitului un rânjet neiertător. Honda știa că acel rânjet era asemenea unui mici fisuri subterane care, câteodată, are puterea să prăbușească într-o clipă construcții uriașe. Totuși, pentru moment, omul nu avea nici o dovadă. Mai mult decât atât, Honda nu mai avea un prestigiu la care să țină. Tocmai acest rânjet l-a făcut să înțeleagă lipsa renumelui propriu.

Honda l-a împins cu umărul pe acel individ și a luat-o spre intrarea în PX. Chiar atunci a apărut și Keiko.

A ieșit din magazin într-un costum violet, cu pieptul înainte, urmată de un soldat american a cărui față aproape că era ascunsă în spatele unui morman de pungi de hârtie. Honda s-a gândit că este iubitul ei, Jack, dar nu era el.

Keiko i-a făcut cunoștință lui Honda cu soldatul în mijlocul drumului pavat.

— Nu știi cum îl cheamă pe dumnealui. Este un tânăr amabil, care s-a oferit să-mi ducă bagajele până la mașină.

Văzându-l pe Honda că vorbește cu un soldat american, individul pricăjit a luat-o la fugă.

Keiko avea prinsă la piept o broșă galbenă, strălucitoare, asemenea Ordinului Suprem al Crizantemei. În razele lunii mai, ea mergea direct înspre mașină, unde Katsumi aștepta respectuos cu ușa deschisă. Soldatul i-a înmănat pungile de hârtie, una câte una, lui Katsumi, care abia mai putea să le țină.

Era o scenă interesantă. Mulțimea din fața magazinului PX se holba cu gurile deschise, uitând de caricaturişti.

Când mașina a pornit, Keiko i-a făcut cu mâna soldatului amabil, iar el a răspuns. Au mai răspuns salutului vreo doi-trei bărbați din mulțime.

— Câtă popularitate! a spus Honda pe un ton superficial, pentru a-și demonstra cât de repede și-a putut reveni după acea întâmplare tulburătoare.

Keiko a zâmbit mulțumită și a zis:

— Bunătatea se găsește peste tot.

Cu gesturi grăbite, a scos o batistă cu broderie chinezească și și-a suflat nasul cu zgomot, în stil european.

— Din cauză că dormiți în fiecare noapte dezbrăcată! a afirmat Katsumi în timp ce conducea.

— Ce nepoliticos! De parcă m-ai fi văzut... Unde mergem acum?

Honda era speriat că-l va întâlni din nou pe acel omuleț dacă se plimbă prin zona Ginza.

— Să mergem la acea clădire, la colț cu Hibiya... Cum îi spunea? a răspuns Honda iritat, fără să-și amintească.

— Vă referiți la Hotelul Nikkatsu, a presupus Katsumi.

În scurtă vreme traversau podul Sukiya, privind printre oameni râul maro-verzui, murdar.

Keiko era extrem de amabilă și inteligentă, însă era clar că ducea lipsă de o anume blândețe. Fie că era vorba de literatură, artă, muzică, chiar și filozofie, mereu discuta pe același ton feminin-extravagant, cu aceeași încântare exuberantă cu care vorbea despre parfumuri și coliere. Niciodată nu-și etala cultura legată de artă sau filozofie, iar cunoștințele ei, deși bogate, nu erau echilibrate; în unele domenii chiar excelau.

Honda credea că femeile din erele Meiji și Taishō care aparțineau clasei superioare erau fie protocolare, fie virtuoză, ba chiar snoabe; calea de mijloc la care recurgea Keiko era surprinzătoare

pentru el și prevedea ceva probleme pentru viitorul ei soț. Deși nu era niciodată crudă, Honda simțea că ea avea capricii nemiloase în ceea ce privește problemele mărunte.

Oare era o măsură de protecție? Care era scopul? Ea fusese crescută în așa fel încât să nu aibă nevoie în mod expres de o armură. Nu a fost pusă în situația de a lupta cu dușmanii din jurul său. Dimpotrivă, lumea a tratat-o mereu cu respect pe Keiko și descoperirea în ea un tip de inocență, copleșitoare prin autoritate.

Caracterul ei nu-i permitea să deosebească favoarea de afecțiune, de aceea, celui care-i făcea o favoare îi lăsa impresia că este îndrăgostită de el.

Și de data aceasta a fost la fel. Din holul mezaninului, ase-mănător cu un teren nou de rugby, Keiko, cu un pahar de sherry în față, a început să dea instrucțiuni. Avea senzația că ascultă o rețetă a preparării cărnii de pasăre, numită Ying Chan, în stil franțuzesc.

— De atunci v-ați mai întâlnit de două ori. Cum a decurs? Până unde ai ajuns? l-a întrebat mai întâi pe Katsumi.

Apoi, de parcă tocmai își amintise, a scos o cutie mare groasă de lemn, cu havane, din punga de hârtie și a pus-o în poala lui Honda.

— Cum să decurgă? Cred că o să dea roade în curând.

Honda a mângâiat cu vârful degetelor cutia și și-a închi-puit mirosul de tutun fin, o mireasmă de mult uitată. Dese-nul de pe cutie îl ducea cu gândul la bancnota unei mici țări europene, cu monede de aur și benzi roz ștanțate peste litere de aur pe un fundal verde. Simțea o repulsie profundă pentru fiecare cuvânt rostit de Katsumi. Mai mult, s-a mirat că se bucura de acea repulsie ca de o prevestire.

— Măcar v-ați sărutat?

— Da, o dată.

— Cum a fost?

— Cum să fie?! Păi, am condus-o până la Centrul pentru Studenți Străini și am sărutat-o puțin, în spatele porții.

— Și cum fost?

— Mi s-a părut destul de agitată. Sigur era prima oară.

— Ce se întâmplă cu tine? Nu-ți stă în fire.

— Ea este deosebită. E Prințesă.

— Cel mai bine este s-o duci la Gotemba, a spus ea îndreptându-se spre Honda. De ce n-o inviți acolo peste noapte sub pretextul unui petreceri? Noaptea târziu. Nu poate să te refuze, ținând cont de faptul că știi că ea și-a mai petrecut nopțile și în altă parte, mai ales că trebuie să se revanșeze pentru petrecerea la care n-a venit. Dacă o să fie singură cu Katsumi, o să fie mai precaută, așa că trebuie să mergi și tu cu ei. Bineînțeles, Katsumi va conduce. E suficient s-o minți spunând că eu vă aștept acolo. Pe mine nu mă deranjează... Când o să ajungă la vilă o să i se pară ciudat că nu e nimeni acolo. Chiar și așa, o prințesă străină nu poate să fugă de una singură, așa că va rămâne pe mâna lui Katsumi. I-o încredințezi lui în noaptea respectivă și aștepți rezultatul.

36

Era miezul nopții în Ninooka, Gotemba. După ce a aprins focul în șemineul din camera de oaspeți, Honda a ieșit cu umbrela deschisă pe terasă.

În fața terasei, piscina căpătase deja formă, iar ploaia lovea suprafața dură a cimentului. Era departe de a fi gata, nu avea nici măcar scară. În lumina de la terasă, cimentul acoperit de ploaie arăta ca un lichid cenușiu. Deoarece piscina era construită de muncitori din Tokyo, lucrările avansau foarte încet.

Era vizibil chiar și în noapte faptul că scurgerea piscinei nu funcționa cum trebuie. Honda s-a gândit că trebuie să le atragă atenția când vor veni din nou. Băltoacele de apă de pe fundul bazinului erau biciuite de stropii de ploaie; undulațiile apei captau reflecția luminii terasei îndepărtate. Ceața nopții se

lăsa dinspre vest și atârna nemișcată în mijlocul pajiștii. Era foarte frig.

Piscina neterminată începuse să arate ca o groapă imensă dintr-un cimitir, destul de încăpătoare sau poate prea încăpătoare pentru o mulțime de schelete umane. De fapt nu începuse să arate, ci fusese proiectată așa. Dacă scheletele ar fi fost aruncate pe fundul piscinei, oasele ar fi împroșcat apa, iar oasele uscate de foc ar fi absorbit pe loc lichidul și ar fi devenit lucioase și oarecum umflate. Pe vremuri, la vârsta lui Honda nimeni nu era interesat să-și facă loc de veci. Iar el, dintre toate lucrurile posibile, a ales să construiască o piscină! Era o încercare nemiloasă de a lansa pe apa albastră, vitală, carnea lui lipsită de vlagă. Honda deprinsese obiceiul de a arunca banii numai pe ștrengării malițioase, așa cum îi luminau bătrânețea lanțul muntos Hakone și norii văratici, oglinziți în apa azurie. Oare ce față ar fi făcut Ying Chan dacă ar fi aflat că acea piscină fusese special construită pentru a o vedea pe ea dezbrăcată, cât mai aproape de el?

Honda s-a întors să încuie ușile, când, deschizând umbrela, a văzut luminile de la etaj. Patru ferestre erau încă luminate. Erau cele două camere de oaspeți de lângă biroul lui. Camera lui Ying Chan era lipită de camera de studiu. Katsumi dormea în camera de vizavi.

Picăturile de ploaie, neoprite de umbrelă, i-au udat pantalonii și păreau că-i pătrund până în articulația genunchilor. În aerul friguros al nopții, pe toate încheieturile, mici flori roșii ale durerii înfloreau pe ascuns. Honda își imagina că acele flori invizibile erau asemenea crinului roșu japonez. În sanscrită este „floarea paradisului“. În tinerețe, oasele ascunse cu modestie în carne își îndepliniseră rolul, dar acum își strigau existența cu o voce din ce în ce mai asurzitoare. Chiar cântau, se plângeau, treceau prin carnea vlăguită, încercau să fugă de încăpățânatul întuneric al cărnii; mereu căutau ocazii

să zburde afară, pentru a se lăfăi la soare ca frunzele, pietrele, copacii, considerând că au aceleași drepturi de a se bucura de soare precum celelalte lucruri. Probabil că ele știau că ziua mult așteptată nu este prea departe...

Privind luminile de la primul etaj, Honda a simțit brusc o căldură la gândul că Ying Chan se dezbracă. Oare oasele lui acumulasera căldură, sau poate se inflamaseră florile de la încheieturi? Honda a închis în grabă ușile, a stins luminile din sufragerie și a urcat pâș-pâș până la etaj. A intrat pe la ușa dormitorului din față ca să nu facă zgomot în birou. S-a dus spre raftul cu deschizătura în perete, pipăind în întuneric. Scoțea cărțile groase, europene, una câte una, cu mâinile tremurânde. În sfârșit, și-a potrivit ochiul în gaura din spatele raftului.

Ying Chan a intrat în cercul slab luminat, murmurând un cântec – nu era tocmai scena la care visase el. Era dorința pe care o simțai când așteptai să se deschidă floarea de bostan sau momentul în care un evantai desfăcut ușor își expune toată pictura. Honda urma s-o vadă pe Ying Chan într-o ipostază nevăzută încă de nimeni. Își dorea acest lucru mai mult decât orice pe lume. Prin acțiunea lui de a privi această „ipostază nevăzută încă de nimeni“, imaginea ideală era distrusă. Faptul că nu ești privit de nimeni și faptul că nu-ți dai seama că ești privit sunt asemănătoare, totuși diferite în esență.

Ying Chan a fost surprinzător de calmă când a ajuns la vilă și a aflat că petrecerea fusese doar o minciună.

De când ajunseseră la vilă, Honda se frământa în legătură cu lămuririle pe care trebuia să le ofere interlocutorului, chiar dacă era din altă țară. Katsumi lăsase totul pe umerii lui Honda pentru a ieși el basma curată din această poveste. Totuși, explicațiile nu au fost necesare. Când Honda a aprins focul în șemineu și i-a oferit ceva de băut, Ying Chan a zâmbit foarte fericită și nu a întrebat nimic. Probabil că s-a gândit că a înțeles

greșit de la bun început. Invitațiile făcute către persoane de alte naționalități adesea pot duce la neînțelegeri sau confuzii. Ying Chan s-a reîntâlnit cu Honda când a venit în Japonia deoarece ambasadorul japonez, care aflate că Honda a avut legături cu familia regală thailandeză, a trimis o scrisoare de recomandare, în care îi cerea lui Honda să vorbească cu Prințesa, pe cât posibil, numai în japoneză pentru a o ajuta să-și îmbogățească vocabularul.

În timp ce o privea pe Ying Chan cu figura ei naivă, Honda era încercat de un sentiment de compasiune. Stătea ghemuită lângă șemineu, într-o țară necunoscută, implicată într-un complot trupesc, nici pe departe blând. Pe obrazul maroniu se reflectau flăcările, iar părul părea că arde, zâmbetul statornic de pe buzele ei dezvăluia acei dinți albi, minunați; toate acestea îl umpleau pe Honda de compasiune.

— Când tatăl tău era în Japonia, pe perioada iernii, tot timpul era înfrigorat. Îmi era milă de el. De-abia aștepta venirea verii. Probabil că și tu ești la fel.

— Așa este. Nu-mi place frigul!

— Probabil că n-o să mai dureze mult. În două luni o să fie aproape cam la fel ca în Bangkok... Când te privesc așa, zgribulită, îmi aduc aminte de tatăl tău și, implicit, de tinerețile mele... a spus Honda în timp ce se ducea spre șemineu pentru a-și aprinde țigara.

A aruncat o privire spre genunchii lui Ying Chan. La început, depărtați, apoi s-au unit, asemenea sensibilelor frunze ale arborilor de mătase.

Deoarece dăduseră scaunele la o parte și se așezaseră pe covor, Ying Chan putea fi observată în mai multe ipostaze. De exemplu, putea să stea elegant pe scaun sau să stea aplecată pe o parte, cu picioarele ei minunate încrucișate, jucând rolul femeii europene irezistibile. Honda rămânea uimit când, deodată, ieșea din aceste șabloane. Așa s-a întâmplat când a venit pentru prima oară lângă șemineu. De frig și-a băgat capul

între umeri, a scos bărbia în afară, îngropându-și gâtul între umeri. Modul în care își mișca încheieturile firave și vorbele ei sugerau o superficialitate tipic chinezească. Se apropiase din ce în ce mai mult de foc și stătea în fața șemineului, asemenea unei femei care vinde fructe în umbra verde-crud a după-amiezii tropicale, într-o piață scăldată de raze incandescente. Stătea cu ambii genunchi spre foc, cu coapsele în aer. Și-a aplecat spatele astfel încât pieptul plin și pulpele încordate se împingeau reciproc; centrul de greutate era la punctul de tangență al sânilor presați cu pulpele, trupul i se balansa ușor, într-un mod extrem de vulgar. În astfel de momente tensiunea mușchilor se acumula în fese, pulpe, spate, în toate locurile mai puțin nobile, iar Honda a simțit un miros înțepător de sălbăticie, ca acela emis de frunzele moarte din junglă.

Katsumi pretindea că este calm, însă umbra paharului de brandy șlefuit, conturată pe mâna lui, trăda irascibilitatea. Honda disprețuia dorința lui sexuală.

— O să fie bine în noaptea asta. Camera ta este încălzită suficient, a spus Honda, aducând în discuție pentru prima oară ideea că va rămâne acolo peste noapte. Sunt două sobe electrice mari. Datorită influenței lui Keiko, capacitatea instalației electrice este la același nivel cu cea din baza forțelor de ocupație.

Totuși, Honda nu a zis de ce vila aceasta în stil european nu are un sistem de încălzire precum cel coreean, prin podea, sau cel chinezesc. Oamenii i-au recomandat sistemul prin perete, cu cărbune în locul uleiului, care era mult mai greu de obținut. Soția lui a fost de acord, dar Honda nici n-a vrut să audă. Încălzirea prin perete era un mecanism care trecea aerul prin pereții dubli, însă pentru el era important să aibă un singur rând de pereți.

Honda a pretextat că pleacă de acasă pentru a studia ceva în liniște. Cuvintele rostite de soția lui la plecare i-au rămas întipărite în minte, asemenea unui blestem: „Acolo este frig.

Ai grijă să nu răcești! În zilele ploioase, la Gotemba e inimaginabil de frig. Ferește-te de răceală!"

Honda și-a pus ochiul în dreptul deschizăturii. Genele se întorseseră și îi atingeau pleoapele subțiri.

Ying Chan încă nu se schimbase. Pijamaua pentru oaspeți era întinsă pe pat. Stătea pe un scaun în fața oglinzii și se uita fix la ceva. La început Honda a crezut că citește o carte, dar era mult mai mică și mai subțire, parcă o fotografie. Ar fi vrut să vadă despre ce fotografie era vorba, așa că a încercat din toate unghiurile, dar nu a putut distinge.

Fața fredona o melodie monotonă, pesemne un cântec thailandez. Honda auzise astfel de ritmuri populare în Bangkok, cântate pe tonuri înalte, stridente, la viori chinezești. Dintr-o dată, incantația l-a făcut să-și aducă aminte de lanțurile de aur strălucitoare din jurul băncilor sau de imaginea piețelor plutoare extraordinar de animate dimineața.

Ying Chan și-a băgat poza în geantă și a făcut doi-trei pași spre pat, adică spre deschizătura de unde privea pe furis Honda. El avea senzația că Ying Chan venea spre el cu intenția de a sparge peretele cu orificiu. I se tăia respirația. De fapt, ea sărise în patul cel mai îndepărtat, încă acoperit de acoperitură și, din el, a țâșnit apoi în cel dinspre perete, care deja fusese pregătit. Honda nu-i mai vedea decât picioarele.

Ying Chan a sărit în pat de două-trei ori. Cu fiecare săritură își schimba direcția. Honda vedea ciorapii răsuciți.

Picioarele ei frumoase erau înfășurate în nailon lucios; pulpele line și gleznele rigide erau subțiate. Tălpile erau lipite de saltea și trupul se balansa în timp ce-și îndoise ușor genunchii, iar fusta ei, în vânt, lăsa la vedere partea piciorului de deasupra genunchilor. În partea superioară a ciorapilor, unde textura era diferită și galbenul roșiatic era mai pronunțat, se vedeau clipsurile jartierelor, asemenea unor boabe verzi de fasole, abia ieșite din teacă. Mai jos, gleznele dezgolite, întu-

necate, erau precum cerul în zorii zilei, privit printr-un luminator.

Când a sărit, și-a pierdut echilibrul și picioarele de sub ochii lui Honda s-au înclinat înspre dreapta, lăsând impresia că o să cadă, dar ea a sărit din pat fără probleme. Probabil că acesta era obiceiul ei copilăros de a încerca paturile cu care nu era familiarizată.

Apoi a privit cu atenție modelul kimonoului de noapte pregătit de Honda. L-a pus pe deasupra rochiei și, în fața oglinzii, s-a privit din toate unghiurile. După aceea a desfăcut kimonoul și s-a așezat pe scaunul din fața oglinzii. Cu degetele de la ambele mâini și-a prins închizătoarea lanțului de aur și l-a scos cu dibăcie. A ridicat degetele în fața oglinzii, dar, când să-și scoată inelele, s-a oprit. Pe Honda, imaginea lui Ying Chan reflectată în oglindă, mișcările ei lente și expresia feței îl duceau cu gândul la mișcarea din apă sau la o marionetă manipulată de un păpușar.

În loc să-și scoată inelele, Ying Chan și-a înălțat mult mâinile spre lustra de pe tavan. Inelul bărbătesc cu smarald, prea ostentativ pe degetul ei, scăpăra, și fețele hidoase, aurite ale zeilor-protectori *yasuka* răspândeau reflexii luminoase.

În sfârșit, și-a dus mâinile la spate și a început să desfacă micile capse ale bridelor. Honda și-a ținut respirația.

Imediat, Ying Chan a lăsat mâinile în jos și și-a îndreptat fața spre ușa din partea dreaptă. Ușa, care ar fi trebuit să fie încuiată, se deschidea cu cheia de rezervă primită de Katsumi de la Honda. Honda și-a mușcat buzele, enervat de proasta sincronizare. Încă două-trei minute și Ying Chan s-ar fi dezbrăcat.

Brusca îngrijorare a tinerei inocente a transformat rama rotundă și obscură a deschizăturii în tabloul unui moment critic. Încă nu știa cine avea să intre pe ușă. Probabil că un mare păun alb urma să pășească trufaș în cameră, umplând camera cu parfum de crin. Fâlfâitul aripilor, țipetele lui, asemenea scârțâitului unui scripete, ar schimba întreaga

cameră în salonul liniștit al Palatului Trandafirilor din acea după-amiază...

Numai că persoana care a intrat era doar un tânăr îngâmfat și banal. Fără să dea explicații pentru gestul de a deschide ușa, a îndrugat ceva la nimereală, cum că nu ar fi avut somn. Tânăra și-a recăpătat zâmbetul și i-a oferit un scaun. Au purtat o discuție lungă. Ca să-i facă plăcere, Katsumi vorbea în engleză, iar Ying Chan, dintr-odată, a devenit vorbăreață. Honda a căscat, continuând să-i spioneze prin deschizătură.

Katsumi și-a pus mâinile peste ale ei. Ea nu și le-a retras. Honda o privea insistent, dar nu mai putea rămâne în aceeași poziție pentru mult timp, cu gâtul întins.

Honda s-a sprijinit de bibliotecă și a încercat să priceapă ce se întâmpla dincolo de sunete. Întunericul îi dădea frâu liber imaginației. În mintea lui, lucrurile progresau, pas cu pas, mult mai rațional decât realitatea. După el, Ying Chan deja începuse să se dezbrace, iar colierul ei de aur căzuse. Când și-a ridicat brațul stâng și a zâmbit, cele trei alunițe au apărut pe partea stângă, simboluri ale stelelor din seducătorul cer tropical înnoptat. Pentru el erau simboluri ale interdicției... Honda și-a acoperit ochii și imaginea stelelor s-a pierdut imediat în întuneric...

Dincolo era agitație.

Honda s-a uitat în grabă pe gaură. S-a lovit cu capul de un raft. Era mai îngrijorat de gălăgia produsă decât de durere, dar situația de dincolo de perete era departe de a fi interesată de zgomote minore.

Katsumi o prinsese în brațe pe fata care opunea rezistență. Cele două trupuri se balansau înăuntrul și în afara razei lui vizuale. Rochia fetei era deschisă, iar spatele ei, transpirat, brun-roșcat și breteaua de la sutien au ieșit la iveală. Ying Chan și-a eliberat mâna și a strâns pumnul. Verdele smaraldului strălucea, precum o insectă zburătoare. Când colo, ce să vezi, acea insectă a zgâriat obrazul lui Katsumi; el a dus mâna

la față și s-a tras înapoi... Apoi s-a auzit cum deschide ușa și părăsește camera. Ying Chan, cu respirația tăiată, s-a uitat în jur și a tras unul dintre scaune, cu care, probabil, voia să blocheze ușa.

Văzând acestea, Honda s-a panicat. Katsumi, chiar dacă se pretindea matur, era un puști răsfățat. În cel mai scurt timp avea să ceară primul ajutor pentru zgârietură.

De acum Honda avea multe de făcut. A pus înapoi cărțile groase, una câte una, fără zgomot și, cu meticulozitatea unui criminal, a verificat pe întuneric ca nu cumva să fie puse cu susul în jos. După ce a terminat cu asta, s-a asigurat că ușa camerei de studiu este închisă, a stins soba din camera respectivă și s-a întors tiptil în dormitor. S-a schimbat în pijama, a pus hainele cu care fusese îmbrăcat în dulap și s-a băgat în pat. Aștepta din moment în moment venirea lui Katsumi, așa că se pregătea să pară trezit din somn.

Aceasta devenise o experiență necunoscută din „tinerețea” lui Honda: iuțeala și agilitatea studentului din cămin, care a încălcat regulile și se întoarce în așternuturi, fără ezitare, cu un aer inocent. Cu toate că stătea liniștit cu capul pe pernă, după atâta agitație inima îi bătea cu o asemenea putere, încât perna, însuflețită, se ridica și cobora. A durat ceva până să se liniștească.

Probabil Katsumi nu era hotărât dacă să vină sau nu în camera lui Honda. Cu siguranță această lungă ezitare era din cauza chibzuirii avantajelor și dezavantajelor unei vizite inopinate. În timp ce-l aștepta pe Katsumi, dar nemainădăjduind că vine, Honda a adormit.

În dimineața următoare, ploaia se opri și un brocart auriu de raze se strecura printre draperiile ferestrei dinspre vest.

Honda și-a pus eșarfa și halatul gros, apoi a coborât în bucătărie, dorind să le pregătească tinerilor micul dejun. Katsumi deja stătea pe un scaun în hol, îmbrăcat de plecare.

— Ce devreme te-ai trezit! a spus Honda prompt, de pe la jumătatea scărilor, privind lung la obrajii palizi ai tânărului.

Katsumi deja aprinsese focul în șemineu. Nu se străduia să-și ascundă obrazul stâng, iar Honda a fost dezamăgit să nu vadă în lumina focului o cicatrice mare. Avea doar o zgârietură superficială, despre care putea să dea orice fel de explicație.

— Nu vrei să luați loc puțin? Katsumi i-a arătat un scaun, de parcă el ar fi fost gazda.

— Bună dimineața, a salutat Honda din nou și s-a așezat.

— Voiam să port o discuție cu dumneavoastră, domnule Honda. M-am trezit la prima oră special pentru asta, a zis, de parcă i-ar fi făcut o favoare.

— Și... cum a fost?

— A fost bine.

— Ce înseamnă „bine“?

— Așa cum mă așteptam, a zâmbit tânărul cu un subînțeles profund. Pare a fi un copilăș, dar nu prea este.

— Ți s-a părut că este prima dată?

— Eu sunt primul ei bărbat... au să mă invidieze următorii.

Deoarece considera că este o prostie să avanseze discuția, Honda a schimbat subiectul.

— Știi... ai observat niște semne specifice pe trupul ei? Pe parte stângă, sub braț, trei alunițe aliniate, aproape artificial de minunate. Le-ai observat?

Pe fața relaxată a lui Katsumi s-a instalat o grimasă încurcată. Erau mai multe tertipuri prin care putea ascunde adevărul, dar a decis că este propice să sacrifice minciunile pentru chestiuni mai importante... Era interesant să intuiești multitudinea de răspunsuri derulate în mintea tânărului. Pe neașteptate, Katsumi s-a lăsat pe spătarul scaunului, cu o mișcare exagerată și a țipat:

— Am pierdut! Sunteți un om malefic. Mi-am ieșit din mână. Am fost păcălit de engleza ei când mi-a spus că e prima ei experiență. Dumneavoastră deja îi cunoașteți trupul!

Acum era rândul lui Honda să râdă.

— Te-am întrebat dacă ai văzut cele trei alunițe.

Tânărul a răspuns cu respirația tăiată. În această situație era obligat să-și demonstreze calmul fictiv.

— Da, le-am văzut. Erau umezite de la transpirație și se mișcau împreună în lumina obscură; pe pielea aceea aveau o aură misterioasă și o frumusețe de neuitat.

Honda s-a dus în bucătărie și a pregătit un mic dejun în stil continental: doar cafea și croasant. Katsumi s-a oferit să ajute, cu un avânt greu de imaginat pentru el. A pus farfuriile, l-a întrebat pe Honda unde ține lingurițele, le-a aranjat – parcă impulsionat de simțul responsabilității. Pentru prima oară, pe Honda îl încerca un sentiment de prietenie, apropiat de compasiune, pentru acest tânăr.

Se certau referitor la cine ar trebui să-i ducă micul dejun prințesei. Honda s-a impus în fața lui Katsumi, invocând drepturile proprietarului. Stăpânul casei a pus farfuriile pe tavă și a urcat agale la etaj.

A bătut la ușă. Nici un răspuns. A pus tava pe podea și a deschis cu cheia de rezervă. Din cauză că era ceva proptit în ușă, s-a deschis greu.

Honda s-a uitat prin camera scăldată în lumina dimineții. Ying Chan plecase.

37

În ultima vreme, doamna Tsubakihara se întâlnea tot mai des cu Imanishi.

Era complet oarbă. Nu era în stare să formuleze păreri pozitive despre bărbați. Nu putea nici să-i citească dintr-o privire, nici să-i împartă în categorii: porci ori lupi ori legume. Tocmai această femeie, dintre toate ocupațiile posibile, alesese să scrie poezie.

În cazul în care conștientizarea compatibilității era semnul unei iubiri mândre, atunci nimeni nu putea să aline orgoliul lui Imanishi mai bine decât femeia aceasta, oarbă la orice fel de compatibilitate. A început să-l iubească pe acel bărbat de patruzeci de ani ca pe „propriul copil“.

Nici un bărbat de pe lumea asta nu era mai lipsit de tinerețe fizică, prospețime sau curaj decât el. Avea un stomac sensibil, pielea albă, flască și răcea imediat. Trupul lui alungit, lipsit de mușchi fermi, era asemenea unui *obi* desfăcut, lung, și mergea legănat. Cu alte cuvinte, era un intelectual.

Trebuie să fi fost tare greu să iubești un astfel de bărbat, dar așa cum doamna Tsubakihara compunea cu ușurință poezii nereușite, tot așa s-a îndrăgostit de Imanishi. În tot ceea ce făcea, era strălucitor de inabilă. Supunerea cu care asculta criticile aduse propriei persoane o făcea să urmărească cu bucurie reproșurile personale, neîntrerupte ale lui Imanishi. În orice privință ea se ghida după următoarea premisă: „critica este calea scurtă către progres“.

Adevărul este că Imanishi avea ceva în comun cu ea: nu era deranjat de infantilismul ei când discuta cu seriozitate despre literatură și poezie, iar el alegea această ocazie pentru a-și exprima confesiunile ideologice. Îmbinarea ciudată dintre cinismul profund și imaturitate avea o anume tinerețe bolnăvicioasă, care, uneori, scânteia în privirea lui Imanishi. Iar doamna Tsubakihara credea că lui îi plăcea să spună lucruri care rănesc oamenii, tocmai pentru că era inocent.

Cei doi se întâlneau mereu la un mic han cochec deschis de curând pe colina Shibuya. Fiecare cameră era separată de celelalte printr-un râuleț care curgea din curtea interioară. Lemnăria era nouă, curată, iar intrarea era destul de retrasă.

Pe data de 16 iunie, pe la orele optsprezece, taxiul cuplului tocmai se îndrepta spre gara Shibuya și a fost prins într-o

mare de oameni. Nu mai putea înainta. Hanul era la vreo cinci-șase minute de mers pe jos, așa că Imanishi și doamna au coborât din taxi.

Un cor numeros cânta *Internaționala*. Cei doi erau puternic impresionați de vocile oamenilor. Se vedeau o mulțime de placarde cu mesajul „Abrogarea Legii pentru Prevenirea Activităților Subversive” și, de pe podul liniei Tokugawa, se vedea alta, scrisă cu litere mari: „DUCETI-VĂ ACASĂ, YAN-KEILOR!” Fețele oamenilor care roiau în piață erau îmbujorate, aveau culoarea veseliei în fuga spre distrugere.

Doamna Tsubakihara era speriată și s-a ascuns în spatele lui Imanishi. Din cauza temerii și neliniștii, el era atras, în mod inconștient, spre mulțime. Licărirea strecurată printre picioarele nestatornice ale demonstraților și lumina de afară formau o țesătură de raze, zgomotul pașilor se înteeța precum o rafală, apoi țipetele acopereau vocile corului și sunetul aplauzelor neregulate creștea; noaptea turbulentă cobora peste mulțimea de oameni. Acestea îi aminteau lui Imanishi de frisoanele îngrozitoare care-l scuturau când temperatura îi creștea brusc – simptome ale frecventelor sale răceli. Toți aveau senzația că sunt jupuiți, ca niște iepuri, și că, sub cerul liber, carnea lor roșie este dezvelită.

— Poliția! Poliția!

Sunetul s-a propagat, iar mulțimea s-a împrăștiat care încotro. Corul cu *Internaționala*, care până în acel moment formase un val mare, unit, s-a spart în pâlcuri. Oamenii zăboveau ici-colo, la fel ca bălțile după ploaie. Coriștii s-au pierdut în freamătul mulțimii de la ora de vârf și s-au omogenizat cu ea. Dubițe albe ale poliției, ce patrulau prin zonă, s-au oprit în fața statuii de bronz a câinelui credincios, Hachikō, și din ele au sărit polițiști cu caschete bleumarin, asemenea unui roi de lăcuste.

Imanishi a prins-o de mână pe doamna Tsubakihara și, cu respirația tăiată, a început să fugă odată cu mulțimea. Toți se

luptau să scape. Când a ajuns la magazinul de vizavi de piață, Imanishi a respirat adânc. Era uluit că fusese în stare să alerge. Chiar și el putea să fugă. După aceea, a început să simtă palpi-tații precipitate, neobișnuite și o durere în piept.

În comparație cu el, frica doamnei Tsubakihara, ca și triste-țea, era oarecum stereotipă. Strânsese geanta la piept și se cuibărise lângă Imanishi, copleșită de evenimente. Lumina violetă a neodelor, reflectată pe obraji pudrați, părea să trans-forme frica ei în sîdf. Cu toate acestea, privirea ei nu era disperată.

Imanishi a pășit cu grijă de-a lungul magazinului și s-a uitat în zare spre agitația mulțimii din fața stației. În mijlocul strigătelor și ale vocilor deznădăjduite, imensul ceas iluminat din gară măsura timpul în liniște.

Parfumul judecății de apoi se ridica. Lumea devenea roșie, precum ochii unei persoane nedormite. Lui Imanishi i se părea că ascultă sunetul ciudat al viermilor de mătase în crescătorie, mîncînd cu îndârjire frunzele de dud.

Atunci, în depărtare, s-au ridicat flăcări din dubițele albe ale poliției. Probabil că demonstrații aruncaseră cocktailuri Molotov. Într-o secundă, s-au ridicat raze de foc purpurii, vii, amenințătoare, și glasuri disperate însoțite de un fum alb. Imanishi și-a dat seama că zâmbește.

Când în sfârșit păraseau locul acela, doamna Tsubakihara a observat că printre degetele lui Imanishi atârna ceva.

— Ce ai acolo?

— Tocmai l-am cules de pe jos.

Imanishi a desfăcut pumnul și, în timp ce mergea, i-a arătat un fel de zdreanță negricioasă. Era un sutien negru din dantelă. Era complet diferit de tipul folosit de doamna Tsubakihara, cu siguranță aparținea unei femei care avea încredere excesivă în sînnii ei. Era o măsură mare, fără bretele, iar balenele cu-sute în cupe accentuau volumul celor două adâncituri aro-gante, sculpturale.

— Vai, ce scârbos! De unde l-ai luat?

— Adineauri, de acolo. Când am fost împinși de oameni și am alergat spre magazin, am simțit că s-a prins ceva de piciorul meu. Țsta era. S-a târât după mine și, uite, s-a umplut de noroi.

— E murdar. Aruncă-l!

— Totuși, e ciudat.

Imanishi era entuziasmat de curiozitatea manifestată de trecători, așa că-l afișa fără jenă.

— Cum ar putea să-ți cadă așa ceva? Oare se poate așa ceva? a întrebat Imanishi.

Bineînțeles că nu. Sutienele, chiar și cele fără bretele, se prind zdravăn în copci. Indiferent cât de decoltată era bluza, sutienul nu se putea desface și cădea. Tot împinsă de mulțime, și l-a scos ea, sau altcineva i l-a scos. Varianta din urmă era mai puțin probabilă. Mai mult ca sigur femeia și-l scosese din proprie inițiativă.

Pentru ce? În orice caz, în mijlocul flăcărilor, întunericului și al țipetelor, o pereche de sâni mari fuseseră eliberați. Nu-i ținea altceva decât cochilia lor de satin, dar elasticitatea determinată a volumului bustului era confirmată incontestabil de matrița din dantelă neagră. Femeia îl aruncase în mod intenționat, cu mândrie. Aureola fusese îndepărtată, iar luna a apărut în întunericul turbulent. Imanishi a ridicat numai aureola, dar avea impresia că a obținut mai mult decât dacă ar fi cules chiar sânii; căldura lor, senzația de alunecare iscusită și amintirile pasiunii roiau precum moliile în jurul becului. Și-a dus nonșalant sutienul la nas. Mirosul parfumului ieftin pătrunsese în material și, în ciuda noroiului, încă se simțea. Imanishi era convins că trebuie să fi fost al unei prostituate specializate în soldații americani.

— Ești un om îngrozitor!

Doamna Tsubakihara era extrem de supărată. Mai mereu răutatea vorbelor lui avea o nuanță critică, dar o faptă atât de dezgustătoare era malițioasă și de neiertat. Aici nu mai era

vorba despre critică, ci de o ofensă meschină. A măsurat cupa sutienului cu privirea și a simțit disprețul lui Imanishi față de sânnii ei îmbătrâniți și veștejiți.

Odată depărtați de piața din fața stației, nimic nu se schimbaseră pe drumul de la Dealul Dōgen la Shōtō, de-a lungul căruia magazinașe construite în pripă stăteau aliniate în ruinele bombardamentului. La ora aceea bețivii hoinăreau deja, iar neoanele planau deasupra lor precum niște bancuri de peștișori aurii.

„Dacă nu mă grăbesc, se întoarce iadul. Trebuie să mă îndrept în fugă spre distrugere“, se gândea Imanishi. Imediat ce scăpase de pericol, încercarea grea i-a îmbujorat obrazii. Fără să mai fie apostrofat de doamna Tsubakihara, deja lăsase sutienul negru să-i alunece printre degete pe drumul unde aerul stătut era înăbușitor și umed.

Imanishi era obsedat de ideea că iadul rutinei zilnice îl va mânca imediat, dacă distrugerea nu-l va lovi cât de curând. Dacă distrugerea nu va veni la el fără întârziere, încă o zi... va avea din nou această închipuire a devorării. Era mai bine să fii prins dintr-odată în mijlocul dezastrului, decât să fii consumat de cancerul imaginației. Probabil că aceasta era o temere inconștientă: mediocritatea lui indubitabilă *va fi dezvăluită*, dacă nu-și va pune capăt zilelor degrabă.

Imanishi putea distinge semnale ale catastrofei în cele mai neînsemnate lucruri. Omul găsește negreșit prevestirile pe care și le dorește.

Își dorea să vină revoluția. Nu știa dacă va fi revolta celor de dreapta sau a celor de stânga. Ar fi nemaipomenit dacă, în numele răzvrătirii, ar condamna la ghilotină pe cineva ca el, un profitor de pe urma companiei de asigurări a propriului tată. Chiar dacă își făcea publică propria rușine, nu era sigur că mulțimea îl va detesta. Dacă gestul lui ar fi fost privit ca un semn de căință? Dacă s-ar instala o ghilotină în piața

agitată din fața stației și vor veni zile când sângele va șiroi, atunci prin moarte el ar putea deveni „cel memorat“. Se imagina sub ghilotina din lemn înfășurată în pânză roșie și albă, ca o gheretă a Loteriei, împodobită cu steaguri cu prețurile speciale de vară, din zona comercială, și o etichetă cu „reducere“ pe cuțitul ghilotinei; îl trecuseră florii.

Doamna Tsubakihara l-a tras de mânecă pe Imanishi, care mergea visând cu ochii deschiși, făcându-l atent la intrarea în han. Menajera aștepta în vestibul și i-a condus în liniște la camera lor obișnuită. Odată rămași singuri, Imanishi încă era agitat, susurul apei fiind impregnat în mintea lui.

Au comandat pui fierț și *sake*. De obicei, în timp ce așteptau ca mâncarea să fie preparată la bucătărie, aveau un fel de salut fizic. Acum, doamna Tsubakihara l-a dus în baie și l-a pus să se spele bine-bine pe mâini, lăsând robinetul deschis, în timp ce ea îl supraveghea.

— Încă! Nu e suficient! a zis ea.

La început Imanishi nu a înțeles de ce este pus să se spele pe mâini, dar după expresia ei serioasă și-a dat seama că era din cauza sutienului pe care-l luase.

— Nu! Spală-te bine!

A acoperit înnebunită mâinile lui Imanishi cu săpun, a deschis la maxim robinetul, fără să țină cont de sunetul enervant și de improșcarea apei în chiuveta de cupru. La sfârșit, lui îi amortiseră mâinile.

— Eu cred că este suficient.

— Nu, nu este. Ce crezi tu că o să se întâmple dacă o să mă atingi cu mâinile alea? Faptul că mă atingi pe mine înseamnă că atingi memoria fiului meu. Memoria lui este în mine. Atingerea amintirii sacre a lui Akio, adică amintirea unui zeu... cu mâinile acelea pângărite...

Scăpând aceste cuvinte, s-a întors brusc și și-a acoperit fața cu o batistă.

Frecându-și mâinile sub jetul de apă, Imanishi a privit-o pieziș. Dacă începea tânguiala era un semn că trecuse peste ceea ce se întâmplase și că era pregătită să accepte orice.

Mai târziu au băut *sake*, iar Imanishi a spus pe un ton blând:

— Aș vrea să mor imediat.

— Și eu, a consimțit doamna Tsubakihara.

Pielea ei transparentă, precum hârtia din orez, avea roșeața palidă pe care o căpăta când alcoolul începea să-și facă efectul.

În camera alăturată, unde ușile glisante erau deschise, conetururile bleu ale plăpumii de mătase, care coborau și urcau, sclipeau de parcă ar fi respirat ușor. Pe masă, într-un bol cu apă pluteau bucățele de scoici, cu irizații roz, artificiale printre pliurile întunecate, iar mâncarea clocotea în vasul de pământ.

Fără să spună nimic, Imanishi și doamna Tsubakihara știau că amândoi așteptau ceva – probabil același lucru.

Era extaziată de fiorul păcatului și de așteptarea pedepsei pentru aceste întâlniri secrete, fără consimțământul lui Makiko. Și-o imagina pe Makiko intrând în cameră, fluturând pensula pentru corectură înmuiată în cerneală roșie și zicând: „Asta nu este poezie. Încearcă să te *transpui* în versurile create. Eu sunt aici să te ajut!”

Imanishi, așa cum îi stătea în fire, și-ar fi dorit să ducă acțiunea până la capăt, sub privirea disprețuitoare a lui Makiko, asemănătoare unui uragan. Prima noapte la vila din Ninooka fusese apogeul visului său, iar acea aventură cu doamna Tsubakihara trebuia atinsă din nou. Chiar în culmea extazului, ochii pătrunzători ai lui Makiko îi fixau, asemenea unor stele înghețate. Avea neapărată nevoie de acea privire.

Fără acei ochi, nu putea îndepărta mirosul fățarnic al împreunării lui cu doamna Tsubakihara – nu putea scăpa de stigmatul cuplului ilicit. Ochii aceia aparțineau celei mai autoritare pețitoare; ochii aceia pătrunzători de zeiță străluceau

Într-un colț întunecat al camerei, se uneau cu ei și în același timp îi refuzau, îi iertau și în același timp îi disprețuiau. Acei ochi controlau consimțirea printr-un drept misterios și impunător. Doar în fața lor bazele uniunii acestui cuplu erau justificabile: departe de ei, cei doi nu erau decât niște fire de iarbă veștejită, în derivă, pe apa întâmplărilor. Relația lor nu era decât un contact vremelnic: o femeie, prizoniera unui trecut ireversibil și iluzoriu, și un bărbat legat de un viitor iluzoriu, ce nu avea să vină niciodată – exact ca zgomotul sec al pieselor de *go* din cutia lor.

Imanishi avea senzația că Makiko deja stătea nemișcată, așteptând, în camera alăturată, în care lumina acestei camere nu bătea. Senzația prezenței ei devenea din ce în ce mai accentuată și simțea nevoia să verifice. Imanishi s-a ridicat special ca să inspecteze. Doamna Tsubakihara nu a pus întrebări; probabil că și ea avea același sentiment. Într-un ungher al camerei de patru rogojini și jumătate, un aranjament de iriși violeți plutea, precum rândunelele în zbor.

*

Ca de fiecare dată după ce se consuma actul, stăteau întinși, nepăsători, și se angrenau în discuții despre te miri ce, ca două prietene.

— Makiko doar se folosește de tine. Ție ți-e teamă că nu poți deveni poetă prin propriile puteri, dacă te dezici de ea. Probabil că acest lucru a fost valabil până acum, dar trebuie să conștientizezi că ai ajuns într-un punct culminant al existenței tale. Dacă nu renunți la Makiko, evoluția ta nu va fi mulțumitoare.

— Dacă devin orgolioasă și îmi declar independența, evoluția mea în poezie se va opri imediat.

— De unde ai scos asta?

— Nu am scos-o eu, acesta este adevărul!

Imanishi ar fi vrut să întrebe dacă până acum „evoluția” ei în poezie fusese remarcabilă, dar bunul-simț nu i-a permis să pună o asemenea întrebare insolentă. Totuși, aceste cuvinte, prin care încerca să le despartă pe cele două, nu veneau din suflet. Simțea că doamna Tsubakihara a răspuns știind foarte bine cum stau lucrurile.

Doamna Tsubakihara și-a tras cearșaful până la gât, fără grabă, apoi, cu fața îndreptată spre tavanul întunecat, a recitat o poezie proaspăt compusă. Imanishi a criticat-o imediat.

— Este o poezie bună, dar mă deranjează sentimentul meschin al existenței laice, îi lipsește universalitatea. Probabil ultimul vers este de vină: „Albastrul lacului adânc”. Nu are sens, este conceptual. Nu schițează viața.

— Da. Așa pare a fi. Mă doare dacă sunt criticată imediat după ce am compus o poezie, dar după o perioadă, observ *lipsurile*. Însă doamna Makiko a apreciat această poezie. Spre deosebire de tine, a lăudat tocmai acest ultim vers. A ținut totuși să menționeze că ar fi fost mai armonios: „Albastru este lacul adânc”, decât „Albastrul lacului adânc”.

Tonul doamnei Tsubakihara era condescendent, de parcă asmuțea o autoritate împotriva celeilalte autorități. Binedispusă, a început să-și bârfească în amănunt cunoștințele, lucru care-l încânta întotdeauna pe Imanishi.

— Zilele trecute am văzut-o pe Keiko. Mi-a spus ceva interesant.

— Ce?

Imanishi a devenit brusc curios. Cum stătea întins pe burtă, s-a răsucit și a răsturnat muntele de scrum din scrumieră peste pieptul doamnei Tsubakihara, înfășurat în cearșafuri.

— Este vorba de domnul Honda și Prințesa thailandeză, a adăugat doamna. Zilele trecute, i-a luat pe Prințesă și pe nepotul lui Keiko, Katsumi, prietenul Prințesei, și i-a dus în mare taină la vila lui din Ninooka.

— Mă întreb dacă cei trei au dormit împreună.

— Domnul Honda nu ar face așa ceva! Este o persoană liniștită, inteligentă. Probabil că voia să fie intermediarul tinerilor îndrăgostiți. Toată lumea știe că o adoră pe Prințesă, dar nici nu se cade să punem problema, ținând cont de diferența de vârstă.

— Și care este rolul lui Keiko în toată povestea asta?

— Ea a fost un simplu spectator, întâmplarea a făcut să fie și ea la vila ei din Ninooka. Jack era liber și au rămas acolo peste noapte. Pe la trei dimineața, s-a auzit un ciocănit la ușă și Prințesa a țâșnit în casă. Îi trezise din somn. Indiferent cât de multe întrebări i-au pus, fata n-a vrut sub nici o formă să scoată o vorbă. Era la capătul puterilor. I-a rugat s-o găzduiască în noaptea respectivă și așa au făcut. Keiko a spus că intenționa să-l anunțe pe domnul Honda dimineața.

După toate acestea, s-a trezit târziu, după ce și-au băut în grabă cafeaua, și l-a zorit pe Jack să se întoarcă la tabără. Când l-a condus până la jeep, a dat peste domnul Honda, care era alb ca hârtia. Se pare că era pentru prima oară când îl vedea pe domnul Honda atât de deprimat, așa că a bufnit-o râsul.

Știa că o caută pe Ying Chan, dar, dorind să-l necăjească puțin, l-a întrebat dacă s-a trezit atât de devreme ca să facă o plimbare. El a spus, cu o voce tremurândă, că Ying Chan a dispărut. După ce l-a ținut în suspans o vreme, tocmai când el renunțase și era pe picior de plecare, Keiko l-a informat că Ying Chan a stat la ea noaptea trecută. Atunci Honda, la cei șaiszeci de ani, a roșit ca un adolescent și a întrebat: „Chiar așa?” Părea cel mai fericit om de pe pământ.

Când Keiko l-a condus în camera de oaspeți și a văzut-o pe Prințesă dormind profund, aproape că a leșinat de bucurie. În ciuda agitației, ea nu s-a trezit. Ying Chan avea obrajii îngropați în părul negru, gura adorabilă întredeschisă, genele lungi închise. Ca și cum ar fi avut un vis frumos, s-a alintat și s-a întors pe partea cealaltă.

Epuizarea, atât de clară în expresia ei din urmă cu patru-cinci ore, când sosise într-un suflet acolo, dispăruse; pe obrajii ei se întorsese vigoarea inocentă; respira liniștită.

38

Pentru Honda, Prințesa devenise din nou inaccesibilă. Zi-lele anotimpului ploios, fără lună, nu conteneau.

În dimineața aceea, când a văzut fața Prințesei adormite, nu a vrut s-o trezească. A rugat-o pe Keiko să aibă grijă de ea și s-a întors la Tokyo. Rușinat de el însuși, nu s-a mai întâlnit cu Prințesa și nici n-a mai primit vești de la ea.

În perioada aceea de pace și liniște, Rie a devenit geloasă.

— În ultima vreme Prințesa nu a dat nici un semn, a spus ea nonșalant la masă.

Cuvintele ei erau ușor caustice, însă ochii cercetau cu nesaț.

Rie s-a lovit de un perete alb care nu reflecta nimic și tot-mai de aceea a început să deseneze pe el picturi, prin asociere liberă.

Honda avea obiceiul să-și spele dinții cu meticulozitate în fiecare dimineață și seară.

A observat că periuța lui era schimbată frecvent, cu mult înainte de a fi uzată. A presupus că Rie a cumpărat o duzină de periute de aceeași formă, aceeași culoare, aceeași greutate și le schimba când credea de cuviință. Totuși, le schimba prea des. Deși era o problemă mărunță, într-o dimineață i-a atras atenția lui Rie.

— Ce zgârcit ești! Chiar zgârcit. Nu este cam ciudat că un milionar se preocupă de așa ceva?! a răspuns ea, bâlbâindu-se de furie.

Honda nu i-a înțeles reacția, așa că a lăsat-o în pace. Mai apoi și-a dat seama că ea îi schimba periuța în diminețile următoare nopților în care el se întorcea târziu. Se pare că ea se

ducea pe furie să le schimbe după ce el adormea. Abia a doua zi, după ce inspectase cu minuțiozitate perii strălucitori ai periutei vechi, căutând urme de la rujul sau de la parfumul altei femei, o arunca.

Adesea, din diverse cauze, lui Honda îi sângerau gingiile. Chiar dacă nu avea încă nevoie de proteză dentară, se plângea de un început de parodontoză. „Oare ce credea Rie despre petele roșiatice de la baza perilor?”

Părea plictisită de timpul acesta liber, dar, totodată, ochii și simțurile îi stăteau la pândă. Câteodată, Honda o considera pe Rie o chimistă entuziastă, care își dedică timpul creării unui nou compus din oxigenul și azotul din atmosferă. Cu toate că se plângea neconținut de migrene, patrula cu pași energici pe numeroasele holuri ale casei vechi.

Odată, când a venit vorba despre vilă, Honda a afirmat că a construit-o special pentru ca boala ei de rinichi să se amelioreze.

— Vrei să mă trimiți de una singura acolo, pe Obasuteyama¹?, a spus ea înlăcrimată, răstălmăcind cuvintele lui.

Rie a interpretat corect semnele care confirmau dragostea lui Honda pentru Ying Chan; de când se dusesese singur în Gotemba, numele Prințesei nu mai fusese rostit în casa lor. Nici nu-și închipuia că nu s-au mai întâlnit de atunci; se înșela crezând că se întâlneau pe ascuns și că astfel – nepronunțând numele ei în fața lui Rie – Honda plănuia să-i șteargă din memorie numele „Ying Chan”.

Liniștea aceasta era stranie. Calmul fals nu era cu nimic diferit de sentimentul de teamă din ascunzătoare, când te feștii de urmăritor. Rie a intuit că fusese organizat un banchet restrâns, tănuuit, fără ca ea să fie invitată.

Până la urmă ce începuse?

1 Munte legendar japonez unde se spune că bătrânii erau abandonați și lăsați să moară.

De asemenea, a intuit cu exactitate că atunci începuse ceva, deși Honda simțea că atunci se terminase.

Deoarece Rie nu mai ieșea deloc din casă, Honda pleca în oraș adesea, chiar fără țintă. Nu mai suporta să-și vadă permanent soția, care refuza orice invitație, sub pretextul bolii.

Imediat ce Honda pleca, Rie revenea la viață. Ar fi trebuit să fie îngrijorată pentru disparițiile lui inexplicabile, dar, în acele momente, reușea să se împace cu noile temeri devenite familiare. Gelozia devenise baza libertății ei.

La fel ca în dragoste, inima este mereu implicată și acorzi atenție sporită oricărui nimic. A încercat să exerseze scrisul caligrafic, dar mâna ei scria involuntar kanji care aveau în componență „luna”: „umbrele lunii”, „munte în lumina lunii”.

Considera respingător faptul că o copilă are un piept atât de generos. Obsedată de această idee, când a scris expresia „muntele în lumina lunii” și-a dat seama că, în mod inconștient, a desenat o pereche de munți în forma unor sâni liniștiți, la lumina lunii. Avea legătură cu Narabigaoka, „Dealurile Gemene” din Kyōto. Indiferent cât de inocente erau amintirile, Rie se temea de orice le putea evoca. Văzuse „Dealurile Gemene” într-o excursie cu liceul. Și-a amintit tremurul sânilor ei micuți, transpirați pe sub uniformă albă de vară, și a simțit că trupul i se înfioară.

Fiind îngrijorat de starea ei de sănătate, Honda a vrut să angajeze câteva menajere. Rie a motivat că grijile ei ar spori dacă ar trebui să supravegheze multe persoane, așa că a păstrat doar două bucătărese. Treaba din bucătărie, pe care Rie o îndrăgise atâta timp, acum se împuținase. Nici nu era recomandat să stea multă vreme pe o podea rece. Nu avea altceva de făcut decât să stea în camera ei și să coasă. Deoarece draperiile din salon erau învechite, a comandat din Tatsumura materiale cu imprimeu copiat după modelul Shōsō-in, din care a făcut unele noi.

Rie a așezat cu grijă căptușeala neagră, groasă pentru a o coase de draperie. Honda, observând ce făcea, a simțit nevoia s-o necăjească:

— Nu suntem în timpul războiului!

Astfel, a devenit și mai îndârjită. Nu se temea că lumina dinăuntru se va strecura afară, ci că razele lunii se vor furișa înăuntru.

Când era în oraș, Rie a citit pe furiș jurnalul soțului ei, iar faptul că nu a găsit nici o mențiune despre Ying Chan a enervat-o la culme. Încă din tinerețe, Honda, timid fiind, nu avea obiceiul să scrie despre viața lui amoroasă în jurnal.

Printre documentele soțului ei a găsit un jurnal vechi numit „Jurnal de vise“. Pe el era notat numele Kiyoaki Matsugae. Numele îi suna cunoscut, fiind pomenit adesea de Honda, însă el nu-i spusese nimic despre existența acestui jurnal și era pentru prima oară când îl vedea.

După ce l-a răsfoit un timp, plictisită de notițele absurde, l-a pus cu grijă la loc. Rie nu căuta fantezii. Singurul lucru care o putea vindeca era adevărul.

Când a închis sertarul, și-a prins mâneca de la kimono, a tras de ea și a rupt-o. Pe măsură ce astfel de experiențe sentimentale se acumulau, inima lui Rie se umplea și ea de rupturi. Era reținută de ceva, avea inima golită și nepăsătoare.

Ploua zi și noapte. Putea vedea de la fereastră hortensiile ude. Sfera violet-deschis a florii, plutind în amiezile mohorâte, îi dădea senzația că sufletul ei a luat-o pe cărări greșite.

Nu era nimic mai insuportabil decât gândul că Prințesa Lumina Lunii exista undeva pe pământ. Din cauza ei lumea se destrăma.

Până la acea vârstă, Rie trăise fără să cunoască spaima sentimentală. Era surprinsă de avalanșa de sentimente violente de singurătate născute înlăuntrul ei. Femeia stearpă zămislise pentru prima oară un lucru monstruos.

Astfel, Rie a aflat că și ea are imaginație. Ceva ce n-a fost niciodată folosit, ceva ce ruginise într-un colț al vieții ei lungi și liniștite se renăscuse subit, din necesitate, și se ascuțise. În tot cazul, orice este creat din necesitate este însoțit de amărăciune; închipuirile ei nu aveau nici urmă de dulceață în ele.

O imaginație bazată pe realitate i-ar fi deschis și eliberat sufletul, dar aceea care încerca să se apropie cât mai mult de adevăr degrada și seca inima. Mai mult, dacă „adevărul“ chiar nu exista, totul devenea inutil.

Totuși, închipuirea unei crime, cu un strop de adevăr în ea, nu ar fi influențat-o negativ. Imaginația lui Rie se zbătea între instinct și năzuință: pe de o parte, simțea că adevărul este pe aproape, iar, pe de altă parte, își dorea ca acel adevăr să nu existe. Așadar, imaginația ei geloasă era încătușată de autonegare și nu putea accepta propria existență. Așa cum aciditatea din stomac găurește treptat stomacul, imaginația ei coroda rădăcinile propriei puteri imaginative. În același timp, simțea dorința de a fi salvată. Striga după ajutor. Adevărul. Dacă ar fi știut adevărul, ar fi fost salvată! Dorința, apărută la sfârșitul unei căutări obsesive, unilaterale, începea să semene cu o autoflagelare. Din cauza acelui adevăr, dacă chiar exista, ea avea să fie distrusă.

Dar pedeapsa căutată și primită are o nuanță de nedreptate. Cum să fie acuzat un procuror? Asta ar reprezenta o răsturnare de situație. Când ceea ce râvnea avea să se împlinească, în locul plăcerii încântătoare, nemulțumirea și ura pedepsirii unui lucru inocent aveau să se aprindă. Chiar și acum simțea pe propria-i piele căldura rugului în flăcări. Nu trebuia să suporte această nedreptate. Nu trebuia să se expună unui dureri insuportabile. Deși era suficient că suferea de suspiciune, de ce trebuia să mai adauge și suferința recunoașterii?

Dorea să descopere adevărul și, totuși, îl nega; dorea să nege adevărul și, totuși, râvnea la singura salvare din el. Aceste trăiri se învâneau în cerc, fără să se termine vreodată. Aseme-

nea unui turist, pierdut în munți, se chinuia să înainteze, dar se întorcea mereu în același punct.

Adevărul părea învăluit în ceață într-o zonă unde detaliile erau ciudat de clare. Urmărești o rază de lumină numai ca să descoperi că luna nu este acolo, ci în spate, iar în față e o simplă oglindire.

Însă Rie nu-și pierduse complet simțul autocritic. Câteodată, scârbită de propriile trăiri, simțea nevoia să-și acopere fața în rușine. Totuși, considera că nu este vina ei că a devenit o persoană urâtă, antipatică, ci a soțului ei. Probabil că soțul ei o transformase într-o ființă infamă din cauză că nu voia s-o iubească. Când a înțeles lucrul acesta, ura a țâșnit din pieptul ei precum o fântână.

Totuși, în starea ei sentimentală, evita crudul adevăr: cu toate că nu devenise atât de respingătoare din gelozie, erau alte cauze care o transformaseră în ceea ce era și, chiar dacă ar fi rămas neschimbată, tot nu ar mai fi fost iubită. Soțul ei ar fi trebuit disprețuit, dar, din nevoia de a întoarce spatele farmecelor ei, o transformase într-o persoană dezagreabilă.

Rie nu se mai uita de mult timp în oglindă. Șuvițele răzlețe de păr îi evidențiau și mai mult obrajii neatrăgători. Toată fața ei părea artificială, chiar și umflăturile.

După multă vreme, imediat după ce observase edemele, a început să-și machieze strident ochii. Îi dispăcea să vadă numai ochii ieșind în evidență, așa că își contura sprâncenele cu creion închis și se dădea cu multă pudră. Când erau tineri, Honda o necăjea poreclind-o „față de lună“. La început, s-a supărat că râdea pe seama afecțiunii ei, dar, în noaptea când a strigat-o așa, dragostea lui părea caldă și, probabil, gândindu-se la boala ei, sentimentele lui se intensificaseră, iar Rie începuse să se mândrească cu fața ei. Acum, reflectând mai bine, pasiunea sexuală, invocată de această boală, ascundea o anume cruzime subtilă. În astfel de nopți, el era mai pasional,

iar faptul că o puna pe Rie să stea nemișcată o făcea să creadă ce el se mulțumea cu iluzia unui corp neînsuflețit cu fața umflată, decedat de câteva zile.

Acum, reflexia din oglindă era o ruină în viață. Sub părul ei fără strălucire, pe fața rotundă apăruse o răutate vânoasă, asemenea scheletului unui evantai. Treptat, ajunsese să nu mai semene cu un chip de femeie și numai edemul acela păstrase o rotunjime feminină. Chiar și aceea era rotunjimea distantă, ștearsă și istovită a lunii în lumina zilei.

Dacă s-ar fi machiat mai frumos acum ar fi însemnat că a capitulat. Totuși, și urâtenia reprezenta o înfrângere. Deoarece îi pierise dorința de a-și acoperi defectele, semnele rămăneau semne, urâtenia, urâtenie, și totul se mișca ușor, precum unduirile dunelor de nisip. Rie se gândea că poate nu din cauza soțului ei nu se putea debarasa de gelozie, ci din vina acestei slutenii îngrozitoare, care-i învăluia trupul ca un așternut greu. Simțea că are nevoie de o putere înfricoșătoare pentru a o alunga, așa că, din comoditate, a lăsat-o așa. Dar, dacă era atât de leneșă, de ce nu găsea nici măcar un moment de răgaz?

Dintr-odată, Rie și-a amintit frumusețea muntelui Fuji iarna, așa cum îl văzuse de la primul etaj al acestei case, la scurt timp după căsătorie. Soacra îi spusese să aducă din debaraua de la etaj serviciul folosit de Anul Nou și atunci l-a văzut. Avea mânecile kimonoului legate cu un șnur roșu, ca să nu o deranjeze la treaba în casă.

Rie a văzut că ploaia se oprise și lumina serii era clară. Pentru a se detașa de aceste gânduri, contemplând muntele Fuji, a urcat în camera-depozit unde nu mai fusese de multă vreme. S-a urcat pe mormanul de plăpumi și a deschis fereștrele cu geamuri mate. Cerul postbelic, diferit de cerul dinainte, era strălucitor, dar niște nori cleioși se așternuseră peste tot. Fuji nu se vedea.

Nu mai putea să se țină și, până la urmă, a intrat într-o cameră. A încercat să urineze în coșciug, dar n-a putut de frica de a nu înfăptui o blasfemie.

În acel moment s-a trezit.

Visele acestea nu reprezentau decât semnalul îngrijorător al îmbătrânirii – nevoia de a urina des. Când s-a întors de la toaletă, acum, complet treaz, devenise preocupat de înnădirea firelor rupte ale visului. Deoarece acolo era o fericire de netăgăduit.

Era nerăbdător să guste din nou sentimentul bucuriei luminoase din vis. O plăcere incontestabilă, incandescentă și pură îi umplea ființa. Bucuria aceasta era reală. Dacă, chiar și într-un vis, Honda nu se putea gândi că bucuria, sentiment dominant într-un interval de timp irepetabil din viața lui, era reală, atunci care putea fi realitatea?

Honda a ridicat privirea către cer și, văzând silueta metamorfozată a Înțeleptului Rege Păun, călare pe păunul auriu, a simțit armonie completă, simpatie și prietenie. Ying Chan era a lui.

Dimineața următoare, chiar și după ce s-a trezit, sentimentul de bucurie era atât de vibrant în sufletul lui, încât Honda se simțea bine dispus.

Bineînțeles că visul din a doua parte a somnului era atât de vag încât nici nu și-l mai aducea aminte, dar, cu siguranță, nu avea nici o sclipire din bucuria primului vis. Lumina strălucitoare de la început străpunsese acumularea asemănătoare unui troian de zăpadă din partea a doua, și dăinuise în memorie până dimineață.

Toată ziua s-a gândit la Ying Chan, folosind absența ei ca pe o pârghie. A fost surprins să constate că pasiunea primei dragoste din adolescență, necunoscută de el, se infiltra în corpul lui de cincizeci și opt de ani.

Dacă stătea să se gândească mai bine, faptul că se îndrăgostise nu era bizar, ci comic. Cunoscând îndeaproape si-

tuația lui Kiyoaki Matsugae, știa prea bine ce fel de om se îndrăgostea.

Sentimentul acesta era un privilegiu special acordat unei persoane căreia farmecul senzual, ignoranța, dezorganizarea internă și lipsa capacității cognitive îi permiteau să zugrăvească o imagine fantezistă despre ceilalți. Era un privilegiu insolent. Honda știa încă din tinerețe că el era antipodul acestui stereotip.

Adesea observase ironiile sorții umane, care lasă un individ să participe la scrierea istoriei din ignoranță, și pe altul să dea greș din cauza înflăcăării. De aceea era convins că cea mai semnificativă cauză a neobținerii doleanțelor stătea în dorința de a le obține. Tocmai pentru că Honda nu și-a dorit niciodată bani, sute de milioane de yenii au venit la el.

Așa gândea el. Imposibilitatea de a obține ceva nu era rezultatul incapacității sau al vreunui defect congenital, nici măcar al unui ghinion de care era urmărit – nici nu concepea așa ceva. Lui Honda îi plăcea să transforme totul în legi, să universalizeze. Nu era de mirare că încerca să se sustragă din fața acestei reguli. Pentru că era genul de persoană care făcea totul singur, putea să fie fără probleme atât legiuitorul, cât și infractorul. Cu alte cuvinte, limita ceea ce-și dorea la ceea ce nu putea dobândi niciodată, iar dacă, printr-o minune, punea mâna pe obiectul râvnit, cu siguranță acesta se dovedea nefolositor. Tocmai de aceea se străduia să-i atribuiască intangibilitate acelui obiect, să păstreze o distanță considerabilă față de el. Altfel spus, menținea o pasiune apatică în sufletul lui.

În cazul lui Ying Chan, acțiunea de învăluire în mister a trandafirului siamez cu petale groase, după noaptea aceea din Gotemba, era aproape completă și consta în exilarea lui Ying Chan într-un loc inaccesibil pentru el și cunoașterea lui. (În primă instanță, lungimea brațului său și a percepției erau la același nivel). Plăcerea de a vedea presupunea obligatoriu o zonă nevizibilă. Honda simțise că fusese la capătul lumii prin

experiența din India. Dorea să încerce trăirea unui animal leneș, care-și linge blana murdărită de rășină, relaxat într-o baie de soare, ținând prada la distanță de propriile-i gheare. Oare în dorința lui de a imita un astfel de animal trândav nu încerca să-l imite pe Dumnezeu?

Pentru Honda era insuportabil faptul că dorința carnală și dorința de cunoaștere se suprapuneau exact. Honda știa foarte bine că dragostea nu se naștea în el decât dacă le separa pe cele două. Cum putea să crească un trandafir între doi copaci gigantiști încolăciți și urâți? Dragostea nu ar fi trebuit să se deschidă, asemenea unui orhidee parazite, pe nici unul dintre arborii cu rădăcini nerușinat atârinate, nici pe dorința insipidă de cunoaștere, nici pe pofta trupească a duhoriilor celor cincizeci și opt de ani... Era necesar ca Ying Chan să existe dincolo de dorința lui de cunoaștere, ca el să aibă de-a face doar cu imposibilitatea dorinței lui.

Absența era cel mai bun lucru pentru asta. Era singurul material pur pentru dragostea lui. Fără absența fiarei nocturne a cunoașterii, imediat i-ar fi sclipit ochii și ar fi sfâșiat totul cu ghearele. Ar fi mușcat în neștire, ar fi transformat totul în leșuri cunoscute și ar fi pătruns în morga cunoașterii. Această boală înspăimântător de plictisitoare nu fusese vindecată o dată în India? Oare nu tocmai experiențele din India și, apoi, din Benares l-au învățat că, scăpând de cunoașterea supremă, tânăra fată ar trebui ascunsă în adâncul unui sipet de abanos prăfuit, încuiat cu cheie? Pentru a scăpa de ochii percepției, se putea preface că deja o cunoaște. Honda izbutise acest lucru: a încuiat el însuși și, prin puterea propriei voințe, nu a mai deschis.

Cu mult timp în urmă, Kiyoaki, fascinat de imposibilul absolut, a comis un lucru imoral, iar Honda făcea acum imposibilul ca să nu săvârșească aceeași greșeală. Imediat ce ar fi comis o asemenea imprudență, frumusețea nu ar mai fi existat în lumea aceasta.

Și-a amintit prospețimea acelei dimineți... dimineața în care Ying Chan dispăruse.

O parte din el era măcinat de neliniște, iar cealaltă parte savura întâmplarea. Chiar și după ce descoperise că Ying Chan nu mai este în cameră, n-a intrat imediat în panică și nu l-a strigat pe Katsumi. Era captivat de savurarea parfumului omniprezent emanat de Ying Chan.

Fusese o dimineață senină; patul era răvășit. A descoperit în cutele minuțioase ale cearcafului urme ale corpului încins, care s-a zbatut de necaz. Honda a luat un fir ondulat ascuns sub pătura vălurită, precum un cuib în care suferise un mic animal drăgălaș. Honda căuta în adâncitura pernei urme ale salivei transparente a lui Ying Chan. Perna încă avea acea scobitură inocentă.

De-abia atunci s-a dus să-l anunțe pe Katsumi.

Katsumi s-a albit instantaneu. Honda nu s-a străduit să ascundă faptul că el nu era deloc surprins.

Au decis să-și unească forțele în căutarea ei.

Honda ar fi mințit dacă n-ar fi recunoscut că se gândea uneori la decesul lui Ying Chan. Era convins că nu se întâmplase nimic, dar, în diminețile însorite din sezonul ploios, moartea plutea chiar și în mirosul parfumat al cafelei irosite. Ceva tragic împrejmuia dimineața, ca o margine fină din argint. Era dovada de grație la care visase Honda.

Cu toate că nu intenționa așa ceva, l-a sfătuit pe Katsumi să anunțe poliția, amuzându-se de expresia disperată a tânărului.

Mai întâi a ieșit pe terasă și s-a uitat în băltoacele de pe fundul piscinei. Se cutremura la gândul că trupul lui Ying Chan ar putea pluti în piscina în care se reflecta cerul albastru. Simțea că geamul unei oglinzi – zona de trecere dintre real și ireal – fusese spart în cioburi mărunte și că putea pași cu ușurință în lumea imaginară. În acea dimineață, acest univers putea fi orice – moartea, crima, sinuciderea, până și apocalipsa era posibilă. Toate acestea se petreceau în sânul peisajului luminos și proaspăt.

În timp ce cobora împreună cu Katsumi în valea cu iarba umedă care ducea spre râul de munte, Honda se bucura, închipuindu-și pierderea prestigiului social pe care-l deținea din cauza unui articol de ziar legat de o sinucidere. Era o exagerare ridicolă. Incidentul se întâmplase doar între Ying Chan și Katsumi, nimeni nu știa despre gaura din perete.

După mult timp Muntele Fuji a apărut în fața lui. Deja era muntele văratic. Poalele înzăpezite fuseseră ridicate neașteptat de sus și culoarea pământului strălucea în lumina soarelui precum țiglele udate de ploaie.

S-au uitat în râu. Chiar și în pădurea de chiparoși au ceretat.

Când au ieșit pe poartă, Honda l-a sfătuit pe Katsumi să se ducă la casa vecinei Keiko, unde s-ar putea s-o găsească. Tânărul a refuzat cu încăpățănare, dar și-a luat angajamentul s-o caute cu mașina pe drumul ce ducea către gară. Îi era îngrozitor de frică s-o întâlnească pe mătușa lui.

Chiar și el ezita s-o viziteze pe Keiko la o oră atât de matinală, dar situația i-o cerea. Honda a sunat la ușă. În mod surprinzător, Keiko l-a întâmpinat machiată complet, îmbrăcată într-un costum de culoarea smaraldului și un cardigan.

— Bună dimineața. O cauți pe Ying Chan? A venit aici când încă era întuneric și doarme în patul lui Jack. Bine că nu a fost el aici. S-ar fi iscat un mare scandal... Deoarece părea răscolită, i-am dat să bea lichior și am culcat-o acolo. De atunci sunt trează și am rămas așa. Ești un om îngrozitor! Dar n-am întrebat-o nimic despre ce s-a întâmplat. Vrei să-i vezi fața fermecătoare în timp ce doarme?

*

Honda, încă destul de stăpân pe sine, și-a înfrânt dorința de a o vedea. După aceea, nici Ying Chan, nici Keiko nu l-au mai contactat.

Aștepta ca adevărata nebunie să se dezlanțuie în interiorul lui.

Rațiunea ajungea la un nivel de irascibilitate extrem și, exact ca vulpea bătrână din piesa Kyōgen *Vânătoarea de vulpi*, care s-a repezit la pradă deși știa că este o capcană, Honda aștepta momentul când va ajunge în aceeași situație cu vulpea, în ciuda experienței și cunoștințelor, realizărilor și abilităților, rațiunii și obiectivității sau, dimpotrivă, aștepta ca acest cumul să îl oblige să se ducă spre capcană.

Așa cum un adolescent așteaptă maturitatea, așa și un bărbat, la cei cincizeci și opt de ani, trebuia să atingă maturitatea, dar pe aceea distrugătoare. În luna noiembrie, când toți copacii din crângul veștejit își scutură frunzele, pătura verde se îngălbeneste și, în claritatea soarelui de iarnă, zona pare atât de albă și uscată, precum Tărâmul Pur sau precum castravetele chinezesc, se întrezărește doar un punct purpuriu printre vlăstarii de viță trecuți, așteptând de unul singur maturitatea nimicitoare.

Vârsta lui Honda îl făcea să nu distingă lucrul căutat – fie era nehibzuința, asemănătoare flăcării, fie moartea. Undeva, nu știa exact unde, ceva se pregătea încet, cu grijă. Singurul lucru sigur din viitor era moartea.

Într-o zi, la biroul din Marunouchi, a auzit că un tânăr funcționar primise un telefon privat și vorbea temător să nu fie auzit; atunci, Honda s-a simțit îngrozitor de singur. Cu siguranță îl sunase o femeie, iar bărbatul, atent la cei din jurul lui, părea distant, însă, de la depărtare, Honda auzea clar vocea captivantă a femeii.

Probabil că cei doi aveau o înțelegere tacită și comunicau printr-un limbaj foarte protocolar. Honda tocmai uneltea un plan: cum să-l concedieze pe tânărul cu părul mereu aranjat, privirea galeșă și buzele arogante? Acest tip nu era potrivit într-o firmă de avocatură.

Cât timp era în Tokyo, cel mai ușor era s-o prindă pe Keiko, care-și petrecea zilele și nopțile la restaurante, cocktailuri și cine ceremonioase. După ce a ascultat conversația tânărului, a ezitat să dea un telefon personal și să vorbească în gura mare

din micul birou. A ieșit de acolo, spunând că se duce la cumpărături.

Galeria de magazine din clădirea Marunouchi era unul dintre puținele locuri dinaintea de război rămase în Tokyo, iar Honda adora să privească vitrinele de galanterie bărbătească și să aleagă hârtie pentru caligrafie. Domnii, cu aer antebelic, călcau cu grijă pe podeaua de mozaic, deosebit de alunecoasă din cauza ploii, în căutarea de produse care să nu le golească buzunarele.

Honda a sunat-o pe Keiko de la un telefon public.

Ca de obicei, nu a răspuns din prima. Era convins că este acasă. Și-a imaginat spatele ei magnific, voluminos. Probabil că era în combinezon și se machia, după ce își alesese cu grijă ținuta pentru prânzul respectiv, și nu dădea importanță telefonului.

— Te rog să mă scuzi pentru așteptare, a spus ea cu o voce intensă și calmă. De când nu ne-am mai auzit! Cum o mai duci?

— N-am făcut nimic deosebit. Mă gândeam că poate luăm masa împreună în curând.

— Ce drăguț din partea ta! De fapt tu nu vrei să mă vezi pe mine, ci pe Ying Chan.

Pe moment, Honda și-a înghițit cuvintele și a așteptat indicațiile lui Keiko.

— Îmi pare rău că ți-am făcut probleme atunci. Apropo, între timp nu a mai dat nici un semn. Tu te-ai mai întâlnit cu ea?

— De atunci, nu. Oare ce o face? Cred că este în sesiune acum.

— Nu cred că este foarte studioasă.

Honda era surprins că poate să întrețină o conversație atât de calm.

— Oricum, vrei s-o întâlnești, a început Keiko, apoi a căzut pe gânduri puțin.

Momentul de liniște nu fusese nici greu, nici important.

Probabil că pudra albă plutea în razele de lumină ale dimineții care se furișau prin fereastra dormitorului. Honda știa că nu era genul de femeie prefăcută, așa că a lăsat totul în mâinile ei.

— Mă gândesc să pun o condiție.

— Condiție? Ce?

— Ying Chan s-a refugiat la mine și are încredere oarbă în mine. Condiția este să-i spun că vin și eu și cu siguranță nu te va refuza. Țți convine?

— Cum să nu-mi convină?! Chiar aveam de gând să te rog același lucru.

— Voiam să vă las să vă întâlniți doar voi doi, dar... Unde să te sun să te anunț?

— La biroul meu. M-am hotărât să merg în fiecare dimineață la birou, a spus Honda și a închis.

Din acel moment lumea s-a schimbat. Cum putea el să îndure așteptarea următoarei ore, următoarei zile? A făcut un rămășag cu el însuși: dacă Ying Chan va purta inelul cu smarald când se vor întâlni însemna că l-a iertat, dacă nu-l va avea, nu va fi primit iertarea.

40

Casa lui Keiko era în partea înaltă a zonei Azabu și avea o alee asfaltată, ce ducea până la intrare. În amintirea tinereții petrecute la Brighton, tatăl lui Keiko construisese o fațadă semi-circulară în stil Regență. Într-o amiază fierbinte de la sfârșitul lunii iunie, Honda a acceptat o invitație la ceai și a intrat pe moșia ei cu sentimentul întoarcerii în Japonia antebelică.

După taifun, ploaie și tunete, dintr-odată, în lumina verii din pauza sezonului ploios, copacii liniștiți ai grădinii din față păreau că acaparaseră reminiscențele unei întregi ere. I se părea că o astfel de moșie se întoarce la muzica veche, nostalgică. Era singura rămasă printre ruine și, tocmai datorită acestei

unicități, devenise mai privilegiată, păcătoasă și sumbră. Era ca și cum amintirile, lăsate în urmă de timp, își sporiseră intensitatea cu trecerea vremii.

Keiko i-a trimis o invitație oficială: „Vă invit la un ceai în cinstea eliberării proprietății mele din mâna forțelor de ocupație“. Nu a deschis subiectul reîntâlnirii cu Ying Chan. Honda s-a dus cu un buchet de flori. Cât timp moșia fusese confiscată, Keiko locuise împreună cu mama ei, dar într-o casă separată, care aparținuse majordomilor, și nu invitase pe nimeni în casa de la Tokyo.

Un valet cu mănuși albe l-a întâmpinat pe Honda. Holul circular avea un tavan boltit, înalt; ușile din cedru japonez pe o parte erau pictate cu cocori; cele de pe cealaltă parte dădeau către o scară spiralată din marmură, care ducea la primul etaj. Pe la jumătatea scărilor, într-o firidă întunecată, stătea statuia de bronz a lui Venus, cu privirea îndreptată în jos.

Ușile din cedru japonez pictate cu cocori în stilul Școlii Kanō, pe jumătate deschise, dădeau în salonul pentru oaspeți. În acea încăpere nu era nimeni.

Un rând de geamuri mici luminau salonul, iar fiecare geam era format din fragmente de cristale fațetate, de modă veche, răsfrângând culorile curcubeului. În capăt, sala forma un ungher. Pe peretele pictat cu nori aurii atârna o stampă îngustă cu semne caligrafice. Din tavanul casetat, în stilul Momoyama, cobora un candelabru. Toate măsuțele și scaunele erau exemplare extraordinare de mobilă în stil Ludovic al XV-lea; modelul tapi-seriei fiecărui scaun în parte era diferit, iar împreună formau secvența unei sărbători câmpenești a lui Watteau.

În timp ce Honda analiza detaliile, din spate i-a venit un miros cunoscut și, întorcându-se, a văzut-o pe Keiko într-o ținută de zi din pongee, maro-verzuie, cu fustă dublată.

— Ce zici? Sunt niște opere clasice extraordinare, nu?

— Ce îmbinare splendidă între Japonia și Occident!

— Interesul tatălui meu plana în zona aceasta. Nu crezi că s-au păstrat în stare bună? În legătură cu confiscarea nu am avut nimic de făcut, dar am alergat peste tot, am făcut tot posibilul ca să nu fie distrusă de necunosători. Deoarece casa a fost folosită pentru persoanele de marcă din armată, mi-au înapoiat-o într-o stare impecabilă. În fiecare colțișor din această casă sunt amintirile mele. Bine că nu mi-a demolat casa vreun țărănoi din Ohio. Voiam să o vezi azi.

— Unde sunt oaspeții?

— Toți sunt în grădină. E cald, dar adierea vântului este plăcută. Nu vii și tu?

Keiko nu a spus nimic despre Ying Chan.

A deschis ușa din colțul camerei și a ieșit pe terasa dinspre grădină. La umbra copacilor erau împrăștiate măsuțe și scaune din trestie. Norii erau extraordinar de frumoși. Culorile din rochiile doamnelor intensificau verdele ierbiilor. Pălării, asemenea florilor, se mișcau încolo și înapoi.

Când s-a apropiat, a observat că erau numai doamne în vârstă și că el era singurul bărbat. În timp ce se făceau prezentările, nu se simțea în largul lui. De fiecare dată când îi era întinsă o mână rozalie, pătată și ridată, ezita să o strângă. Adunătura aceea de mâini îi întuneca ușor mintea, precum încărcătura de fructe uscate din cala unui vas.

Doamnele europene, fără să-și dea seama că au fermoarele rochiilor desfăcute, își ondulau șoldurile și râdeau zgomotos. Ochii lor afundați, aprigi, cu pupilele maro sau albastre se uitau undeva, unde el nu vedea. Când pronunțau câte un cuvânt, deschideau gurile negre atât de mult, încât li se vedeau amigdalele. Se avântau în discuții cu o înflăcărare dezgustătoare. Una dintre doamne a înșfăcat două-trei sandviciuri subțiri cu degetele cu manichiură roșie. Apoi, s-a întors brusc la Honda, i-a spus că a divorțat de trei ori și l-a întrebat dacă japonezii divorțează adesea.

În depărtare se zăreau doamne îmbrăcate în haine colorate, care se plimbau pe sub copacii din pădurice pentru a scăpa de căldură. Două sau trei dintre ele au apărut la marginea crângului. Acolo era și Ying Chan, încadrată de două femei europene.

Inima lui Honda a început să bată de parcă s-ar fi împiedicat de ceva. Acestea sunt! Aceste palpitații sunt „importante“, datorită lor viața a încetat a mai fi în starea solidă și a devenit lichidă, ba chiar gazoasă. Pentru Honda era suficient. Cuburile de zahăr s-au topit instantaneu în ceai în clipa acestor bătaii ale inimii. Toate clădirile au început să se clatine. Toate podurile s-au înmuiat. Viața era sinonimă cu fulgerul sau cu tremurul florii de mac roșu sau cu freamătul draperiilor. Concentrarea extremă asupra propriei satisfacții, amestecată cu rușinea neplăcută, ca într-o mahmureală, l-a proiectat pe Honda în lumea imaginară a viselor.

Bucuria lui Honda s-a dublat. Acompaniedă de cele două doamne înalte, Ying Chan, într-o rochie rozalie fără mâneci, cu părul ei negru-abanos, strălucitor, căzut peste umeri, a ieșit brusc din umbra crângului, în lumina soarelui. Imaginea aceasta i-a adus aminte de picnicul de la Bang Pa In, când mica Prințesă fusese însoțită de cele două doamne de curte.

Nici nu realizase că lângă el stătea Keiko.

— Ce părere ai? Eu îmi respect mereu promisiunile, i-a șoptit la ureche.

În sufletul lui Honda s-a declanșat o emoție copilărească și îi era teamă că nu va face față situației, decât dacă se va baza pe Keiko. Pas cu pas, Ying Chan, cu zâmbetul pe buze, se apropia de această frică greu de pătruns. Încerca să-și înăbușe emoțiile până ce Ying Chan va fi ajuns lângă el, dar, pe măsură ce se apropia, acestea se intensificau. Honda avea limba legată, chiar înainte de a spune ceva.

— Poartă-te ca și cum nu s-a întâmplat nimic. Mai bine nu spui nimic despre Gotemba, i-a șoptit din nou Keiko.

Din fericire, înaintarea lui Ying Chan a fost întreruptă în mijlocul pajiștii, când o doamnă a intrat în vorbă cu ea. Parcă nu sesizase încă prezența lui Honda. La câțiva metri mai încolo, fata se legăna pe creanga timpului, asemenea unei portocale frumoase, coapte, cu o aromă seducătoare, savuroasă, la care puteai ajunge cu mâna prea ușor. Honda analiza fiecare părticică a trupului ei: pieptul, picioarele, zâmbetul care dezvăluia dinții albi... Toate aveau suflul soarelui arzător al verii, însă, cu siguranță, sufletul era rece ca gheața.

Când Ying Chan s-a alăturat grupului lor, încă nu era sigur dacă într-adevăr nu-l observase sau doar se prefăcea că nu-l observase.

— Uite-l pe domnul Honda! a spus Keiko cu entuziasm.

— O!

Prințesa s-a întors cu un zâmbet prelung. Nu părea încordată. În lumina verii, fața ei era vioaie, buzele erau mai destinse decât de obicei, sprâncenele se arcuiau, iar pe chipul ei, de luminozitatea chihlimbarului, ochii negri și mari scânteiau. Era desfătăată de acest anotimp. Vara o relaxase atât de mult pe Ying Chan, încât părea că își întinde trupul într-o baie largă. Își imagina spațiul dintre sâni și sutien transpirând ca într-o saună, cu vara adânc ascunsă în ei.

Când i-a întins mâna, ochii ei nu aveau nici o emoție. Honda i-a strâns mâna aproape tremurând. Pe deget nu avea inelul cu smarald. Deși făcuse acel rămășag cu el însuși, acum a conștientizat că își dorise să piardă, să fie respins cu răceală. Se mira că până și această respingere îi insufla plăcere și nu-i stingherea deloc iluziile îndrăznețe.

Deoarece Ying Chan a luat o ceșcuță goală, Honda a întins mâna și a atins toarta ceainicului din argint de epocă, dar fierbințeala argintului l-a făcut să ezite. S-a temut că acțiunea sa va fi întreruptă de ceața nesiguranței, că mâna îi va tremura și, ca urmare, putea să facă ceva îngrozitor de neîndemânatic. Un chelner cu mănuși albe a venit imediat în ajutorul lui și l-a eliberat de această grijă.

— Acum, că vara s-a instalat, poate vă veți simți în largul dumneavoastră, a reușit să scoată câteva cuvinte, în cele din urmă.

Fără să-și dea seama, limbajul lui devenise politicos.

— Da. Îmi place vara, răspunse Ying Chan ca la carte și zâmbi drăgăstos.

Doamnele în vârstă dimprejur erau curioase și i-au cerut lui Honda să traducă discuția lor. Cu toate că aroma lămâii de pe masă și mirosul înțepător al trupurilor bătrâne, combinat cu parfum, îi întindeau nervii la maximum, Honda a făcut un efort să traducă. Doamnele au râs fără motiv, spunând că „vara“, cuvântul japonez, le făcea să simtă sufocant căldura, doar presupunând că este un cuvânt cu etimologie tropicală.

Honda a simțit în mod intuitiv plictiseala lui Ying Chan. Și-a aruncat o privire în jur. Keiko deja se îndepărtase. Apăsarea creștea în interiorul lui Ying Chan, asemenea unui animal necuvântător, care se rostogolește cu tristețe pe iarba cu miros puternic. Această intuiție era singura legătură cu Ying Chan. Își mișca trupul grațios, zâmbea și vorbea în engleză, însă, treptat, Honda avea senzația că vrea să-i împărtășească plictiseala ei. Era ca eliberarea unui tip de melodie compusă din acumularea melancoliei de vară a cărnii ei, pornind de la sânii ei grei spre picioarele frumoase, ușoare. I se părea că aude continuu în urechi, înalt sau jos, zumzăitul unei insecte ce zbura pe cerul vărat.

Totuși, asta nu însemna neapărat că ea se plictisise de această petrecere. Mai degrabă starea aceasta de monotonie, care-i învăluia trupul, putea să fie naturală odată cu renașterea verii. Părea să se simtă în largul ei. S-a retras ușor la umbra unui copac și vorbea cu însuflețire, ținând ceașca de ceai, înconjurată de doamnele în vârstă; ele i se adresau cu „Alteța Voastră Regală“. Dintr-odată, și-a scos un pantof și, cu vârful ascuțit de la șosetă, și-a scărpinat pulpa celui alt picior. Și-a păstrat echilibrul cu grația unei păsări flamingo, ținând ceașca perfect stabilă, fără să verse o picătură de ceai în farfurioară.

În acel moment, Honda a fost sigur că poate să se strecoare fără ocolișuri în sufletul lui Ying Chan, chiar dacă nu fusese iertat încă.

— Am văzut o acrobație pe cinste, i-a șoptit în japoneză Honda într-un moment de pauză.

— Poftim?

Ying Chan și-a ridicat ochii nedumerită. Gura ei a rostit un simplu „poftim?“, fără să depună nici un efort să dezlege ghicitoarea lui Honda. Gurița ei părea o bulă de aer apărută, dintr-odată, la suprafața apei. Ce încântător! Ea nu era deloc deranjată de faptul că nu înțelegea, așa că și el trebuia să aibă un astfel de curaj. A scris un bilețel cu creionul pe o pagină ruptă dintr-un carnețel. „Te rog să-mi acorzi o întâlnire în doi. Îmi convine și în timpul zilei. Doar o oră e suficient. Azi? Ce zici? Poți veni aici...?“

Ying Chan a evitat cu abilitate privirile doamnelor și s-a uitat la bucățița de hârtie în soare. Honda s-a bucurat de momentul în care ea s-a ferit de privirile celorlalți.

— Ești liberă?

— Da.

— O să vii?

— Da.

Ying Chan a spus un „da“ prea clar, urmat de un zâmbet frumos, îndulcind imediat afirmația. Era clar că ea nu se gândise la nimic.

Oare unde duc dragostea și ura? Oare unde dispar norii tropicali amenințători, rafalele de ploaie ca o cădere de pietre? Faptul că era făcut să realizeze inutilitatea suferinței îl afecta mai mult pe Honda decât faptul că era făcut să realizeze inutilitatea fericirii lui.

Keiko dispăruse, iar acum se întorcea cu doi oaspeți dinspre salon în grădină, așa cum făcuse și cu Honda. O doamnă în vârstă, când a văzut frumoasele kimonouri, unul verde-gălbui și celălalt bleumarin, a scos niște sunete ascuțite de admirație

cu limba ei dură și aspră, ca a unui papagal. Honda s-a întors. Era Makiko, însoțită de doamna Tsubakihara.

Honda se uita fermecat la părul de abanos al Prințesei, prin care se juca vântul, iar sosirea celor două i s-a părut complet inoportună. Ele l-au salutat mai întâi pe Honda, iar Makiko a spus cu răceală, uitându-se împrejur la doamnele în vârstă:

— Ce norocos sunteți astăzi, domnule Honda! O pată de culoare între atâtea...

Bineînțeles, cele două au fost prezentate europenelor, urmând un schimb de replici amicale, dar se vedea că-și doreau să se întoarcă la Honda, cu care puteau discuta în japoneză.

Când norii se deplasau și umbrele se adânceau pe părul ei alb, Makiko a spus:

— Ai văzut demonstrațiile din 25 iunie?

— Nu. Doar am citit în ziar.

— Și eu tot din ziar știu. Au aruncat cocktailuri Molotov în zona Shinjuku și în unele gherete de poliție. Cred că a fost o nebunie. Mă întreb dacă nu cumva Partidul Comunist va prelua puterea.

— Eu nu sunt de aceeași părere.

— Lucrurile par să se agraveze cu fiecare lună. Au apărut și armele artizanale. Cred că Partidul Comunist și coreenii vor transforma Tokyo într-o mare de flăcări.

— Chiar și așa, nu prea avem ce face, nu-i așa?

— O să ducem o viață lungă dacă adoptăm atitudinea asta. Dar, privind la lumea de azi, mă întreb adesea ce s-ar fi întâmplat dacă Isao ar fi trăit. Am început să scriu o serie de poeme intitulate „25 iunie“. Îmi doream să scriu un poem îngrozitor, cum nu mai fusese scris de multă vreme; am căutat un subiect care să nu se potrivească deloc pentru un poem și am dat peste acesta.

— Și totuși nu te-ai dus să vezi cu ochii tăi?

— Un poet vede mai bine de la distanță, față de oamenii ca voi.

Nu-i stătea în fire lui Makiko să vorbească atât de deschis despre propriile creații. Părea un fel de pregătire pentru ceea ce avea să urmeze. După ce a aruncat o privire împrejur, a râs sub nasul lui Honda.

— Deunăzi, ai avut ceva probleme în Gotemba, nu-i așa?

— De unde știi? a întrebat Honda relaxat.

— De la Keiko – Makiko a pronunțat fără ezitare numele. Însă dacă stai să te gândești, chiar și într-o situație urgentă ca aceea, Ying Chan a avut tupeu să dea buzna peste ei în toiul nopții și să bată la ușa dormitorului celor doi. Jack este un băiat deosebit deoarece a primit-o cu amabilitate pe Ying Chan. Este un american bine-crescut, încântător.

Honda nu înțelegea nimic. Își aducea aminte clar că, în dimineața aceea, Keiko i-a spus: „Bine că nu a fost el aici. S-ar fi iscat un mare scandal...”, iar acum, Makiko spunea că Jack înnoptase acolo. Fie era o neînțelegere din partea lui Makiko, fie era minciuna lui Keiko. Descoperirea minciunii fără noimă a lui Keiko îi oferea un sentiment de superioritate pe care ezita să-l împărtășească lui Makiko. Dorea să evite implicarea lui în bârfele femeilor. Mai mult, era vorba de Makiko. Ea mințise fără să clipească în fața judecătorilor. Honda nu mințea din principiu, dar, câteodată, avea obiceiul să treacă cu vederea un adevăr meschin – îl ignora așa cum ignori gunoiul scurs în gurile de canal. Era un defect profesional de pe vremea când fusese judecător.

Tocmai când Honda încerca să schimbe subiectul, doamna Tsubakihara s-a cuibărit lângă ei, parcă cerșind protecția lui Makiko.

A rămas surprins să constate cât de mult se trăsese la față în scurta perioadă în care nu se mai văzuseră. Însăși expresia de regret părea istovită, ochii erau înfundați și buzele, cu ruj portocaliu-țipător, îi confereau un aer caraghios.

Cu ochii parcă zâmbitori, Makiko, dintr-odată, a ridicat cu un deget bărbia albă, umflată a elevei sale și i-a arătat-o lui Honda.

— Persoana aceasta îmi dă multe bătaii de cap. Mă amenință mereu cu sinuciderea.

Doamna Tsubakihara și-a sprijinit bărbia pe degetul lui Makiko, de parcă ar fi vrut să rămână în acea poziție pentru totdeauna, dar ea și-a retras imediat degetul. Doamna Tsubakihara, uitându-se la iarba gădilată de adierea vântului pe înserat, până la urmă, i-a spus lui Honda:

— Dar cât ar putea să trăiască cineva fără talent?

— Dacă oamenii netaleantați ar trebui să moară, toată lumea din Japonia ar muri, a răspuns Makiko amuzată.

Honda era martor la acest schimb de replici cu un fior în suflet.

41

Două zile mai târziu, la ora patru, ora stabilită, Honda aștepta în holul hotelului Tokyo Kaikan, locul indicat pe bilețel. Dacă Ying Chan venea, se gândea s-o ducă la restaurantul de pe acoperiș, deschis din vara aceea.

Holul, cu scaune confortabile, capitonate cu piele, aranjate la distanță considerabilă unul față de celălalt, unde puteai să-ți acoperi fața cu ziarul, era un loc bun pentru așteptarea cuiva, fără să fii observat. Honda avea în buzunarul interior havane Monte Cristo, procurate după o lungă perioadă de așteptare. Probabil că Ying Chan avea să vină până ce el va fi terminat să le fumeze. La scurt timp după ce s-a așezat, ferestrele s-au întunecat. Singura lui temere era că va veni ploaia și că nu vor putea lua masa pe terasa de pe acoperiș.

Un bărbat de cincizeci și opt de ani, bogat, aștepta o tânără thailandeză. Ideea respectivă l-a salvat pe Honda de acea temere și i-a dat senzația că se întoarce la rutina vieții de zi cu zi. Prin natura lui, era un fel de port, nu un vapor. S-a întors la singura formă de existență – așteptarea lui Ying Chang. Cam aceasta era și forma sufletului său.

Era un om în vârstă, cu foarte mulți bani; el nu căuta simple plăceri ale bărbaților. Era o persoană problematică și ar fi schimbat planeta din cauza plictiselii, dar, la suprafață, era întruchiparea modestiei, un spirit care prefera să se retragă într-o zonă delimitată, într-o văgăună. Avea aceeași reacție și în privința istoriei sau a erelor, ba chiar a miracolelor și a revoluțiilor. Stătea peste un abis acoperit, ca pe o toaletă, fumându-și țigara. Pur și simplu aștepta. Acum, când totul depindea de dorința partenerului, pentru prima dată, visul lui avea să ia o formă evidentă. În acest moment vedea forma ambiguă a fericirii supreme parcă printr-un vizor. Oare moartea putea să-i aducă fericirea supremă în această stare? Dacă așa stăteau lucrurile, oare Ying Chan nu era moartea?

Honda era pregătit să joace cărțile neliniștii și deznădejdiei pe care le ținea în el. Această perioadă de expectativă era asemenea lacului negru incrustat cu nenumărate particule de sifon ale incertitudinii...

Din restaurantul Grill Rossini, cu aer de beci, se auzea zdrăngănitul furculițelor și cuțitelor, anunțând pregătirile pentru cină. Precum tacâmurile amestecate din mâna chelnerului, trăirea și rațiunea erau confuze. Nici un singur plan (o tendință malițioasă a rațiunii) nu fusese pus la punct fără implicarea propriei voințe. Plăcerea descoperită spre sfârșitul vieții aducea după sine abandonarea nepăsătoare a voinței umane. În timpul acestei renunțări, determinarea de a se implica în istorie, ideea obsedantă încă din tinerețe, plutea pe undeva prin aer, iar istoria atârna suspendată.

O acrobată de la circ, care face exerciții la trapez la o înălțime orbitoare, în orele întunecate, cu rochița strâmtă pe corp, fluturând – aceasta era Ying Chan.

Dincolo de fereastră se întunecase. Chiar lângă urechea lui Honda, doi clienți, veniți cu familiile, nu mai conteneau cu schimbul de amabilități. Insuportabil. Un cuplu de tineri, pare-se logodiți, nu scoteau nici un sunet, de parcă erau nebuni.

Vedea freamătul copacilor de-a lungul drumului, dar ploaia încă nu venise. Șina de lemn pe care era fixat ziarul îi dădea senzația lui Honda că atinge o tibie extrem de lungă. A fumat cele trei havane. Ying Chan nu a apărut.

Până la urmă, a mâncat fără poftă și s-a îndreptat către Centrul pentru Studenți Străini; acționa împotriva regulilor.

A intrat în clădirea de trei etaje, simplă, din Azabu. În holul de la intrare a dat cu ochii de doi sau trei tineri cu pielea închisă la culoare, cu ochii migdalați, în cămăși cu mânecă scurtă, ecosez, care citeau reviste din Asia de Sud-Est, prost imprimate. Honda s-a dus la recepție să întrebe de Ying Chan.

— Este plecată, a răspuns recepționarul prompt.

Honda nu era mulțumit de răspunsul acesta prea rapid. În timp ce Honda a adresat două-trei întrebări, tinerii cu ochi migdalați se uitau fix la el. Aerul înăbușitor al nopții îl ducea cu gândul la sala de așteptare a unui mic aeroport tropical.

— Puteți să-mi spuneți numărul camerei?

— Regulamentul nu-mi dă voie. Nu puteți să vă întâlniți cu studenții decât în hol și cu consimțământul lor.

Când Honda a renunțat și s-a îndepărtat de recepție, cei trei tineri s-au întors la revistele lor. Gleznele lor brun-roșcate se șteau printre picioarele încrucișate ca niște spini.

Putea să circule liber prin grădina din față, dar nu era nici țipenie de om acolo. De la camera etajului al doilea, prin fereastra deschisă din cauza înăbușelii, se auzea sunetul unei chitare. O melodie cântată pe tonuri înalte, cu o voce delicată, asemănătoare unei viori chinezești, împletea acele acorduri, ca o plantă cățărătoare îngălbenită. Ascultând vocea profund tristă, Honda și-a amintit nopțile de neuitat din Bangkok, dinaintea războiului.

Dacă ar fi putut să se furișeze înăuntru, ar fi căutat în fiecare cameră, deoarece nu credea nici în ruptul capului că Ying Chan era plecată. Ea era omniprezentă în asfințitul umed al sezonului ploios: în parfumul delicat al florilor din

grădină, probabil îngrijite de studenții străini, în gladiolele galben-aprins sau în violetul deschis al albăstrelelor, unite cu întunericul. Fragmentele din Ying Chan, care pluteau peste tot, treptat, parcă se reuneau într-o formă și se coagulau în persoana ei. Putea s-o simți chiar și în bâzâitul țăntărilor.

Majoritatea ferestrelor erau întunecate, numai într-una de la colțul etajului al doilea se vedea lumina prin perdeaua de dantelă, tremurândă. Curios, Honda s-a uitat cu atenție acolo. Cineva stătea în spatele perdelei, uitându-se spre grădina din față. Vântul a zburat perdeaua și a reușit să vadă înăuntru. Era Ying Chan într-un combinezon. Fără să vrea, Honda a alergat spre fereastră și a ajuns direct sub stâlpul iluminator. Pe fața lui Ying Chan s-a citit stupefacția, în momentul în care a înțeles clar că era Honda. Imediat lumina a fost stinsă și fereastra închisă.

Honda s-a sprijinit de zid și a așteptat o vreme. Clipele picurau, iar tâmpilele îi zvâcneau. Timpul picura precum sângele. Și-a presat fața de mușchiul albăstrui, subțire, crescut pe beton, în dorința de a-și răcori obrajii bătrâni, înfierbântați.

După o vreme, la fereastra de la etajul doi s-a auzit un sâsâit, asemenea sunetului scos de limba unui șarpe. Părea că a deschis geamul cu grijă. La picioarele lui Honda a căzut ceva alb și moale.

A ridicat și a desfăcut o bucată de hârtie albă mototolită. Înăuntru era o bucată de vată destul de mare, cât să-i umple palma. Părea să fi fost apăsată cu putere, pentru ca în momentul eliberării din hârtie să se umfle asemenea unui vietăți. Honda a căutat în cocoloșul de vată. Înăuntru era inelul cu smarald, protejat de cei doi *yasuka*.

Și-a ridicat din nou privirea spre fereastră. Era închisă bine și nu se vedea nici o rază de lumină.

Când a plecat din incita Centrului pentru Studenți Străini, venindu-și în fire, Honda și-a dat seama că era la vreo două

străzi de Keiko. La rendez-vous-uri nu folosea mașina personală, ci obișnuia să meargă cu taxiul. A decis să se autopedepsească și să se întoarcă pe jos, în ciuda durerii insuportabile de spate și mijloc. Chiar dacă Keiko nu era, nu putea să se întoarcă acasă fără să bată la ușa ei.

Dacă ar fi fost tânăr, Honda ar fi putut să meargă plângând în hohote. Dacă ar fi fost tânăr! Nu plânsese niciodată în acele vremuri. Avusese o tinerețe promițătoare, considerase că trebuie să-și folosească intelectul în favoarea lui și a celorlalți, nu să-și piardă vremea cu văicăreli. Ce tristețe dulce! Ce deznădejde lirică! Honda își permitea să se simtă așa doar raportându-se la un trecut ipotetic. Astfel a extirpat autenticitatea sentimentelor actuale. Dacă i s-ar permite la vârsta lui dulceața sentimentalismului! Dar, nici acum și nici în trecut, firea lui Honda nu a tolerat romantismul pentru sine. Singura lui posibilitate era să viseze la un trecut diferit de cel real. Cam cât de diferit? De la început îi fusese imposibil să devină precum Kiyooki sau Isao.

Dacă imaginația îi îngăduia lui Honda să se gândească la tinerețe în felul acesta, protejându-l de-a lungul anilor în fiecare moment emoțional periculos, atunci ezitarea, chiar refuzul de a recunoaște sentimentele actuale, era reminiscența negării sinelui din acea perioadă. În orice caz, nici acum, nici atunci, n-ar fi avut cum să meargă plângând în hohote. În ochii oricărui trecător, acest domn în vârstă, cu trenți și pălărie borsalino, părea un hoinar nocturn, capricios și singuratic.

În felul acesta, ca rezultat al conștiinței de sine, care-l făcea să se refere la toate sentimentele numai indirect, Honda devenise atât de sigur, încât nu mai trebuia să se îngrijoreze pentru conștiința de sine. Devenise posibilă orice nebunie, orice infamie. Dacă cineva ar fi urmărit pas cu pas acțiunile lui, l-ar fi înțeles greșit, ca fiind un om influențat de sentimente. Drumeția pripită către casa lui Keiko, în înserare, pe un drum pândit de ploaie, era unul dintre imboldurile prostești.

În timp ce mergea, simțea nevoia să-și înfigă mâna pe gât în jos și să-și smulgă inima, ca și cum și-ar fi scos un ceas de buzunar din vestă.

În mod surprinzător, la acea oră Keiko era acasă.

Honda a fost imediat condus în strălucitorul salon de oaspeți. Scaunul în stil Ludovic al XV-lea cu spătarul său drept nu-l lăsa să se relaxeze și avea senzația că va leșina din cauza epuizării.

Ușile din cedru japonez erau pe jumătate deschise, la fel ca zilele trecute. Solitudinea nopții din salon era adâncită de strălucirea copleșitoare a candelabrului. Prin fereastră se vedeau luminițele din oraș, sclipind printre copacii din grădină, dar nu avea puterea necesară pentru a merge până la geam să le privească. Era mai bine să îndure căldura degradantă și să se topească din cauza transpirației.

A auzit pașii lui Keiko în timp ce cobora pe scările de marmură, în spirală, din hol. Purta o rochie *muumuu*¹ colorată, cu trenă. A intrat în salonul pentru oaspeți și, în urma ei, a închis ușile pictate cu cocori. Avea părul ciufulit, parcă răvășit de o furtună, scăpat de sub control, înfocat în toate direcțiile, făcându-i fața, machiată discret, să pară neobișnuit de mică și palidă. Keiko a trecut printre scaune și s-a așezat în fața lui Honda, cu spatele către alcovul cu nori aurii. Pe măsuta dintre ei era o sticlă cu coniac. De sub poala rochiei se întrezăreau picioarele goale, în sandalele de casă, împodobite cu ciorchini din fructe uscate, tropicale. Pedichiura roșie se potrivea cu florile de hibiscus pe fundal negru de pe rochia *muumuu*. În orice caz, volumul imens al părului negru, în contrast cu norii aurii din spatele ei, aprofunda starea de melancolie.

— Te rog să mă scuzi. Arăt ca o nebună cu părul ăsta. Vizita ta inopinată mi-a răvășit până și părul. Din păcate,

¹ Rochie largă, înflorată, din Hawaii.

tocmai m-am spălat pe cap pentru a putea să-l aranjez mâine. Voi, bărbații, nu înțelegeți problemele noastre... Dar ce s-a întâmplat? Nu arăți bine!

Honda i-a povestit pe scurt ce s-a întâmplat, dar îi dispăcea faptul că vorbea de parcă ar fi rostit o pledoarie. Nu putea să scape de obiceiul de a descrie logic, sistematic, chiar și în situațiile urgente, în care era implicat direct. Cuvintele lui erau folositoare doar pentru a aranja întâmplările într-o oarecare ordine. Până să ajungă la ea și-ar fi dorit să i se plângă fără cuvinte și să strige disperat...

— Morala ar fi următoarea: nu e bine să grăbești lucrurile. Ți-am spus să lași totul în seama mea... Acum nu mai știu nici eu. În tot cazul, Ying Chan a procedat extrem de nepolitic. Oare în felul acesta reacționează cei din sud? Observ că te cam pune pe jar.

Keiko i-a oferit coniac și a continuat:

— Ce-ai vrea să fac eu?

În tonul vocii nu se simțea supărare, ci entuziasmul melancolic care îi stătea în fire.

Honda se juca cu inelul, băgându-l și scoțându-l de pe degetul mic.

— Vreau să-i dai înapoi lui Ying Chan inelul acesta și s-o rogi să-l accepte. Separarea acestui inel de trupul ei mă face să simt că relația dintre ea și trecutul meu s-a rupt definitiv.

Keiko n-a răspuns. Tăcea. Honda se temea să n-o fi supărat. Ea a ridicat paharul de coniac până la nivelul ochilor, privind cum lichidul, odată unduos, treptat-treptat, aluneca pe suprafața concavă a paharului, desenând norișori lipicioși, transparenți. Ochii mari, din umbra părului tapat voluminos, păreau veninoși. Expresia ei serioasă era prea naturală pentru cineva care încerca să-și înfrângă un râs sarcastic. Lui Honda i se părea că ochii ei sunt ca ai unui copil ce privea fix o furnică strivită. Honda a spus cu patos:

— Am venit doar să te rog acest lucru. Asta este tot.

Honda paria pe o exagerare foarte neînsemnată. Oare unde putea găsi plăcerea, dacă nu în principiul etic de a nu neglija ridicolul? El o scosese pe Ying Chan din gunoiul lumii și suferea din cauza ei, deși n-o atinsese nici măcar cu un deget. Și tot el căuta să intensifice această idioțenie până în punctul în care pofta trupească avea să atingă corpurile cerești.

— Ce-ar fi să renunți tu la fata asta? a spus Keiko până la urmă. Zilele trecute am auzit că Ying Chan a fost văzută dansând foarte apropiat cu un student vulgar la un ceai dansant în Mimatsu.

— Să renunț? Nu pot face așa ceva. Dacă renunț la ea înseamnă că o las să se maturizeze.

— Să înțeleg că tu ai dreptul să oprești acest proces? Atunci cum rămâne cu dorința de a nu o avea virgină, de dinainte?

— Am crezut că experiența aceea o va transforma într-o altă femeie. Totul s-a dus de râpă din cauza nepotului tău imbecil.

— Chiar că este imbecil...a spus Keiko izbucnind în râs.

Își privea unghiile prin pahar, în lumina candelabrului. Unghiile lungi, cu oă roșie, luceau prin paharul transparent, asemenea unui mic răsărit misterios.

— Soarele se ridică pe cer! Uite! arăta Keiko cu degetul. Era amețită.

— Un răsărit nemilos, a murmurat Honda. Dorea cu nesaț ca negura infamiei și a iraționalității să învăluie această cameră excesiv luminată, astfel încât să nu mai vadă nimic în fața ochilor.

— Ce-ai face dacă aș refuza propunerea ta?

— Atunci bătrânețea mea ar fi complet întunecată.

— Ce exagerare!

Keiko a pus paharul pe masă. S-a gândit o vreme. A murmurat ceva cum că este mereu nevoită să-i ajute pe alții. Apoi a zis:

— Adevărata problemă din adâncul inimii este o copilărie! Când un om își pune în gând ceva, ar fi în stare să meargă într-o expediție în Africa pentru a căuta un timbru imprimat greșit!

— Cred că sunt îndrăgostit de Ying Chan!

— Aoleu!

Keiko a râs strident. Se citea în ochii ei că nu crede o iotă.

În cuvintele următoare Honda a simțit un ton ferm:

— Am înțeles. Trebuie să faci ceva incredibil de prostesc acum. De exemplu, și-a ridicat puțin poalele rochiei, de exemplu, ce-ar fi să-mi pupi bolta tălpii? Cu siguranță te vei înveseli... Încearcă examinarea piciorului unei femei pe care n-o iubești deloc. Frumusețea venelor picioarelor mele este recunoscută. Nu-ți face griji. Abia am făcut baie și m-am frecat bine. N-o să-ți facă rău!

— Dacă trebuie asta în schimbul rugăminții mele de adineauri, atunci o voi face cu plăcere.

— În acest caz, te rog. Ar prinde bine mândriei tale să faci ceva de genul acesta măcar o dată. Astfel, splendoarea faimei tale va atinge cote maxime.

Keiko era vizibil entuziasmată de rolul instructorului. Stătea exact sub candelabru strălucitor. Și-a dat pe spate părul voluminos, care în părți se vălurise, de parcă avea urechi de elefant.

Honda voia să zâmbească, însă nu putea. S-a uit împrejur și s-a aplecat ușor. Deoarece durerea de mijloc l-a săgetat, s-a ghemuit și s-a prosternat cu hotărâre pe covor. În felul acesta, sandalele lui Keiko păreau obiecte sfinte, care protejau bolta tălpilor încordate, oarecum viguroase; ciorchini de fructe uscate arămii, maro, violet și albe atârneau peste unghiile roșii. Când să-și apropie buzele de picioarele în sandale, acestea s-au retras cu viclenie. Până la urmă, dacă nu înlătura poalele rochiei cu flori de hibiscus și nu-și băga capul acolo, nu ar fi ajuns cu buzele la arcul tălpii. A pătruns. Acolo a descoperit că

aerul de sub rochie era ușor calduț și parfumat. Dintr-odată, Honda a intrat pe un teritoriu necunoscut. După ce i-a sărutat tălpile, și-a ridicat privirea prin lumina purpuriu-închis din rochia colorată, iar în fața lui stăteau două coloane albe, frumoase, cu vinișoare vagi. Pe cerul din depărtare atârna un mic soare negru, care emana haotic raze întunecate.

Honda s-a retras și de-abia s-a ridicat.

— Gata. Eu mi-am îndeplinit sarcina.

— O să-mi respect și eu promisiunea, a spus Keiko acceptând inelul cu un zâmbet senin, potrivit vârstei ei.

42

— Ce faci? a strigat Rie din casă la soțul ei, care tot nu coborâse la micul dejun.

— Privesc muntele Fuji! a răspuns Honda de pe terasă.

Vocea nu era îndreptată către casă, ci către muntele din-spre extremitatea vestică a pavilionului din grădină.

Ora șase, într-o dimineață de vară; scăldat în culoarea vinului, conturul muntelui era încețoșat. Pe la trei mii de metri se întrezărea urma unei pensule de zăpadă, asemenea pudrei de pe nasul unui copil, în pregătiri pentru o sărbătoare.

După micul dejun, Honda a ieșit din nou afară doar în șort și tricou polo. S-a întins lângă piscină sub soarele strălucitor. Scottea jucăuș apă din piscină cu mâna.

— Ce faci? l-a strigat Rie din nou, în timp ce strângea masa.

De data aceasta n-a răspuns.

Rie privea prin geam la starea nebuniei soțului de cincizeci și opt de ani. În primul rând, nu-i plăcea cum este îmbrăcat. O persoană de partea legii nu ar fi trebuit să poarte șort. De sub el se vedeau picioarele albe, bătoase, îmbătrânite. Nici tricoul nu-i plăcea. Ca o pedeapsă pentru faptul că purta un tricou polo, fără să aibă vigoarea împlinirii tinerești, mânecile

și spatele atârnavu precum algele uscate. Rie ajunsese să fie interesată să vadă până unde avea să ajungă soțul ei cu faptele nesăbuite. Simțea plăcerea masochistă de a se pieptăna în răspăr.

Ghicind că soția lui a renunțat și s-a întors în cameră, Honda admira cu inima împăcată frumusețea peisajului de dimineață, reflectat în apa piscinei.

Era ora opt. Greierii au început să cânte în pădurea de chiparoși. Honda și-a ridicat privirea. Culoarea bahică a muntelui Fuji a devenit vineție. În mijlocul verdelui gradat de la poale plutea silueta pierdută a pădurii și a satelor. Cum privea muntele albastru profund, Honda a descoperit un mic joc, de care să se bucure singur. Se uita la Fuji în mijlocul verii, închipuindu-și că este în toiul iernii. După ce a cercetat lung muntele de un albastru profund, și-a îndreptat privirea către cerul azuriu de lângă el. Imaginea remanentă din ochii minții lui a devenit albă-albă și, pentru o clipă, albul pur al muntelui a plutit pe cerul albastru.

După ce a descoperit modalitatea prin care să creeze această iluzie, a ajuns să creadă că sunt doi munți. Imediat lângă Fuji cel văratice mai era unul iernatic. Lângă cel real, mereu era esența albului imaculat al muntelui. Și-a mutat privirea spre piscina în care se reflecta muntele Hakone pe o suprafață mult mai mare decât Fuji. Vara, masa muntoasă acoperită de verdeață menținea o căldură înăbușitoare. Pe cerul reflectat în apă zburau nenumărate păsări, iar căsuța cu hrană era vizitată de o privighetoare japoneză.

Chiar așa. Cu o zi înainte omorâse un șarpe dungat, lung de vreo doi *shaku*, chiar lângă foișor. Îi zdrobise capul cu o piatră, pentru a nu speria oaspeții așteptați. Imaginea micului masacru a rămas în mintea lui Honda întreaga zi. Arcurile de oțel negru-albăstrui, imaginea corpului convulsional al șarpelui care se zbătea să moară, i se iveau în minte. Conștientizarea faptului că și el putea să ucidă ceva îi conferea o putere întunecată.

Și piscina. Honda a întins din nou mâna și a tulburat suprafața apei. Reflecția norilor văratici s-a împrăștiat în cioburi de geam mat. Deși piscina fusese terminată cu șase zile în urmă, deocamdată nimeni nu înotase în ea. Honda și Rie veniseră aici în urmă cu trei zile, dar, sub pretextul că apa este rece, Honda n-a intrat în piscină nici măcar o dată.

Singurul lui motiv pentru care construise piscina fusese dorința de a o vedea pe Ying Chan goală. În afară de ea nimic nu mai prezenta importanță.

În depărtare se auzea bocănitul unui ciocan. Casa lui Keiko era renovată. De când își recuperase moșia din Tokyo, Keiko venea foarte rar la Gotemba, iar relația ei cu Jack se răcise. Noua casă a lui Honda i-a trezit sentimentul competiției și a început să-și reclădească locuința la o scară mai mare, aproape ca o construcție nouă. Susținea că nu are cum să stea aici pe timpul verii și că probabil își va petrece vara în Karuizawa.

Honda s-a ridicat de lângă piscină ca să evite razele de soare, din ce mai puternice, și s-a chinuit să deschidă o umbrelă de plajă înfiptă într-o masă. S-a așezat pe un scaun la umbră, din nou cu fața spre piscină.

Cafeaua de dimineață încă îi dădea o senzație de amorțeală în ceafă. Pe fundul piscinei de douăzeci și cinci de metri pe nouă metri, linii albe se întrezăreau printre unduleurile de vopsea albastră, care-i aminteau de marcajul din linii albe de var și de unguentul analgezic mentolat asociate cu competițiile sportive din îndepărtata lui tinerețe. Peste tot era trasată geometric câte o linie albă, curată, de la ea pornea ceva și tot în acel punct se termina ceva. Memoria îi juca feste. În tinerețe Honda nu avusese nimic de-a face cu stadioanele.

Mai degrabă își aducea aminte de linia continuă de pe mijlocul șoselei, noaptea. Dintr-odată i-a venit în minte un bătrânel. Acela mereu avea cu el un toiag în plimbările nocturne prin parc. Prima oară l-a întâlnit pe un trotuar, orbit de

farurile mașinilor. Bătrânul mergea cu pieptul înainte și cu bastonul cu mâner de fildeș atârnat de braț. Dacă ar fi mers normal, toiagul ar fi atins pământul, dar el își ridicase brațul îndoit, nenatural de sus, iar acum poziția lui era și mai țeapănă. Trotuarul era înmiresmat cu aroma de mai a pădurii. Bătrânelul semăna cu un ofițer în rezervă, ascunzându-și cu grijă în buzunarul interior decorațiile, acum inutile.

A doua oară a dat de el în bezna pădurii. Atunci a văzut îndeaproape utilizarea bastonului.

Când un cuplu se întâlnea în pădure, de obicei, bărbatul proptea spatele fetei de un copac și începea s-o îmbrățișeze. Niciodată nu se întâmpla invers. Când vedea un cuplu tânăr în poziția asta, bătrânelul se înființa în spatele trunchiului. În întuneric, nu departe de locul unde întâmplător era Honda, se putea vedea mânerul de fildeș, în formă de U, care, treptat, atingea din spate trunchiul. Se uita cu atenție în întuneric, urmărind obiectul alb plutitor. Când a observat că mânerul era din fildeș, imediat și-a dat seama cui aparținea. Măinile femeii înconjurau gâtul bărbatului, iar el cuprinsese mijlocul cu brațele. Părul unsuros al bărbatului a strălucit în lumina farurilor unei mașini în trecere. Mânerul alb din fildeș s-a pierdut pentru un timp în întuneric. Apoi, după ce și-a stabilit destinația, a prins poalele femeii. Odată prinsă, fusta era ridicată până la mijloc, cu îndemânare și rapiditate, dintr-o mișcare. Picioarele albe ale femeii erau dezvelite, dar el nu făcea greșeala de a-i atinge pielea cu fildeșul rece.

Femeia a șoptit: „Nu, nu“ și, în final, a spus: „Mi-e frig“. Bărbatul preocupat de treaba lui, nu i-a răspuns, iar ea nu-și dădea seama că el are ambele mâini ocupate cu îmbrățișarea ei.

De fiecare dată când Honda își aducea aminte de această glumă cinică și perversă, poate chiar cooperare altruistă, un zâmbet îi răsărea în colțul gurii. Atunci când și-a reamintit de bărbatul care l-a abordat în miezul zilei în fața magazinului Matsuya PX, urma de umor s-a transformat într-un fior rece

de teamă. Doar pentru că plăcerea lui sinceră putea să-i dezguste pe alții, asta nu însemna că el trebuia să fie ținta aversiunii lor nesfârșite. Mai mult de atât, într-o zi aceea silă ar putea lua locul unui element de plăcere indispensabil. Ar fi un nonsens, nu?

Un dezgust de sine care-i întorcea stomacul pe dos, se împreuna cu cea mai dulce ispită și însăși negarea existenței, unificată cu conceptul imortalității; nu puteau fi vindecate niciodată. Această existență incurabilă era singura esență a imortalității.

S-a întors din nou la marginea piscinei și s-a aplecat pentru a lua apa sclipitoare în mâini. Aceasta era senzația bogăției pe care o dobândise la sfârșitul vieții. Simțind săgețile soarelui de vară pe ceafă, i se părea că este ținta unei enorme maliții și batjocuri în a cincizeci și opta vară din viața lui. Nu avusese un trai chiar nefericit. Totul fusese cârmuit de rațiune, iar stâncile submarine ale distrugerii fuseseră evitate cu îndemânare. Ideea că el n-ar fi avut nici o clipă de fericire era o simplă hiperbolă. Cu toate acestea, ce plictisitoare a fost croaziera! Ar fi fost mai aproape de sentimentele lui adevărate să spună că existența lui a fost complet întunecată.

Declararea vieții ca fiind de un negru desăvârșit îl făcea să nutrească o anumită simpatie. „Nu a fost nici o compensație, nici o plăcere în asocierea mea cu tine. Deși nu ți-am cerut niciodată, ți-ai impus prietenia îndărătnică și m-ai obligat la mersul pe sârmă pe care-l numești tu viață. M-ai făcut să fiu econom cu entuziasmul, mi-ai oferit prea multe posesiuni, ai transformat justiția în maculatură, ai prefăcut inteligența în mobilă, ai închis frumusețea în cel mai jenant lucru. Viața s-a confruntat cu exilul legitimității, spitalizarea ereziei și capturarea umanității în prostie – o grămadă de pansamente murdărite de sânge și puroi. Cu alte cuvinte, viața era zilnica schimbare a bandajelor inimii, care-l fac pe bolnavul incurabil, fie el bătrân, fie tânăr, să-și strige durerea.“

Simțea că undeva, în cerul albastru-strălucitor de peste acea regiune muntoasă, erau ascunse mâinile gigantice, albe ale sublimei asistente, responsabilă cu tratamentele zilnice inutile, împovărată de sarcini. Mâinile acelea îl atingeau cu blândețe și-l încurajau să trăiască. Norii albi din dreptul pasului Otome erau bandaje împrăștiate, ipocrit de igienice și amestecător de noi.

Oare cum îl priveau ceilalți? Honda știa că este suficient de obiectiv față de propria persoană. În ochii oamenilor, el era cel mai bogat avocat, în poziția de a se bucura de bătrânețe în liniște. Aceasta era recompensa pentru menținerea unei justiții nepărtinitoare, fără nici o urmă de interes propriu în lunga viață de judecător și avocat. De aceea unii îl priveau cu invidie. Oricum, nu-și permiteau să-l critice. Era una dintre compensațiile tardive pe care, uneori, le oferă societatea pentru perseverența cetățenească. În momentul de față, dacă această patimă avea să iasă la iveală, oamenii l-ar fi iertat cu un zâmbet, considerând-o o meteahnă inofensivă, până la urmă. Pe scurt, lumea considera că are totul, mai puțin copii.

În trecut, soții au purtat discuții pe tema adoptării unui copil, încurajați de cunoștințe. Rie începuse să ezite, iar lui Honda i-a pierit interesul după ce se îmbogățise. Îi era teamă că oamenii urmăreau doar să-i ia banii.

În casă se auzeau voci.

Asculta cu atenție ca nu cumva să fi venit vreun oaspete atât de devreme. Era doar Rie, care discuta cu șoferul Matsudo. Imediat, cei doi au ieșit pe terasă și s-au uitat la valurile gazonului.

— Te rog să privești! Gazonul este inegal. Uită-te la dealul de lângă foișor, care-ți sare primul în ochi când privești muntele Fuji! Este rușinos să tai iarba așa. O să avem oaspete un Prinț...

— Aveți dreptate. Doriți să o tund din nou?

— Te rog!

Șoferul, cu un an mai în vârstă decât Honda, a mers până la capătul terasei pentru a lua mașina de tuns iarbă din micuța magazie unde țineau uneltele de grădinărit. Honda nu-l plăcea în mod deosebit pe Matsudo. Pur și simplu prețuia experiența lui ca șofer al autorităților în timpul războiului și după.

Era foarte mocăit, vorbea cam arogant și avea senzația că toată viața lui se reducea la șofatul în siguranță. Atitudinea asta impasibilă îl enerva la culme pe Honda. „Crezi că vei reuși în viață dacă vei fi precaut cu fiecare lucru, așa cum conduci, nu-i așa?” Privindu-l, Honda a înțeles că șoferul era convins că stăpânul lui era la fel ca el. Honda simțea că Matsudo schița o caricatură necuviincioasă.

— Avem suficient timp! Ia o pauză! i-a strigat Honda soției.

— Da, dar bucătarul și chelnerii trebuie să ajungă.

— Cu siguranță vor întârzia!

După ce a ezitat puțin, ca un fir care se desface în apă, Rie s-a întors în casă să aducă o perniță. Se temea că va răci la rinichi dacă se așeza direct pe scaunul de fier.

— Bucătari, chelneri, atâția oameni se agită în casă. Urăsc asta! a spus, în timp ce se așeza pe scaunul de lângă Honda. Dacă aș fi fost o femeie excentrică, precum doamna Kinkin, m-aș fi bucurat din plin de stilul acesta de viață!

— Ce poveste învechită!

Doamna Kinkin fusese soția celui mai respectat avocat japonez al Erei Taishō. Fosta gheșă era renumită pentru frumusețea și extravaganta ei. Adesea călărea un cal alb. Atrăgea atenția purtând chiar și la înmormântări rochii la modă. După moartea soțului, s-a sinucis, disperată că nu se mai poate lăfăi în luxul cu care se deprinsese.

— Se spunea că doamna Kinkin îndrăgea șerpilor și mereu avea unul mic în geantă. Ah, am uitat. Ai spus că ai omorât unul ieri, dacă ar apărea unul când este Prințul aici n-ar fi bine. Matsudo! I-a strigat pe șofer în timp ce se îndepărta cu mașina de tuns iarbă în mână. Cum găsești un șarpe, te rog să scapi de el. Oricum, să nu-l văd!

Honda privea mișcarea gâtului soției în timp ce dădea instrucțiuni șoferului; acolo bătrânețea era luminată fără milă de reflexia piscinei, iar el și-a amintit, dintr-odată, de Tadeshina. Ultima oară o întâlnise printre ruinele din Shibuya, în timpul războiului. Apoi s-a gândit la *Sūtra Înțeleptului Rege Păun*, cartea primită de la ea.

— Dacă ești mușcat de un șarpe, nu trebuie decât să spui incantația următoare: *ma-yu-ra-ki-ra-tei-so-waka*.

— Chiar așa?

Rie s-a așezat din nou pe scaun, fără să schițeze nici o urmă de interes. Sunetul motorului mașinii de tuns iarba le-a acordat un moment de respiro.

Honda chiar se bucura de interesul manifestat de soția lui de modă veche față de vizita princiară, dar a fost surprins de calmul cu care acceptase posibila apariție a lui Ying Chan. Totuși, Rie spera că lunga ei suferință se va încheia dacă o va vedea pe Ying Chan lângă soțul ei.

Când Honda a anunțat-o într-o doară: „Măine Keiko o va aduce pe Ying Chan la petrecerea pentru inaugurarea piscinei și vor sta aici peste noapte“, Rie a simțit un fel de plăcere furnicătoare. Gelozia ei era atât de profund implicată în incertitudine, încât tensiunea, risipită cu fiecare secundă, era precum așteptarea unui tunet după un fulger. Temerea se contopise cu dorința arzătoare și faptul că nu mai trebuia să aștepte îi încălzea inima.

Inima lui Rie semăna cu un râu care curgea leneș printr-un câmp deschis, pustiit, erodând malurile, pe punctul de a se vărsa în necunoscuta mare, depunând satisfăcut sedimente măloase la gura de vărsare. Acolo înceta să mai fie apă proaspătă și devenea apă sărat-amară. Când a mărit volumul de sentimente la maximum, esența s-a modificat de la sine și suferințele acumulate, aparent distrugătoare, brusc, s-au transformat în forța de a trăi. Extrem de amară, extrem de năvalnică, totuși o întindere bruscă de putere albastră... marea.

Honda nu observase că soția lui devenise o femeie incredibil de crudă și hotărâtă. Rie, care-l chinase cu toanele și căutările ei tăcute, de fapt nu era decât o crisalidă.

Într-o dimineață atât de cristalină simțea că până și boala ei cronică de rinichi se ameliorase.

Zgomotul îndepărtat și leneș al mașinii de tuns iarbă le făcea timpanele să vibreze. Era o liniște destul de apropiată de cea a unui cuplu pitoresc, care nu mai simte nevoia să discute. Exagerând un pic, Honda se gândea la legătura dintre ei astfel: erau două mănunchiuri de nervi, sprijinindu-se reciproc, astfel reușind să nu se prăbușească la pământ cu un zgomot metalic – o situație asemănătoare unei înțelegeri tacite. Dacă ar fi comis o infracțiune remarcabilă, cel puțin ar fi simțit că se avântă în zbor mai sus decât soția lui. Mândria lui fusese rănită când aflate că atât suferința soției, cât și propria lui bucurie aveau aceeași statură.

Ferestrele camerei de oaspeți de la primul etaj, reflectate pe suprafața apei, fuseseră deschise pentru a aerisi încăperea. Perdelele albe de dantelă fluturau. În noaptea aceasta Ying Chan urma să doarmă în spatele ferestrei, de unde, înainte, se cățăraseră pe acoperiș în toiul nopții și sărise sprintenă pe pământ. Incidentul nu-l făcea decât să se gândească la faptul că fetei îi crescuseră aripi. Oare chiar a zburat când el nu a fost atent? Nimeni nu avea de unde să știe dacă nu cumva Ying Chan, într-un moment de neatenție, călare pe un păun, s-a metamorfozat într-o ființă mai presus de spațiu și timp. Era în mod evident încântat de lipsa de dovezi și de imposibilitatea de a demonstra că a procedat așa. Ajungând să se gândească la asta, Honda a realizat natura mistică a dragostei sale.

Avea senzația că cineva a aruncat o plasă de lumină peste apa din piscină. Soția lui stătea tăcută, cu mânuțele umflate, ca ale unei păpuși japoneze, sprijinite de marginea mesei, pe jumătate acoperită de umbrela de plajă.

Astfel, Honda putea să se afunde în'voie în gândurile lui.

Reală Ying Chan se limita la Ying Chan pe care o vedea el. Era o fetiță cu păr negru, frumos, cu un zâmbet neconținut; ea nu respecta niciodată promisiunile, totuși era extrem de hotărâtă și cu un suflet imposibil de pătruns. Era convins că Ying Chan cea observată nu era nici pe departe tot. Honda tânjea după Ying Chan cea nedescoperită; pentru el dragostea era legată de necunoscut și, în mod natural, percepția era raportată la cunoaștere. Dacă percepția avansa și prin ea prăda necunoscutul, pentru a-și mări aria de cunoaștere, mai putea oare să-și împlinească iubirea? Nu, nu funcționa așa. Deoarece el se străduia, din ce în ce mai mult, s-o țină la distanță pe Ying Chan de ghearele percepției sale.

Încă din tinerețe, simțul câinelui de vânătoare dinlăuntrul lui fusese mereu ascuțit. De aceea Ying Chan, pe care o știa doar din ce văzuse, se potrivea cu capacitatea lui de percepție. În afară de puterea percepției lui, nimic nu păcălea limitele existenței lui Ying Chan.

În consecință, dorința lui neștiută de nimeni de a o vedea pe Ying Chan goală devenise o dorință imposibilă, o separare contradictorie între percepție și iubire. Privitul era deja în aria de percepție și, chiar dacă Ying Chan nu realiza lucrul acesta, din momentul în care trăsesse cu ochiul prin gaura luminoasă din spatele rafturilor, ea devenise un locuitor al lumii create de percepția lui. În lumea ei, contaminată imediat ce a fost privită de el, ceea ce-și dorea el să vadă cu adevărat nu avea să apară niciodată. Dragostea lui nu avea să fie împărtășită. Și, dacă nu vedea, dragostea era pe vecie irealizabilă.

Voia să vadă o Ying Chan avântată în zbor, dar, din cauza limitării vederii, ea nu zbura. Atât timp cât ea rămânea o creatură a lumii percepției lui Honda, nu putea să încalce legile fizice ale acestei lumi. Probabil exceptând visele, lumea în care Ying Chan zbura dezbrăcată pe spatele unui păun era cu un pas în urmă și nu se concretiza din cauză că însăși per-

cepția lui Honda devenise o barieră și o defecțiune, o fisură infimă dintr-un mecanism. Oare ce ar fi trebuit să facă pentru a repara această defecțiune? Ar fi fost bine dacă ar fi schimbat mecanismul? Singura soluție ar fi fost ca Honda să dispară de pe lumea împărtășită cu Ying Chan, cu alte cuvinte, să moară.

Acum, era clar că dorința supremă a lui Honda, ceea ce dorea să vadă din adâncul sufletului, nu exista decât într-o lume în care el nu era. Pentru a vedea ceea ce într-adevăr năzuia, trebuia să moară.

Când un voyeur conștientizează că nu poate să-și atingă idealul decât prin eliminarea actului de bază – privitul –, asta duce la moarte sigură.

Pentru prima oară în viață, sensul sinuciderii unui cunosător cântărea greu în mintea lui Honda.

Dacă nega percepția, așa cum îl ghida dragostea, și încerca să scape de infinitatea ei și să o aducă pe Ying Chan într-un teritoriu neatins de percepție, împotrivirea din partea percepției însemna sinucidere curată. Honda aparținea unei lumi contaminate de percepție, iar Ying Chan era lăsată în urmă. Însă, chiar în momentul despărțirii, Ying Chan va sta luminoasă înaintea lui. Nimic nu era mai previzibil.

Deoarece lumea actuală era creată de percepția lui Honda, el locuia aici împreună cu Ying Chan. Conform preceptelor *Yuishiki*, era o lume creată de conștiința *ālaya* a lui Honda. Dar faptul că încă nu putea să se încredințeze complet doctrinei *Yuishiki* se datora afinității sale față de propriile percepții și imposibilității de a accepta originea lor ca fiind eterna conștiință *ālaya*, care se detașează de lume într-o clipă, fără regrete, gata să renască în următoarea.

Honda se gândea la moarte ca la un joc al inimii și era intoxicat de dulceața lui. Ispitit de propria percepție, Honda visa la beatitudinea clipei sinuciderii, când Ying Chan va apărea așa cum voia el să o vadă, cum n-o mai surprinsese

nimeni, în nuditatea ei pură, sclipitoare, de chihlimbar, asemenea strălucitoarei luni în ascensiune.

Oare „împlinirea păunului“ nu semnifica tocmai acest lucru? Conform *Regulilor de înfățișare a Înțeleptului Rege Păun, san-maya-gyō* – simbolul care reprezintă legământul lui Buddha că-i va conduce pe oameni către iluminare – se compunea dintr-o semilună deasupra cozii păunului și o lună plină deasupra tuturor. La fel cum semiluna devine lună plină, apare și împlinirea ascezei.

Ceea ce își dorea într-adevăr Honda poate era chiar „împlinirea păunului“. Dacă toate iubirile din această lume erau doar jumătăți de lună, cine nu ar fi visat la o lună plină deasupra cozii păunului?

Zgomotul mașinii de tuns iarbă s-a oprit și din depărtare s-a auzit o voce:

— Ce părere aveți acum?

Ca o pereche de papagali plictisiți pe o cracă, și-au răsucit trunchiurile în direcția vocii. Matsudo stătea într-o uniformă kaki, cu spatele la Fuji, deja acoperit pe jumătate de nori.

— Cred că este de ajuns, a spus Rie cu o voce joasă.

— Așa este. Nu putem cere imposibilul de la un bătrân, a răspuns Honda.

Cu ambele mâini a făcut un cerc mare, iar Matsudo, înțelegând, a tras ușurel mașina de tuns iarbă către magazin. Din spre poarta care dădea către Hakone s-a auzit sunetul unui motor de mașină. Pe acolo a intrat o dubiță. Era mașina de la Tokyo cu bucătarul, cei trei chelneri și multe provizii.

Honda încă nu invitase locuitorii mai vechi din casele vecine, în ciuda faptului că era cel mai nou locuitor al vilelor din Ninooka. Proprietarii mai vechi se țineau departe de vilele

lor, îngrijorați de zvonurile conform cărora dezmățul atingea cote maxime în barurile deschise pentru soldații americani lângă Gotemba. Aceste locuri atrăseseră femeile de la periferia orașului, proxeneții și prostituatele ieftine, care cutreierau locurile de antrenament învelite în păturile militarilor. În acea vară, proprietarii începuseră să se întoarcă unul câte unul, iar Honda invitasese câțiva cu ocazia inaugurării piscinei.

Cei mai vechi proprietari de vile erau Prințul și Prințesa Kaori și bătrâna văduvă a lui Kanzaemon Mashiba, fondatorul Băncii Mashiba. Văduva a promis că-și va aduce cei trei nepoți; mai erau și mulți alți oaspeți din zonă. Pe lângă Keiko și Ying Chan, din Tokyo erau așteptați Imanishi și doamna Tsubakihara. Makiko a trimis vorbă cu mult înainte că va fi plecată în străinătate. În principiu, doamna Tsubakihara ar fi trebuit s-o însoțească pe Makiko în călătoria ei, dar de această dată ea își alesese alt însoțitor.

Honda a observat amuzat că, odată ce un servitor devenea angajat permanent, deși Rie se purta fără milă în fața ajutoarelor din afară – fie bucătari, fie chelneri –, afișa invariabil un zâmbet binevoitor. Vorbea politicos și arăta considerație pentru orice, nerăbdătoare să-și demonstreze sieși și celorlalți faptul că era iubită de toată lumea.

— Doamnă, ce ar trebui să facem în pavilion? Să pregătesc băuturile și acolo? a întrebat unul din chelneri, îmbrăcat deja în uniforma lui albă.

— Așa să faci, te rog.

— Dar va fi dificil pentru noi trei să acoperim toată zona. N-ar fi mai indicat să lăsăm gheața în termos și să le recomandăm oaspeților să se servească?

— Desigur. Cei care vor sta departe, pe lângă pavilion, vor fi probabil cuplurile tinere și ar fi chiar mai bine să nu-i deranjăm. Să nu cumva să uiți spiralele anti-țânțari când va începe să se întunece.

Honda era complet surprins s-o audă pe soția lui vorbind în acest fel. Vocea ei era anormal de pițigăiată, iar cuvintele ei

zburau în aer. Frivolitatea, pe care ar fi trebuit s-o urască cel mai mult de-a lungul anilor, îi învăluia vocea și cuvintele atât de mult, încât suspecta o urmă de sarcasm.

Mișcările rapide ale chelnerilor în uniforme albe dădeau senzația că aerul din casă este înțesat cu linii drepte. Tunicile erau bine scrobite, iar grația ținutei tinerești, politețea aparentă, galanteria profesională transformau casa într-o lume neobișnuită, împrăștiată. Toate problemele private fuseseră înlăturate; întâlnirile, discuțiile și ordinele zburau de parcă ar fi fost șervețele albe împăturite în formă de fluturi.

Pe marginea piscinei fusese amenajat un bufet pentru ca invitații să poată lua masa fără să se mai îmbrace. La parter, din loc în loc, erau lipite indicatoare către vestiar. În felul acesta, ambientul se schimbase într-o clipă. Biroul iubit al lui Honda, acoperit cu o față de masă albă, era folosit pe post de bar de grădină. Deși el însuși indicase aceste aranjamente, odată făcute, le-a simțit ca pe niște transformări violente.

Urmărit de razele soarelui tot mai puternice, privea împrejurimile cu uimire. Cine a plănuit totul? Care a fost scopul? Să irosească bani, să invite oaspeți de seamă, să joace rolul burghezului mulțumit de sine, să se laude cu piscina nou construită... care dintre aceste motive? Chiar era prima piscină privată construită în Ninooka după multă vreme. Pe lumea aceasta sunt oameni care iartă bogăția altora numai dacă sunt invitați și ei să ia parte.

— Te rog să pui astea pe tine, a spus Rie aducând o pereche de pantaloni de vară din camgarn, o cămașă albă și un papion cu buline. Le-a pus pe masă, sub umbrelă.

— Vrei să mă schimb aici?

— Ce are? Aici sunt numai chelneri. Oricum o să le spun să ia pauza de prânz mai devreme.

A prins cu mâinile papionul, ale cărui margini erau rotunjite ca o tărtăcuță. L-a apucat de un capăt și l-a îndreptat jucăuș în lumina dinspre piscină. Era o cârpă simplă, mizerabilă și moale. Îi aducea aminte de procedura unui „raport de mediere“ de la

tribunal: „Aducerea la cunoștință a formalităților de mediere și obiecțiile acuzatului...” Honda însuși era cel care detesta cel mai mult petrecerea ce se apropia cu pași repezi, exceptând nucleul suprem și punctul focal al sclipitoarei deznădejdi.

Bătrâna doamnă Mashiba a ajuns prima, împreună cu cei trei nepoți: o tânără nemăritată și cei doi frați mai mici, banali, cu ochelari și aer de intelectuali; unul era în ultimul an de facultate și celălalt în anul doi. Cei trei au intrat imediat în cameră și s-au schimbat în costumele de baie. Bunica a rămas în kimono, sub umbrelă.

— Cât timp a trăit soțul meu, mai ales după război, ne certam la fiecare tur de alegeri. Votam numai cu comuniștii pentru a-i face lui în ciudă. Îl admiram pe Kyūichi Tokuda.

Bătrâna văduvă își aranja gulerul kimonoului și-și trăgea încontinuu de mâneci cu mișcări nervoase, asemenea unei lăcuste care se strânge să-și frece aripile. Fusesse recunoscută pentru jovialitatea debordantă. Ascunși în spatele ochelarilor liliachii, ochii ei sclipitori cercetau fără răgaz starea financiară a fiecăruia în parte. Cei aflați dinaintea privirii ei reci aveau senzația că erau înrudiți cu ea.

Cei trei nepoți, schimbați în costumele de baie, aveau trupuri cu forme armonioase, așa cum era specific familiilor bune. Au sărit în apă unul după altul și au început să înoate relaxat. Honda regreta cel mai mult faptul că piscina nu a fost inaugurată de Ying Chan.

La scurt timp, Rie a ieșit din casă însoțindu-i pe Prințul și Prințesa Kaori, deja în costume de baie. Honda și-a cerut scuze că nu știuse de sosirea lor și nu a venit în întâmpinare. A muștrat-o pe Rie, însă Prințul a spus că nu are de ce să-și facă griji, pur și simplu a dat mâna cu el și a făcut un plonjon în apă. Bătrâna văduvă privise întreaga scenă cu senzația că examina niște țărânoi. După ce a înotat puțin, Prințul s-a așezat cu coatele pe marginea piscinei; doamna Mashiba i-a spus de sub umbrelă cu o voce ascuțită:

— Ce tânăr și viguros sunteți! Acum zece ani v-aș fi provocat la o întrecere!

— Doamnă Mashiba, cred că nici acum nu vă întrec. Nu am înotat decât cincizeci de metri și deja mi s-a tăiat respirația. Oricum, mă bucur că putem înota în Gotemba, chiar dacă apa e cam rece!

S-a scuturat de apă de parcă voia să scape de ostentație. Picături negre s-au împrăștiat pe beton.

Prințul nu realizase că oamenii îl considerau, câteodată, o fire atât de rece, tocmai din cauza dorinței lui de a se purta cu naturalețe și cât mai neprotocolar, în stilul postbelic. Când nu a mai fost nevoie să-și păstreze demnitatea, a ajuns să nu mai înțeleagă relațiile umane. Pornind de la încrederea în poziția privilegiată de a urî tradiția mai mult ca oricine, îi disprețuia pe oamenii care o prețuiau în această perioadă. În trecut, ideea că „un om nu e progresist“ era echivalentă cu sintagma: „acel om este de origine umilă“. Prințul îi aprecia pe toți progresiștii ca fiind asemenea lui: „victime ale sufocantei tradiții“. În consecință, în mod paradoxal, următorul pas îl făcea să se gândească la faptul că el însuși este un om simplu din naștere.

Când Prințul și-a dat jos ochelarii pentru a înota, Honda i-a văzut pentru prima oară fața fără ochelari. Pentru el, ochelarii erau o punte cu lumea. În momentul înlăturării punții, figura lui a dezvăluit o anumită melancolie palidă, poate din cauza luminii orbitoare, poate din cauza distanței dintre nobilimea trecutului și realitatea prezentului, încă în dezechilibru.

În comparație cu el, Prințesa era destul de plinuță în costumul de baie, dar degaja o eleganță simplă. Când plutea pe spate, ridica o mână și zâmbea; semăna cu o pasăre de apă frumoasă, inocentă, care înoată fericită pe fundalul muntelui Hakone. Nu puteai să nu simți că Prințesa era una dintre rarele persoane care știu ce e fericirea.

Honda era ușor enervat de nepoții Mashiba. Ei au ieșit din apă, și-au înconjurat bunica și au început o discuție manierată

cu Prințul și Prințesa. Subiectul de conversație al tinerilor se rezuma la America; fata cea mare povestea despre școala privată exclusivistă unde a studiat, iar frații ei mai mici despre universitățile pe care le vor urma după terminarea studiilor în Japonia. Totul se învârtea în jurul Americii. „Televiziunea deja este larg răspândită acolo, ce bine ar fi dacă s-ar întâmpla la fel și în Japonia. Însă, în ritmul actual, vor trece mai bine de zece ani până ce toată lumea se va putea bucura de televiziune“ și tot așa.

Bătrânei nu-i plăceau discuțiile legate de viitor, așa că a întrerupt imediat subiectul.

— Râdeți de mine, gândindu-vă că eu oricum n-o să mai apuc. Foarte bine, atunci o să apar ca fantomă pe ecranele voastre în fiecare seară.

Modalitatea în care bunica controla aspru vorbele nepoților ieșea din tipare, la fel și faptul că tinerii tăceau imediat și ascultau spusele bunicii lor. Honda considera că sunt trei iepuri înțelepți.

Deveniseră pricepuți în întâmpinarea oaspeților care soseau, unul după altul, la intrarea dinspre terasă, în costumele de baie. Pe partea cealaltă a piscinei, înconjurați de două cupluri din vilele vecine, Imanishi și doamna Tsubakihara, îmbrăcați în haine normale, au ridicat mâinile în semn de salut. Imanishi purta o cămașă aloha, cu imprimeu mare, care nu-l avantaja deloc. Doamna Tsubakihara își pusese kimonoul ei obișnuit din voal negru, de parcă era în doliu, cu intenția de a fi un singur cristal negru sinistru așezat în fața luminoasei piscine. Honda a intuit imediat și a ajuns la concluzia că Imanishi a îmbrăcat cămașa înflorată tocmai pentru a o ironiza pe naiva lui amantă; ea încerca mereu să joace roluri nepotrivite.

Rămânând în urma oaspeților voioși în costume de baie, cuplul s-a apropiat de marginea piscinei, a cărei apă făcea ca proiecția neagră și cea galbenă să se unduiască.

Prințul și Prințesa îi cunoșteau bine pe Imanishi și pe doamna Tsubakihara. După război, Prințul începuse să frecventeze

așa-numitele întâlniri ale oamenilor de cultură și era destul de apropiat de el, așa că își permiteau și discuții mai intime.

— A sosit domnul amuzant, i s-a adresat lui Honda.

Imediat după ce s-a așezat, Imanishi a scos un pachet de țigări străine, cu ambalajul boțit, l-a aruncat și a scos unul nou, l-a desfăcut, a bătut partea de jos și a tras cu măiestrie o țigară.

În timp ce o puneă între buze, a spus superficial:

— În ultima perioadă n-am putut dormi deloc.

— De ce? Vă frământă ceva? a întrebat Prințul, în timp ce puneă înapoi pe masă farfuria din care tocmai mâncase.

— Nu mă frământă ceva în mod special, dar am nevoie de un partener de discuții în mijlocul nopții. Să vorbim, să vorbim și, până se crapă de ziuă, să ne dorim să ne otrăvim; să înghițim somnifere, în mod solemn. Apoi, când ne trezim, să nu se fi întâmplat nimic... să fie o dimineață ca oricare alta...

— Ce ați putea vorbi în fiecare noapte?

— Sunt atât de multe lucruri de dezbătut dacă te gândești că e ultima ta noapte. Vom vorbi câte-n lună și-n stele. Ce am făcut noi, ce au făcut ceilalți, ce a experimentat lumea, prin ce a trecut omenirea până acum. Poate vom continua discutând despre lucrurile la care a visat un continent uitat de mii de ani... orice este acceptat. Subiectele sunt nemărginite. Doar în această noapte se sfârșește lumea, nu?

Prințul devenea și mai interesat, așa că a continuat cu întrebările.

— Însă, dacă suntem în viață și ziua următoare, despre ce mai vorbim? N-ar mai trebui să rămână subiecte neatinse, nu?

— Nici o problemă. O să reluăm aceleași discuții.

Surprins de răspunsul batjocoritor, Prințul a amuțit.

Honda stătea deoparte și se întreba cât de serios vorbește Imanishi. Apoi, aducându-și aminte de povestea ciudată, l-a întrebat:

— Apropo, ce s-a mai întâmplat în „Ținutul Rodiei“?

— A, povestea aia... a răspuns Imanishi și i-a aruncat o privire rece. Zilele acestea, fața lui părea mai răvășită ca oricând

și, împreună cu cămașa înflorată și țigările americane, lui Honda îi dădea senzația că este un translator pentru Forțele de Ocupație. „Ținutul Rodiei“ a dispărut. Nu mai există.

Imanishi se comporta mereu la fel. Replica în sine nu l-a surprins pe Honda. Dar, dacă „Un mileniu de sex“, în trecut denumit „Ținutul Rodiei“, dispăruse din imaginația lui Imanishi, atunci el era distrus și în mintea lui Honda; el ura aceste închipuiri. Nu mai exista. Criminalul care măcelărise imaginația era Imanishi, iar Honda putea vizualiza cum fusese intoxicat cu sângele abstractului și determinat să nimească regatul construit de el, chiar și noaptea fatală. El crease prin cuvinte și distrusese tot prin cuvinte. Deși niciodată nu a avut substanță reală, se manifestase și acum era spulberat de un capriciu nemilos. Când a văzut cum limba lui Imanishi, înăsprită de la medicamente, maro-gălbuie, atinge buzele, Honda și-a închipuit mormane de cadavre și râuri de sânge.

În comparație cu dorințele acestui personaj bolnăvicios, dorințele lui erau mai liniștite și modeste. Totuși, erau la fel de imposibil de realizat. În momentul în care nu l-a văzut pe Imanishi câtuși de puțin afectat și l-a auzit anunțând cu nonșalanța tipică lui: „«Ținutul Rodiei» a dispărut“, Honda a fost pătruns în suflet de frivolitatea vorbelor.

Gândurile i-au fost întrerupte de vocea doamnei Tsubakihara, care s-a auzit imediat lângă urechea lui. Faptul că șoptea însemna că nu avea nimic important de spus.

— Vă spun doar dumneavoastră. Știți că Makiko este în Europa acum, nu?

— Da, știam.

— Nu, nu asta voiam să zic. De data aceasta nu m-a invitat și pe mine. Și-a luat o elevă vulgară și lipsită de talent. Eu nu am de gând s-o critic. Mie nu mi-a spus. Vă vine să credeți? Am condus-o până la aeroport, dar am fost atât de copleșită, încât n-am putut scoate o vorbă.

— Oare de ce a procedat așa? Erați nedespărțite!

— Nu e vorba că eram nedespărțite. Ea era zeița mea. Am fost abandonată de zeița mea. Este o poveste lungă. După război, când familia ei era într-o situație disperată, am venit imediat s-o ajut. Tatăl ei, la rândul lui poet, fusese ofițer. Îi ceream sfatul în orice privință, nu ascundeam nimic de ea. Am ajuns să trăiesc și să scriu poezie așa cum mă ghida ea. Trupul și Sufletul reunite într-o zeiță – sentimentul acesta mi-a dat tărie, cu toate că eram doar o cochilie după moartea fiului meu în război. Sentimentele mele nu s-au schimbat deloc după ce a devenit atât de celebră, însă singura problemă a fost diferența prea mare dintre talentul ei și al meu. Acum, după ce am fost abandonată, mi-e mai clar ca oricând că ea nu m-a apreciat de la bun început.

— Nu cred că este vorba de așa ceva, a spus Honda superficial, mijindu-și ochii din cauza luminii de la piscină.

— Nu, acum am înțeles totul. Trebuie să recunosc. Acum sunt convinsă că ea știa lucrul acesta de la început. Oare există un lucru mai crud? A înțeles că nu am talent, m-a dus de nas, m-a pus să-i ascult toate ordinele și m-a folosit așa cum a avut ea chef; apoi m-a aruncat ca pe un pantof uzat și a plecat în Europa cu o elevă bogată și servilă.

— Să lăsăm înzestrarea dumneavoastră deoparte. Makiko este posesoarea unui talent excepțional, care, în esență, implică și cruzime. Nu credeți?

— Așa cum o zeiță este crudă... cum aș mai putea eu, domnule Honda, să trăiesc după ce am fost părăsită de o zeiță? Ce mă fac fără cea care-mi știa fiecare idee, fiecare mișcare?

— Ce-ar fi să vă dedicați religiei?

— Religiei?! Nu am de gând să cred într-un Dumnezeu invizibil, care nu prezintă nici un risc de trădare. Nu va funcționa dacă nu voi avea pe cineva care să mă protejeze, să-mi spună ce să fac și ce să nu fac, să mă ducă de mână în toate acțiunile. Îmi trebuie un Dumnezeu față de care să nu ascund nimic, în fața căruia să fiu purificată și să nu mă simt deloc rușinată.

— Veți fi mereu atât copil, cât și mamă.

— Da, domnule Honda, așa este.

Lacrimile deja îi împăienjeniseră ochii doamnei Tsubakihara.

În acel moment, în piscină erau nepoții Mashiba și două cupluri noi, iar Prințul Kaori li s-a alăturat. Jucau volei cu o minge de cauciuc cu dungi verzi și albe. Sunetul apei, țipetele, râsetele dădeau o notă atrăgătoare luminii difuze. Apa albastră, vălurită, era biciuită și picături de apă impulsive se ridicau în aer. Apa atingea liniștită colțurile piscinei, dar se tulburase din cauza spinărilor strălucitoare și musculoase ale înotătorilor, care făceau creștături în apa scânteietoare. De-ndată acestea se închideau și se transformau în umflături tremurânde și, apoi, învăluiau oamenii. Ploaia de stropi se ridica printre țipetele dintr-o parte a piscinei, generând nenumărate inele calme de lumină pe partea cealaltă, care se dilatau și se contractau cu minuțiozitate.

Mingea cu dungi verzi și albe, în secunda în care era în aer, trecea contrastant prin lumină și umbră. Culoarea apei, nuanțele costumelor de baie, chiar și oamenii care se jucau acolo nu erau asociați cu sentimentele umane profunde. Totuși, Honda se întreba de ce cantitatea de apă și activitatea din ea, râsetele și țipetele oamenilor, îi inspirau un sentiment tragic.

Poate era din cauza soarelui? Și-a ridicat privirea către înaltul cerului, aproape distorsionat de albastru și a strănutat; atunci, doamna Tsubakihara i-a spus pe tonul plângăcios, obișnuit, înăbușit de batista ce-i acoperea fața:

— Toată lumea se distrează. Cine și-ar fi închipuit lucrul acesta în timpul războiului? Mi-aș fi dorit să-i ofer lui Akio măcar o dată o astfel de amintire...

Era trecut de ora două când Keiko și Ying Chan, conduse de Rie, au apărut pe terasă în costumele de baie. După ce a așteptat atât de mult, Honda a simțit prezența lui Ying Chan ca făcând parte din rutina petrecerii.

De pe partea cealaltă a piscinei, trupul lui Keiko, în costum de baie cu dungi verticale albe și negre, era admirabil. Nu s-ar

fi zis că are cincizeci de ani. Viața europeanizată, pe care o dusesese din copilărie, i-a format aceste picioare lungi, armonios legate, diferite de ale japonezelor. Alura ei era încântătoare, privită din profil în timp ce vorbea cu Rie, arcurile corpului curgeau cu o maiestate sculpturală și supremația formelor rubensiene era vizibilă în simetria pieptului și a fundului, proeminente.

Lângă ea, corpul lui Ying Chan oferea un contrast excelent. Purta un costum alb, într-o mână avea o cască de înot albă, din cauciuc, iar cu cealaltă își dădea părul pe spate; stătea relaxată, desenând în aer cercuri exterioare cu degetele de la piciorul drept. Vizibilă de la distanță, contorsionarea piciorului, asemuită cu un fel de asimetrie tropicală, făcea inimile bărbatilor să bată cu putere. Solide și, în același timp, suple, picioarele lungi sprijineau un trunchi dezvoltat și, într-un fel, confereau un sentiment de nesiguranță, iar acest aspect o deosebea de Keiko. În plus, albul costumului scotea în evidență pielea brun-roșcată. Pieptul acoperit de sutien și proeminența lui melancolică i-au amintit lui Honda de fresca din peștera-templu Ajantă, care înfățișa o dansatoare pe moarte. De pe partea aceasta a piscinei, când zâmbea, i se vedeau dinții strălucitori, mai albi decât costumul de baie.

Pe măsură ce se apropiau, Honda s-a ridicat de pe scaun s-o întâmpine pe cea pe care o așteptase cu atâta nerăbdare.

— Acum e toată lumea, a zis Rie venind în grabă, dar Honda n-a răspuns.

Keiko a salutat-o pe Prințesă și i-a făcut cu mâna Prințului din piscină.

— Sunt terminată după această aventură, a spus ea pe un ton calm, fără să trădeze nici urmă de oboseală. Sunt o șoferiță prea nepricepută pentru a conduce de la Karuizawa la Tokyo, s-o iau pe Ying Chan și apoi să vin până aici. Bine c-am ajuns! Oare de ce mă evită celelalte mașini când sunt la volan? Am senzația că trec printr-o zonă nelocuită.

— Pentru că sunt impresionați de mărimea ta, a replicat Honda, iar Rie a râs nervoasă, cu subînțeles.

Între timp, Ying Chan stătea cu spatele la masă, detașată de petrecere, și se juca cu casca albă, fascinată de unduirile apei în lumină. În timp ce se juca cu ea, partea interioară a căștii albe de cauciuc strălucea, din când în când, de parcă ar fi fost unsă cu ulei. Honda era atât de fermecat de trupul ei încât, abia mai târziu, și-a dat seama că pe degetul ei sclipește ceva verde. Era inelul cu smarald cu zeitățile protectoare din aur.

În momentul în care a observat, bucuria lui a fost nemărginită. Era un semn că l-a iertat și că Ying Chan, cea care purta inelul, devenise din nou vechea Ying Chan. Freamătul pădurii de la Gakushūin în zilele tinereții lui Honda, cei doi prinți din Siam și melancolia din ochii lor, anunțul morții Prințesei Chantrapa de la sfârșitul verii în grădina vilei Chung-nar, lunga trecere a timpului, întâlnirea cu Prințesa-copilă, Lumina Lunii, bălăceala de la Bang Pa In, inelul cu smarald apărut după război în Japonia... întregul trecut al lui Honda era împletit într-un lanț de aur care aspira către tropice. Tocmai datorită acelui inel, în mintea lui s-a declanșat o suită de laitmotive melancolice, splendide; acestea îi stimulau continuu amintirile complexe.

Honda a auzit bâzâitul albinelor aproape de ureche, a simțit mirosul de grâu prăjit al adierii vântului – veritabila mireasmă a verii. Gazdele nu iubeau în mod special florile, iar grădina nu avea frumusețea câmpurilor de garoafe și gențiane înflorite de pe Fuji. Mirosul vântului s-a amestecat delicat cu parfumul câmpului și cu praful ridicat de exercițiile Armatei Americane. Praful acela, uneori, îngălbenea cerul.

Trupul lui Ying Chan respira chiar lângă el. Și nu numai atât, dar întâmpina vara ca și cum ar fi fost hipersensibilă la contaminarea ei specială – era infestată de vară din cap până-n picioare. Carnea ei avea strălucirea unui fruct thailandez ciudat, vândut într-o piață, la umbra unui arbore de mătase; era un trup maturizat cu timpul și simboliza o realizare, o promisiune.

Și-a dat seama că mai văzuse acest trup dezbrăcat acum doisprezece ani, când ea avea șapte ani. Își aducea aminte clar acea burtică de copil, puțin umflată, acum aplatizată, pieptul mic și plat, acum devenit voluminos. Deoarece era preocupată de gălăgia din piscină și stătea cu spatele spre masă, bretelele de la costumul de baie, legate la ceafă, căzute pe ambele părți, se îmbinau la șold formând o linie dreaptă, frumoasă a spatelui gol până la adâncitura feselor. Imediat deasupra putea să vadă arcuirea descendentă, care se odihnea un moment în zona coccisului, asemenea bazinului unei cascade mici, secrete. Apoi, fesele acoperite aveau rotunjimea și desăvârșirea unei luni pline. Răcoarea nopții părea reținută în carnea expusă, iar carnea acoperită părea scânteietoare din interior. Umbrela împiedica soarele să ajungă la pielea ei fină. Brațul de la umbră era ca bronzul, însă cel din soare era precum suprafața șlefuită a lemnului de gutui chinezesc. Totuși, pielea care respingea aerul și apa nu era doar catifelată, ci avea umezeala petalelor unei orhidee de chihlimbar. Structura osoasă, care de la distanță arăta delicată, de fapt era puternică.

— Ar fi timpul să înotăm și noi, a zis Keiko.

— Da.

Ying Chan s-a întors energic și a zâmbit. Aștepta cuvintele acelea.

Apoi a pus casca albă pe masă, a ridicat mâinile pentru a-și prinde frumosul păr negru. Mișcarea rapidă, oarecum neglijentă, i-a permis lui Honda să vizualizeze partea inferioară a subrațului stâng. Partea de sus a costumului avea linia unui șorț, iar breteaua de peste sâni ajungea la ceafă, unde cele două capete se legau și erau prinse în cerc la spate. Linia susținerii era tăiată destul de jos, pentru a evidenția volumul sânilor, iar în părți era acoperită doar de capetele bretelelor, care se legau la spate. De aceea, prin partea de jos se vedea mereu și când ridica mâinile, materialul se subția și expunea în deplinătate porțiuni ascunse privirii până atunci. Honda a observat că fermitatea pielii de acolo nu era diferită de alte

zone – nici un cusur, nici o imperfecțiune. Chiar și la soare era liniștită și nu se întrezărea nici măcar o urmă de aluniță. Bucuria izvora dinlăuntrul lui.

Ying Chan și-a îndesat părul în casca de înot și a urmat-o pe Keiko spre piscină. Când Keiko a realizat că încă avea țigara în mână și s-a întors la masă, Ying Chan deja intrase în apă. Asigurându-se că Rie nu este prin preajmă, Honda i-a șoptit lui Keiko la ureche, în timp ce stingea țigara în scrumieră.

— Ying Chan poartă inelul...

Keiko, fără să spună nimic, i-a făcut cu ochiul, cu subînțeles. Astfel, riduri micuțe, de obicei invizibile, i-au apărut la coada ochiului.

În timp ce Honda se uita fermecat la cele două înotătoare, Rie s-a întors și s-a așezat lângă el. Urmărindu-l cum fixa cu privirea săriturile și plonjoanele de delfin ale lui Ying Chan prin apa cristalină, Rie, cu un zâmbet în colțul gurii, a spus pe un ton aspru:

— Cu așa un corp, poate da naștere multor copii.

44

În noaptea aceea, Honda nu și-a mai petrecut timpul citind cărți obișnuite.

Într-un sertar arareori deschis a găsit un exemplar din *Procedurile Juridice* și, de plictiseală, a început să citească. Era vorba despre decizia judecătorească din ianuarie 1950, care-l desemna pe Honda drept posesorul averii actuale.

A deschis dosarul mare, prins la cotor cu un fir negru, pe biroul englezesc, acoperit cu marochin.

„Clauza principală:

Decizia Ministerului Agriculturii, Comerțului și Pădurilor numărul 5065 din 15 martie 1902, prin care pădurile proprietate publică sunt nerambursabile, este revocată.

Pârâtul trebuie să-i returneze reclamantului pădurile proprietate publică menționate în documentul anexat. Costurile de judecată vor fi suportate de pârât.“

Inițial, procesul deschis în 1900 a fost respins în 1902, iar apoi s-a judecat cu perseverență timp de o jumătate de secol, fără să fie influențat de schimbările istorice. Victoria lui Honda a fost pur noroc. Adevăratul miracol consta în faptul că pădurile și munții dintr-o regiune a prefecturii Fukushima, la origini fără nici o legătură cu Honda, acum erau parte a averii lui și susțineau dezintegrarea umană. Pădurile de cedri japonezi, pe unde oamenii nu treceau noaptea, și boschetele jilave și-au repetat ciclul natural al vieții, pentru a-i oferi lui luxul prezentului. Oare ce ar fi gândit un străin, care, la sfârșitul Erei Meiji, trecea prin pădure uluit de noblețea coroanelor copacilor străpungând cerul, dacă ar fi descoperit că singurul scop al existenței lor era ca peste cincizeci de ani să susțină sminteala unuia?

Honda a ciulit urechea. Bâzâitul insectelor încă nu era prea puternic. Soția lui se culcase în camera alăturată. Odată cu lăsarea serii, casa era învăluită de răcoare.

Petrecerea inaugurării piscinei s-a terminat la ora cinci și, în afară de Keiko și Ying Chan, ceilalți oaspeți ar fi trebuit să se întoarcă la casele lor. Dar Imanishi și doamna Tsubakihara n-au vrut nici în ruptul capului să plece. De la început veniseră cu intenția de a rămâne. Din această cauză toate pregătirile pentru cină și somn s-au dat peste cap. Doamna Tsubakihara nici nu băga de seamă neplăcerile create.

La opt seara, grupul format din Honda, Keiko, Ying Chan, Imanishi și doamna Tsubakihara a terminat cina. Imediat, bucătarii și chelnerii au început pregătirile de plecare, iar oaspeții au ieșit în grădină pentru o gură de aer proaspăt. Imanishi și doamna Tsubakihara s-au dus în pavilion și au rămas acolo pentru o vreme.

Planul inițial al lui Honda era să o culce pe Keiko în camera de oaspeți din spate și să o oprească pe cea de lângă biroul lui pentru Ying Chan, dar, în condițiile actuale, a trebuit să-i dea camera din dos lui Imanishi, iar Keiko să stea cu Ying Chan. Dorința lui de a o vedea pe Ying Chan prin orificiul din perete, cum doarme liniștită, fusese spulberată. Cu siguranță avea să fie mai reținută fiind cu Keiko în aceeași cameră.

Cuvintele și frazele din documentele judecătorești nu-l mișcau deloc.

„6. Articolul 15 din dispoziția numărul 4: «În celelalte privințe, sistemele juridice ale Shogunatului Tokugawa și ale clanurilor prevăd faptul că, acolo unde este un drept de proprietate, el trebuie recunoscut». Acest lucru înseamnă că, în afară de articolele 1-14 cu specificații concrete, în cazul în care un drept de proprietate este recunoscut în mod general, el se restituie. Recunoașterea generală semnifică...”

S-a uitat la ceas și a văzut că deja se făcuse unsprezece și cinci sau șase minute. Brusc, inima i s-a oprit, de parcă s-ar fi împiedicat ceva în întuneric. L-au luat palpitații fierbinți, nespus de dulci.

Aceste senzații îi erau familiare. Seara, când se ascundea în parc, în momentul în care ceea ce aștepta nerăbdător avea să se întâmple, inima lui începea să-i zvâcnească. Simțea cum mușuroaie de furnici roșii îi invadau inima.

Un fel de avalanșă. O avalanșă sumbră de miere care, copleșind lumea cu dulceața ei leșinătoare, distrugea pilonii rațiunii – toate emoțiile erau transformate în acele palpitații mecanice. Totul se topea. Era de prisos să lupte împotriva lor.

De unde îl amenința această avalanșă? Undeva, acolo, exista sălașul profund al dorinței carnale și, când primea ordine din depărtări, indiferent cât de slab era semnalul anterior, emoțiile fremătau. Abandona totul și trebuia să le dea curs. Ce asemănătoare erau vocea plăcerii și cea a morții!

Odată convocat de ele, orice muncă își pierdea importanța. Ca pe un vapor băntuit, părăsit de tot echipajul: jurnalul de bord neterminat, resturile de mâncare, pantofii parțial lustruiți, pieptenii lăsați în fața oglinzii, funiile pe jumătate înnodate – totul era abandonat din necesitatea de a pleca.

Aceste palpitații prevesteau ceva. Era evident că nu puteau genera decât indecență și urătenie, dar aceste palpitații aveau bogăția și grația unui curcubeu. Îl străfulgera un gând ce se confunda cu sublimul.

Un gând ce se confunda cu sublimul! Aceasta era mârșăvia. Nimic nu era mai respingător decât faptul că atât puterea care te împinge spre noblețe sau fapte eroice, cât și puterea care provoacă cele mai obscene plăceri și cele mai înfiorătoare vise izvorăsc din aceeași sursă și sunt însoțite de aceleași palpitații profetice. Dorințele infame abia emit niște umbre vulgare și, dacă tentația sublimului nu a licărit în palpitațiile inițiale, omul poate să mențină o mândrie calmă în viață. Poate că rădăcina tentației nu pornește din dorința carnală, ci din iluzia unui sublim argintiu – acest vârful vag și sugestiv, care apare și dispare printre nori. Era capcana „sublimului” – ea mai întâi îl atrăgea pe om și, apoi, îl chinuia cu încordare insuportabilă.

Honda nu mai putea răbda și s-a ridicat. A pătruns în întunericul camerei alăturate pentru a verifica dacă soția lui doarme. Era din nou singur în biroul luminat. De-a lungul istoriei, a fost singur în birou și, la sfârșitul istoriei, tot singur va fi acolo.

A stins lumina. Razele lunii au atribuit contururi vagi mobilei. Biroul dintr-o placă de lemn de ulm japonez strălucea de parcă fusese acoperit cu apă.

S-a apropiat cu urechea de biblioteca de pe peretele care despărțea cele două camere, atent la eventualele sunete. Auzea ceva, dar nu părea că încă sunt în picioare și discută. Probabil că nu puteau să adoarmă și mai conversau din pat, dar nu putea distinge nici un cuvânt.

Pentru a ajunge la deschizătura secretă, a scos din bibliotecă zece cărți europene. Numărul de cărți și titlurile erau bine stabilite. Erau volumele legate cu piele poleită cu legi în germană moștenite de la tatăl lui. Simțea fiecare carte cu degetele prin diferența de grosime. Și ordinea în care le scotea era negreșită aceeași. Putea să le cântărească în mână. Simțea mirosul prafului depus. Atingerea și greutatea acestor cărți solemne și impresionante, ca și precizia aranjării lor erau formalitățile indispensabile ale plăcerii. Nu exista o ceremonie mai importantă decât aceea de a desprinde respectuos fiecare piatră a conceptelor și de a transforma satisfacția neîmblânzită într-o formalitate de dependență. Cu grijă, fără să facă zgomot, puneă fiecare volum pe podea. Cu fiecare carte, bățile inimii se întăreau. Cea de-a opta era destul de grea. Când a tras-o, mâna lui amortise din cauza greutății aurii, prăfuite.

Era foarte precaut ca, în momentul în care își vâra ochiul în crăpătură, să nu se lovească de ceva cu capul. Și rafinamentul acestei iscusințe era esențial. Cât de importante erau aceste mișcări neînsemnate! Ca într-un ritual, nici un detaliu nu putea fi omis pentru a zări cealaltă lume luminată. Era singurul preot lăsat în întuneric. Respecta cu strictețe ceremonialul repetat o lungă perioadă de timp în gând (din superstiția că tot ritualul se compromitea dacă uita un singur element). Și-a pus ochiul drept în deschizătură.

Numai una dintre veioze era aprinsă și împodobeă camera alăturată cu o lumină vagă, pestriță. Deoarece Honda fusese șiret și îl pusese pus pe Matsudo să mute patul de la perete mai spre mijlocul camerei, acum ambele paturi erau în câmpul lui vizual.

În lumina obscură, în patul din fața ochilor lui se zvârcoleau picioare încolăcite. Un trup alb, plinuț, și unul ușor negricios stăteau cu capetele în direcții opuse, epuizate de plăcerile triviale. Era o poziție ce apărea când inima, legată de carne, și mintea, care generează dragoste, încercau să obțină

un echilibru prin apropierea de cea mai depărtată părticică de creier, pentru a gusta vinul fermentat de acea iubire. Pletele negre, acoperite de umbre, erau unite intim cu alt păr negru la fel de umbrît. Enervantul păr răvășit, lipit de obraji, era un semn de dragoste. Pulpele înfierbântate, catifelate, erau lipite de obraji înfierbântați, iar pînțele moi se ondulau luând forma craterelor de pe lună. Nu distingea voci, ci un suspin, nici de plăcere, nici de regret, care se difuza în acele trupuri. Sâni, abandonați de parteneră, își îndreptau sfîrcurile inocente spre lumină și tremurau; păreau curențate. Profunzimea nopții, ascunsă în areola sânilor, distanța plăcerii, care făcea sâni să vibreze, indicau faptul că fiecare părticică a trupurilor era izolată de singurătatea înnebunitoare. Se străduiau cu disperare să se apropie mai mult, să devină mai intime, să se contopească, dar fără rezultat. Destul de departe, degete cu pedichiură roșie se închideau și se deschideau, ca și cum ar fi dansat pe un fier încins, și totuși abia călcau lumina obscură.

Știa că acea cameră era invadată de aer proaspăt de munte, dar simțea că în partea cealaltă a orificiului este o vatră încinsă. O vatră strălucitoare. Regreta că spatele lui Ying Chan, pe care-l analizase cu atîta precizie în ziua aceea la piscină, cu transpirația curgînd de-a lungul coloanei, era îndreptat spre el. Transpirația ieșea de pe fîgaș și picura lîngă marginea întunecată a patului. Avea senzația că miroase parfumul unui fruct tropical consistent, abia desfăcut.

Keiko s-a întors ușor pentru a veni deasupra, iar Ying Chan și-a aplecat capul, introducîndu-l între pulpele strălucitoare ale lui Keiko. Sâni s-au arătat vederii. Brațul drept înconjura mijlocul lui Keiko, în timp ce mîna stîngă îi mîngăia ușor abdomenul. Se auzeau valuri mici nocturne cum dezmiardă țîrmurile portului.

Atît de frumoasă era sinceritatea lui Ying Chan, văzută pentru prima oară de Honda, încît a uitat să fie surprins de concluzia iubirii sale trădate.

Ochii închiși erau îndreptați spre tavan, iar fruntea era pe jumătate îngropată în pulpele tremurânde ale lui Keiko. Părul de mătase al lui Keiko acoperea aproape în întregime nările ei încântătoare, liniștite, care acum nu mai erau reci și înguste. Buza superioară a lui Ying Chan era arcuită și umedă, iar mișcarea intensă de sucțiune se transmitea de la bărbia delicată spre obraji lucioși în întuneric. Atunci, Honda a văzut un șir de lacrimi, ca ale unui animal, cum coboară din umbra lungilor gene, spre ochii închiși strâns și obraji.

În mișcările vălurite totul era îndreptat către un apogeu încă necunoscut. Părea că cele două femei fac eforturi disperate să ajungă la limita supremă, la care nici nu visaseră, nici nu speraseră. Honda avea senzația că în camera întunecată plutea o culme necunoscută, în formă de coroană strălucitoare. Probabil că era diadema unei luni pline, thailandeze, suspendată deasupra celor două femei spasmodice – pe care doar Honda putea să și-o închipuie. Alternativ, cele două trupuri se dilatau, se contractau și se prăbușeau, îngropate în suspine și transpirație. Coroana plutea indiferentă într-un loc, la care ar fi ajuns, dacă întindeau puțin degetele.

Când apogeeul, limita aurie necunoscută, s-a arătat, scena s-a schimbat complet, iar Honda n-a mai văzut decât două femei în chinuri. Erau dărâmate de nemulțumirea carnală, sprâncenele apropiate erau pline de durere și picioarele fierbinți se contorsionau, de parcă ar fi încercat să scape de ce le ardea. Nu aveau aripi. Continuau mișcările inutile de a evada din strânsoare, din durere, dar carnea lor le reținea cu hotărâre. Doar extazul putea să le elibereze.

Sânii frumoși, întunecați ai lui Ying Chan erau umeziți de transpirație; sânul drept era strivit și deformat de trupul lui Keiko, iar sânul stâng se sprijinea pe brațul stâng, cu care-i dezmiarda pântecul partenerei. Pe mormanul tremurând constant, sfârcul moțăia și, din cauza transpirației, zona respectivă părea lustruită de ploaie.

Atunci, Ying Chan, probabil geloasă pe libertatea de mișcare a coapsei lui Keiko, a ridicat brațul stâng, a prins-o, parcă pretinzând că este a ei, și a pus-o peste propria față cu precizie. Nu mai avea nevoie să respire. Impozanta coapsă albă i-a acoperit fața aproape în întregime.

Întregul profil al lui Ying Chan era expus. În partea stângă a sânelui stâng, o porțiune ascunsă până atunci, trei alunițe extrem de mici se distingeau clar, asemenea Pleiadelor de pe cerul întunecat al pielii maronii, care aducea cu îmbujorarea persistentă a asfințitului.

Honda era șocat. Își simțea ochii de parcă ar fi fost străpunși de săgeți.

A scos capul din intrând și era pe cale să părăsească biroul. Atunci a simțit o atingere ușoară pe spate. Retrăgându-și capul, a văzut-o pe Rie stând în picioare, în cămașă de noapte, cu o față înfricoșător de palidă. Avea o privire neîmblânzită.

— Ce faci? Am bănuț eu preocupările tale.

Honda s-a întors cu fruntea plină de broboane de transpirație spre soția lui. Nu se simțea deloc vinovat. El deja văzuse alunițele.

— Uită-te! Privește alunițele...

— Spui să mă uit și eu pe furiș?

— Fă-o! Este exact așa cum am crezut.

Prinsă între mândrie și curiozitate, Rie a ezitat pentru câteva momente. Ignorând-o, Honda s-a dus la fereastră și s-a așezat pe bancheta fixată în perete. Rie se uita prin crăpătura din perete. Pentru că nu se văzuse pe el exact în aceeași poziție, nu cu mult timp în urmă, lui Honda îi era greu să privească postura înjosoare a soției sale. Cu toate acestea, ajunsese să împărtășească aceeași acțiune cu ea.

Privea prin grilajul de fier de la fereastră înspre luna tănuită de un nor. În spatele norului, tivit în lumină, luna

trimitea raze în toate direcțiile și pâlcuri de nori se târau greoi și maiestuoși. Erau puține stele și el a văzut doar una strălucind puternic, aproape atingând vârfurile chiparoșilor.

Când Rie a terminat de tras cu ochiul, a aprins lampa în cameră. Chipul ei lumina de bucurie.

Ea a mers la banchetă și s-a așezat. Deja fusese vindecată.

— Sunt copleșită... Știai despre asta? spuse ea cu o voce caldă, joasă.

— Nu. Tocmai am aflat.

— Dar ai spus că este exact așa cum ai crezut.

— Nu asta am vrut să spun, Rie. Mă refeream la alunițe. Cu ceva vreme în urmă ai scormonit prin biroul meu din Tokyo și ai citit jurnalul lui Matsugae, nu-i așa?

— Cine zici că și-a băgat nasul în biroul tău?

— Nu contează. Te întreb dacă ai citit jurnalul lui Matsugae.

— Păi, pe mine nu mă interesează jurnalele altor oameni. Nu-mi amintesc...

Când Honda a rugat-o să îi aducă o țigară din dormitor, ea i-a urmat ascultătoare ordinul. Chiar i-a și aprins-o, protejând-o cu mâna de vântul care pătrundea prin fereastră.

— Cheia transmigrației se află în jurnalul lui Matsugae. Le-ai văzut și tu, nu-i așa? Cele trei alunițe negre de pe partea stângă? Inițial, aceste alunițe le-a avut Matsugae.

Rie, distrasă de alte gânduri, nu urmărea deloc vorbele lui Honda. Probabil se gândea că soțul ei căuta scuze. Honda o constrângea, dorindu-și să-și amintească amândoi același lucru.

— Ei bine, ai văzut alunițele, nu-i așa?

— Nu pot spune cu certitudine. Dar scena a fost oribilă. Pentru mine, oamenii sunt o necunoscută!

— De aceea spun că Ying Chan este reincarnarea lui Matsugae.

Rie își privi soțul cu milă. Era firesc ca o femeie, considerându-se vindecată, să încerce, la rândul său, să ia locul vindecătorului. Această femeie care confirmase atât de sălbatic

realitatea era gata să-și infecteze soțul cu rigurozitatea care-i arseze pielea ca apa sărată. Deși cândva ea își dorise să transforme realitatea, hotărâse cu înțelepciune să creadă în ea; învățase că, fără schimbarea de sine, lumea ar putea fi transformată doar prin observație. Din acel moment, Rie nu a mai fost Rie cea de odinioară. Privea cu dispreț lumea soțului ei, fără a realiza că, de fapt, devenise complicea lui, odată ce a tras cu ochiul.

— Ce e cu această reincarnare? Cât de ridicol! Nu am citit nici un jurnal. În orice caz, m-am liniștit. Probabil că și ție ți s-au deschis ochii, dar eu... eu am suferit pentru ceva ce nu exista. M-am luptat cu o iluzie. Acum că realizez, deodată, mă simt obosită... Dar totul s-a dovedit a fi bine. Nu mai am de ce să mă tem.

Cei doi stăteau la fiecare capăt al banchetei, cu o scrumieră între ei. Honda, grijuliu ca nu cumva să i se facă frig lui Rie, a închis fereastra. Fumul de țigară plutea leneș în lumină. Erau tăcuți, dar nu era aceeași liniște cu cea din dimineața respectivă.

Inimile lor erau legate de grozăvia celor văzute, iar Honda a simțit, pentru o clipă, cât de bine ar fi fost dacă ar fi putut fi asemenea multor altor cupluri din lume, dacă și-ar fi putut urma sinceritatea morală, impecabilă, precum șorțurile alb-imaculate. I-ar fi plăcut să stea la masă de trei ori pe zi și să mănânce cu mândrie pe săturate și să-și asume dreptul de a disprețui alte lucruri din lume. Dar, în realitate, fuseseră transformați într-un cuplu de voyeuri.

Cu toate acestea, fiecare văzuse un lucru diferit. Honda descoperise realitatea, iar Rie își descoperise propriile iluzii. Procesul prin care au ajuns la acest punct comun fusese același pentru amândoi: erau cuprinși de oboseală, iar munca lor fusese zadarnică. Nu le rămăsese decât consolarea reciprocă.

După ceva vreme Rie a căscat atât de tare, încât i s-a putut zări cerul gurii. Și-a netezit pe spate părul despletit.

— Nu crezi că ar trebui să luăm în calcul adoptarea unui copil? a spus ea, pe un ton mai adecvat.

De când văzuse scena cu cele două, moartea zburase din inima lui Honda. Acum exista un motiv să creadă că el ar putea fi nemuritor.

— Nu, spuse el hotărât, îndepărtând o bucată de tutun de pe buză, e mai bine să trăim doar noi doi. Prefer să nu am nici un fel de moștenitor.

Honda și Rie fură treziți de o bătaie violentă în ușă. Instantaneu au simțit mirosul de fum.

— Incendiu! Incendiu! striga o voce de femeie.

Atunci soții s-au luat de mână și au ieșit pe ușă. Coridorul primului etaj era deja învăluit în fum. Nici urmă de persoana care îi anunțase. Și-au acoperit gurile cu mânecile. Alergau pe scări. Simțeau că se sufocă. Lui Honda i-a străfulgerat în minte piscina cu apă. Ar fi fost salvați dacă ar fi ajuns la ea fără întârziere.

Au ieșit pe terasă. Pe partea cealaltă a piscinei a văzut-o pe Keiko ținând-o în brațe pe Ying Chan și plângând. Era evident că incendiul deja mistuise casa. Deși luminile nu erau aprinse, reflexiile celor două femei se oglindeau clar pe suprafața apei. Honda era uimit că atât Keiko, cât și Ying Chan aveau părul răvășit, însă purtau halatele de casă pe care și le aduseseră. Honda avea doar pijama și Rie doar cămașa de noapte.

— M-am trezit tușind din cauza fumului. Cred că venea din camera domnului Imanishi, a spus Keiko.

— Cine a bătut la ușa noastră?

— Eu am bătut. Am ciocănit și la ușa domnului Imanishi, dar el nu a venit jos. Ce ar trebui să facem?

— Matsudo! Matsudo! a strigat Honda, iar șoferul a venit de-a lungul marginii piscinei.

— Domnul Imanishi și doamna Tsubakihara sunt acolo. Ai putea să te duci să îi ajuți?

Se uitau în sus și vedeau cum țâșnesc flăcări, amestecate cu fum alb, dens de la ferestrele primului etaj, camera lui Imanishi și cea a lui Keiko.

— Asta e imposibil, domnule Honda, a răspuns șoferul, după ce a analizat serios situația. Este prea târziu. De ce nu au ieșit afară?

— Cu siguranță au luat prea multe somnifere, a afirmat Keiko.

Ying Chan și-a îngropat fața în pieptul lui Keiko și a început să plângă.

Acoperișul ceda din cauza focului. Flăcările,acompaniate de scânteii, dansau în înaltul cerului.

— Cum să facem cu apa? a spus Honda neajutorat.

Privea apa din piscină, atât de înroșită de la reflexiile flăcărilor și ale scânteilor, încât, celui care dorea s-o atingă, îi dădea senzația că arde.

— Cred că este prea târziu pentru a stinge focul, dar poate ar trebui să adunăm obiectele valoroase din camera de zi. Să aduc o găleată? l-a întrebat Matsudo pe stăpânul casei, fără să facă nici o mișcare.

Honda deja se gândea la altceva.

— Dar Stația de Pompieri? Mă întreb oare cât este ceasul acum.

Nimeni nu avea ceas. Fuseseră luați prin surprindere și lăsaseră ceasurile de mână în cameră.

— Este patru și trei minute. Soarele va răsări în curând, a răspuns Matsudo.

— Cât de prevăzător din partea dumitale să te gândești să îți iei ceasul, a spus caustic Honda, recâștigându-și încrederea și descoperind că era capabil de sarcasm, chiar și în astfel de situații.

— Este un obicei vechi. Întotdeauna dorm cu ceasul la mână, a răspuns Matsudo.

Șoferul purta pantalonii de oraș.

Rie, amețită, s-a așezat pe un scaun de lângă umbrela de plajă.

Honda a văzut-o pe Ying Chan când și-a depărtat fața de pieptul lui Keiko și a început să caute în grabă prin buzunarul de la pieptul capotului. A scos o fotografie. Luciul fotografiei era intensificat de flăcări. Aruncând o privire fugară, a observat că era nudul lui Keiko, sprijinit de un scaun.

— Mă bucur că nu a ars, a spus Ying Chan zâmbind. Uitându-se la Keiko, dinții săi albi scânteiau în lumina flăcărilor.

Memoria îi funcționa printr-o dezordine de gânduri și Honda și-a reamintit scena de dinainte de a da buzna în dormitorul ei Katsumi. Aceasta era aceeași fotografie prețioasă pe care Ying Chan o privise atunci.

— Cât de stupid, spuse Keiko, punându-și tandru brațul în jurul umerilor ei. Ce-ai făcut cu inelul?

— Inelul! Oh, l-am lăsat în cameră, a auzit-o Honda spunând clar.

Era cuprins de teama că la ferestrele de la primul etaj ar putea apărea siluetele cuprinse de flăcări ale celor doi prieteni, țipând îngroziți. Mai mult ca sigur își dădeau duhul acolo. Probabil că erau deja morți. Acest lucru putea fi foarte bine, motivul pentru care focul dădea impresia de liniște, în ciuda scrâșnetului și a vuietului.

Mașina de pompieri încă nu ajunsese. Honda s-a gândit să folosească telefonul din casa lui Keiko, încă în renovare, și l-a trimis pe Matsudo să dea o fugă până acolo și să sune la Stația de Pompieri din Nimaibashi.

Focul cuprinsese etajul superior în întregime, iar parterul era înecat în fum. Deoarece vântul bătea dinspre Fuji spre nord-vest, fumul nu venea spre piscină, iar răcoarea zorilor le dădea fiori.

Focul se schimba neconținut. Se amesteca cu sunetele asemănătoare unor pași imenși mărșăluind prin flăcări și zgomotul

exploziilor diverselor obiecte. Honda asocia fiecare zgomot cu un obiect în flăcări. „Arde o carte. Arde un birou.“ Își imagina cum se roteau paginile și înfloreau asemenea trandafirilor.

Volumul focului creștea proporțional cu fumul. Căldura putea fi simțită chiar și de partea aceasta a piscinei, iar aerul fierbinte ridica tăciuni și scântei. În pușinul timp înainte de a deveni cenușă, tăciunii erau aurii, amintind de bățile de aripi aurii ale puilor părăsindu-și cuibul. Era ca și cum lucrurile dispăreau. Într-o parte a cerului radiind de flăcările plutoare, se defineau acum contururile pâlcurilor de nori ascunse în lumina difuză a răsăritului.

Din casă s-a ridicat un sunet prelung, probabil din cauza căderii bânelor de la primul etaj. Apoi o secțiune a peretelui exterior a fost distrusă de flăcări, iar o ramă de fereastră înghițită de foc a căzut în piscină. Flăcările elegante și decorative au imprimat obiectului negru, în cădere, iluzia trecătoare că ar fi o fereastră a Templului de Marmură din Siam. Un sfârșit a împuns aerul în momentul în care rama plonja în apă. S-au îndepărtat în grabă de piscină.

Casa, care-și pierdea treptat pereții exteriori, semăna cu o colivie gigantică în flăcări. Zdrențe fine de foc străpungeau și fluturau prin toate deschizăturile. Casa respira. Părea că în mijlocul flăcărilor era sursa respirației viguroase și profunde a unei vieți. Din când în când, unele obiecte de mobilă familiare, vii în trecut, pluteau ca niște umbre în vârtoarea focului, se prăbușeau într-o secundă, acoperite de strălucire și se transformau în flăcări, dansând bucuroase. Ca limba unui șarpe, focul se ridica cu repeziciune în afară, pentru a dispărea din nou în fum, apoi fețele inflamate ale focului apăreau din fumul dens, negricios. Totul se întâmpla cu o rapiditate incredibilă; focul dădea mâna cu focul, fumul acoperea fumul, împreună încercând să ajungă la momentul culminant. Casa, care ardea de jos în sus, arunca flăcări până în adâncul piscinei, iar cerul albastru se vedea printre vârfulurile limbilor de foc.

Vântul și-a schimbat direcția și a adus fumul spre ei, silindu-i să se depărteze și mai mult de piscină. Deși nu detectaseră mirosul și nimeni nu spunea nimic, erau siguri că fumul era amestecat cu mirosul de carne umană arsă, așa că și-au acoperit nările cu mâna.

Rie a sugerat că ar fi mai bine să se ducă în pavilion, mai ales că se lăsa roua. Cele trei femei, cu spatele spre foc, s-au îndreptat spre pavilion, prin iarba tunsă cu o zi în urmă. Doar Honda a rămas pe loc.

Gândul că mai văzuse undeva această imagine nu-i dădea pace.

Flăcări reflectate în apă, cadavre în flăcări... în Benares! Cum se poate să nu fi visat la recrearea absolutului surprins pe tărâmul sfânt?

Casa a devenit un morman de surcele, iar viața, foc. Toată trivialitatea s-a întors în cenușă. În afară de lucrurile esențiale, totul și-a pierdut importanța și fața ascunsă, gigantică și-a ridicat pe neașteptate capul printre flăcări. Și râsetele, și țipetele, și plânsetele erau înăbușite în flăcări și în trosnetul lemnului, ferestrele deformate, pocnetul încheieturilor – sunetul însuși era învăluit în liniște. Țigle arse se desprindeau și cădeau, treptat legăturile erau eliberate și casa se transformase într-o goli-ciune strălucitoare, necunoscută vreodată. Partea crem a colțului peretelui exterior de la parter, încă nearsă, s-a încrețit și, într-o secundă, a devenit maro. În același timp, flăcările au explodat violent prin fumul subțire. Rapiditatea cursivă a transformării casei în flăcări și modul în care focul căuta căi de evadare erau incredibil de ingenioase.

Honda a îndepărtat cu mâna scânteile de pe umeri și de pe mâneci. Suprafața apei din piscină era acoperită de bucăți de lemn și cenușă; pluteau precum mătasea-broaștei. Totuși, strălucirea focului penetra totul și flăcările purificatoare ale *ghat*-ului Mani Karnika erau reflectate, ca în oglindă, în această arie limitată, mică, în această sacră piscină construită special pentru Ying Chan. Cu ce diferea această imagine de

rugurile funerare reflectate în Gange? Și aici erau foc, bucăți de lemn și corpuri umane, care ardeau greu, se răsuceau și tresăltau în flăcări. Nu mai simțeau durerea. Carnea abia reproducea formele suferinței, rezistând distrugerii – așa erau cele două cadavre. Era același foc precis, clar din lumina asfințitului de pe *ghat*-ul plutitor. Totul era redus cu repeziciune la cele patru elemente esențiale. Fumul se ridica spre înaltul cerului.

Singurul lucru lipsă era vaca sacră, care atunci se întorsese către Honda și îl privise fix de pe partea cealaltă a flăcărilor.

Când a ajuns mașina de pompieri, focul deja se potolise. Cu toate acestea, pompierii, cu devotament, au pus furtunul cu apă. Au încercat să mai salveze ceva, dar cele două trupuri erau complet arse. Un polițist a venit la fața locului și Honda a fost rugat să verifice locul nenorocirii. Cum scările se dărâmaseră, nu putea să ajungă la primul etaj și a renunțat. Polițistul, aflând obiceiul lui Imanishi și al doamnei Tsubakihara de a fuma în pat, a spus că probabil asta fusese cauza incendiului. Dacă ar fi luat pastile de somn pe la ora trei, atunci efectul maxim al pastilelor ar fi coincis cu izbucnirea incendiului, provocat de o țigară scăpată printre degete pe plapumă. Povestea se potrivea cu spusele lui Imanishi din seara trecută. Honda nu accepta ideea sinuciderii. Când polițistul a pronunțat cuvântul „dublă sinucidere“, Rie a izbucnit într-un râs isteric.

După ce atmosfera s-a mai liniștit puțin, Honda a trebuit să se prezinte la secție pentru a da declarații. Își închipuia că va fi prins toată ziua. Ar fi trebuit să-l trimită pe Matsudo la cumpărături pentru micul dejun, dar mai erau câteva ore până la deschiderea magazinelor.

Deoarece nu aveau unde să se ducă, s-au strâns cu toții în pavilion. În japoneza ei șovăitoare, Ying Chan a vorbit despre un șarpe care a apărut din iarbă, când ea fugea de foc. Se târa cu o viteză uluitoare, iar focul îndepărtat sclișea pe solzii lui

maronii, uleioși. Ascultând acestea, mai ales femeile, simțeau mai pătrunzător aerul răcoros.

Atunci, Fuji, cu nuanța țiglelor roșii în asfințit, având o urmă de zăpadă aproape de vârf, a apărut în fața lor. Chiar și în această situație, Honda, din reflex, și-a rotit privirea dinspre muntele roșu spre cerul dimineții, din imediata apropiere a muntelui Fuji. Vedea clar forma distinctivă a muntelui Fuji în plină iarnă.

45

În 1967, Honda a fost invitat la un dineu la Ambasada Americii din Tokyo. Acolo l-a întâlnit pe directorul Centrului Cultural American din Bangkok. Soția lui thailandeză avea puțin peste treizeci de ani și toată lumea spunea că este prințesă. Honda era convins că era vorba de Ying Chan.

Ying Chan se întorsese în Thailanda la scurt timp după incendiul din 1952 de la Gotemba și, de atunci, nu mai primise nici o veste de la ea. Honda a bănuț că ea s-a întors la Tokyo după cincisprezece ani, după ce devenise soția unui american. Nu era imposibil și ar fi fost ceva tipic lui Ying Chan să pretindă că nu-l cunoaște chiar și atunci când li s-au făcut prezentările.

S-a uitat la ea de mai multe ori în timpul cinei, dar se încăpățâna să nu vorbească în japoneză. Engleza ei nu diferea deloc de cea a unui vorbitor nativ. Honda era atât de captivat, încât i-a dat răspunsuri total nepotrivite, în mai multe rânduri doamnei de lângă el.

După masă s-a servit lichior digestiv într-o altă încăpere. Honda s-a apropiat de doamna îmbrăcată într-o rochie de mătase thailandeză, cu nuanțe rozalii. În sfârșit, avea ocazia să discute doar cu ea.

Honda a întrebat-o dacă o cunoștea pe Ying Chan.

— Da. Era sora mea geamănă. Dar a murit... a spus ea veselă în engleză.

Honda i-a cerut detalii despre condițiile în care a murit și când.

Doamna a spus că, după ce s-a întors de la studii din Japonia, tatăl lui Ying Chan, observând că nu a câștigat prea mult din acea experiență, a vrut s-o trimită la o universitate în America. Însă Ying Chan a refuzat, preferând să stea liniștită în reședința din Bangkok, înconjurată de flori. A murit subit în primăvara în care a împlinit douăzeci de ani.

Una dintre doamnele de curte a declarat că Ying Chan era singură în grădină și stătea sub arborele de foc, cu florile lui purpuriu-fumurii. Deși știa că era singură, femeia a auzit râsul lui Ying Chan din acea direcție. I s-a părut ciudat s-o audă pe Prințesă râzând de una singură. Vocea cristalină, inocentă se răsfrângea sub însoțitul cer azuriu. Râsul a încetat și, într-o fracțiune de secundă, s-a transformat într-un strigăt ascutit. Doamna de curte a alergat la Ying Chan. Era întinsă pe jos. O cobră o mușcase de pulpă.

A durat o oră până la sosirea medicului. În acest timp, mușchii s-au relaxat și au apărut probleme ale funcțiilor motorii. Se plângea că-i este somn și că vede dublu. Se instalase și paralizia cerebrală. Începuse să saliveze. Respira greu, iar pulsul neregulat se accelerase. Până să ajungă doctorul, Ying Chan a avut ultimele convulsii și a murit.

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar
ce se virează Uniunii Scriitorilor din România,
cont nr. RO44 RNCB 5101 0000 0171 0001,
B.C.R. Unirea, București.

Tehnoredactor
MANUELA MĂXINEANU

DTP
IULIANA CONSTANTINESCU
CARMEN PETRESCU

Corectori
IULIANA POP
IOANA VÎLCU

Apărut 2011
BUCUREȘTI – ROMÂNIA
Lucrare executată la Fedprint

În colecția **Raftul Denisei** au apărut

Nikos Kazantzakis, *Zorba Grecul*
Almudena Grandes, *Castele de carton*
Mitch Albom, *Marți cu Morrie*
D.M. Thomas, *Hotelul alb*
Guillermo Martínez, *Crimele din Oxford*
Christopher Isherwood, *Adio, Berlin*
Kurt Vonnegut, *Bufoniada*
Anthony Burgess, *Portocala mecanică*
Irvin D. Yalom, *Plânsul lui Nietzsche*
Anaïs Nin, *Foc*
Andrew Sean Greer, *Confesiunile lui Max Tivoli*
Leo Perutz, *Călărețul suedez*
Jeanette Winterson, *Pasiunea*
Naghīb Mahfuz, *Akhenaton, cel ce sălășluiește în adevăr*
Jim Crace, *În clipa morții*
António Lobo Antunes, *Bună seara lucrurilor de pe-aici*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Milarepa*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Domnul Ibrahim și florile din Coran*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Oscar și Tanti Roz*
William Golding, *Împăratul muștelor*
Pascal Quignard, *Vila Amalia*
Almudena Grandes, *Vârstele lui Lulú*
Ismail Kadare, *Palatul Viselor*
Jesús Díaz, *Spune-mi ceva despre Cuba*
Paul Auster, *Palatul lunii*
Nicole Krauss, *Istoria iubirii*
Carlos Fuentes, *O companie neliniștitoare*
Alessandro Baricco, *Castele de furie*
Taichi Yamada, *Străini*
Leonid Tișkin, *O vară la Baden-Baden*
Yasunari Kawabata, *Maestrul de go*
Ingeborg Bachmann, *Malina*
Dave Eggers, *Să te ții alergătură!*
Jonathan Safran Foer, *Extrem de tare și incredibil de aproape*

Richard Zimler, *Ultimul cabalist din Lisabona*
Sarah Dunant, *În compania curtezanei*
Péter Esterházy, *Un strop de pornografie maghiară*
John Fante, *Drumul spre Los Angeles*
John Updike, *Teroristul*
Anaïs Nin, *Delta lui Venus. Povestiri erotice*
Julio Cortázar, *Armele secrete*
James Meek, *Un gest de iubire*
Jeanette Winterson, *Scris pe trup*
John Berendt, *Miezul nopții în grădina binelui și a răului*
Hanif Kureishi, *Buddha din suburbie*
Daniel Kehlmann, *Măsurarea lumii*
Anne Tyler, *Căsătorie de amatori*
Joey Goebel, *Torturați-l pe artist*
Ann Patchett, *Belcanto*
John Updike, *Vrăjitoarele din Eastwick*
James Frey, *O mie de fărâme*
Arnon Grunberg, *Istoria calviției mele*
Mihail Bulgakov, *Maestrul și Margareta*
Sarah Dunant, *Nașterea lui Venus*
Gonzalo Torrente Ballester, *Cronica regelui aiurit*
Friedrich Dürrenmatt, *Justiție*
Kurt Vonnegut, *Sirenele de pe Titan*
Douglas Carlton Abrams, *Jurnalul pierdut al lui Don Juan*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Viața mea cu Mozart*
Will Self, *Cum trăiesc morții*
Kelly Jones, *Al șaptelea licorn*
Peter Carey, *Furtul. O poveste de iubire*
Hubert Selby Jr., *Recviem pentru un vis*
Fumiko Enchi, *Măștile*
Jonathan Safran Foer, *Totul e iluminat*
Ismail Kadare, *Umbra*
Anaïs Nin, *Henry și June*
Rachel Cusk, *Arlington Park*
Jesús Díaz, *Cele patru fugi ale lui Manuel*
John Fante, *O să vină și primăvara, Bandini*
Douglas Coupland, *Toate familiile sunt psihotice*
Mitch Albom, *Încă o zi*
Diane Setterfield, *A treisprezecea poveste*

Nikos Kazantzakis, *Hristos răstignit din nou*
Milorad Pavić, *Mantia de stele*
Sarah Dunant, *Transgresiuni*
Joey Goebel, *Anomalii*
Andreï Makine, *Fiica unui Erou al Uniunii Sovietice*
Ellis Avery, *Foc în pavilionul de ceai*
Ludmila Ulițkaia, *Al dumneavoastră sincer, Șurik*
Yasunari Kawabata, *Dansatoarea din Izu*
Didier van Cauwelaert, *Evangelhia după Jimmy*
Gregor von Rezzori, *Memoriile unui antisemit*
Alessandro Perissinotto, *Celei care mă judecă*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Copilul lui Noe*
James Frey, *Prietenul meu Leonard*
Douglas Coupland, *Generația X*
Pablo De Santis, *Caligraful lui Voltaire*
John Updike, *Fugi, Rabbit*
J.M. Coetzee, *Maestrul din Petersburg*
David Mitchell, *Atlasul norilor*
Sawako Ariyoshi, *Soția doctorului*
Laura Restrepo, *Dulce companie*
Leo Perutz, *Iuda lui Leonardo*
Kurt Vonnegut, *Bun venit printre maimuțe*
Carol Shields, *Jurnal în piatră*
Taichi Yamada, *În căutarea unei voci din depărtare*
Martin Suter, *Diavolul din Milano*
Amos Oz, *Poveste despre dragoste și întuneric*
Michael Chabon, *Băieți teribili*
Rick Moody, *Furtuna de gheață*
Gary Shteyngart, *Absurdistan*
Tash Aw, *Fabrica de mătase*
Richard Ford, *Cronicarul sportiv*
Gonçalo M. Tavares, *Ierusalim*
Joseph Roth, *Spovedania unui ucigaș. Legenda sfântului bețiv*
Eduardo Mendoza, *Mauricio sau alegerile locale*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Secta Egoiștilor*
Alessandro Piperno, *Cu cele mai rele intenții*
Arnon Grunberg, *Nesuferitele zile de luni*
Jeanette Winterson, *Portocalele nu sunt singurele fructe*
Cinghiz Aitmatov, *Stigmatul Casandrei*

Sawako Ariyoshi, *Dansatoarea de Kabuki*
Naghīb Mahfuz, *O mie și una de nopți și zile*
John Updike, *Întoarcerea lui Rabbit*
Mo Yan, *Sorgul roșu*
Arthur Japin, *În ochii Luciei*
Guillermo Martínez, *Moartea lentă a Lucianei B.*
Kurt Vonnegut, *Cutremur de timp*
Fumiko Enchi, *Ani de așteptare*
Ismail Kadare, *Amurgul zeilor stepei*
J.M. Coetzee, *Viața și vremurile lui Michael K*
John Cowper Powys, *Cercul nebunilor*
Subcomandante Marcos, Paco Ignacio Taibo II, *Morții incoșozi*
Sara Gruen, *Apă pentru elefanți*
Niccolò Ammaniti, *Cum vrea Dumnezeu*
Zeruya Shalev, *Viața amoroasă*
Madeleine Thien, *Certitudine*
Lesley Downer, *Ultima concubină*
Irvin D. Yalom, *Minciuni pe canapea*
António Lobo Antunes, *Ordinea naturală a lucrurilor*
Jay Parini, *Ultima gară*
Yasunari Kawabata, *Vechiul oraș imperial*
Jeanette Winterson, *Sexul cireșilor*
Daniel Kehlmann, *Eu și Kaminski*
Richard Ford, *Ziua Independenței*
Douglas Coupland, *Miss Wyoming*
Pablo Tusset, *În numele porcului*
Kate Morton, *Casa de la Riverton*
Teru Miyamoto, *Brocart de toamnă*
Amos Oz, *Rime despre viață și moarte*
Yukio Mishima, *Zăpada de primăvară*
Steve Sem-Sandberg, *Ravensbrück*
Janice Y. K. Lee, *Profesoara de pian*
Cormac McCarthy, *Drumul*
Kurt Vonnegut, *Pușcărișul*
J.M. Coetzee, *Jurnalul unui an prost*
Jennifer Johnston, *Bărbatul de la gară*
Herta Müller, *Încă de pe atunci vulpea era vânătorul*
Hong Ying, *K. Arta iubirii*
Jennifer Cody Epstein, *Pictorița din Shanghai*

Ismail Kadare, *Mesagerii ploii*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Evangelia după Pilat*
Chang-rae Lee, *Zbor peste Long Island*
Yukio Mishima, *Tumultul valurilor*
Daína Chaviano, *Insula iubirilor nesfârșite*
Amos Oz, *Să nu pronunți: noapte*
Peter Carey, *Viața mea clandestină*
Karel G. van Loon, *Fructul pasiunii*
John Updike, *Rabbit e bogat*
Joshua Ferris, *Și atunci ne-au terminat*
Hanif Kureishi, *Am ceva să-ți spun*
Hubert Selby Jr., *Ultima ieșire spre Brooklyn*
Alonso Cueto, *Ora albastră*
Arto Paasilinna, *Anul iepurelui*
J.M. Coetzee, *Epoca de fier*
Yukio Mishima, *Confesiunile unei măști*
Yukio Mishima, *Cai în galop*
J.M. Coetzee, *Dezonoare*
Douglas Coupland, *Tânăra în comă*
Jasper Fforde, *Cazul Jane Eyre*
Julia Franck, *Femeia din amiază*
António Lobo Antunes, *Arhipelagul insomniei*
Nikos Kazantzakis, *Ultima ispită a lui Hristos*
Ismail Kadare, *Accidentul*
Stefan Merrill Block, *Povestea uitării*
Anuradha Roy, *Un atlas al dorințelor zadarnice*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Cea mai frumoasă carte din lume*
Kate Morton, *Grădina uitată*
James Meek, *Începem coborârea*
Matilde Asensi, *Totul sub Cer*
Nicole Krauss, *Un bărbat intră în cameră*
John Updike, *Rabbit se odihnește*
Giuseppe Tomasi di Lampedusa, *Ghepardul*
Tariq Ali, *Cartea lui Saladin*
Naghib Mahfuz, *Rhadopis din Nubia*
J.M. Coetzee, *Copilărie*
Yukio Mishima, *Templul Zorilor*

TORONTO
PUBLIC
LIBRARY

37131 149 501 629

De trei ori nominalizat la Premiul Nobel pentru Literatură, prozatorul, poetul și dramaturgul Yukio Mishima este unul dintre scriitorii japonezi emblematici ai secolului trecut. Kimitake Hiraoka, pe numele său adevărat, s-a născut în 1925 la Tokyo într-o familie de samurai și începe să scrie încă de la vârsta de doisprezece ani. La șaisprezece debutează în prestigioasa revistă literară *Bungei-Bunka*. Pentru a-și ascunde identitatea față de tatăl său, adept al unei educații stricte, în conformitate cu cerințele tradiției, adoptă pseudonimul Yukio Mishima. În 1943 se înscrie la Facultatea de Drept a Universității Imperiale din Tokyo. Cinci ani mai târziu îi apare primul roman, *Confesiunile unei măști* (Humanitas, 2003), care îl propulsează în rândul celor mai cunoscuți scriitori ai noii generații. Mishima începe astfel o carieră literară fulminantă, publicând în ritm constant romane, printre care se numără: *Setea de iubire* (1950), *Tumultul valurilor* (1954), *Templul de aur* (1956; Humanitas, 2000), *După banchet* (1960; Humanitas, 2004), *Soare și oțel* (1970; Humanitas, 2008). *Zăpada de primăvară* (1968; Humanitas Fiction, 2009), primul volum al tetralogiei *Marea fertilității*, este urmat de romanele *Cai în galop* (1969), *Templul Zorilor* (1970) și *Îngerul decăzut* (1970). Autor prodigios, a scris numeroase povestiri și treizeci și trei de piese de teatru. Întreaga viață a lui Mishima a fost marcată de preocuparea obsesivă pentru codul onoarei samurailor (vezi eseul său *Calea samuraiului*, apărut în 1967; Humanitas, 2007). Aceasta îl va împinge în 25 noiembrie 1970, ziua în care încheie ultimul volum al tetralogiei *Marea fertilității*, la gestul sinuciderii rituale prin *seppuku*.

Considerată de către Yasunari Kawabata o capodoperă, tetralogia *Marea fertilității* a fost scrisă între 1965 și 1970. Terminat în anul fatidic 1970, *Templul Zorilor* este al treilea roman din tetralogie, după *Zăpada de primăvară* și *Cai în galop*. Ultimul, *Îngerul decăzut*, a fost încheiat de Yukio Mishima în dimineața zilei de 25 noiembrie 1970, cu câteva ore înainte de sinuciderea sa rituală.

În viața lui Honda, devenit un renumit avocat, se contopesc sacrul și profanul, spiritualul și erotismul. Dorința de a găsi calea către iluminare și obsesia mistuitoare pentru tânăra Ying Chan, nevoia de a afla dacă ea este, după Isao, cu adevărat o nouă reîncarnare a lui Kiyoaki îl împing pe bărbatul respectabil, intrat în posesia unei averi fabuloase, să regizeze scenarii cu final imprevizibil.

„Adevărata frumusețe atrage, subjugă, pustiește și, în cele din urmă, distruge.“

Yukio Mishima

„Din nou, Mishima își dezvăluie toate acele calități care i-au făcut renumele de mare romancier. Copleșitoarea expresivitate este aici, umorul, senzualitatea, fuziunea pasiunii cu imaginația... Valoarea lui Mishima transcende barierele culturale.“

Sunday Telegraph

„Tetralogia *Marea fertilității* este cea mai complexă imagine a Japoniei secolului XX.“

Paul Edward Theroux

„Noțiunea de reîncarnare devine piatra de încercare pentru cititorul obișnuit, dar și virtutea acaparatoare a tetralogiei. [...] Dincolo de valoarea psihologică sau metafizică, aceasta îi permite lui Mishima să înfățișeze Japonia perioadei 1912-1970 dintr-o perspectivă cu totul nouă.“

Marguerite Yourcenar

ISBN 978-973-689-420-6

9 789736 894206

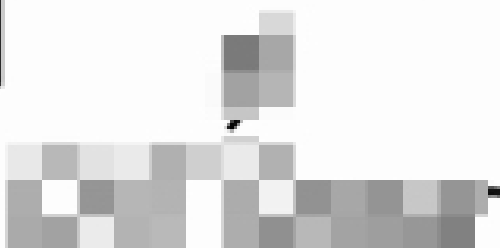
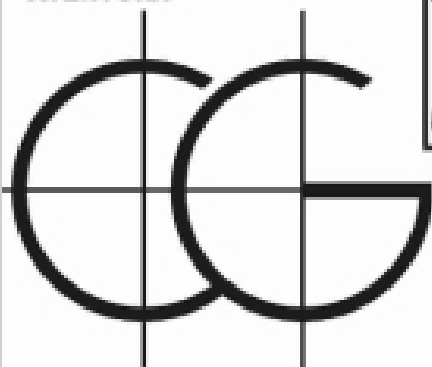
Scanare și prelucrare digitală

EM

de

Anonim

2025

